

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon perusteet

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon perusteet

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset perusvalmiudet ammattialan eri tehtäviin ja erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvällä osa-alueella. Perustutkinnon suorittanut lähihoitaja tai perustason ensihoitaja osaa toimia työssään alan säädöksiä ja toimintaohjeita sekä arvoperustaa ja ammattietiikkaa noudattaen. Hän osaa toimia ammatillisessa vuorovaikutuksessa sekä moniammatillisissa ja monikulttuurisissa toimintaympäristöissä. Hän osaa suunnitella, toteuttaa ja arvoida asiakkaan tai potilaan terveyttä, hyvinvointia, toimintakykyä sekä kasvua ja osallisuutta edistävää hoito- ja huolenpitotyötä erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon tai kasvatuksen toimintaympäristöissä. Hän osaa antaa asiakaslähtöisesti palvelujen ohjausta, hyödyntää monipuolisesti hyvinvointiteknologiaa ja kehittää omaa ammattitaitoaan elinikäisen oppimisen mukaisesti. Hän osaa huolehtia potilas- ja asiakasturvallisuudesta, toimia aseptisesti ja ergonomisesti sekä huolehtia työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnistaan.

Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisalassa hän osaa edistää varhaiskasvatuksessa lapsen kasvua, hyvinvointia ja oppimista sekä lapsen, nuoren ja perheen terveyttä ja hyvinvointia. Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisalassa hän osaa työskennellä mielenterveys- ja päihdetyössä sekä tehdä alan asiakas- ja verkostotyötä. Ikääntyvien hoidon ja kuntoutumisen osaamisalassa hän osaa toimia kotihoidossa asiakkaan toimintakykyä edistävästi ja edistää ikääntyvien osallisuutta. Sairaanhoidon ja huolenpidon osaamisalassa hän osaa edistää asiakkaan terveyttä, toimia kotihoidossa ja sairaanhoitotyössä. Vammaistyön osaamisalassa hän osaa edistää vammaisen osallisuutta sekä ylläpitää ja edistää vammaisen toimintakykyä. Jalkojenhoidon osaamisalassa hän osaa edistää asiakkaan jalkojen terveyttä ja toimia jalkojenhoitotyössä. Suun hoidon osaamisalassa hän osaa toimia suun hoitotyössä ja edistää suun terveyttä. Perustason ensihoidon osaamisalassa hän osaa edistää terveyttä, turvallisuutta, hyvinvointia ja toimintakykyä sekä toimia ensihoidossa ja akuuttihoitotyössä.

Valinnaiset tutkinnon osat tuottavat osaamista lähihoitajalle tai perustason ensihoitajalle profiloitumiseen sosiaali- ja terveydenhuollon eri toimintasektoreille, kuten hyvinvointiteknologian hyödyntämiseen toimintakyvyn ylläpidossa, saattohoitoon, näytteenottoon, kotona asumisen ja elämänhallinnan tukemiseen, mielenterveys- ja päihdetyöhön eri asiakasryhmille, immobilisaatiohoitotyöhön, perioperatiiviseen hoitotyöhön, monipotilas- ja suuronnettomuustilanteissa toimimiseen, saattohoitoon, toiminnallisten menetelmien hyödyntämiseen, lasten ja nuorten mielenterveystaitojen edistämiseen sekä suun ja jalkojen hoitoon.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut voi työskennellä erilaisissa hoidon ja huolenpidon, vanhus- ja vammaispalvelujen, mielenterveys- ja päihdetyön, kotihoidon, varhaiskasvatuksen, lastensuojelun, lapsiperheiden sekä erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon avohoidon sekä laitoshoidon työtehtävissä. Työpaikkoja voi olla perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa mm. vuodeosastoilla, poliklinikoilla, suunhoidossa, perustason ensihoidossa, perioperatiivisessa yksikössä, saattohoidossa, kotihoidossa tai kotisairaalassa. Työpaikat voivat olla julkisella, yksityisellä tai kolmannella sektorilla. Tutkinnon suorittanut voi toimia myös yrittäjänä, mm. jalkojenhoitotyössä. Perustason ensihoidon osaamisalan suorittanut perustason ensihoitaja voi suuntautua hyvin monipuolisesti työelämään muillekin kuin vain ensihoidon ja akuuttihoitotyön tehtäviin, ei kuitenkaan varhaiskasvatuksen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista määrätään Opetushallituksen määräyksessä "Opiskelijan terveydentilaa koskevat vaatimukset ammatillisissa perustutkinnoissa."

Määräyksen diaarinumero	OPH-2629-2017
Koulutuskoodit	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto (371101)
Osaamisalat	Vammaistyön osaamisala (1794) Sairaanhoidon ja huolenpidon osaamisala (1792) Jalkojenhoidon osaamisala (1788) Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisala (1790) Ikääntyvien hoidon ja kuntoutumisen osaamisala (1787) Perustason ensihoidon osaamisala (1791) Suunhoidon osaamisala (1793) Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisala (1789)
Tutkintonimikkeet	Perustason ensihoitaja (01004) Lähihoitaja (10008)
Voimaantulo	01.08.2018

SISÄLTÖ

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	10
2.1. Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp (106233).	10
2.2. Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp (106226).	20
2.3. Kotihoidossa toimiminen, 40 osp (106234).	35
2.4. Ikääntyvien osallisuuden edistäminen, 35 osp (106228).	54
2.5. Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämässä, 15 osp (106227).	72
2.6. Jalkojenhoito eri asiakasryhmille, 15 osp (106231).	78
2.7. Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp (106235). . .	83
2.8. Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp (106236).	92
2.9. Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille, 15 osp (106240). . .	101
2.10. Näytteenotto ja asiakaspalvelu lähihoitajan työssä, 15 osp (106243).	107
2.11. Saattohoidossa toimiminen, 15 osp (106246).	116
2.12. Suun hoito eri asiakasryhmille, 15 osp (106248).	126
2.13. Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämässä, 15 osp (106252).	131
2.14. Huippuosaajana toimiminen, 15 osp (400010).	139
2.15. Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp (400011).	143
2.16. Yrityksessä toimiminen, 15 osp (400009).	146
2.17. Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp (400008).	148
2.18. Jalkojenhoitotyössä toimiminen, 40 osp (106232).	151
2.19. Jalkojen terveyden edistämässä toimiminen, 35 osp (106230). . .	161
2.20. Lapsen kasvun, hyvinvoinnin ja oppimisen edistäminen, 40 osp (106237).	175
2.21. Lapsen, nuoren ja perheen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, 35 osp (106238).	188
2.22. Mielenterveys- ja päihdetyössä työskenteleminen, 40 osp (106241).	205
2.23. Mielenterveys- ja päihdetyö asiakas- ja verkostotyössä, 35 osp (106239).	219
2.24. Sairaanhoidotyössä toimiminen, 35 osp (106247).	236
2.25. Immobilisaatiohoitotyön toteuttaminen, 15 osp (106229).	253
2.26. Perioperatiivisessa hoitotyössä toimiminen, 15 osp (106245). . . .	264
2.27. Suun hoitotyössä toimiminen, 40 osp (106249).	273

2.28. Suun terveyden edistämisessä toimiminen, 35 osp (106250).	290
2.29. Osallisuuden edistäminen vammaistyössä, 35 osp (106244).	301
2.30. Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen vammaistyössä, 40 osp (106254).	314
2.31. Terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen, 25 osp (106251).	328
2.32. Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen, 30 osp (106253).	342
2.33. Ensihoidossa toimiminen, 40 osp (106225).	355
2.34. Akuuttihoitotyössä toimiminen, 35 osp (106224).	371
2.35. Monipotilas- ja suuronnettomuustilanteissa toimiminen, 15 osp (106242).	389
2.36. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp (400012).	395
2.37. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp (400013).	455
2.38. Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp (400014).	464
3. Sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa koskevia erityismääräyksiä.	488
4. Mukauttaminen ja poikkeaminen.	489
5. Arviointiasteikko.	490

1. Tutkinnon muodostuminen

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto muodostuu ammatillisista tutkinnon osista (145 osaamispistettä) ja yhteisistä tutkinnon osista (35 osaamispistettä). Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto sisältää kahdeksan osaamisalaa:

- Ikääntyvien hoidon ja kuntoutumisen osaamisala, lähihoitaja
- Jalkojenhoidon osaamisala, lähihoitaja
- Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisala, lähihoitaja
- Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisala, lähihoitaja
- Sairaanhoidon ja huolenpidon osaamisala, lähihoitaja
- Suunhoidon osaamisala, lähihoitaja
- Vammaistyön osaamisala, lähihoitaja
- Perustason ensihoidon osaamisala, perustason ensihoitaja.

Osaamisaloihin sisältyy neljä pakollista tutkinnon osaa, joista kaksi ensimmäistä pakollista tutkinnon osaa Kasvun ja osallisuuden edistäminen sekä Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen on muissa paitsi Perustason ensihoidon osaamisalassa, jossa pakolliset tutkinnon osat ovat Terveysten, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen. Ensin mainitut kaksi pakollista tutkinnon osaa tulee suorittaa hyväksytysti näytöissä ennen kahden muun osaamisalaan sisältyvän pakollisen tutkinnon osan näytöjä.

Yhteiset tutkinnon osat ovat: Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen ja Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen.

Opiskelijan tulee sisällyttää tutkintoonsa valinnaisuutta 15 osaamispisteen laajuisesti.

AMMATILLISET TUTKINNON OSAT 145 OSP
Ikääntyvien hoidon ja kuntoutumisen osaamisala 145 osp <i>Lähihoitaja</i>
Pakolliset tutkinnon osat 130 osp
Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp, P
Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp, P
Kotihoidossa toimiminen, 40 osp, P
Ikääntyvien osallisuuden edistäminen, 35 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 15 osp <i>Valitaan 15 osaamispistettä.</i>
Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämässä, 15 osp
Jalkojenhoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp
Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp
Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille, 15 osp
Näytteenotto ja asiakaspalvelu lähihoitajan työssä, 15 osp
Saattohoidossa toimiminen, 15 osp
Suun hoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämässä, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-15 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 15 osaamispistettä.</i>
Korkeakouluopinnot 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-15 osp
Jalkojenhoidon osaamisala 145 osp <i>Lähihoitaja</i>

Pakolliset tutkinnon osat 130 osp
Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp, P
Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp, P
Jalkojenhoitotyössä toimiminen, 40 osp, P
Jalkojen terveyden edistämisessä toimiminen, 35 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 15 osp
<i>Valitaan 15 osaamispistettä.</i>
Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämisessä, 15 osp
Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp
Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp
Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille, 15 osp
Saattohoidossa toimiminen, 15 osp
Suun hoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämisessä, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 5-15 osp
<i>Tutkinnon osa sisältää työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-15 osp
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 15 osaamispistettä.</i>
Korkeakouluopinnot 5-15 osp
<i>Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-15 osp
Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisala 145 osp
<i>Lähihoitaja</i>
Pakolliset tutkinnon osat 130 osp
Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp, P
Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp, P
Lapsen kasvun, hyvinvoinnin ja oppimisen edistäminen, 40 osp, P
Lapsen, nuoren ja perheen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, 35 osp, P

Valinnaiset tutkinnon osat 15 osp <i>Valitaan 15 osaamispistettä.</i>
Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämisessä, 15 osp
Jalkojenhoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp
Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp
Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille, 15 osp
Saattohoidossa toimiminen, 15 osp
Suun hoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämisessä, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-15 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 15 osaamispistettä.</i>
Korkeakouluopinnot 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-15 osp
Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisala 145 osp <i>Lähihoitaja</i>
Pakolliset tutkinnon osat 130 osp
Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp, P
Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp, P
Mielenterveys- ja päihdetyössä työskenteleminen, 40 osp, P
Mielenterveys- ja päihdetyö asiakas- ja verkostotyössä, 35 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 15 osp <i>Valitaan 15 osaamispistettä.</i>
Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämisessä, 15 osp
Jalkojenhoito eri asiakasryhmille, 15 osp

Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp
Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp
Näytteenotto ja asiakaspalvelu lähihoitajan työssä, 15 osp
Saattohoidossa toimiminen, 15 osp
Suun hoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämiseksi, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-15 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 15 osaamispistettä.</i>
Korkeakouluopinnot 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-15 osp
Sairaanhoidon ja huolenpidon osaamisala 145 osp <i>Lähihoitaja</i>
Pakolliset tutkinnon osat 130 osp
Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp, P
Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp, P
Kotihoidossa toimiminen, 40 osp, P
Sairaanhoitotyössä toimiminen, 35 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 15 osp <i>Valitaan 15 osaamispistettä.</i>
Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämiseksi, 15 osp
Immobilisaatiohoitotyön toteuttaminen, 15 osp <i>Ennen tutkinnon osan näyttöä opiskelijan tulee suorittaa hyväksytysti näytöissä kaikki pakolliset tutkinnon osat.</i>
Jalkojenhoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp

Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp
Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille, 15 osp
Näytteenotto ja asiakaspalvelu lähihoitajan työssä, 15 osp
Perioperatiivisessa hoitotyössä toimiminen, 15 osp <i>Ennen tutkinnon osan näyttöä opiskelijan tulee suorittaa hyväksytysti näytöissä kaikki pakolliset tutkinnon osat.</i>
Saattohoidossa toimiminen, 15 osp
Suun hoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämässä, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-15 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 15 osaamispistettä.</i>
Korkeakouluopinnot 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-15 osp
Suunhoidon osaamisala 145 osp <i>Lähihoitaja</i>
Pakolliset tutkinnon osat 130 osp
Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp, P
Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp, P
Suun hoitotyössä toimiminen, 40 osp, P
Suun terveyden edistämässä toimiminen, 35 osp, P <i>Ennen tutkinnon osan opintojen aloittamista, opiskelijan tulee suorittaa hyväksytysti suun hoitotyössä toimiminen tutkinnon osa.</i>
Valinnaiset tutkinnon osat 15 osp <i>Valitaan 15 osaamispistettä.</i>
Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämässä, 15 osp
Jalkojenhoito eri asiakasryhmille, 15 osp

Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp
Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp
Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille, 15 osp
Näytteenotto ja asiakaspalvelu lähihoitajan työssä, 15 osp
Saattohoidossa toimiminen, 15 osp
Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämässä, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-15 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 15 osaamispistettä.</i>
Korkeakouluopinnot 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-15 osp
Vammaistyön osaamisala 145 osp <i>Lähihoitaja</i>
Pakolliset tutkinnon osat 130 osp
Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp, P
Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp, P
Osallisuuden edistäminen vammaistyössä, 35 osp, P
Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen vammaistyössä, 40 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 15 osp <i>Valitaan 15 osaamispistettä.</i>
Hyvinvointitekniologia toimintakyvyn edistämässä, 15 osp
Jalkojenhoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp
Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp
Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille, 15 osp
Näytteenotto ja asiakaspalvelu lähihoitajan työssä, 15 osp

Saattohoidossa toimiminen, 15 osp
Suun hoito eri asiakasryhmille, 15 osp
Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämisessä, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-15 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 15 osaamispistettä.</i>
Korkeakouluopinnot 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-15 osp
Perustason ensihoidon osaamisala 145 osp <i>Perustason ensihoitaja</i>
Pakolliset tutkinnon osat 130 osp
Terveysten, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen, 25 osp, P
Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen, 30 osp, P
Ensihoidossa toimiminen, 40 osp, P <i>Opiskelijalla tulee olla vähintään B-luokan ajokortti ennen hälytysajoon liittyvien opintojen aloittamista.</i>
Akuuttihoitotyössä toimiminen, 35 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 15 osp <i>Valitaan 15 osaamispistettä.</i>
Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämisessä, 15 osp
Immobilisatiohoitotyön toteuttaminen, 15 osp <i>Ennen tutkinnon osan näyttöä opiskelijan tulee suorittaa hyväksytysti näytöissä kaikki pakolliset tutkinnon osat.</i>
Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp
Näytteenotto ja asiakaspalvelu lähihoitajan työssä, 15 osp
Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille, 15 osp
Monipotilas- ja suuronnettomuustilanteissa toimiminen, 15 osp

<i>Ennen tutkinnon osan näyttöä opiskelijan tulee suorittaa hyväksytysti näytöissä kaikki pakolliset tutkinnon osat.</i>
Perioperatiivisessa hoitotyössä toimiminen, 15 osp <i>Ennen tutkinnon osan näyttöä opiskelijan tulee suorittaa hyväksytysti näytöissä kaikki pakolliset tutkinnon osat.</i>
Saattohoidossa toimiminen, 15 osp
Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämisessä, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-15 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 15 osaamispistettä.</i>
Korkeakouluopinnot 5-15 osp <i>Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-15 osp
YHTEISET TUTKINNON OSAT 35 OSP <i>Viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen laajuus on vähintään 11 osaamispistettä, matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen laajuus on vähintään 6 osaamispistettä ja yhteiskunta- ja työelämäosaamisen laajuus on vähintään 9 osaamispistettä. Lisäksi yhteisiin tutkinnon osiin tulee sisältyä valinnaisia osaamistavoitteita opiskelijan valitsemasta yhdestä tai useammasta yhteisestä tutkinnon osasta ja tutkinnon osan osa-alueelta tai osa-alueilta siten, että yhteisten tutkinnon osien 35 osaamispisteen laajuus täyttyy.</i>
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp, P
Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp, P
Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp, P
Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet 9 osp <i>Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla tutkinnon perusteissa määrättyjä tai koulutuksen järjestäjän päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita. Valinnaisiin osaamistavoitteisiin voidaan sisällyttää myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.</i>

2. Tutkinnon osat

2.1. Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp (106233)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, määräysten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja ammattieettisten ohjeiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työryhmän kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida kasvun ja osallisuuden edistämistä
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa
- edistää kasvua ja osallisuutta käyttäen alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja
- ohjata ja avustaa päivittäisissä toiminnoissa
- huolehtia asiakkaan hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta
- antaa tietoa palveluista
- ylläpitää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija työskentelee kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, määräysten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja ammattieettisten ohjeiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä, toimintaperiaatteita ja työpaikan ohjeita työryhmän kanssa • toimii kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan työn arvojen ja lähihoitajan ammattieettisten ohjeiden mukaan • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa • työskentelee laatusuosituksen ja omavalvontamääräysten mukaan työryhmän ohjaamana • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä, toimintaperiaatteita ja työpaikan ohjeita • toimii kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan työn arvojen ja lähihoitajan ammattieettisten ohjeiden mukaan perustellen toimintaansa • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa • työskentelee laatusuosituksen ja omavalvontamääräysten mukaan • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä, toimintaperiaatteita ja työpaikan ohjeita perustellen toimintaansa • toimii kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan työn arvojen ja lähihoitajan ammattieettisten periaatteiden mukaan perustellen toimintaansa ja ratkaisee työhönsä liittyviä eettisiä haasteita • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa • työskentelee laatusuosituksen ja omavalvontamääräysten mukaan ja perustelee toimintaansa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämissuhteita.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työryhmän kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtehtäviään työpaikan toiminnan mukaan • tekee yhteistyötä työryhmän kanssa • viestii ja dokumentoi työpaikan käytäntöjen mukaisesti työryhmän ohjaamana
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtehtäviään työpaikan toiminnan mukaan yhteistyössä työryhmän kanssa • tekee vastuullisesti yhteistyötä työryhmän kanssa • viestii ja dokumentoi työpaikan käytäntöjen mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee joustavasti työtehtäviään työpaikan toiminnan mukaan yhteistyössä työryhmän kanssa • tekee aloitteellisesti ja vastuullisesti yhteistyötä työryhmän kanssa • viestii ja dokumentoi ammatillisesti eri tilanteissa.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi kasvun ja osallisuuden edistämistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hankkii tietoa asiakkaan kasvusta ja kehityksestä eri tiedonkeruumenetelmiä käyttäen • hankkii tietoa asiakkaan toimintakyvystä ja voimavaroista sekä toiveista ja kiinnostuksen kohteista • asettaa asiakkaan kasvua ja osallisuutta edistäviä tavoitteita • osallistuu työryhmässä asiakastyön suunnitteluun • työskentelee suunnitelman mukaan ja arvioi toiminnan toteutumista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii tietoa asiakkaan kasvusta ja kehityksestä käyttäen tarkoituksenmukaisia tiedonkeruumenetelmiä • hankkii tietoa asiakkaan toimintakyvystä ja voimavaroista sekä toiveista ja kiinnostuksen kohteista käyttäen tarkoituksenmukaisia tiedonkeruumenetelmiä yhdessä asiakkaan kanssa • asettaa yhdessä asiakkaan kanssa kasvua ja osallisuutta edistäviä tavoitteita • osallistuu asiakastyön suunnitteluun tuoden keräämäänsä tietoa työryhmän ja asiakkaan käyttöön • työskentelee suunnitelmallisesti ja arvioi toiminnan toteutumista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii monipuolisesti tietoa asiakkaan kasvusta ja kehityksestä käyttäen tarkoituksenmukaisia tiedonkeruumenetelmiä • hankkii monipuolisesti tietoa asiakkaan toimintakyvystä ja voimavaroista sekä toiveista ja kiinnostuksen kohteista käyttäen tarkoituksenmukaisia tiedonkeruumenetelmiä yhdessä asiakkaan kanssa • asettaa yhdessä asiakkaan kanssa kasvua ja osallisuutta edistäviä tavoitteita monipuolisesti • osallistuu aktiivisesti asiakastyön suunnitteluun tuoden keräämäänsä tietoa työryhmän ja asiakkaan käyttöön • työskentelee tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti ja arvioi monipuolisesti toiminnan toteutumista.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa asiakkaan ja läheiset arvostavasti ja luo myönteisen vuorovaikutustilanteen • on läsnä ja saatavilla osoittaen kiinnostusta asiakasta kohtaan • havaitsee asiakkaan vuorovaikutusaloitteita ja tapoja ilmaista itseään sekä vastaa niihin toistuvissa päivittäisissä tilanteissa • ottaa huomioon kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksia vuorovaikutustilanteessa • hyödyntää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja sekä selkokieltä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa asiakkaan ja läheiset arvostavasti, huomioi yksilölliset tilanteet ja luo myönteisen vuorovaikutustilanteen • on läsnä ja saatavilla osoittaen eri tavoin kiinnostusta asiakasta kohtaan • havaitsee asiakkaan vuorovaikutusaloitteita ja tapoja ilmaista itseään sekä vastaa niihin • ottaa huomioon asiakkaan kielen, kulttuurin ja katsomuksen vuorovaikutustilanteissa • mukauttaa vuorovaikutustaan asiakkaan tarpeita vastaavaksi hyödyntäen puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja sekä selkokieltä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa asiakkaan ja läheiset arvostavasti, huomioi yksilölliset tilanteet ja luo myönteisen vuorovaikutustilanteen edistämisen yhdessä toimimista • on läsnä ja saatavilla osoittaen eri tavoin kiinnostusta asiakasta kohtaan ja käyttää läsnäoloa tavoitteellisesti • havaitsee asiakkaan vuorovaikutusaloitteita, tunnistaa ilmaisun eri muotoja, vastaa niihin ja tukee asiakasta ilmaisussa • ottaa huomioon asiakkaan kielen, kulttuurin ja katsomuksen yksilöllisesti vuorovaikutustilanteissa • mukauttaa vuorovaikutustaan asiakkaan tarpeita vastaavaksi hyödyntäen monipuolisesti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja selkokieltä.

Opiskelija edistää kasvua ja osallisuutta käyttäen alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja.

Kasvun ja oppimisen ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää työssään tietoa ihmisen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta kehityksestä elämänkulun eri vaiheissa • tunnistaa vahvuuksia ja tuen tarpeita fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen osa-alueilla • tunnistaa ihmisen toimintaan vaikuttavia psykologisia tekijöitä • mahdollistaa asiakkaalle onnistumisen kokemuksia ja antaa myönteistä palautetta • käyttää toiminnallisia menetelmiä kasvun ja oppimisen edistämiseksi • hyödyntää ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia toiminnassa huomioiden asiakkaan toiveita • kannustaa oppimiseen arjen tilanteissa • työskentelee yhdessä työryhmän kanssa varhaisen tuen ja ehkäisevän työn periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää työssään monipuolisesti tietoa ihmisen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta kehityksestä elämänkulun eri vaiheissa • tunnistaa vahvuuksia ja tuen tarpeita fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen osa-alueilla ja soveltaa tietoa työssään • tunnistaa ihmisen toimintaan vaikuttavia psykologisia tekijöitä ja hyödyntää tietoa työssään • mahdollistaa asiakkaalle onnistumisen kokemuksia ja tukee asiakkaan myönteistä käsitystä itsestään • käyttää voimavaroiltaisesti toiminnallisia menetelmiä kasvun ja oppimisen edistämiseksi • hyödyntää ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia toiminnassa asiakaslähtöisesti • luo mahdollisuuksia oppimiseen arjen tilanteissa ja kannustaa oppimiseen • työskentelee varhaisen tuen ja ehkäisevän työn periaatteiden mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää työssään monipuolisesti tietoa ihmisen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta kehityksestä elämänkulun eri vaiheissa soveltaen tietoa yksilöllisesti • tunnistaa vahvuuksia ja tuen tarpeita fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen osa-alueilla ja soveltaa tietoa yksilöllisesti työssään • tunnistaa ihmisen toimintaan vaikuttavia psykologisia tekijöitä ja hyödyntää tietoa työssään perustellen toimintaansa • mahdollistaa asiakkaalle monipuolisia onnistumisen kokemuksia ja tukee asiakkaan myönteistä käsitystä itsestään eri tilanteissa • käyttää voimavara- ja asiakaslähtöisesti toiminnallisia menetelmiä kasvun ja oppimisen edistämiseksi • hyödyntää ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia toiminnassa monipuolisesti ja asiakaslähtöisesti • luo monipuolisia mahdollisuuksia oppimiseen ja taitojen vahvistamiseen arjen tilanteissa ja kannustaa oppimiseen

	• työskentelee varhaisen tuen ja ehkäisevän työn periaatteiden mukaisesti perustellen toimintaansa.
--	---

Osallistumisen ja yhdessä toimimisen edistäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tukee asiakkaan toimijuutta eri tilanteissa • ohjaa yhdessä toimimista ja ryhmän toimintaa • huolehtii asiakkaan mahdollisuudesta osallistua toimintaan huomioiden asiakkaan edellytyksiä osallistua • käyttää toiminnallisia menetelmiä ja ottaa huomioon taiteen tai kulttuurin mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseksi • toimii haasteellisissa ja ristiriitatilanteissa työryhmän tukemana
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tukee asiakkaan toimijuutta ja valintojen tekemistä eri tilanteissa hyödyntäen tietoa osallisuudesta • ohjaa tavoitteellisesti yhdessä toimimista ja ryhmän toimintaa tunnistuen ryhmäilmiöitä • huolehtii asiakkaan mahdollisuudesta osallistua toimintaan edellytystensä ja kiinnostuksensa mukaisesti • käyttää toiminnallisia menetelmiä asiakaslähtöisesti ja hyödyntää taiteen tai kulttuurin mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseksi • toimii haasteellisissa ja ristiriitatilanteissa rakentavasti yhdessä toimimista edistäen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tukee monipuolisesti asiakkaan toimijuutta ja valintojen tekemistä eri tilanteissa hyödyntäen monipuolisesti tietoa osallisuudesta • ohjaa tavoitteellisesti yhdessä toimimista ja ryhmän toimintaa ottaen huomioon ryhmäilmiöitä ja ryhmän jäsenten vahvuuksia • huolehtii asiakkaan mahdollisuudesta osallistua toimintaan edellytystensä ja kiinnostuksensa mukaisesti perustellen toimintaansa • käyttää toiminnallisia menetelmiä asiakaslähtöisesti ja hyödyntää monipuolisesti taiteen tai kulttuurin mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseksi • ennakoii haasteellisia ja ristiriitatilanteita ja toimii niissä rakentavasti edistäen yhdessä toimimista.

Opiskelija ohjaa ja avustaa päivittäisissä toiminnoissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ohjaa ja avustaa asiakkaita päivittäisissä toiminnoissa hyödyntäen tietoa asiakkaan voimavaroista ja tuen tarpeista • huomioi toiminnassaan toimintaympäristön ja esteettömyyden vaikutuksia omatoimisuuteen • ohjaa asiakasta turvalliseen päivittäiseen liikkumiseen • hyödyntää apuvälineitä ja teknologiaa turvallisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa ja avustaa asiakkaita päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti ja omatoimisuutta edistäen • järjestää toimintaympäristöä esteettömäksi ja omatoimisuutta edistäväksi • ohjaa ja luo mahdollisuuksia turvalliseen ja säännölliseen liikkumiseen • hyödyntää apuvälineitä ja teknologiaa turvallisesti ja asiakaslähtöisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa ja avustaa asiakkaita päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti ja omatoimisuutta edistäen sekä perustelee toimintaansa • järjestää toimintaympäristöä esteettömäksi ja omatoimisuutta motivoivaksi ja edistäväksi yhdessä asiakkaan kanssa • ohjaa ja luo monipuolisia mahdollisuuksia turvalliseen ja säännölliseen liikkumiseen • hyödyntää apuvälineitä ja teknologiaa turvallisesti ja asiakaslähtöisesti perustellen toimintaansa.

Opiskelija huolehtii asiakkaan hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- havainnoi asiakkaan vointia ja terveydentilaa ja toimii työryhmän kanssa tilanteen vaatimalla tavalla hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa - huolehtii asiakkaan turvallisuudesta ohjeiden mukaisesti sekä ennakoi turvallisuusriskejä ja vaaratilanteita - huolehtii ympäristön puhtaudesta, viihtyisyydestä ja toimivuudesta huomioiden asiakkaan toiveita - tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä - edistää asiakkaan kykyä huolehtia itsestään huomioiden asiakkaan itsemääräämisoikeuden - ohjaa ja avustaa asiakasta ruokailussa huomioiden suun terveyden, ravitsemussuositukset, erityisruokavaliot sekä uskonnolliset ja eettiset ruokavaliot
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- havainnoi asiakkaan vointia ja terveydentilaa ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa - tunnistaa asiakkaan turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä, ennakoi turvallisuusriskejä ja vaaratilanteita ja huolehtii turvallisuudesta yhdessä asiakkaan kanssa - huolehtii yhdessä asiakkaan kanssa ympäristön puhtaudesta, viihtyisyydestä ja toimivuudesta huomioiden asiakkaan toiveita ja tarpeita - tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja ohjaa havainnoimaan hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä - edistää asiakkaan kykyä huolehtia itsestään sekä tukee valinnoissa ja päätöksenteossa huomioiden asiakkaan itsemääräämisoikeuden - ohjaa ja avustaa asiakasta ruokailussa perustellen toimintaansa tiedolla suun terveydestä, ravitsemussuosituksista, erityisruokavalioista sekä uskonnollisista ja eettisistä ruokavalioista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- havainnoi monipuolisesti asiakkaan vointia ja terveydentilaa ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa - tunnistaa monipuolisesti asiakkaan turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä, ennakoi turvallisuusriskejä ja vaaratilanteita sekä huolehtii turvallisuudesta yhdessä asiakkaan kanssa - huolehtii ja ohjaa asiakasta huolehtimaan ympäristönsä puhtaudesta, viihtyisyydestä ja toimivuudesta huomioiden asiakkaan toiveita ja tarpeita - tukee monipuolisesti asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja ohjaa havainnoimaan hyvinvointia edistäviä tekijöitä - edistää asiakkaan kykyä huolehtia itsestään sekä tukee asiakaslähtöisesti valinnoissa ja päätöksenteossa huomioiden asiakkaan itsemääräämisoikeuden - ohjaa ja avustaa asiakasta ruokailussa perustellen monipuolisesti toimintaansa tiedolla suun terveydestä, ravitsemussuosituksista, erityisruokavalioista sekä uskonnollisista ja eettisistä ruokavalioista.

Opiskelija antaa tietoa palveluista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle tietoa kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan palveluista ja etuuksista työryhmän kanssa • ohjaa asiakasta palveluiden käytössä yhdessä työryhmän kanssa • osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle tietoa kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan palveluista ja etuuksista • ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään palveluiden käytössä • osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle monipuolisesti tietoa kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan palveluista ja etuuksista • ohjaa ja tukee asiakasta ja hänen läheisiään palveluita koskevassa päätöksenteossa ja palveluiden käytössä • osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen.

Opiskelija ylläpitää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työturvallisuusohjeita • toimii hygieni- ja aseptiikkaohjeistuksen mukaisesti • tunnistaa omaan työkykyyn vaikuttavia tekijöitä ja omien valintojensa vaikutuksia työkykyynsä • tunnistaa myönteiseen työilmapiiriin vaikuttavia tekijöitä • tunnistaa työn riski- ja kuormitustekijöitä • toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti tutuissa työtilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työturvallisuusohjeita • toimii hygieni- ja aseptiikkaohjeistuksen mukaisesti • huolehtii työkyvystään ja tunnistaa omien valintojensa vaikutuksia työkykyynsä • edistää toiminnallaan myönteistä työilmapiiriä • työskentelee huomioiden työn riski- ja kuormitustekijöitä • toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti vaihtelevissa työtilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työturvallisuusohjeita • toimii hygieni- ja aseptiikkaohjeistuksen mukaisesti • huolehtii työkyvystään ja tunnistaa omien valintojensa vaikutuksia työkykyynsä perustellen toimintaansa • edistää aktiivisesti toiminnallaan myönteistä työilmapiiriä • työskentelee huomioiden työn riski- ja kuormitustekijöitä ja perustelee työtapojaan • toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti vaihtelevissa työtilanteissa perustellen toimintaansa.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan • ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa annettujen ohjeiden mukaisesti • hakee ongelmatilanteissa ohjausta oma-aloitteisesti • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulleen • arvioi omaa työtään ja hyödyntää saamaansa palautetta muuttaakseen toimintaansa • tekee työssään valintoja ja ratkaisee ongelmia työryhmän jäsenenä • ylläpitää ja kehittää oma-aloitteisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulleen hyödyntäen monipuolisesti työpaikan tarjoamia oppimismahdollisuuksia • arvioi ja kehittää työtään oma-aloitteisesti saamansa palautteen perusteella • tekee työssään valintoja ja ratkaisee ongelmia joustavasti erilaisissa tilanteissa työryhmän jäsenenä • ylläpitää ja kehittää aktiivisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistäen asiakkaan kasvua ja osallisuutta toimimalla kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan ympäristössä tai asiakkaan kotona lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp (106226)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä lähihoitajan työtä ohjaavien säädösten ja ohjeiden mukaan
- suunnitella työtään
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa
- käyttää asiakkaan toimintakykyä edistävää ja voimavaralähtöistä työtettä
- motivoida asiakasta terveyttä ja hyvinvointia edistävään omahoitoon ja ehkäisemään riskejä
- ohjata asiakasta toiminnallisuuteen
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja perushoidossa ja huolenpidossa, saattohoidossa ja lääkehoidossa
- antaa tietoa palveluista
- ohjata apuvälineiden ja hyvinvointia tukevan teknologian käytössä ja huollossa
- ylläpitää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- kehittää toimintaansa ja perustella ratkaisujaan ammatillisella tiedolla.

Arviointi

Opiskelija työskentelee lähihoitajan työtä ohjaavien säädösten ja ohjeiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita toistuvissa tilanteissa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita muuttuvissa tilanteissa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita perustellen niillä ratkaisujaan • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään.

Suunnitelmallinen työskentely	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- suunnittelee ja asettaa tarvelähtöisesti tavoitteita työnsä yhdessä joidenkin asiakkaiden kanssa - tekee työtä asiakaslähtöisesti joidenkin asiakkaiden kanssa - suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- suunnittelee ja asettaa tavoitteita työnsä asiakkaan tarpeet ja kulttuurin huomioiden yhdessä asiakkaan kanssa - tekee työtä asiakas- ja kulttuurilähtöisesti - suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä ottaen huomioon työpaikan viikoittaiset suunnitelmat - toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä lähihoitajan vastuualueella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa tavoitteita työnsä yhdessä asiakkaiden kanssa tarve- ja kulttuurilähtöisesti ja suunnittelee työtään sen pohjalta - esittää vaihtoehtoisia toimintatapoja ja tekee työtä asiakaslähtöisesti perustellen toimintaansa - suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä ja ottaa huomioon työpaikan muut toiminnan suunnitelmat - toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä lähihoitajan vastuualueella.

Asiakaslähtöisen suunnitelman laatiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- osallistuu asiakkaalle tehtävän terveyttä ja hyvinvointia edistävän suunnitelman laatimiseen yhdessä asiakkaan ja läheistensä kanssa - toteuttaa suunnitelmaa yhdessä työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- laatii asiakkaalle terveyttä ja hyvinvointia edistävän suunnitelman yhdessä asiakkaan ja läheistensä kanssa käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - toteuttaa ja arvioi suunnitelmaa yhdessä työryhmän kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- laatii asiakkaalle terveyttä ja hyvinvointia edistävän suunnitelman yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - toteuttaa ja arvioi asiakkaalle tehtävää suunnitelmaa käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta neuvotellen yhdessä asiakkaan sekä hänen verkostonsa sekä muiden ammattiryhmien kanssa suunnitelmaa laatiessaan.

Omavalvonnan toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- perehtyy työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin ja toteuttaa yksikön omavalvontaa osana työryhmää - työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toteuttaa yksikön omavalvontaa ja perehtyy työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin - työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toteuttaa yksikön omavalvontaa ja perehtyy aktiivisesti työpaikan omavalvontasuunnitelmiin lähihoitajan työn näkökulmasta - työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa osana työryhmää - huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa - ohjaa asiakasta toistuvissa päivittäisissä tilanteissa hyödyntäen selkokieltä ja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja - kohtaa asiakkaan ja tämän lähiverkoston työryhmän jäsenenä - huomioi asiakkaan eleet ja ilmeet - käyttää kosketusta vuorovaikutuksen tukena
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa - huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa - ohjaa asiakasta hyödyntäen selkokieltä ja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja - kohtaa asiakkaan, omaiset ja lähiverkoston välittävästi - huomioi asiakkaan eleet ja ilmeet - käyttää kosketusta vuorovaikutuksen tukena
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii ammatillisesti vaihtuvissa vuorovaikutustilanteissa - huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa - ohjaa asiakasta hyödyntäen selkokieltä ja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja monipuolisesti eri tilanteissa - kohtaa asiakkaan, omaiset ja tämän lähiverkoston välittävästi huomioiden muuttuvat tilanteet - huomioi asiakkaan eleet ja ilmeet - käyttää kosketusta vuorovaikutuksen tukena.

Opiskelija käyttää asiakkaan toimintakykyä edistävää ja voimavaralähtöistä työtettä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi asiakkaan voimavarat hyödyntäen havainnointia ja asiakkaan sekä omaisten haastattelua • käyttää asiakkaan toimintakykyä tukevaa ja voimavaralähtöistä työtettä • kuulee asiakkaan mielipiteitä ja toiveita tukien työryhmän jäsenenä asiakkaan osallisuutta ja elämän merkityksellisyyttä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi asiakkaan voimavarat hyödyntäen havainnointia sekä asiakkaan ja omaisten haastattelua • käyttää suunnitelmallisesti ja edistäen asiakkaan toimintakykyä tukevaa ja voimavaralähtöistä työtettä • kuulee asiakkaan mielipiteitä ja toiveita tukien asiakkaan osallisuutta ja elämän merkityksellisyyttä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi asiakkaan voimavarat hyödyntäen havainnointia sekä asiakkaan ja omaisten haastattelua • käyttää suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja joustavasti asiakkaan toimintakykyä edistävää voimavaralähtöistä työtettä • kuulee asiakkaan mielipiteitä ja toiveita tukien monipuolisesti asiakkaan osallisuutta ja elämän merkityksellisyyttä • huomioi asiakkaan läheiset ja sosiaalisen hyvinvoinnin verkostot.

Opiskelija motivoi asiakasta terveyttä ja hyvinvointia edistävään omahoitoon ja ehkäisemään riskejä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• motivoi asiakasta terveyttä ja hyvinvointia edistävään omahoitoon • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhkan ja kaltoinkohtelun ja toimii tilanteissa työpaikalla sovitulla tavalla • selvittää ja ehkäisee kansanterveydellisiä riskejä ja tapaturmia työryhmän jäsenenä • edistää tuttujen asiakkaiden fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä turvallisuutta ja hyvinvointia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• motivoi asiakasta terveyttä ja hyvinvointia edistävään omahoitoon sekä elämäntapamuutoksiin • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhkan ja kaltoinkohtelun ja tuo sen tiedoksi työryhmälle • tunnistaa ja ehkäisee kansanterveydellisiä riskejä ja tapaturmia • edistää erilaisten ja eri-ikäisten asiakkaiden fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä turvallisuutta ja hyvinvointia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• motivoi itsenäisesti asiakasta terveyttä ja hyvinvointia edistävään omahoitoon sekä elämäntapamuutoksiin • edistää monipuolisesti erilaisten ja eri-ikäisten asiakkaiden fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä turvallisuutta ja hyvinvointia muuttuvissa tilanteissa • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhkan ja kaltoinkohtelun ja ottaa sen puheeksi työryhmässä • tunnistaa, ehkäisee ja ohjaa asiakasta välttämään kansanterveydellisiä riskejä ja tapaturmia • tarjoaa asiakkaalle mahdollisuuksia selviytyä päivittäisissä toiminnoissa hyödyntäen asiakkaan omaa verkostoa ja ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia.

Opiskelija ohjaa asiakasta toiminnallisuuteen.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ohjaa ja kannustaa asiakasta toiminnallisuuteen päivittäisissä toiminnoissa • mahdollistaa asiakkaalle soveltuvan liikunnan ja ulkoilun • tarjoaa asiakkaalle toimintaa käyttäen eri toiminnallisia menetelmiä • huomioi asiakkaan mielenkiinnon kohteet ohjatessaan asiakasta sosiaaliseen toimintaan sekä tarjoaa uusia osallistumisen mahdollisuuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa ja kannustaa asiakasta toiminnallisuuteen sekä tukee osallisuutta • ohjaa asiakkaalle soveltuvaa liikuntaa ja mahdollistaa ulkoilun osana hoitoa ja huolenpitoa • tarjoaa aktiivisesti asiakkaalle toimintaa käyttäen eri toiminnallisia menetelmiä • huomioi asiakkaan mielenkiinnon kohteet ohjatessaan asiakasta sosiaaliseen toimintaan sekä tarjoaa uusia osallistumisen mahdollisuuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa ja kannustaa asiakasta monipuolisesti toiminnallisuuteen ja tukee osallisuutta huomioiden läheiset ja muun verkoston • tarjoaa asiakkaalle aktiivisesti mahdollisuuksia soveltuvaan liikuntaan ja ulkoiluun ja toteuttaa niitä osana hoitoa ja huolenpitoa • tarjoaa asiakkaalle aktiivisesti ja luovasti toimintaa käyttäen eri toiminnallisia menetelmiä • huomioi asiakkaan mielenkiinnon kohteet ohjatessaan asiakasta sosiaaliseen toimintaan sekä tarjoaa uusia osallistumisen mahdollisuuksia.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakkaan perushoidossa ja huolenpidossa, saattohoidossa ja lääkehoidossa.

Asiakkaan perushoito ja huolenpito	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- toteuttaa perushoitoa ja huolenpitoa asiakas- ja tarvelähtöisesti - soveltaa työssään näyttöön perustuvia käytäntöjä - noudattaa aseptisen työskentelyn periaatteita - tuntee terveen ihmisen rakenteen ja toiminnan sekä perusliikkumisen avustamisen periaatteet - tuntee sairauksien aiheuttamat muutokset elimistön normaalissa rakenteessa ja toiminnassa - tarkkailee työryhmän jäsenenä asiakkaan elintoimintoja ja toimintakykyä, kirjaa havaintojaan sekä tiedottaa niistä sovitulla tavalla - toteuttaa muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksia sairastavien perushoitoa ja edistää toimintakykyisyyttä työryhmän ohjeiden mukaan - toteuttaa suun terveyden edistämistä ja suun perushoitoa - toteuttaa jalkojen perushoitoa - toteuttaa mielenterveys- ja päihdesairauksia sairastavien hoitoa ja edistää toimintakykyisyyttä työryhmän ohjeiden mukaan - toteuttaa kivunhoitoa käyttäen erilaisia kivunlievitysmenetelmiä työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toteuttaa perushoitoa ja huolenpitoa asiakas- ja tarvelähtöisesti - soveltaa työssään näyttöön perustuvia käytäntöjä - noudattaa aseptisen työskentelyn periaatteita - tuntee terveen ihmisen rakenteen ja toiminnan sekä perusliikkumisen avustamisen periaatteet - tuntee sairauksien aiheuttamat muutokset elimistön normaalissa rakenteessa ja toiminnassa - tarkkailee asiakkaan elintoimintoja ja oireita sekä toimintakykyä, kirjaa havaintojaan sekä tiedottaa niistä - toteuttaa muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksia sairastavien perushoitoa ja edistää toimintakykyisyyttä tavoitteellisesti ja oma-aloitteisesti - toteuttaa mielenterveys- ja päihdesairauksia sairastavien hoitoa ja edistää toimintakykyisyyttä tavoitteellisesti ja oma-aloitteisesti - toteuttaa suun terveyden edistämistä ja suun perushoitoa sekä tunnistaa suun perushoidon haasteita - toteuttaa jalkojen perushoitoa ja tunnistaa jalkojen hoidon haasteita - tarkkailee asiakkaan kipua ja toteuttaa kivunhoitoa käyttäen erilaisia kivunlievitysmenetelmiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toteuttaa perushoitoa ja huolenpitoa asiakas- ja tarvelähtöisesti moniammatillisena yhteistyönä - soveltaa työssään näyttöön perustuvia käytäntöjä - noudattaa aseptisen työskentelyn periaatteita - tuntee terveen ihmisen rakenteen ja toiminnan sekä perusliikkumisen avustamisen periaatteet - tuntee sairauksien aiheuttamat muutokset elimistön normaalissa rakenteessa ja toiminnassa

	- tarkkailee asiakkaan elintoimintoja, oireita ja toimintakykyä, kirjaa havaintojaan sekä tiedottaa niistä ja toimii itsenäisesti muuttuvissa tilanteissa - toteuttaa oma-aloitteisesti ja asiakaslähtöisesti muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksia sairastavien perushoitoa, edistää toimintakykyisyyttä ja arvioi käyttämiään työmenetelmiä - toteuttaa oma-aloitteisesti ja asiakaslähtöisesti mielenterveys- ja päihdesairauksia sairastavien hoitoa ja edistää toimintakykyisyyttä verkoston huomioiden - toteuttaa yksilöllistä suun terveyden edistämistä ja perushoitoa, tunnistaa suun perushoidon haasteita sekä tekee yhteistyötä asiantuntijoiden kanssa - toteuttaa yksilöllistä jalkojen perushoitoa, tunnistaa jalkojen hoidon haasteita sekä tekee yhteistyötä asiantuntijoiden kanssa - tarkkailee asiakkaan kipua ja toteuttaa kivunhoitoa käyttäen erilaisia kivunlievitysmenetelmiä huomioiden muutokset asiakkaan tilassa ja toimintakyvyssä.
--	---

Päivittäisissä toiminnoissa ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tukee, ohjaa ja motivoi asiakkaita selviytymään päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti toistuvissa työtilanteissa - havaitsee joitakin asiakkaan sosiaalisen tuen tarpeita tai ongelmia ja tiedottaa havainnoistaan työryhmälle - huomioi asiakkaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden - huomioi asiakkaan seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden osana työryhmää - huomioi asiakkaan kulttuurin osana työryhmää - huomioi asiakkaan unen ja levon tarpeen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tukee, ohjaa ja motivoi asiakkaita selviytymään päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti - tunnistaa sosiaalisia ongelmia ja hyvinvoinnin tilaa sekä ottaa ne huomioon työryhmän ohjeiden mukaan - huomioi asiakkaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden - huomioi asiakkaan seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden - huomioi asiakkaan kulttuurin - huomioi asiakkaan unen ja levon tarpeen ja tarjoaa joitain keinoja unen ja levon puutteisiin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tukee, ohjaa ja motivoi asiakkaita selviytymään päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti vaihtuvissa tilanteissa. Selvittää asiakkaan toimintakykyä tukien asiakkaan sosiaalisia verkostoja, hyvinvoinnin tilaa, tuen tarpeita ja ongelmia - ohjaa asiakasta hakemaan apua - huomioi yksilöllisesti asiakkaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden - huomioi asiakkaan seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden - huomioi asiakkaan kulttuurin ja toteuttaa perushoitoa kulttuurin mukaisesti vaihtuvissa tilanteissa - huomioi asiakkaan unen ja levon tarpeen ja tarjoaa erilaisia hoidon vaihtoehtoja unen ja levon puutteisiin ja ymmärtää unen ja levon merkityksen asiakkaan toimintakykyyn ja hyvinvointiin.

Saattohoidossa toimiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hyödyntää työssään tietoa saattohoidosta ja kuolevan potilaan hoidosta • huomioi asiakkaan ja omaiset saattohoidossa • osallistuu työryhmän jäsenenä saattohoitoon ja kuolevan potilaan hoitoon
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perustelee ratkaisujaan tiedolla kuolevan potilaan hoidosta • huomioi asiakkaan kulttuurin ja omaiset saattohoidossa • osallistuu työryhmän jäsenenä saattohoitoon ja kuolevan potilaan hoitoon
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perustelee monipuolisesti ratkaisujaan kuolevan potilaan hoidosta • huomioi asiakkaan kulttuurin ja omaiset saattohoidossa • osallistuu työryhmän jäsenenä saattohoitoon ja kuolevan potilaan hoitoon.

Lääkehoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään työryhmän kanssa • tunnistaa asiakkaan lääkehoidon tarpeen ja tarkistaa asiakkaan lääkityslistan ajantasaisuuden ja selvittää mahdolliset riskitiedot kuten lääkeaineallergiat osana työryhmää • käsittelee ja annostelee lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • antaa lääkkeitä luonnollista tietä injektiona ihon alle ja lihakseen sekä hengityksen kautta ohjeiden mukaan • tarkkailee tavallisimpien muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksissa, mielenterveys- ja päihdesairauksissa käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia, monilääkityksiä ja tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisia lääkkeiden väärinkäytön ilmiöitä ja tiedottaa niistä työryhmässä • ohjaa asiakasta työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa ja voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä, hävittämisessä sekä tietää tavallisimpien muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksien sekä mielenterveys- ja päihdesairauksien lääkehoidon • tietää työyksikön lääkityspoikkeamien raportointimenetelmän
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee ja annostelee lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • tunnistaa asiakkaan lääkehoidon tarpeen ja muutostarpeen, tarkistaa asiakkaan lääkityslistan ajantasaisuuden ja selvittää mahdolliset riskitiedot kuten lääkeaineallergiat • antaa lääkkeitä luonnollista tietä, injektiona ihon alle ja lihakseen ja hengitettynä ohjeiden mukaan • tietää ja tarkkailee tavallisimpien muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksissa sekä mielenterveys- ja päihdesairauksissa käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisia lääkkeiden väärinkäytön ilmiöitä ja tiedottaa niistä työryhmässä • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa ja voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hallitsee tavallisimpien muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksien sekä mielenterveys- ja päihdesairauksien lääkehoidon • tietää työyksikön lääkityspoikkeamien raportointimenetelmän ja toimii ohjeiden mukaisesti sekä ilmoittaa lääkityspoikkeamasta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen

	- tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä aktiivisesti työssään - käsittelee ja annostelee lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti - tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset - tunnistaa asiakkaan lääkehoidon tarpeen ja muutostarpeen, tarkistaa asiakkaan lääkityslistan ajantasaisuuden ja selvittää mahdolliset riskitiedot kuten lääkeaineallergiat - antaa lääkkeitä luonnollista tietä, injektiona ihon alle ja lihakseen ja hengitettynä ohjeiden ja tilanteen mukaisesti - tietää, tarkkailee ja perustelee tavallisimpien muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksissa sekä mielenterveys- ja päihdesairauksissa käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä ja tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisia lääkkeiden väärinkäytön ilmiöitä ja tiedottaa niistä työryhmässä sekä ehkäisee niitä - ohjaa aktiivisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnaissa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hallitsee tavallisimpien muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksien sekä mielenterveys- ja päihdesairauksien lääkehoidon - tietää työyksikön lääkityspoikkeamien raportointimenetelmän ja toimii ohjeiden mukaisesti ja ilmoittaa lääkityspoikkeamasta.
--	--

Asiakkaan ravitsemuksessa ja ruoan hankinnassa ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- arvioi ja huomioi asiakkaan ravitsemustarpeen ja ruokatilanteen sekä suun terveyden - huomioi ravitsemussuositukset ja erityisruokavaliot sekä uskonnolliset ja eettiset ruokavaliot sekä suun terveyden ohjatessaan asiakasta ravitsemuksessa - toteuttaa asiakkaan ravitsemushoitoa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi ja huomioi kokonaisvaltaisesti asiakkaan ravitsemuksen tarpeen ja ruokatilanteen sekä suun terveyden - motivoi ja ohjaa asiakasta ravitsemuksessa huomioiden ravitsemussuositukset ja erityisruokavaliot, uskonnolliset ja eettiset ruokavaliot sekä suun terveyden - toteuttaa asiakkaan ravitsemushoitoa - huomioi esteettisyyden ravitsemuksessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi ja huomioi kokonaisvaltaisesti asiakkaan ravitsemuksen tarpeen ja suun terveyden sekä varmistaa ruoan saannin moniammatillisena yhteistyönä - motivoi ja ohjaa monipuolisesti asiakasta ravitsemuksessa huomioiden ravitsemussuositukset ja erityisruokavaliot, uskonnolliset ja eettiset ruokavaliot sekä suun terveyden - toteuttaa asiakkaan ravitsemushoitoa - huomioi monipuolisesti esteettisyyden ravitsemuksessa.

Opiskelija antaa tietoa palveluista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle tietoa sosiaali- ja terveysalan palveluista ja etuuksista työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tuntee palveluohjauksen prosessin ja antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle tietoa sosiaali- ja terveysalan palveluista ja etuuksista • tuo esille joitain asiakasta vahvistavia palveluita ja vaihtoehtoja • tukee asiakasta ja tämä lähiverkostoa päätöksenteossa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tuntee palveluohjauksen prosessin ja antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle monipuolista tietoa sosiaali- ja terveysalan palveluista ja etuuksista • ohjaa asiakasta tarvittavien palveluiden piiriin huomioiden asiakkaan ja lähiverkoston tarpeet ja perustelee toimintaansa • tuo esille erilaisia asiakasta vahvistavia palveluita ja tarjoaa vaihtoehtoja asiakkaalle ja tämän lähiverkostolle • tukee asiakasta ja hänen lähiverkostoaan päätöksenteossa.

Opiskelija ohjaa apuvälineiden ja hyvinvointia tukevan teknologian käytössä ja huollossa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hyödyntää hyvinvointia sekä toimintakykyä tukevaa teknologiaa ja apuvälineitä • ohjaa apuvälineiden käytössä • ohjaa ja käyttää asiakkaan liikkumisen ja siirtymisen apuvälineitä turvallisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa hyvinvointia sekä toimintakykyä tukevan teknologian käytössä ja huollossa ja hyödyntää hyvinvointitekniikan mahdollisuuksia työssään • ohjaa apuvälineiden käytössä ja huollossa • ohjaa ja käyttää asiakkaan liikkumisen ja siirtymisen apuvälineitä turvallisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa monipuolisesti hyvinvointia ja toimintakykyä tukevan teknologian käytössä • kartoittaa asiakkaan apuvälinetarpeen ja hyödyntää apuvälineiden ja hyvinvointitekniikan jakelukanavia • ohjaa monipuolisesti apuvälineiden käytössä ja huollossa ja ehkäisee toiminnallaan laitteisiin liittyvien vaaratilanteiden syntymistä • ohjaa ja käyttää asiakkaan liikkumisen ja siirtymisen apuvälineitä turvallisesti.

Työhyvinvoinnin ja turvallisuuden huomioinnin	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita sekä -määräyksiä - tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman - tuntee vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii osana työryhmää tilanteen edellyttämällä tavalla - ylläpitää työkykyään ja työssä jaksamistaan - hyödyntää terveysliikuntaa sekä ehkäisee työtapaturmia - työskentelee turvallisesti soveltaen työryhmän jäsenenä ergonomian ja työturvallisuuden periaatteita ja ehkäisten työstä aiheutuvia tapaturmia ja haittoja - arvioi ja huomioi työskentelyssään hoitotyön fyysiset ja psyykkiset kuormitustekijät - ymmärtää ergonomian ja asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisen merkityksen tuki- ja liikuntaelinongelmien ennaltaehkäisyssä ja hoidon laadussa - arvioi asiakkaan toimintakyvyn ja valitsee hänen toimintakykyään tukevan auttamistavan ja apuvälineen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita sekä -määräyksiä ja torjuu työn aiheuttamia haittoja - tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman - tuntee vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla - ylläpitää työkykyään ja työssä jaksamistaan - hyödyntää terveysliikuntaa sekä ehkäisee työtapaturmia - työskentelee turvallisesti soveltaen työryhmän jäsenenä ergonomian ja työturvallisuuden periaatteita ja ehkäisten työstä aiheutuvia tapaturmia ja haittoja - arvioi ja huomioi työskentelyssään hoitotyön fyysiset ja psyykkiset kuormitustekijät ja ennaltaehkäisee niitä - ymmärtää ergonomian ja asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisen merkityksen tuki- ja liikuntaelinongelmien ennaltaehkäisyssä ja hoidon laadussa ja perustelee toimintaansa - arvioi asiakkaan toimintakyvyn ja valitsee hänen toimintakykyään tukevan auttamistavan ja apuvälineen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita sekä -määräyksiä ehkäisten työn aiheuttamia riskitekijöitä - tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman - tuntee vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla perustellen toimintaansa - ylläpitää työkykyään ja työssä jaksamistaan - hyödyntää terveysliikuntaa sekä ehkäisee työtapaturmia - työskentelee turvallisesti soveltaen työryhmän jäsenenä ergonomian ja työturvallisuuden periaatteita ja ehkäisten työstä aiheutuvia tapaturmia ja haittoja - arvioi ja huomioi työskentelyssään hoitotyön fyysiset ja psyykkiset kuormitustekijät ja ennaltaehkäisee niitä ja perustelee toimintaansa - ymmärtää ergonomian ja asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisen merkityksen tuki- ja liikuntaelinongelmien ennaltaehkäisyssä ja hoidon laadussa ja perustelee monipuolisesti toimintaansa

	• arvioi asiakkaan toimintakyvyn ja valitsee hänen toimintakykyään tukevan auttamistavan ja apuvälineen.
Asiakasturvallisuuden huomioon ottaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huomioi potilasasiakirjojen käsittelyyn liittyvän tietoturvan ja salassapidon • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • käyttää turvallisesti apuvälineitä avustustilanteissa • toimii työryhmän jäsenenä asiakkaan hoidossa huomioiden myös haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huomioi potilasasiakirjojen käsittelyyn liittyvän tietoturvan ja toimii salassapito-ohjeiden mukaan • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • käyttää turvallisesti ja sujuvasti apuvälineitä avustustilanteissa • kohtaa haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ja huomioi työpaikan turvallisuuskäytännöt
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käsittelee potilasasiakirjoja ohjeiden mukaan ja huomioi tietoturvan ja salassapidon sekä toimii salassapito-ohjeiden mukaan • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • käyttää turvallisesti ja sujuvasti apuvälineitä avustustilanteissa sekä perustelee toimintaansa • ehkäisee haasteellisia tilanteita, kohtaa haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ja soveltaa työpaikan turvallisuuskäytäntöjä.

Opiskelija kehittää toimintaansa ja perustelee ratkaisujaan ammatillisella tiedolla.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa toimintaansa ja ammatillista kehittymistään sekä muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • hyödyntää työssään näyttöön perustuvaa tietoa ja hakee tietoa työryhmän jäsenenä luotettavista lähteistä • tekee päätöksiä työryhmän kanssa lähihoitajan vastuualueella • havaitsee asiakkaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyviä kehittämiskohteita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi omaa toimintaansa ja ammatillista kehittymistään sekä antaa palautetta ja hyödyntää saamaansa palautetta • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja näyttöön perustuvalla tiedolla ja hakee tietoa luotettavista lähteistä • tekee itsenäisiä päätöksiä lähihoitajan vastuualueella • tekee kehittämisehdotuksia asiakkaan terveyden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi omaa toimintaansa ja ammatillista kehittymistään sekä antaa palautetta ja hyödyntää saamaansa palautetta monipuolisesti • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • perustelee monipuolisesti työhönsä liittyviä ratkaisuja näyttöön perustuvalla tiedolla ja hakee tietoa luotettavista lähteistä • tekee itsenäisiä päätöksiä lähihoitajan vastuualueella yhteistyössä asiakkaan sekä tämän läheisten ja verkoston kanssa • tekee realistisia kehittämisehdotuksia asiakkaan terveyden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi ja toimii aktiivisesti hyvinvointia edistäen.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä lähihoitajan työssä edistäen asiakkaan hyvinvointia ja toimintakykyä sosiaali- ja terveysalan ympäristöissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.3. Kotihoidossa toimiminen, 40 osp (106234)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työryhmän ja verkoston kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida työtään kotona asuvan asiakkaan luona
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja kotihoidon asiakkaan toimintakyvyn edistämiseksi
- toteuttaa lääkehoitoa kotona
- toteuttaa saattohoitoa kotona
- ohjata palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa
- arvioida mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita toistuvissa tilanteissa - kunnioittaa kotona asuvan asiakkaan yksityisyyttä, tapoja, tottumuksia ja omaisuutta - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - tietää kotihoidon eri omavalvontasuunnitelmista ja toteuttaa yksikön omavalvontaa - työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuosituksen mukaisesti - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita perustellen toimintaansa - kunnioittaa kotona asuvan asiakkaan yksityisyyttä, tapoja, tottumuksia ja omaisuutta - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - toteuttaa kotihoidon omavalvontaa ja on perehtynyt työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin - työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuosituksen mukaisesti - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita perustellen monipuolisesti toimintaansa - kunnioittaa kotona asuvan asiakkaan yksityisyyttä, tapoja, tottumuksia ja omaisuutta - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - soveltaa kotihoidon omavalvontasuunnitelmia työssään lähihoitajan työn näkökulmasta - työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuosituksen mukaisesti ja tekee kehittämis ehdotuksia - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työryhmän ja verkoston kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella yhteistyössä työryhmän kanssa • käyttää virtuaalipalveluita ja etäohjauksen mahdollisuuksia työssään • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä yhteistyössä työryhmän kanssa • toimii monialaisessa yhteistyössä ja tuntee joidenkin ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita • vaikuttaa osaltaan positiivisesti työyhteisön sosiaaliseen ilmapiiriin • tietää työpaikan ohjeet työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee joustavasti päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella yhteistyössä työryhmän kanssa • käyttää aktiivisesti virtuaalipalveluita ja etäohjauksen mahdollisuuksia työssään • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työryhmän jäsenenä • toimii monialaisessa yhteistyössä ja tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita • vaikuttaa osaltaan positiivisesti työyhteisön sosiaaliseen ilmapiiriin ja havainnoi sitä • tietää työpaikan ohjeet työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee joustavasti ja aktiivisesti päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella yhteistyössä työryhmän kanssa • käyttää aktiivisesti ja monipuolisesti virtuaalipalveluita ja etäohjauksen mahdollisuuksia työssään ja tarvittaessa perustelee niiden tarpeellisuutta • tekee itsenäisesti työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia • toimii aktiivisesti monialaisessa yhteistyössä ja tuntee monipuolisesti eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita • vaikuttaa osaltaan positiivisesti työyhteisön sosiaaliseen ilmapiiriin sekä havainnoi sitä ja perustelee hyvän työilmapiirin merkitystä työhyvinvoinnille • tietää työpaikan ohjeet työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi työtään kotona asuvan asiakkaan luona.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi asiakkaan hoidon ja kuntoutumisen tarvetta ja sen kiireellisyyttä ja toimii yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa • havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakykyä ja voimavaroja kotona käyttäen tarkoituksenmukaista toimintakykymittaria • huomioi asiakkaan fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen, hengellisen, sosiaalisen sekä oikeudellisen toimintakyvyn • huomioi asiakkaan yksilöllisen elämäntilanteen, elinympäristön, elämänhistorian, kulttuurin ja seksuaalisuuden suunnitellessaan työtään • laatii hyvinvointia tukevan asiakaslähtöisen suunnitelman yhteistyössä asiakkaan kanssa • toimii suunnitelman mukaisesti ja arvioi sen toteutumista • raportoi ja kirjaa ymmärrettävästi asiakkaan vointiin ja toimintakykyyn liittyviä havaintoja asiakasturvallisuutta vaarantamatta • käyttää työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietokantoja lähihoitajan vastuualueella • ymmärtää asiakasta koskevan tiedonsiirron merkityksen hoitoketjussa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi asiakkaan hoidon ja kuntoutumisen tarvetta ja sen kiireellisyyttä ja suunnittelee työtään sen perusteella sekä toimii yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa • havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakykyä ja voimavaroja kotona käyttäen tarkoituksenmukaisia toimintakykymittareita • huomioi asiakkaan fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen, hengellisen, sosiaalisen sekä oikeudellisen toimintakyvyn ja ymmärtää niiden merkityksen asiakkaan hyvinvointiin • huomioi ja kartoittaa asiakkaan yksilöllisen elämäntilanteen, elinympäristön, elämänhistorian, kulttuurin ja seksuaalisuuden ja ymmärtää niiden merkityksen suunnitellessaan työtään • laatii asiakaslähtöisen ja hyvinvointia tulevan suunnitelman yhteistyössä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa • toimii suunnitelman mukaisesti ja arvioi sen toteutumista sekä tuo esille asiakkaan toimintakykyyn liittyviä muutostarpeita • raportoi ja kirjaa sujuvasti asiakkaan vointiin ja toimintakykyyn liittyviä havaintoja asiakasturvallisuutta vaarantamatta • käyttää sujuvasti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietokantoja lähihoitajan vastuualueella • huomioi ja ymmärtää asiakasta koskevan tiedon siirron merkityksen hoitoketjussa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi itsenäisesti asiakkaan hoidon ja kuntoutumisen tarvetta ja sen kiireellisyyttä ja suunnittelee työtään sen perusteella sekä toimii yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa • havainnoi ja arvioi monipuolisesti yhdessä asiakkaan kanssa toimintakykyä ja voimavaroja kotona käyttäen monipuolisesti erilaisia tarkoituksenmukaisia toimintakykymittareita sekä perustelee valintojaan • huomioi asiakkaan fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen, hengellisen, sosiaalisen sekä oikeudellisen toimintakyvyn ja ymmärtää niiden merkityksen asiakkaan hyvinvointiin sekä kykenee monipuolisesti perustelemaan valintojaan ja toimintaansa

	• huomioi ja kartoittaa asiakkaan yksilöllisen elämäntilanteen, elinympäristön, elämänhistorian, kulttuurin ja seksuaalisuuden sekä perustelee ratkaisujaan suunnitellessaan työtään• laatii monipuolisen, asiakaslähtöisen ja hyvinvointia tukevan suunnitelman yhteistyössä asiakkaan, hänen läheistensä sekä verkoston kanssa• toimii tavoitteellisesti suunnitelman mukaan muokaten ja täydentäen sitä asiakkaan toimintakyvyn ja tavoitteiden mukaisesti sekä arvioi sen toteutumista• raportoi ja kirjaa aktiivisesti ja monipuolisesti asiakkaan vointiin ja toimintakykyyn liittyviä havaintoja yhdessä asiakkaan kanssa• käyttää monipuolisesti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietokantoja lähihoitajan vastuualueella• ottaa työssään huomioon asiakasta koskevan tiedon siirron merkityksen hoitoketjussa ja perustelee toimintaansa.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa asiakkaan ja läheiset ammatillisesti • kuulee asiakkaan ja omaisten mielipiteitä ja huomioi yksilöllisiä toiveita • työskentelee eri kulttuureista tulevien kanssa • toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa asiakkaan perheen, tukiverkoston ja omaishoitajan kanssa • käyttää kosketusta, huumoria ja läsnäoloa tilanteeseen sopivalla tavalla hoitaessaan asiakasta • käyttää selkokieltä muokaten tarvittaessa ilmaisuaan • käyttää joitakin tilanteeseen soveltuvia digitaalisia ja tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • hyödyntää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa asiakkaan ja läheiset ammatillisesti ja luontevasti • kuulee asiakkaan ja omaisten mielipiteitä ja toiveita ja tukee asiakkaan osallisuutta ja toimijuutta • työskentelee eri kulttuureista tulevien kanssa ja kehittää kulttuuritietoisuuttaan • toimii ammatillisesti ja yhteistyökykyisesti asiakkaan perheen, tukiverkoston ja omaishoitajan kanssa • käyttää luontevasti kosketusta, huumoria ja läsnäoloa tilanteeseen sopivalla tavalla hoitaessaan asiakasta • käyttää selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi • käyttää tilanteeseen soveltuvia digitaalisia ja tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • käyttää sujuvasti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa asiakkaan ja läheiset ammatillisesti ja luontevasti ottaen huomioon asiakkaiden yksilölliset tarpeet • kuulee asiakkaan ja omaisten mielipiteitä ja toiveita ja tukee asiakkaan osallisuutta, toimijuutta ja elämän merkityksellisyyttä • työskentelee eri kulttuureista tulevien kanssa ja kehittää aktiivisesti kulttuuritietoisuuttaan ja perustelee tapaansa toimia • toimii ammatillisesti ja aktiivisesti yhteistyössä asiakkaan perheen, tukiverkoston ja omaishoitajan kanssa ja tukee omaishoitajaa työssään • käyttää aktiivisesti ja luontevasti kosketusta, huumoria ja läsnäoloa tilanteeseen sopivalla tavalla hoitaessaan asiakasta • käyttää luontevasti selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi rohkaisten asiakasta itsensä ilmaisuun • käyttää monipuolisesti tilanteeseen soveltuvia digitaalisia ja tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • käyttää tilanteeseen soveltuvia puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä sekä perustelee valintojaan.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja kotihoidon asiakkaan toimintakyvyn edistämiseksi.

Kotihoidon asiakkaan hoito ja ohjaus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- hoitaa asiakasta käyttäen näyttöön perustuvaa tietoa, suosituksia ja menetelmiä - tunnistaa ja havainnoi ikääntymisen aiheuttamat muutokset elimistön normaalissa rakenteessa ja toiminnassa - tunnistaa ikääntyvien yleisimmät sairaudet ja niiden erityispiirteet sekä niiden vaikutukset asiakkaan toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen - tunnistaa moni- ja muistisairauksien vaikutukset toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen - tunnistaa ja huomioi työssään mielenterveys- ja päihdeongelmien vaikutuksen ikääntyvän toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen - tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja toipumisorientaatiota - tarkkailee asiakkaan elintoimintoja ja toimintakykyä, kirjaa havaintojaan sekä tiedottaa niistä sovitulla tavalla - toteuttaa oireenmukaista hoitoa huomioiden sairauksien erityispiirteet - avustaa ja tekee hoitotoimenpiteitä - käyttää hoitotyön ohjausmenetelmiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- hoitaa asiakasta käyttäen näyttöön perustuvaa tietoa, suosituksia ja menetelmiä huomioiden asiakkaan osallisuuden ja toimijuuden - tunnistaa ja havainnoi ikääntymisen aiheuttamat muutokset elimistön normaalissa rakenteessa ja toiminnassa - tunnistaa ikääntyvien yleisimmät sairaudet ja niiden erityispiirteet sekä niiden vaikutukset asiakkaan toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen - tunnistaa moni- ja muistisairauksien vaikutukset toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen - tunnistaa ja huomioi työssään mielenterveys- ja päihdeongelmien vaikutuksen toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen - tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja toipumisorientaatiota - tarkkailee asiakkaan elintoimintoja ja toimintakykyä, kirjaa havaintojaan sekä tiedottaa niistä sovitulla tavalla - toteuttaa oireenmukaista hoitoa huomioiden sairauksien erityispiirteet ja muutokset sekä tiedottaa niistä sovitulla tavalla - avustaa ja tekee hoitotoimenpiteitä perustellen toimintaansa - käyttää monipuolisesti hoitotyön ohjausmenetelmiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- hoitaa asiakasta käyttäen monipuolisesti näyttöön perustuvaa tietoa, suosituksia ja -menetelmiä huomioiden asiakkaan osallisuuden ja toimijuuden - tunnistaa ja havainnoi ikääntymisen aiheuttamat muutokset elimistön normaalissa rakenteessa ja toiminnassa perustellen toimintaansa

	• tunnistaa ikääntyvien yleisimmät sairaudet ja niiden erityispiirteet sekä niiden vaikutukset asiakkaan toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen • tunnistaa moni- ja muistisairauksien vaikutukset ikääntyvän toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen perustellen toimintaansa • tunnistaa ja huomioi työssään mielenterveys- ja päihdeongelmien vaikutuksen ikääntyvän toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen perustellen toimintaansa • tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja toipumisorientaatiota • tarkkailee asiakkaan elintoimintoja ja toimintakykyä, kirjaa havaintojaan sekä tiedottaa niistä sovitulla tavalla • toteuttaa oireenmukaista hoitoa huomioiden monipuolisesti sairauksien erityispiirteet ja muutokset sekä toimii tilanteen vaatimalla tavalla perustellen toimintaansa • käyttää aktiivisesti ja monipuolisesti hoitotyön ohjausmenetelmiä.

Toimintakyvyn edistäminen kotona	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa asiakasta voimavaralähtöisesti päivittäisissä toiminnoissa huomioiden asiakkaan elämäntilanteen, kivun, unen ja stressin vaikutuksen toimintakykyyn - ohjaa ja avustaa päivittäisissä toiminnoissa huomioiden ihon hoidon ja jalkojen terveyden - ohjaa ja avustaa henkilökohtaisen hygienian hoidossa huomioiden eritystoiminnan - arvioi ja lievittää asiakkaan kipua käyttäen eri menetelmiä - huomioi ympäristön turvallisuuden ja esteettömyyden ja tunnistaa koti- ja vapaa-ajan tapaturmien riskitekijöitä sekä puuttuu niihin - ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään apuvälineiden, ympäristöhallintalaitteiden, turvateknologian ja hyvinvointia tukevan teknologian käytössä ja suoriutuu työryhmän tukemana niiden hankinnasta - ohjaa asiakasta arkiliikkumiseen ja fyysisen toimintakyvyn ylläpitoon ja edistämiseen - ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään terveyttä edistävään omahoitoon - ohjaa asiakasta mielekkäisiin sosiaalisiin vuorovaikutustilanteisiin ja toimintoihin, jotka lievittävät ja ennaltaehkäisevät yksinäisyyttä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ohjaa asiakasta aktiivisesti ja voimavaralähtöisesti päivittäisissä toiminnoissa huomioiden asiakkaan elämäntilanteen, kivun, unen ja stressin vaikutuksen toimintakykyyn - ohjaa ja avustaa päivittäisissä toiminnoissa huomioiden ihon hoidon ja jalkojen terveyden sekä tunnistaa erityisongelmia - ohjaa ja avustaa henkilökohtaisen hygienian hoidossa huomioiden eritystoiminnan sekä tunnistaa erityisongelmia - arvioi ja lievittää asiakkaan kipua käyttäen eri menetelmiä ja ymmärtää kivun merkityksen asiakkaan elämänlaatuun - huomioi ympäristön turvallisuuden ja esteettömyyden ja tunnistaa monipuolisesti koti- ja vapaa-ajan tapaturmien riskitekijöitä sekä puuttuu niihin - ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään apuvälineiden, ympäristöhallintalaitteiden, turvateknologian ja hyvinvointia tukevan teknologian käytössä, huollossa ja hankinnassa - kannustaa ja ohjaa asiakasta arkiliikkumiseen ja fyysisen toimintakyvyn ylläpitoon ja edistämiseen - ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään terveyttä edistävään omahoitoon ja ennaltaehkäisemään riskejä - ohjaa ja motivoi asiakasta mielekkäisiin sosiaalisiin vuorovaikutustilanteisiin ja toimintoihin, jotka lievittävät ja ennaltaehkäisevät yksinäisyyttä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ohjaa asiakasta aktiivisesti, voimavaralähtöisesti ja luovasti päivittäisissä toiminnoissa huomioiden asiakkaan elämäntilanteen, kivun, unen ja stressin vaikutuksen toimintakykyyn - ohjaa ja avustaa päivittäisissä toiminnoissa huomioiden ihon hoidon ja jalkojen terveyden sekä tunnistaa erityisongelmat ja ratkaisee niitä

	• ohjaa ja avustaa henkilökohtaisen hygienian hoidossa huomioiden erityistoiminnan sekä tunnistaa erityisongelmat ja ratkaisee niitä • arvioi ja lievittää asiakkaan kipua käyttäen eri menetelmiä ja ymmärtää kivun merkityksen asiakkaan elämänlaatuun perustellen toimintaansa • huomioi ympäristön turvallisuuden ja esteettömyyden ja tunnistaa koti- ja vapaa-ajan tapaturmien riskitekijöitä sekä ehkäisee niitä omalla toiminnallaan • ohjaa ja motivoi asiakasta ja hänen läheisiään apuvälineiden, ympäristöhallintalaitteiden, turvateknologian ja hyvinvointia tukevan teknologian käytössä, huollossa ja hankinnassa • kannustaa ja ohjaa aktiivisesti asiakasta arkiliikkumiseen ja fyysisen toimintakyvyn ylläpitoon ja edistämiseen • motivoi ja ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään terveyttä edistävään omahoitoon ja ennaltaehkäisemään riskejä • ohjaa ja motivoi asiakasta mielekkäisiin sosiaalisiin vuorovaikutustilanteisiin ja toimintoihin, jotka lievittävät ja ennaltaehkäisevät yksinäisyyttä.
--	---

Asiakkaan arjessa avustaminen ja ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ohjaa asiakasta huolehtimaan tai huolehtii asiakkaan kodin päivittäisestä siisteydestä, kotisiivouksesta, jätteiden lajittelusta ja vaatehuollosta • käsittelee ja lajittelee jätteet huomioiden riski- ja ongelmajätteet • avustaa asiakasta asioimisessa tai hoitaa asiakkaan puolesta asioita kodin ulkopuolella
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa asiakasta huolehtimaan tai huolehtii asiakkaan kodin päivittäisestä siisteydestä, kotisiivouksesta, jätteiden lajittelusta ja vaatehuollosta yksilöllisten tarpeiden mukaan • käsittelee ja lajittelee jätteet huomioiden riski- ja ongelmajätteet • avustaa asiakasta asioimisessa ja hoitaa asiakkaan puolesta asioita kodin ulkopuolella kannustaen toimijuuteen ja osallisuuteen itseään koskevien asioiden hoidossa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa ja kannustaa asiakasta huolehtimaan tai huolehtii asiakkaan kodin päivittäisestä siisteydestä, kotisiivouksesta, jätteiden lajittelusta ja vaatehuollosta yksilöllisten tarpeiden mukaan • käsittelee ja lajittelee jätteet huomioiden riski- ja ongelmajätteet ja tekee tarvittaessa kehittämis ehdotuksia • avustaa asiakasta asioimisessa ja hoitaa asiakkaan puolesta asioita kodin ulkopuolella kannustaen aktiiviseen toimijuuteen ja osallisuuteen itseään koskevien asioiden hoidossa.

Ravitsemuksessa ja suunhoidossa ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huomioi ikääntyneiden ravitsemussuositukset • arvioi ja seuraa asiakkaan ravitsemustilaa ja nestetasapainoa • ohjaa asiakasta ja tarvittaessa hänen läheisiään huolehtimaan terveyttä edistävästä ravitsemuksesta huomioiden ruoan hankinnan, valmistamisen ja erityisruokavaliot • arvioi asiakkaan suun terveyttä ja huomioi suun terveyden vaikutuksen hyvinvointiin • hyödyntää työssään tietoa suun terveydestä • auttaa ja ohjaa asiakasta suunhoidossa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huomioi ikääntyneiden ravitsemussuositukset ja -hoito-ohjeet • arvioi ja seuraa asiakkaan ravitsemustilaa ja nestetasapainoa • ohjaa ja motivoi asiakasta ja tarvittaessa hänen läheisiään huolehtimaan terveyttä edistävästä ravitsemuksesta huomioiden ruoan hankinnan, valmistamisen ja erityisruokavaliot • arvioi asiakkaan suun terveyttä ja huomioi suun terveyden vaikutuksen hyvinvointiin sekä ohjaa asiakasta suun terveyden ylläpitämisessä • hyödyntää työssään tietoa suun terveydestä ja erityisongelmista • auttaa ja ohjaa asiakasta suunhoidossa ja tunnistaa erityisongelmia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huomioi ikääntyneiden ravitsemussuositukset ja -hoito-ohjeet perustellen toimintaansa • arvioi ja seuraa monipuolisesti asiakkaan ravitsemustilaa ja nestetasapainoa • ohjaa ja motivoi asiakasta ja tarvittaessa hänen läheisiään huolehtimaan terveyttä edistävästä ravitsemuksesta huomioiden ruoan hankinnan, valmistamisen ja erityisruokavaliot ja perustee toimintaansa • arvioi asiakkaan suun terveyttä ja huomioi suun terveyden vaikutuksen hyvinvointiin sekä ohjaa asiakasta suun terveyden ylläpitämisessä perustellen toimintaansa • hyödyntää työssään tietoa suunhoidon perusteista ja erityisongelmista ja perustelee toimintaansa • auttaa ja ohjaa asiakasta suun terveydestä huolehtimisessa, tunnistaa erityisongelmia ja ratkaisee ongelmatilanteita.

Opiskelija toteuttaa lääkehoitoa kotona.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet virheettömästi aseptisesti ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimpien muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksien sekä mielenterveyssairauksien lääkehoidon • selvittää asiakkaan käytössä olevat itsehoito- ja reseptilääkkeet, vitamiini- ja hivenainevalmisteet sekä luontaistuotteet ja huomioi näiden aiheuttamat vaikutukset sekä mahdolliset riskit lääkehoitoon • tunnistaa asiakkaan lääkehoitoon sekä iän tuomiin aineenvaihduntamuutoksiin ja monilääkitykseen vaikuttavia riskejä ja tiedottaa niistä työryhmässä • tietää ja tarkkailee tavallisimpien asiakkaan käyttämien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa mahdolliset riskilääkkeet, yleisimmät haitta- ja sivuvaikutukset sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt sekä tiedottaa niistä työryhmässä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää yleisimpiä lääketietokantoja ja ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää tietoa työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet virheettömästi, aseptisesti ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä, hävittämisessä sekä hallitsee tavallisimpien muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksien sekä mielenterveyssairauksien lääkehoidon • selvittää aktiivisesti asiakkaan käytössä olevat itsehoito- ja reseptilääkkeet, vitamiini- ja hivenainevalmisteet sekä luontaistuotteet ja huomioi näiden aiheuttamat vaikutukset sekä mahdolliset riskit lääkehoitoon • tunnistaa asiakkaan lääkehoitoon sekä iän tuomiin aineenvaihduntamuutoksiin ja monilääkitykseen vaikuttavia riskejä sekä tiedottaa niistä työryhmässä ja ehkäisee niitä • tietää ja tarkkailee tavallisimpien asiakkaan käyttämien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa mahdolliset riskilääkkeet, yleisimmät haitta- ja sivuvaikutukset sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt sekä tiedottaa niistä työryhmässä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen

- hallitsee yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä aktiivisesti omalla vastuualueellaan
- käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä virheettömästi, aseptisesti ja turvallisesti asiakkaalle
- tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset
- ohjaa aktiivisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hallitsee tavallisimpien muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksien sekä mielenterveyssairauksien lääkehoidon perustellen toimintaansa
- selvittää aktiivisesti asiakkaan käytössä olevat itsehoito- ja reseptilääkkeet, vitamiini- ja hivenainevalmisteet sekä luontaistuotteet ja huomioi näiden aiheuttamat vaikutukset sekä mahdolliset riskit lääkehoitoon perustellen toimintaansa
- tunnistaa ja perustelee aktiivisesti asiakkaan lääkehoitoon sekä iän tuomiin aineenvaihduntamuutoksiin ja monilääkitykseen vaikuttavia riskejä ja tiedottaa niistä työryhmässä sekä ehkäisee niitä
- tietää, tarkkailee ja perustelee asiakkaan käyttämien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa mahdolliset riskilääkkeet, yleisimmät haitta- ja sivuvaikutukset sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt sekä tiedottaa niistä työryhmässä.

Opiskelija toteuttaa saattohoitoa kotona.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa asiakkaan hoitotahtoa • tietää saattohoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä • hyväksyy kuoleman luonnollisena osana elämänkulkua ja keskustelee kuolemaan liittyvistä asioista asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa työryhmän tukemana • tunnistaa asiakkaan kärsimyksen ja kivun ja toteuttaa oireita lievittävää ja hyvää saattohoitoa työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa asiakkaan hoitotahtoa • tietää saattohoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti perustellen toimintaansa osana moniammatillista työryhmää • hyväksyy kuoleman luonnollisena osana elämänkulkua ja keskustelee kuolemaan liittyvistä asioista asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa • tunnistaa asiakkaan kärsimyksen ja kivun ja toteuttaa oireita lievittävää ja hyvää saattohoitoa huomioiden kuolevan asiakkaan ja hänen läheistensä tarpeet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa asiakkaan hoitotahtoa • kuulee ja pystyy keskustelemaan asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa saattohoitoon liittyvistä toiveista ja tarpeista • tietää saattohoidon periaatteet, toimii niiden mukaisesti ja perustelee monipuolisesti tiedolla toimintaansa osana moniammatillista työryhmää • hyväksyy kuoleman luonnollisena osana elämänkulkua ja keskustelee luontevasti kuolemaan liittyvistä asioista asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa • tunnistaa asiakkaan kärsimyksen ja kivun ja toteuttaa kokonaisvaltaisesti oireita lievittävää ja hyvää saattohoitoa huomioiden kuolevan asiakkaan ja hänen läheistensä tarpeet.

Opiskelija ohjaa palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee palvelu- ja etuusjärjestelmän ja palveluohjauksen prosessin ja päivittää palvelujärjestelmään liittyvää osaamistaan - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää vaihtoehtoja asiakkaalle tarkoituksenmukaisella tavalla - ohjaa asiakasta ja omaisia sähköisten palvelujen käytössä - osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee palvelu- ja etuusjärjestelmän ja palveluohjauksen prosessin ja päivittää aktiivisesti palvelujärjestelmään liittyvää osaamistaan - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään asiakaslähtöisesti - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää vaihtoehtoja asiakkaalle tarkoituksenmukaisella tavalla - ohjaa asiakasta ja omaisia sähköisten palvelujen käytössä - osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee palvelu- ja etuusjärjestelmän ja palveluohjauksen prosessin monipuolisesti ja päivittää aktiivisesti palvelujärjestelmään liittyvää osaamistaan - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää monipuolisesti tietoa työssään asiakaslähtöisesti ja lähiverkoston huomioiden - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää vaihtoehtoja asiakkaalle tarkoituksenmukaisella tavalla tukien heitä päätöksenteossa - ohjaa asiakasta ja omaisia sähköisten palvelujen käytössä - osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen.

Työhyvinvoinnin ja turvallisuuden ylläpitäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee kotihoidon turvallisuussuunnitelman kotona tehtävään työhön ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastytyväisyyteen - tunnistaa työssään fyysisiä ja psyykkisiä kuormitustilanteita - hyödyntää työssään kehon luonnollisia liikkeille ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä - käyttää ergonomian ohjeistuksia siirtotilanteissa - tunnistaa asiakkaan voimavaroja siirtotilanteissa - käyttää tarkoituksenmukaisesti siirtymisen apuvälineitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee kotihoidon turvallisuussuunnitelman kotona tehtävään työhön ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla ehkäisten riskejä - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - huolehtii ja edistää omalta osaltaan työyhteisön hyvinvointia ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastytyväisyyteen - tunnistaa työssään fyysistä ja psyykkistä kuormitusta aiheuttavia tekijöitä ja vähentää niitä omalla toiminnallaan - hyödyntää tarkoituksenmukaisesti työssään kehon luonnollisia liikkeille ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä - soveltaa ergonomian ohjeistuksia siirtotilanteissa - aktivoi asiakkaan voimavaroja liikkumisessa ja siirtymisessä - käyttää tarkoituksenmukaisesti ja sujuvasti siirtymisen apuvälineitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee kotihoidon turvallisuussuunnitelman kotona tehtävään työhön ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii aktiivisesti tilanteen vaatimalla tavalla ehkäisten riskejä - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - ottaa aktiivisesti vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - huolehtii ja edistää omalta osaltaan työyhteisön hyvinvointia ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastytytyväisyyteen perustellen sen merkitystä työhyvinvointiin - tunnistaa työssään fyysistä ja psyykkistä kuormitusta aiheuttavia tekijöitä ja vähentää niitä omalla toiminnallaan perustellen toimintaansa

	• hyödyntää aktiivisesti työssään kehon luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä • soveltaa ja perustelee ergonomian ohjeistuksia siirtotilanteissa • arvioi asiakkaan voimavaroja ja aktivoi asiakasta käyttämään niitä liikkumisessa ja siirtymisessä • käyttää tarkoituksenmukaisesti ja sujuvasti siirtymisen apuvälineitä sekä perustelee toimintaansa.
--	--

Asiakasturvallisuuden huomioon ottaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huomioi työssään asiakasturvallisuuden • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • tunnistaa asiakkaan kotona selviytymisen vaikeudet ja mahdolliset asumisen turvallisuuteen liittyvät riskit ja kodin muutostöiden tarpeen osana työryhmää • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhan sekä kaltoinkohtelun ja ohjaa avun saannissa työryhmän kanssa • tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden työskennellessään ja perustelee toimintaansa • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • tunnistaa asiakkaan kotona selviytymisen vaikeudet ja mahdolliset asumisen turvallisuuteen liittyvät riskit ja kodin muutostöiden tarpeen • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhan sekä kaltoinkohtelun ja ohjaa avun saannissa ja tiedottaa työryhmää asiasta • tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden työskennellessään ja perustelee toimintaansa sekä tekee kehittämis ehdotuksia • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • tunnistaa asiakkaan kotona selviytymisen vaikeudet ja mahdolliset asumisen turvallisuuteen liittyvät riskit ja kodin muutostöiden tarpeen sekä tekee kehittämis ehdotuksia • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhan sekä kaltoinkohtelun, ohjaa aktiivisesti avun saannissa sekä tiedottaa työryhmää asiasta • tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan, toimii tilanteen vaatimalla tavalla sekä ehkäisee omalla toiminnallaan haasteellisten tilanteiden syntymistä.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan sekä pyytää palautetta • tunnistaa joitakin vahvuuksia ja kehittämiskohteita • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • hyödyntää työssään ammatillista tietoa asiakastilanteissa ja hakee tietoa työryhmän jäsenenä luotettavista lähteistä • käyttää näyttöön perustuvaa tietoa sekä suosituksia työssään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan sekä pyytää palautetta • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella sekä pyytää tarvittaessa ohjausta • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja teoreettisella tiedolla asiakasta ohjatessaan ja hakee tietoa luotettavista lähteistä • käyttää aktiivisesti näyttöön perustuvaa tietoa sekä suosituksia työssään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa ja on motivoitunut kehittämään itseään ja omaa osaamistaan • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti ja pyytää ohjausta tarvitessaan • ylläpitää ja kehittää aktiivisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • perustelee monipuolisesti työhönsä liittyviä ratkaisuja teoreettisilla tiedoilla asiakasta ohjatessaan ja hakee tietoa luotettavista lähteistä • käyttää aktiivisesti näyttöön perustuvaa tietoa sekä suosituksia ja perustelee niillä toimintaansa.

Opiskelija arvioi mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee osaamisensa tuotteistamista • työskentelee vastuullisesti ja ymmärtää työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee ja selvittää työssään oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja kehittää aktiivisesti yrittäjyysvalmiuksiaan ja arvioi realistisesti oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja joustavasti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • muuttaa toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla kotihoidon tai lyhytaikaishoidon ympäristöissä tai asiakkaan kotona lähihoitajan työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perustella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.4. Ikääntyvien osallisuuden edistäminen, 35 osp (106228)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida työtään
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakkaan osallisuuden edistämiseksi
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja edistäessään asiakkaan inhimillistä elämää saattohoitovaiheessa
- ohjata palveluiden käytössä ja valintojen tekemisessä
- toimia työyhteisön jäsenenä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa
- arvioida mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita • noudattaa työskentelyssään tietosuoja ja salassapitoa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita perustellen toimintaansa • noudattaa työskentelyssään tietosuoja ja salassapitoa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita perustellen monipuolisesti toimintaansa • noudattaa työskentelyssään tietosuoja ja salassapitoa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee monipuolisesti toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Omavalvonnan mukainen toiminta	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• seuraa ja kehittää omaa toimintaansa • parantaa omavalvonnan avulla laatua ja asiakasturvallisuutta • hyödyntää työssään laatusuosituksia • on tietoinen työpaikan omavalvontasuunnitelmasta ja toteuttaa yksikön omavalvontaa • työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• seuraa ja kehittää omaa toimintaansa ja tuo esille kehittämisehdotuksia laadun parantamiseksi • parantaa omavalvonnan avulla laatua ja asiakasturvallisuutta • hyödyntää työssään laatusuosituksia • on tietoinen työpaikan omavalvontasuunnitelmasta ja toteuttaa yksikön omavalvontaa • työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• seuraa ja kehittää omaa toimintaansa, tuo esille kehittämisehdotuksia laadun parantamiseksi ja soveltaa omavalvontasuunnitelmia lähihoitajan työn näkökulmasta • parantaa omavalvonnan avulla laatua ja asiakasturvallisuutta • hyödyntää työssään laatusuosituksia • on tietoinen työpaikan omavalvontasuunnitelmasta ja toteuttaa yksikön omavalvontaa • työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakyvyn eri osa-alueita ja tuen tarvetta - huomioi toimintaa suunnitellessaan asiakkaan elämänhistorian, elinympäristön ja elämänlaadun - huomioi työpaikan päivän suunnitelmat toimintaa suunnitellessaan - laatii yhteistyössä asiakkaan kanssa mielekästä arkea tukevan suunnitelman, toteuttaa sitä ja arvioi sen toteutumista - huomioi toiminnassaan kuntoutumista edistävät ja sosiaalisia verkostoja ylläpitävät asiat työryhmän kanssa - toimii moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä noudattaen suunnitelmia ja sopimuksia - raportoi ja kirjaa ymmärrettävästi asiakkaan vointiin ja toimintakykyyn liittyviä havaintoja asiakasturvallisuutta vaarantamatta - käyttää työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietokantoja lähihoitajan vastuualueella
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakyvyn eri osa-alueita ja tuen tarvetta käyttäen apunaan toimintakykymittareita - huomioi toimintaa suunnitellessaan asiakkaan elämänhistorian, elinympäristön ja elämänlaadun tukien asiakkaan omanarvontuntoa - huomioi työpaikan päivä- ja viikkokohtaiset suunnitelmat toimintaa suunnitellessaan - laatii yhteistyössä asiakkaan kanssa mielekästä arkea tukevan suunnitelman huomioiden asiakkaan sosiaaliset verkostot sekä toteuttaa sitä ja arvioi sen toteutumista - huomioi toiminnassaan kuntoutumista edistävät ja sosiaalisia verkostoja ylläpitävät asiat - toimii vastuullisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä noudattaen suunnitelmia ja sopimuksia - raportoi ja kirjaa sujuvasti asiakkaan vointiin ja toimintakykyyn liittyviä havaintoja asiakasturvallisuutta vaarantamatta - käyttää sujuvasti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietokantoja lähihoitajan vastuualueella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakyvyn eri osa-alueita käyttäen apunaan monipuolisesti erilaisia toimintakykymittareita ja perustelee valintojaan - huomioi toimintaa suunnitellessaan monipuolisesti asiakkaan elämänhistorian, elinympäristön ja elämänlaadun tukien asiakkaan omanarvontuntoa - huomioi työpaikan päivä- ja viikkokohtaiset suunnitelmat toimintaa suunnitellessaan perustellen toimintaansa - laatii yhteistyössä asiakkaan kanssa mielekästä arkea tukevan monipuolisen suunnitelman huomioiden asiakkaan sosiaaliset verkostot sekä toteuttaa sitä ja arvioi sen toteutumista - huomioi monipuolisesti toiminnassaan kuntoutumista ylläpitävät ja edistävät sekä sosiaalisia verkostoja ylläpitävät asiat - toimii aktiivisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä noudattaen suunnitelmia ja sopimuksia

	• raportoi ja kirjaa aktiivisesti ja monipuolisesti asiakkaan vointiin ja toimintakykyyn liittyviä havaintoja asiakasturvallisuutta vaarantamatta• käyttää monipuolisesti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietokantoja lähihoitajan vastuualueella.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa.

Ammatillinen vuorovaikutus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa arvostavasti, kunnioittavasti ja tasavertaisesti asiakkaan • havaitsee asiakkaan vuorovaikutusaloitteita ja vastaa niihin • kuulee asiakkaan ja omaisten mielipiteitä ja huomioi yksilöllisiä toiveita • tukee asiakkaan elämänhallintaa ja vuorovaikutusta käyttäen erilaisia menetelmiä ja toimintamalleja • käyttää selkokieltä mukauttaen tarvittaessa ilmaisuaan • hyödyntää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja • toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa asiakkaan perheen, tukiverkoston ja omaishoitajan kanssa • palvelee asiakkaita vastuullisesti eri tilanteissa, myös puhelimesta ja sähköisillä viestimillä huomioiden tietoturvan ja salassapidon
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa arvostavasti, kunnioittavasti ja tasavertaisesti asiakkaan ja tämän lähiverkoston • havaitsee asiakkaan pienetkin vuorovaikutusaloitteet ja vastaa niihin • kuulee asiakkaan ja omaisten mielipiteitä ja toiveita tukien asiakkaan osallisuutta • tukee asiakkaan elämänhallintaa ja vuorovaikutusta käyttäen erilaisia menetelmiä ja toimintamalleja • käyttää selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan ja ryhmän kommunikointitaitoja vastaavaksi • käyttää sujuvasti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja • toimii ammatillisesti ja yhteistyökykyisesti asiakkaan perheen, tukiverkoston ja omaishoitajan kanssa • palvelee asiakkaita vastuullisesti eri tilanteissa, myös puhelimesta ja sähköisillä viestimillä huomioiden tietoturvan ja salassapidon
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa arvostavasti, kunnioittavasti ja tasavertaisesti asiakkaan ja tämän lähiverkoston • havaitsee asiakkaan pienetkin vuorovaikutusaloitteet ja vastaa niihin varmistaen asiakkaan ymmärretyksi tulemisen • kuulee asiakkaan ja omaisten mielipiteitä ja toiveita tukien asiakkaan osallisuutta ja elämän merkityksellisyyttä • tukee asiakkaan elämänhallintaa ja vuorovaikutusta käyttäen erilaisia menetelmiä ja toimintamalleja • käyttää luontevasti selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan ja ryhmän kommunikointitaitoja vastaavaksi rohkaisten asiakasta itsensä ilmaisuun • käyttää tilanteeseen soveltuvia puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja perustellen valintojaan • toimii ammatillisesti ja aktiivisesti yhteistyössä asiakkaan perheen, tukiverkoston ja omaishoitajan kanssa ja tukee omaishoitajaa työssään • palvelee asiakkaita vastuullisesti eri tilanteissa, myös puhelimesta ja sähköisillä viestimillä huomioiden tietoturvan ja salassapidon.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen ja ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/Alakohtainen kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakkaan osallisuuden edistämiseksi.

Toiminnallisuuden ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa toimintaa voimavaralähtöisellä työotteella kuntoutumista tukien - kannustaa asiakasta löytämään mielihyvää tuottavia asioita elämässä - varmistaa, että ikääntyvän omat toiveet ja tahto on huomioitu osallisuuden edistämiseksi - tukee asiakkaan osallistumista hänelle tärkeisiin harrastuksiin - ohjaa yksilöitä ja ryhmiä hyödyntäen tietoa ryhmäytymisestä - ohjaa toimintakyvyltään erilaisia asiakasryhmiä käyttäen joitakin toiminnallisia menetelmiä - edistää ryhmän jäsenten välistä vuorovaikutusta huomioiden ikääntymisen vaikutukset kuulo- ja näkökykyyn sekä muistiin - ohjaa asiakasta terveyttä edistävään liikuntaan ja ulkoiluun osana päivittäistä toimintaa - käyttää rentouttavia menetelmiä - hyödyntää kulttuurin ja taiteen mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ohjaa toimintaa voimavaralähtöisellä, mahdollistavalla ja osallistavalla työotteella kuntoutumista tukien - kannustaa ja ohjaa asiakasta löytämään mielihyvää tuottavia asioita elämässä - varmistaa, että ikääntyvän omat toiveet ja tahto on huomioitu osallisuuden edistämiseksi - tukee asiakkaan osallistumista hänelle tärkeisiin harrastuksiin ja sosiaalisten verkostojen toimintaan - ohjaa yksilöitä ja ryhmiä hyödyntäen monipuolisesti tietoa ryhmäytymisestä - ohjaa toimintakyvyltään erilaisia asiakasryhmiä käyttäen toiminnallisia menetelmiä - edistää ryhmän jäsenten välistä vuorovaikutusta ja yhdessä toimimista huomioiden ikääntymisen vaikutukset kuulo- ja näkökykyyn sekä muistiin - motivoi ja ohjaa asiakasta terveyttä edistävään liikuntaan ja ulkoiluun osana päivittäistä toimintaa - käyttää monipuolisesti rentouttavia menetelmiä - hyödyntää kulttuurin ja taiteen mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseksi huomioiden asiakkaan toiveet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ohjaa toimintaa voimavaralähtöisellä, mahdollistavalla ja osallistavalla työotteella perustellen toimintaansa kuntoutumista tukien - kannustaa ja ohjaa asiakasta löytämään mielihyvää tuottavia asioita elämässä ja tukee niiden toteuttamisessa - varmistaa, että ikääntyvän omat toiveet ja tahto on huomioitu osallisuuden edistämiseksi - tukee monipuolisesti asiakkaan osallistumista hänelle tärkeisiin harrastuksiin ja sosiaalisten verkostojen toimintaan - ohjaa yksilöitä ja ryhmiä perustellen monipuolisesti toimintaansa ryhmäytymisellä ja ryhmäilmiöillä

	• ohjaa luovasti toimintakyvyltään erilaisia asiakasryhmiä käyttäen monipuolisesti toiminnallisia menetelmiä • edistää ryhmän jäsenten välistä vuorovaikutusta, yhdessä toimimista ja osallisuutta huomioiden ikääntymisen vaikutukset kuulo- ja näkökykyyn sekä muistiin • motivoi ja ohjaa asiakasta monipuoliseen terveyttä edistävään liikkumiseen luontevana osana päivittäistä toimintaa • käyttää monipuolisesti ja aktiivisesti erilaisia rentouttavia menetelmiä • hyödyntää monipuolisesti kulttuurin ja taiteen mahdollisuuksia osallisuuden edistämisessä huomioiden asiakkaiden toiveet.
--	---

Mielekkään elämän edistäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tukee asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja huomioi oikeuden yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan - huomioi toiminnassaan asiakkaan kulttuuriset, elämäntätömukselliset ja eettiset tavat sekä seksuaalisuuden - huomioi ympäristön turvallisuuden ja esteettömyyden ja hyödyntää teknologiaa - ohjaa asiakasta tietotekniikan käytössä ja teknologian mahdollisuuksien hyödyntämisessä - tukee asiakkaan laadukasta, omannäköistä elämää ja edistää toiminnallaan arjen mielekkyyttä - vahvistaa ikääntyneen ihmisen mielenterveyttä edistäviä tekijöitä - ennaltaehkäisee ja lievittää asiakkaan yksinäisyyden ja syrjäytymisen kokemuksia hyödyntäen yksinäisyyttä ja syrjäytymistä vähentäviä toimintamalleja - tarkkailee asiakkaan elintoimintoja sekä uni- ja valverytmiä ja hyödyntää niitä työssään - arvioi asiakkaan ravitsemustilaa - huomioi asiakkaan henkilökohtaiset ruokailutottumukset ja ruoan esteettisyyden sekä tukee itsenäistä syömistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tukee asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja huomioi oikeuden yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan - huomioi toiminnassaan asiakkaan kulttuuriset, elämäntätömukselliset ja eettiset tavat sekä seksuaalisuuden ja keskustelee niistä asiakkaan kanssa - huomioi ympäristön turvallisuuden, esteettömyyden ja viihtyisyyden ja hyödyntää teknologiaa ja ympäristöhallintalaitteita turvallisuuden parantamiseksi - motivoi ja ohjaa asiakasta tietotekniikan käytössä ja teknologian mahdollisuuksien hyödyntämisessä - tukee asiakkaan laadukasta, omannäköistä elämää ja edistää toiminnallaan arjen mielekkyyttä ja osallisuutta - vahvistaa ikääntyneen ihmisen mielenterveyttä ja hyvinvointia edistäviä tekijöitä - ennaltaehkäisee ja lievittää asiakkaan yksinäisyyden ja syrjäytymisen kokemuksia hyvällä vuorovaikutuksella sekä yksinäisyyttä ja syrjäytymistä vähentävillä toimintamalleilla - edistää ja tarkkailee asiakkaan elintoimintoja sekä uni- ja valverytmiä ja hyödyntää sitä työssään - arvioi asiakkaan ravitsemustilaa ja ymmärtää sen yhteyden toimintakykyyn - huomioi asiakkaan henkilökohtaiset ruokailutottumukset ja ruoan esteettisyyden sekä tukee itsenäistä syömistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tukee asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja huomioi oikeuden yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan - huomioi toiminnassaan asiakkaan kulttuurisia, elämäntätömuksellisia ja eettisiä tapoja sekä seksuaalisuutta ja keskustelee niistä asiakkaan kanssa luontevasti - huomioi ympäristön turvallisuuden, esteettömyyden ja viihtyisyyden ja hyödyntää monipuolisesti teknologiaa ja ympäristöhallintalaitteita turvallisuuden parantamiseksi

	• motivoi ja ohjaa aktiivisesti asiakasta tietotekniikan käytössä ja teknologian mahdollisuuksien hyödyntämisessä • tukee monipuolisesti asiakkaan laadukasta, omannäköistä elämää ja edistää toiminnallaan monipuolisesti arjen mielekkyyttä ja osallisuutta • vahvistaa monipuolisesti ikääntyneen ihmisen mielenterveyttä ja hyvinvointia edistäviä tekijöitä • ennaltaehkäisee ja lievittää asiakkaan yksinäisyyden ja syrjäytymisen kokemuksia hyvällä vuorovaikutuksella sekä vaikuttaviksi todetuilla yksinäisyyttä ja syrjäytymistä vähentävillä toimintamalleilla perustellen toimintaansa • edistää ja tarkkailee asiakkaan elintoimintoja sekä uni- ja valverytmiä ja puuttuu mahdollisimman varhain terveydentilan ja toimintakyvyn muutoksiin • arvioi asiakkaan ravitsemustilaa ja ymmärtää sen yhteyden toimintakykyyn sekä ohjaa asiakasta ravitsemukseen liittyen • huomioi asiakkaan henkilökohtaiset ruokailutottumukset ja ruoan esteettisyyden sekä tukee itsenäistä syömistä.
--	---

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä,-välineitä ja materiaaleja edistäessään asiakkaan inhimillistä elämää saattohoitovaiheessa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tietää saattohoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti • hyväksyy kuoleman luonnollisena osana elämänkulkua ja keskustelee kuolemaan liittyvistä asioista asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa työryhmän tukemana • tarjoaa inhimillistä hoitoa tutussa ympäristössä elämän loppuun saakka • toteuttaa oireita lievittävää ja hyvää saattohoitoa työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tietää saattohoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti • hyväksyy kuoleman luonnollisena osana elämänkulkua ja keskustelee kuolemaan liittyvistä asioista asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa • tarjoaa inhimillistä hoitoa tutussa ympäristössä elämän loppuun saakka • toteuttaa oireita lievittävää ja hyvää saattohoitoa huomioiden kuolevan asiakkaan ja hänen läheistensä tarpeet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tietää saattohoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti ja perustelee tiedolla toimintaansa • hyväksyy kuoleman luonnollisena osana elämänkulkua ja keskustelee luontevasti kuolemaan liittyvistä asioista asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa • tarjoaa inhimillistä hoitoa tutussa ympäristössä elämän loppuun saakka • toteuttaa kokonaisvaltaisesti oireita lievittävää ja hyvää saattohoitoa huomioiden kuolevan asiakkaan ja hänen läheistensä tarpeet.

Opiskelija ohjaa palveluiden käytössä ja valintojen tekemisessä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ohjaa asioiden hoitamisessa ja palveluita koskevissa valinnoissa hyödyntäen tietoa palvelujärjestelmästä • ohjaa ja neuvoo asiakasta hakemaan palveluita ja etuuksia työryhmän kanssa • ohjaa asiakasta sähköisten palveluiden käytössä • osallistuu sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen asiakkaan palvelutarpeesta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa asioiden hoitamisessa ja palveluita koskevissa valinnoissa hyödyntäen laaja-alaisesti tietoa palvelujärjestelmästä • ohjaa ja neuvoo asiakasta hakemaan palveluita ja etuuksia • ohjaa asiakasta sujuvasti sähköisten palveluiden käytössä • osallistuu sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen asiakkaan palvelutarpeesta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa asioiden hoitamisessa ja palveluita koskevissa valinnoissa hyödyntäen laaja-alaisesti ja asiakaslähtöisesti tietoa palvelujärjestelmästä • ohjaa ja neuvoo aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti asiakasta hakemaan palveluita ja etuuksia • ohjaa asiakasta sujuvasti ja monipuolisesti sähköisten palveluiden käytössä • osallistuu sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen asiakkaan palvelutarpeesta.

Opiskelija toimii työyhteisön jäsenenä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita • viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti • omaa ongelmanratkaisutaidot • toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita perustellen toimintaansa • viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti • omaa ongelmanratkaisutaidot ja tuo esille ratkaisuvaihtoehtoja • toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä tuoden kehittämis ehdotuksia • vaikuttaa osaltaan positiivisesti työyhteisön sosiaaliseen ilmapiiriin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita perustellen monipuolisesti toimintaansa • viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti • omaa ongelmanratkaisutaidot ja tuo esille perusteltuja ratkaisuvaihtoehtoja • toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä tuoden monipuolisia kehittämis ehdotuksia • vaikuttaa osaltaan positiivisesti työyhteisön sosiaaliseen ilmapiiriin.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Työhyvinvoinnin ja turvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla työryhmän kanssa - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista - ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksia asiakastytytyväisyyteen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ennaltaehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - ylläpitää omalta osaltaan työyhteisön hyvää ilmapiiriä ja on halukas edistämään sitä - ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksia asiakastytytyväisyyteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla ehkäisten riskejä - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - ottaa aktiivisesti vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - ylläpitää omalta osaltaan työyhteisön hyvää ilmapiiriä ja on halukas edistämään sitä ja tuo esille kehittämis ehdotuksia - ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksia asiakastytytyväisyyteen ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Ergonominen toiminta	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti • tunnistaa asiakkaan voimavaroja ja huomioi elämäntilanteen, unen, stressin ja terveyden vaikutuksen toimintakykyyn • tunnistaa työssään fyysisiä kuormitustilanteita • hyödyntää työssään luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä • arvioi asiakkaan toimintakykyä ja apuvälineiden tarvetta • käyttää apuvälineitä siirtotilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti • aktivoi asiakkaan voimavaroja ja huomioi elämäntilanteen, unen, stressin ja terveyden vaikutuksen toimintakykyyn • tunnistaa työssään fyysistä kuormitusta aiheuttavia tekijöitä ja pyrkii omalla toiminnallaan vähentämään niitä • hyödyntää tarkoituksenmukaisesti työssään luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä • arvioi asiakkaan toimintakykyä ja apuvälineiden tarvetta tarkoituksenmukaisesti • käyttää sujuvasti apuvälineitä siirtotilanteissa ja arvioi omaa ammattitaitoaan ohjaamisessa ja avustamisessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti perustellen toimintaansa • aktivoi asiakkaan voimavaroja ja huomioi elämäntilanteen, unen, stressin ja terveyden vaikutuksen toimintakykyyn perustellen toimintaansa • tunnistaa työssään fyysistä kuormitusta aiheuttavia tekijöitä ja pyrkii omalla toiminnallaan vähentämään niitä perustellen toimintaansa • hyödyntää aktiivisesti työssään luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä • arvioi asiakkaan toimintakykyä ja apuvälineiden tarvetta tarkoituksenmukaisesti perustellen toimintaansa • käyttää sujuvasti apuvälineitä siirtotilanteissa, hyödyntää luonnollisia liikemalleja ja avustajan työasentoja sekä arvioi omaa ammattitaitoaan ohjaamisessa ja avustamisessa.

Asiakasturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huomioi asiakasturvallisuuden työskennellessään • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhan ja kaltoinkohtelun • tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ja toimii osana työryhmää tilanteen vaatimalla tavalla • ennaltaehkäisee kotitapaturmia ja kaatumisia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden työskennellessään ja perustelee toimintaansa • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhan ja kaltoinkohtelun ja vie asiaa eteenpäin työryhmässä • tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla • ennaltaehkäisee kotitapaturmia ja kaatumisia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden työskennellessään ja perustelee toimintaansa sekä tekee kehittämis ehdotuksia • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhan ja kaltoinkohtelun sekä ohjaa avun saannissa ja vie asiaa eteenpäin työryhmässä • tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla ja ehkäisee omalla toiminnallaan haasteellisten tilanteiden syntymisen • ennaltaehkäisee kotitapaturmia ja kaatumisia.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan • tunnistaa joitakin vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan • perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla ja hakee tietoa työryhmän jäsenenä luotettavista lähteistä • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä työryhmän tukemana
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella sekä pyytää tarvittaessa ohjausta • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa • perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla ja hakee tietoa luotettavista lähteistä • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia osana työryhmää
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa ja on motivoitunut kehittämään itseään ja omaa osaamistaan • perustelee monipuolisesti toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla ja hakee aktiivisesti tietoa luotettavista lähteistä • tekee itsenäisesti työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia.

Opiskelija arvioi mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee osaamisensa tuotteistamista • työskentelee vastuullisesti ja ymmärtää työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee ja selvittää työssään oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja kehittää aktiivisesti yrittäjyysvalmiuksiaan ja arvioi realistisesti oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja joustavasti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • muuttaa toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähihoitajan työtehtävissä edistäen ikääntyvien osallisuutta toimimalla ympäristöissä, joissa ikääntyvät asuvat, ovat hoidettavina, kuntoutumassa tai palvelujen käyttäjinä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perustella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämisessä, 15 osp (106227)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella hyvinvointiteknologian käyttöä asiakastyössä
- käyttää hyvinvointiteknologian työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakkaan toimintakyvyn edistämisessä ja arvioinnissa
- käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä
- ohjata asiakkaita hyvinvointiteknologian hankintaan ja käyttöön liittyvien palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää työtään.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee hyvinvointiteknologian käyttöä asiakastyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa asiakkaan fyysiseen, psyykkiseen, kognitiiviseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn liittyviä tarpeita, joihin voi vastata teknologiaa hyödyntäen - tuntee hyvinvointiteknologian tarjontaa ja tietää, mistä löytyy lisätietoa välineistä ja laitteista - laatii asiakkaalle suunnitelman hyvinvointiteknologian käytöstä - arvioi suunnitelman toimivuutta yhdessä työryhmän ja asiakkaan kanssa - tuo moniammatillisessa työryhmässä esiin joitakin asiakkaan hyvinvointiteknologian hankintaan liittyviä tarpeita - toimii eettisten ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti - arvioi työryhmän kanssa tekniikan hyötyä suhteessa riskeihin ja kustannuksiin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa asiakaslähtöisesti asiakkaan fyysiseen, psyykkiseen, kognitiiviseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja hyvinvointiin liittyviä tarpeita, joihin voi vastata teknologiaa hyödyntäen - tuntee hyvinvointiteknologian tarjontaa monipuolisesti, seuraa alan kehitystä ja etsii lisätietoa välineistä ja mahdollisuuksista - laatii asiakkaalle suunnitelman hyvinvointiteknologian käytöstä huomioiden monipuolisesti teknologian mahdollisuuksia ja asiakkaan yksilölliset tarpeet - arvioi suunnitelman toimivuutta kokonaisvaltaisesti yhdessä työryhmän ja asiakkaan kanssa - tuo moniammatillisessa työryhmässä esiin keskeisimmät asiakkaan hyvinvointiteknologian hankintaan liittyvät tarpeet ja suunnitelmansa hyvinvointiteknologian käytöstä - tunnistaa hyvinvointiteknologiaan liittyviä eettisiä kysymyksiä ja toimii asiakaslähtöisesti eettisten ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaan - arvioi tekniikan hyötyä suhteessa riskeihin ja kustannuksiin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa monipuolisesti ja asiakaslähtöisesti asiakkaan fyysiseen, psyykkiseen, kognitiiviseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja hyvinvointiin liittyviä tarpeita, joihin voi vastata teknologiaa hyödyntäen - tuntee hyvinvointiteknologian tarjonnan monimuotoisuuden, seuraa alan kehitystä ja etsii asiakaslähtöisesti lisätietoa välineistä ja mahdollisuuksista - laatii asiakkaalle suunnitelman hyvinvointiteknologian käytöstä huomioiden teknologian monimuotoiset mahdollisuudet, asiakkaan yksilölliset tarpeet ja taloudellisuuden - arvioi suunnitelman toimivuutta kokonaisvaltaisesti yhdessä työryhmän ja asiakkaan kanssa perustellen ratkaisujaan - tuo moniammatillisessa työryhmässä esiin hyvinvointiteknologian hankintaan liittyviä asiakkaan yksilöllisiä tarpeita - tunnistaa hyvinvointiteknologiaan liittyviä eettisiä kysymyksiä ja toimii asiakaslähtöisesti ja vastuullisesti eettisten ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaan - arvioi monipuolisesti tekniikan hyötyä suhteessa riskeihin ja kustannuksiin.

Opiskelija käyttää hyvinvointiteknologian työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakkaan toimintakyvyn edistämiseksi ja arvioinnissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää asiakastyössä teknologiaa turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan hyvinvointiteknologian käytössä huomioiden asiakkaan toimintakyvyn ja terveydentilan • tukee asiakkaan omatoimisuutta ja turvallisuuden tunnetta hyvinvointiteknologian avulla • ohjaa asiakasta sosiaaliseen kanssakäymiseen ja osallisuuteen hyödyntäen hyvinvointiteknologiaa • huomioi hyvinvointiteknologian valinnassa esteettömän käytön mahdollisuuden • arvioi hyvinvointiteknologian käytön vaikutusta asiakkaan terveyteen ja toimintakykyyn
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää asiakastyössä teknologiaa turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti ja suunnitelmallisesti • ohjaa kannustavasti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan hyvinvointiteknologian käytössä huomioiden asiakkaan toimintakyvyn ja terveydentilan • tukee ja edistää asiakkaan omatoimisuutta ja turvallisuuden tunnetta hyvinvointiteknologian avulla • ohjaa asiakasta sosiaaliseen kanssakäymiseen ja osallisuuteen hyödyntäen monipuolisesti teknologian mahdollisuuksia • huomioi hyvinvointiteknologian valinnassa esteettisyyden ja esteettömän käytön mahdollisuuden • arvioi hyvinvointiteknologian käytön hyötyä ja vaikutusta asiakkaan terveyteen ja toimintakykyyn käyttäen eri tiedonkeruumenetelmiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää asiakastyössä teknologiaa asiakaslähtöisesti, turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti ja suunnitelmallisesti huomioiden asiakkaan toimintakyvyn muutokset • ohjaa luontevasti ja kannustavasti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan hyvinvointiteknologian käytössä huomioiden asiakkaan toimintakyvyn ja terveydentilan • tukee ja edistää asiakkaan omatoimisuutta ja turvallisuuden tunnetta hyvinvointiteknologian avulla asiakaslähtöisesti ja suunnitelmallisesti • ohjaa asiakasta sosiaaliseen kanssakäymiseen ja osallisuuteen hyödyntäen asiakaslähtöisesti ja monipuolisesti teknologian mahdollisuuksia • huomioi hyvinvointiteknologian valinnassa esteettisyyden ja esteettömän sekä ergonomisen käytön mahdollisuuden • arvioi hyvinvointiteknologian käytön hyötyä ja vaikutusta asiakkaan terveyteen ja toimintakykyyn käyttäen eri tiedonkeruumenetelmiä ja havainnoiden toimintakyvyn muutoksia systemaattisesti.

Opiskelija käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• keskustelee asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa hyvinvointiteknologian tarpeista ja mahdollisuuksista • mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi ja ottaa vuorovaikutuksessa huomioon asiakkaan kulttuuritaustaa ja arvoja • tekee moniammatillista yhteistyötä teknologian hankintaan, käyttöön, huoltoon ja arviointiin liittyen hyödyntäen etäohjauksen mahdollisuuksia • tiedottaa ja dokumentoi verkostolle asiakkaan sekä hänen läheistensä hyvinvointiteknologian käyttökokemuksista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• keskustelee asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa teknologian tarpeista ja mahdollisuuksista ja motivoi asiakasta tarpeellisen hyvinvointiteknologian hankintaan • mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja ja tarpeita vastaavaksi ja ottaa vuorovaikutuksessa huomioon asiakkaan kulttuuritaustan ja arvot • tekee asiakaslähtöisesti ja vastuullisesti moniammatillista yhteistyötä teknologian hankintaan, käyttöön, huoltoon ja arviointiin liittyen hyödyntäen etäohjauksen mahdollisuuksia • tiedottaa ja dokumentoi verkostolle havainnoistaan ja asiakkaan sekä hänen lähiverkostonsa hyvinvointiteknologian käyttökokemuksista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• keskustelee asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa teknologian tarpeista ja mahdollisuuksista ja motivoi asiakasta tarpeellisen hyvinvointiteknologian hankintaan perustellen sitä tiedolla teknologian hyödyistä • mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja ja tarpeita vastaavaksi ja ottaa vuorovaikutuksessa luontevasti huomioon asiakkaan kulttuuritaustan ja arvot • tekee asiakaslähtöisesti ja vastuullisesti moniammatillista yhteistyötä teknologian hankintaan, käyttöön, huoltoon ja arviointiin liittyen hyödyntäen etäohjauksen mahdollisuuksia ja perustellen toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla • tiedottaa ja dokumentoi verkostolle havainnoistaan ja asiakkaan sekä hänen lähiverkostonsa hyvinvointiteknologian käyttökokemuksista ja esittää kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija ohjaa asiakkaita hyvinvointiteknologian hankintaan ja käyttöön liittyvien palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään hyvinvointiteknologian hankintaprosessissa yhdessä työryhmän kanssa • antaa työryhmän kanssa tietoa asiakkaalle hyvinvointiteknologiavälineiden ja -laitteiden hankinnasta ja maksujärjestelyistä • huolehtii, että asiakas saa tarvitsemansa palvelun ja toimii asiakkaan edun nimissä kustannus- ja laatutietoisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään hyvinvointiteknologian hankintaprosessissa moniammatillisen verkoston jäsenenä • antaa tietoa asiakkaalle hyvinvointiteknologiavälineiden ja laitteiden hankinnasta ja maksujärjestelyistä • huolehtii, että asiakas saa tarvitsemansa palvelun ja toimii asiakkaan edun nimissä kustannus- ja laatutietoisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään monipuolisesti hyvinvointiteknologian hankintaprosessissa moniammatillisen verkoston jäsenenä • antaa tarpeenmukaista tietoa asiakkaalle hyvinvointiteknologiavälineiden ja -laitteiden hankinnasta ja maksujärjestelyistä • huolehtii, että asiakas saa tarvitsemansa palvelun ja toimii asiakkaan edun nimissä kustannus- ja laatutietoisesti.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää hyvinvointiteknologiavälineitä ja -laitteita turvallisuusohjeiden mukaisesti huomioiden ergonomian ja aseptiikan • ohjaa asiakasta hyvinvointiteknologiavälineiden ja -laitteiden turvallisessa käytössä huomioiden asiakkaan voimavarat, toimintakyvyn ja voinnin • huolehtii hyvinvointiteknologiavälineiden ja -laitteiden toimivuudesta ja käyttöturvallisuudesta sekä informoi työryhmän kanssa käyttöturvallisuuteen liittyvissä ongelmissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää hyvinvointiteknologiavälineitä ja -laitteita turvallisuusohjeiden mukaisesti muuttuvissa tilanteissa huomioiden ergonomian ja aseptiikan • ohjaa asiakasta hyvinvointiteknologiavälineiden ja -laitteiden turvallisessa käytössä huomioiden asiakkaan voimavarat, toimintakyvyn ja voinnin • huolehtii hyvinvointiteknologiavälineiden ja -laitteiden toimivuudesta ja käyttöturvallisuudesta sekä informoi muita käyttöturvallisuuteen liittyvissä ongelmissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää hyvinvointiteknologiavälineitä ja -laitteita turvallisuusohjeiden mukaisesti muuttuvissa tilanteissa huomioiden ergonomian ja aseptiikan • ohjaa asiakasta hyvinvointiteknologiavälineiden ja -laitteiden turvallisessa käytössä huomioiden asiakkaan voimavarat, toimintakyvyn ja voinnin • huolehtii hyvinvointiteknologiavälineiden ja -laitteiden toimivuudesta ja käyttöturvallisuudesta sekä informoi muita käyttöturvallisuuteen liittyvissä ongelmissa ja on tarvittaessa yhteydessä asiantuntijoihin.

Opiskelija arvioi ja kehittää työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastaan palautetta ja arvioi työtään palautteen perusteella - tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan hyvinvointiteknologian käytössä - seuraa hyvinvointiteknologia-alan kehitystä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi toimintaansa ja kehittää työtään hyödyntäen saamaansa palautetta - tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittää osaamistaan hyvinvointiteknologian käytössä ja ohjaamisessa - seuraa hyvinvointiteknologia-alan kehitystä ja tuo tietoa työyhteisölle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi toimintaansa ja kehittää työtään hyödyntäen itsearviointia ja saamaansa palautetta - tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittää osaamistaan hyvinvointiteknologian käytön ohjaamisessa, kannustamisessa ja motivoimisessa - seuraa hyvinvointiteknologia-alan kehitystä ja toimii innovatiivisesti ja tuo näyttöön perustuvaa tietoa työyhteisölle.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistäen hyvinvointiteknologian avulla asiakkaan toimintakykyä toimimalla kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.6. Jalkojenhoito eri asiakasryhmille, 15 osp (106231)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella jalkojenhoitotyötä eri toimintaympäristöissä
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakkaan toimintakyvyn edistämiseksi
- käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä
- ohjata asiakkaita palveluiden käytössä ja niihin liittyvissä valinnoissa
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää työtään.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee jalkojenhoitotyötä eri toimintaympäristöissä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä huomioiden työpaikan muut suunnitelmat • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä • tutkii, tunnistaa ja arvioi asiakkaan jalkojenhoidon tarpeet hyödyntäen tietoa eri-ikäisten ihmisten jalkojenhoidon tarpeesta • toimii hoitosuunnitelman mukaisesti • laatii jalkojenhoidon omahoitosuunnitelman • käyttää asiakastietojärjestelmiä yhdessä työryhmän kanssa huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä huomioiden työpaikan muut suunnitelmat • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä • tutkii, tunnistaa ja arvioi asiakaslähtöisesti asiakkaan jalkojenhoidon tarpeet hyödyntäen tietoa eri-ikäisten ihmisten jalkojenhoidon tarpeesta • toimii tavoitteellisesti hoitosuunnitelman mukaan • laatii yhdessä asiakkaan kanssa jalkojenhoidon omahoitosuunnitelman • käyttää asiakastietojärjestelmiä huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä huomioiden työpaikan muut suunnitelmat ja muuttaa toimintaansa tilanteen mukaan • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä perustellen toimintaansa • tutkii, tunnistaa ja arvioi asiakaslähtöisesti asiakkaan jalkojenhoidon tarpeet ja huomioi asiakkaan toiveet hyödyntäen tietoa eri-ikäisten ihmisten jalkojenhoidon tarpeesta • toimii tavoitteellisesti ja kokonaisvaltaisesti hoitosuunnitelman mukaan • laatii yhdessä asiakkaan kanssa jalkojenhoidon omahoitosuunnitelman ja päivittää sitä • käyttää asiakastietojärjestelmiä huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset ja perustellen toimintaansa.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakkaan toimintakyvyn edistämiseksi.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa asiakkaan toimintakyvyn muutokset ja huomioi sairauksien vaikutuksia siihen - ohjaa asiakasta tai asiakkaan lähiverkostoa jalkojen omahoidon toteuttamiseen - valmistelee ohjeiden mukaisesti toimivan jalkojenhoitotilan erilaisissa toimintaympäristöissä - valitsee jalkojenhoidossa tarvittavat työvälineet ja tuotteet sekä käyttää niitä turvallisesti - suunnittelee ja toteuttaa jalkojenhoitoa aseptista työjärjestystä noudattaen - hoitaa jalkojen ihomuutokset ja lyhentää kynnet - ohjaa asiakkaalle jalkavoimistelun ja hieroo jalat - valitsee asiakkaalle yksilöllisesti sopivan valmiin kevennystuotteen - ohjaa erilaisia ryhmiä jalkojen hyvinvoinnissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa asiakkaan toimintakyvyn muutoksia, huomioi sairauksien vaikutuksia siihen ja edistää asiakkaan toimintakykyä - ohjaa ja neuvoo asiakasta tai hänen lähiverkostoaan jalkojen omahoidon toteuttamisessa - valmistelee toimivan jalkojenhoitotilan erilaisissa toimintaympäristöissä ottaen huomioon asiakkaan toimintakyvyn - valitsee jalkojenhoidossa käytettävät työvälineet ja tuotteet asiakaslähtöisesti ja käyttää niitä turvallisesti - suunnittelee ja toteuttaa jalkojenhoitoa aseptista työjärjestystä noudattaen - hoitaa asiakaslähtöisesti jalkojen iho- ja kynsimuutokset sekä lyhentää kynnet - ohjaa asiakkaalle yksilöllisen jalkavoimistelun ja hieroo jalat asiakaslähtöisesti - valitsee asiakkaalle yksilöllisesti sopivan valmiin kevennystuotteen ja ohjaa sen käytössä - ohjaa asiakaslähtöisesti erilaisia ryhmiä jalkojen hyvinvoinnissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa asiakkaan toimintakyvyn muutokset, huomioi sairauksien vaikutukset siihen ja edistää asiakkaan toimintakykyä - ohjaa, neuvoo ja motivoi asiakasta tai hänen lähiverkostoaan jalkojen omahoidon toteuttamisessa - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan, ehkäisee omalla toiminnallaan haasteellisten tilanteiden syntymistä ja huolehtii omasta turvallisuudestaan - valmistelee toimivan jalkojenhoitotilan erilaisissa toimintaympäristöissä ottaen huomioon asiakkaan tarpeet sekä toimintakyvyn - suunnittelee ja toteuttaa jalkojenhoitoa aseptista työjärjestystä noudattaen - hoitaa asiakaslähtöisesti jalkojen iho- ja kynsimuutokset sekä lyhentää kynnet huomioiden hoidon vaikutukset asiakkaan toimintakykyyn

	- ohjaa asiakkaalle toiminnallisen jalkavoimistelun ja hieroo jalat asiakaslähtöisesti - valitsee asiakkaalle yksilöllisesti sopivan valmiin kevennystuotteen, ohjaa sen käytössä, käytön seurannassa ja huollossa - ohjaa asiakaslähtöisesti ja luovasti erilaisia ryhmiä jalkojen hyvinvoinnissa.
--	---

Opiskelija käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa - huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa - käyttää vuorovaikutustilanteissa selkokieltä sekä puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja - palvelee asiakkaita vastuullisesti ja tasavertaisesti yhdessä työryhmän kanssa huomioiden tietoturvan ja salassapidon - käyttää työssään tieto- ja viestintätekniikkaa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toimii ammatillisesti ja asiakaslähtöisesti vuorovaikutustilanteissa - huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa - käyttää vuorovaikutustilanteissa selkokieltä sekä puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakaslähtöisesti - palvelee asiakkaita vastuullisesti ja tasavertaisesti huomioiden tietoturvan ja salassapidon - käyttää työssään tieto- ja viestintätekniikkaa asiakaslähtöisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii ammatillisesti ja asiakaslähtöisesti vaihtuvissa vuorovaikutustilanteissa - huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa - käyttää vuorovaikutustilanteissa selkokieltä sekä puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakaslähtöisesti ja monipuolisesti - palvelee asiakkaita vastuullisesti ja tasavertaisesti huomioiden tietoturvan ja salassapidon - käyttää työssään tieto- ja viestintätekniikkaa monipuolisesti ja asiakaslähtöisesti.

Opiskelija ohjaa asiakkaita palveluiden käytössä ja niihin liittyvissä valinnoissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää vaihtoehtoja asiakkaalle - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää asiakaslähtöisesti tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää tarkoituksenmukaisia vaihtoehtoja asiakkaalle - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- huolehtii asiakkaan jalkojenhoitoympäristön puhtaanapidosta niin, että mikrobit eivät leviä - huolehtii jalkojenhoitovälineiden ja -laitteiden toimivuudesta ja käyttöturvallisuudesta - huolehtii hygieniastaan, ergonomiastaan ja suojavaatteen puhtaudesta ja käyttää tarkoituksenmukaisia suojaimia - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- huolehtii asiakkaan jalkojenhoitoympäristön puhtaanapidosta niin, että mikrobit eivät leviä ja perustelee toimintaansa - huolehtii jalkojenhoitovälineiden ja -laitteiden toimivuudesta ja käyttöturvallisuudesta sekä informoi muita käyttöturvallisuuteen liittyvissä ongelmissa - huolehtii hygieniastaan, ergonomiastaan ja suojavaatteen puhtaudesta ja käyttää tarkoituksenmukaisia suojaimia - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään perustellen toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- huolehtii asiakkaan jalkojenhoitoympäristön puhtaanapidosta niin, että mikrobit eivät leviä ja perustelee monipuolisesti toimintaansa - huolehtii jalkojenhoitovälineiden ja -laitteiden toimivuudesta ja käyttöturvallisuudesta sekä informoi muita käyttöturvallisuuteen liittyvissä ongelmissa ja on tarvittaessa yhteydessä huoltoon - huolehtii hygieniastaan, ergonomiastaan ja suojavaatteen puhtaudesta ja käyttää tarkoituksenmukaisia suojaimia - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään perustellen monipuolisesti toimintaansa.

Opiskelija arvioi ja kehittää työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ottaa vastaan palautetta ja arvioi työtään palautteen perusteella • tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan jalkojenhoitotyössä • seuraa jalkojenhoitoalan kehitystä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi toimintaansa ja kehittää työtään hyödyntäen saamaansa palautetta • tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä kehittää osaamistaan jalkojenhoitotyössä • seuraa jalkojenhoitoalan kehitystä ja tuo tietoa työyhteisölle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi toimintaansa ja kehittää työtään hyödyntäen itsearviointia ja saamaansa palautta • tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä kehittää osaamistaan jalkojenhoitotyössä näyttöön perustuvan tiedon avulla • seuraa jalkojenhoitoalan kehitystä ja tuo tutkittua tietoa työyhteisölle.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä hoitamalla asiakkaan jalkoja kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan ympäristössä tai asiakkaan kotona lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.7. Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen, 15 osp (106235)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- edistää asiakkaan kotona asumista tai sinne siirtymistä
- suunnitella ja arvioida työtään
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja kotona asumisen tukemisessa ja elämänhallinnan vahvistamisessa
- ohjata asiakkaita palveluiden käytössä ja valintojen tekemisessä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.
- arvioida ja kehittää työtä.

Arviointi

Opiskelija edistää asiakkaan kotona asumista tai sinne siirtymistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee asumisen vaihtoehtoja, asumispalveluiden järjestämisvelvollisuuden, yhdenvertaisuuslain velvoitteet sekä kotona asumista tukevat palvelut ja antaa niistä tietoa - arvioi osaltaan asumismuodon soveltuvuutta asiakkaalle yhteistyössä asiakkaan ja verkoston kanssa - ottaa huomioon elämäntavan jatkuvuuden ja kodin merkityksiä asiakkaalle ja läheisille - arvioi asiakkaan toimintakykyä ja voimavaroja, tunnistaa kotona asumiseen liittyviä haasteita, riskejä ja tuen tarpeita sekä etsii niihin ratkaisuja työryhmän tukemana yhdessä asiakkaan kanssa - tekee ilmoituksen havaitsemastaan palvelutarpeesta - neuvoo ja ohjaa elämäntilanteen muutoksissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee laaja-alaisesti asumisen eri vaihtoehdot, asumispalveluiden järjestämisvelvollisuuden, yhdenvertaisuuslain velvoitteet sekä kotona asumista tukevat palvelut ja antaa niistä tietoa - arvioi monipuolisesti asumismuodon soveltuvuutta asiakkaalle yhteistyössä asiakkaan ja verkoston kanssa - ottaa huomioon elämäntavan jatkuvuuden ja kodin merkitykset asiakkaalle ja läheisille - arvioi asiakkaan toimintakykyä ja voimavaroja monipuolisesti, tunnistaa kotona asumiseen liittyviä haasteita, riskejä ja tuen tarpeita sekä etsii niihin ratkaisuja asiakkaan kanssa - tekee ilmoituksen havaitsemastaan palvelutarpeesta - neuvoo ja ohjaa elämäntilanteen muutoksissa vahvistaen asiakkaan ja läheisten elämänhallintaa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee laaja-alaisesti asumisen eri vaihtoehdot, asumispalveluiden järjestämisvelvollisuuden, yhdenvertaisuuslain velvoitteet sekä kotona asumista tukevat palvelut ja antaa niistä asiakaslähtöisesti tietoa - arvioi monipuolisesti asumisvaihtoehdon soveltuvuutta asiakkaalle yhteistyössä asiakkaan ja verkoston kanssa perustellen toimintansa - turvaa asiakaslähtöisesti elämäntavan jatkuvuutta ja ottaa huomioon kodin merkitykset asiakkaalle ja läheisille - arvioi asiakkaan toimintakykyä ja voimavaroja monipuolisesti yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa yksilölliset tilanteet huomioiden ja etsii niihin asiakkaalle soveltuvia ratkaisuja asiakkaan kanssa - tekee ilmoituksen havaitsemastaan palvelutarpeesta - neuvoo ja ohjaa asiakaslähtöisesti elämäntilanteen muutoksissa vahvistaen monipuolisesti asiakkaan ja läheisten elämänhallintaa.

Opiskelija suunnittelee ja arvioi työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• asettaa tavoitteita ja suunnittelee työtehtävänsä yhteistyössä asiakkaan ja työryhmän kanssa hyödyntäen tietoa asiakkaan toiveista, voimavaroista ja toimintakyvystä • toimii tavoitteellisesti • arvioi työn ja tavoitteiden toteutumista yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• asettaa tavoitteita ja suunnittelee työtehtävänsä joustavasti yhteistyössä asiakkaan ja työryhmän kanssa hyödyntäen monipuolisesti tietoa asiakkaan toiveista, voimavaroista ja toimintakyvystä • toimii tavoitteellisesti ja voimavaralähtöisesti • arvioi työn ja tavoitteiden toteutumista asiakaslähtöisesti yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• asettaa tavoitteita ja suunnittelee työtehtävänsä joustavasti yhdessä asiakkaan ja työryhmän kanssa turvaten asiakkaan mahdollisuuksia suunnitella elämäänsä ja tehdä sitä koskevia päätöksiä • toimii tavoitteellisesti ja voimavaralähtöisesti perustellen toimintaansa • arvioi työn ja tavoitteiden toteutumista asiakaslähtöisesti ja osallistaen asiakasta ja läheisiä.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja kotona asumisen tukemisessa ja elämänhallinnan vahvistamisessa.

Arkipäivän toiminnoissa ja elämänhallinnassa ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huomioi asiakkaan oikeuden yksityisyyteen • ohjaa asiakasta itsestä, päivärytmistä ja kodista huolehtimisessa • arvioi asiakkaan toimintaedellytyksiä ja edistää esteettömyyttä ja osallistumista • mahdollistaa omien valintojen tekemistä päivittäisessä elämässä • tukee positiivista mielenterveyttä • hyödyntää etäohjauksen mahdollisuuksia ja tekee tilannekohtaisia ratkaisuja yhteistyössä työryhmän kanssa • ohjaa kotona asumista tukevan teknologian ja apuvälineiden hankinnassa, käytössä ja ylläpidossa yhteistyössä työryhmän kanssa • tunnistaa turvattomuutta, osoittaa välittämistä ja etsii ratkaisuja yhdessä työryhmän kanssa • tunnistaa turvallisuusriskejä ja huolehtii asiakkaan turvallisuudesta • tukee asiakasta erilaisissa kriisi- ja ongelmatilanteissa hyödyntäen tietoa ja työryhmän osaamista kriisissä olevan ihmisen auttamisesta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huomioi asiakkaan oikeuden yksityisyyteen eri tilanteissa • ohjaa ja tukee asiakasta itsestä, päivärytmistä ja kodista huolehtimisessa • arvioi monipuolisesti asiakkaan toimintaedellytyksiä yhdessä asiakkaan kanssa ja edistää esteettömyyttä ja osallistumista • ohjaa ja tukee asiakasta omien valintojen tekemisessä päivittäisessä elämässä • tukee positiivista mielenterveyttä hyödyntäen asiakkaan voimavaroja ja kiinnostuksen kohteita sekä vahvistaen asiakkaan psyykkistä toimintakykyä • käyttää etäohjausta ja -neuvontaa asiakaslähtöisesti huomioiden palvelun sopivuuden asiakkaalle • ohjaa kotona asumista tukevan teknologian ja apuvälineiden hankinnassa, käytössä ja ylläpidossa • tunnistaa turvattomuutta, osoittaa välittämistä ja etsii yhdessä asiakkaan kanssa turvallisuutta vahvistavia ratkaisuja • tunnistaa turvallisuusriskejä ja ohjaa asiakasta huolehtimaan turvallisuudesta kodissaan • tukee monipuolisesti asiakasta erilaisissa kriisi- ja ongelmatilanteissa hyödyntäen tietoa ja työryhmän osaamista ihmisen auttamisessa ja elämänhallinnan tukemisessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huomioi johdonmukaisesti asiakkaan oikeuden yksityisyyteen eri tilanteissa • ohjaa, tukee ja motivoi asiakasta itsestä, päivärytmistä ja kodista huolehtimisessa • arvioi laaja-alaisesti asiakkaan toimintaedellytyksiä yhdessä asiakkaan kanssa ja edistää esteettömyyttä ja osallistumista monipuolisesti

	• ohjaa ja tukee asiakasta johdonmukaisesti ja monipuolisesti omien valintojen tekemisessä päivittäisessä elämässä • tukee positiivista mielenterveyttä hyödyntäen monipuolisesti asiakkaan voimavaroja ja kiinnostuksen kohteita sekä vahvistaen asiakkaan psyykkistä toimintakykyä • käyttää etäohjausta ja -neuvontaa asiakaslähtöisesti ja motivoivasti varmistaen palvelun sopivuuden asiakkaalle • ohjaa kotona asumista tukevan teknologian ja apuvälineiden hankinnassa, käytössä ja ylläpidossa tuoden esille vaihtoehtoja • tunnistaa turvattomuutta, osoittaa välittämistä ja etsii yhdessä asiakkaan kanssa turvallisuutta vahvistavia ratkaisuja monipuolisesti • tunnistaa turvallisuusriskejä ja ohjaa asiakasta huolehtimaan kokonaisvaltaisesti turvallisuudesta kodissaan • tukee monipuolisesti asiakasta erilaisissa kriisi- ja ongelmatilanteissa hyödyntäen laaja-alaisesti tietoa ja työryhmän osaamista ihmisen auttamisessa ja elämänhallinnan tukemisessa.

Sosiaalisessa kanssakäymisessä ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa sosiaalisen tuen tarpeita, antaa tukea ja ohjaa palveluihin - selvittää asiakkaan sosiaalista verkostoa yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa ja ohjaa asiakasta tunnistamaan omia yhteisöllisiä voimavarojaan arjessa - ohjaa ja tukee tarkoituksenmukaisesti sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä huomioiden asiakkaan odotukset ja toiveet - ohjaa ja tukee sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa sosiaalisen tuen tarpeita, antaa tukea ja ohjaa palveluihin hyödyntäen tietoa sosiaalisen tuen muodoista ja palveluista - selvittää asiakkaan sosiaalista verkostoa yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa sekä ohjaa asiakasta hyödyntämään yhteisöllisiä voimavarojaan arjessa - tunnistaa yksinäisyyden kokemusta ja sen vaikutusta asiakkaan toimintakykyyn ja terveyteen sekä etsii keinoja yksinäisyyden lievittämiseen yhdessä asiakkaan kanssa - ohjaa ja tukee sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä huomioiden asiakkaan odotuksia ja toiveita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa sosiaalisen tuen tarpeita, antaa tukea ja ohjaa palveluihin hyödyntäen tietoa sosiaalisen tuen muodoista ja palveluista monipuolisesti - selvittää asiakkaan sosiaalista verkostoa yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa sekä ohjaa tavoitteellisesti asiakasta tunnistamaan ja hyödyntämään yhteisöllisiä voimavarojaan arjessa - tunnistaa yksinäisyyden kokemusta ja sen vaikutusta asiakkaan toimintakykyyn ja terveyteen sekä etsii tarkoituksenmukaisia keinoja yksinäisyyden lievittämiseen yhdessä asiakkaan kanssa - ohjaa ja tukee tarkoituksenmukaisesti sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä huomioiden asiakkaan odotukset ja toiveet.

Omais- ja perhehoidon tukeminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee omais- ja perhehoidon eri muotoja ja antaa asiakkaalle sekä hänen läheisilleen tietoa niistä - tuntee omais- ja perhehoitoa koskevan lainsäädännön, palvelut ja tukitoimet sekä ohjaa niissä - avustaa ja hoitaa asiakasta yhteistyössä omaishoitajan kanssa arvostaen heidän asiantuntemustaan - tunnistaa omaishoitajan tuen ja ohjauksen tarpeita sekä tukee hänen hyvinvointiaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee omais- ja perhehoidon eri muodot ja antaa asiakkaalle sekä hänen läheisilleen tietoa niistä monipuolisesti - tuntee omais- ja perhehoitoa koskevan lainsäädännön, palvelut ja tukitoimet sekä ohjaa niissä tuoden esille eri vaihtoehtoja - avustaa ja hoitaa asiakasta yhteistyössä omaishoitajan kanssa arvostaen heidän asiantuntemustaan - keskustelee omaishoitajan tuen tarpeista sekä tukee hänen hyvinvointiaan huomioiden yksilölliset tarpeet ja tilanteet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee omais- ja perhehoidon eri muodot, antaa asiakkaalle sekä hänen läheisilleen tietoa niistä monipuolisesti ja tukee päätöksenteossa - tuntee omais- ja perhehoitoa koskevan lainsäädännön, palvelut ja tukitoimet sekä ohjaa palveluissa tuoden esille eri vaihtoehtoja ja huomioiden palvelutarpeiden muutokset sekä valinnanvapauden - avustaa ja hoitaa asiakasta yhteistyössä omaishoitajan kanssa arvostaen heidän asiantuntemustaan - keskustelee omaishoitajan tuen tarpeista sekä tukee hänen hyvinvointiaan huomioiden monipuolisesti yksilölliset tarpeet ja tilanteet.

Opiskelija ohjaa asiakkaita palveluiden käytössä ja valintojen tekemisessä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ohjaa asioiden hoitamisessa ja palveluita koskevissa valinnoissa hyödyntäen tietoa palvelujärjestelmästä • ohjaa ja neuvoo asiakasta hakemaan palveluita ja etuuksia sekä täyttämään niihin liittyviä hakemuksia • antaa tietoa asiakkaalle ja läheisverkostolle oikeudellisesta ennakkoinnista • tekee monialaista yhteistyötä kotona asumisen turvaamiseksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa asioiden hoitamisessa ja palveluita koskevissa valinnoissa hyödyntäen laaja-alaisesti tietoa palvelujärjestelmästä • ohjaa ja neuvoo asiakasta tiedonhaussa, palveluiden ja etuuksien saamisessa ja niihin liittyvien hakemusten täyttämisessä • ohjaa asiakasta ja läheisverkostoa oikeudellisessa ennakkoinnissa sekä asiakkaan oman tahdon ilmaisussa • tekee monialaista yhteistyötä asiakaslähtöisesti kotona asumisen turvaamiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa asioiden hoitamisessa ja palveluita koskevissa valinnoissa hyödyntäen laaja-alaisesti ja asiakaslähtöisesti tietoa palvelujärjestelmästä • ohjaa ja neuvoo asiakasta laaja-alaisesti tiedonhaussa, palveluiden ja etuuksien saamisessa ja niihin liittyvien hakemusten täyttämisessä • ohjaa asiakasta ja läheisverkostoa oikeudellisessa ennakkoinnissa sekä asiakkaan oman tahdon ilmaisussa perustellen toimintaansa • tekee monialaista yhteistyötä asiakaslähtöisesti kotona asumisen turvaamiseksi huomioiden muuttuvat tilanteet.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - huolehtii hygieniasta ja toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti - työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti - tunnistaa työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja huomioi niitä toiminnassaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä perustellen toimintaansa - huolehtii hygieniasta ja toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti - työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti vaihtuvissa tilanteissa - tunnistaa työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä sekä käyttää ohjausta työhyvinvointinsa ja ammatillisen osaamisensa edistämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä perustellen ja kehittämällä toimintaansa - huolehtii hygieniasta ja toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti - työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti vaihtuvissa tilanteissa perustellen ja kehittämällä toimintaansa - tunnistaa työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä sekä käyttää ohjausta työhyvinvointinsa ja ammatillisen osaamisensa edistämiseksi.

Opiskelija arvioi ja kehittää työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- arvioi toimintaansa hyödyntäen itsearviointia ja saamaansa palautetta - seuraa sosiaali- ja terveysalan kehitystä ja tuo ajankohtaista tietoa työyhteisölle
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi toimintaansa ja kehittää työtään hyödyntäen itsearviointia ja saamansa palautetta - seuraa monipuolisesti sosiaali- ja terveysalan kehitystä ja tuo ajankohtaista tietoa työyhteisölle sekä asiakkaalle ja tämän lähiverkostolle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi monipuolisesti toimintaansa ja kehittää työtään hyödyntäen itsearviointia ja saamansa palautetta perustellen toimintaansa - seuraa monipuolisesti sosiaali- ja terveysalan kehitystä ja tuo ajankohtaista tietoa työyhteisölle sekä asiakkaalle ja tämän lähiverkostolle hyödyntäen tietoa toiminnassaan.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä tukien asiakkaan kotona asumista ja elämänhallintaa toimimalla kotihoidossa, palveluasumisen ympäristöissä, asiakkaan kotona tai lyhytaikashoidon ympäristöissä lähihoitajan työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perustella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.8. Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp (106236)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- edistää lapsen ja nuoren mielenterveyttä
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida lapsen tai nuoren mielenterveystaitoja vahvistavaa toimintaa
- toimia vuorovaikutuksessa lasten, nuorten ja heidän läheistensä kanssa
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja ohjatessaan lapsia tai nuoria
- ohjata perheitä palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija edistää lapsen ja nuoren mielenterveyttä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa mielenterveyttä suojaavia tekijöitä ja riskitekijöitä - tunnistaa yleisimpiä lasten ja nuorten mielenterveysongelmien oireita - ohjaa lasta tai nuorta löytämään vahvuutensa - välittää hyväksyvää ja turvallista ilmapiiriä - rohkaisee yhdessä toimimiseen ja mielekkääseen tekemiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa yksilöllisesti lapsen tai nuoren mielenterveyttä suojaavia tekijöitä ja riskitekijöitä - tunnistaa lasten ja nuorten mielenterveysongelmien oireita - ohjaa lasta tai nuorta löytämään vahvuutensa ja vahvistaa itsetunnon kehittymistä - välittää arvostavaa, hyväksyvää ja turvallista ilmapiiriä - rohkaisee yhdessä toimimiseen ja mielekkääseen tekemiseen edistämällä osallisuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa ja vahvistaa yksilöllisesti lapsen tai nuoren mielenterveyttä suojaavia tekijöitä, tunnistaa riskitekijöitä ja ehkäisee niitä - tunnistaa lasten ja nuorten mielenterveysongelmien oireita ja hyödyntää näyttöön perustuvaa tietoa niistä - ohjaa lasta tai nuorta löytämään vahvuutensa ja vahvistaa aktiivisesti itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittymistä - kohtaa lapsen tai nuoren ainutlaatuisena yksilönä ja välittää arvostavaa, hyväksyvää ja turvallista ilmapiiriä - rohkaisee yhdessä toimimiseen ja mielekkääseen tekemiseen edistämällä aktiivisesti osallisuutta.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi lapsen tai nuoren mielenterveystaitoja vahvistavaa toimintaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee mielenterveystaitoja vahvistavaa toimintaa yhdessä lasten tai nuorten ja työryhmän kanssa • toimii huomioiden lasten tai nuorten yksilölliset tarpeet • arvioi toiminnan toteutumista yhdessä lapsen tai nuoren ja työryhmän kanssa • dokumentoi työskentelyään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee mielenterveystaitoja vahvistavaa toimintaa monipuolisesti yhdessä lasten tai nuorten ja työryhmän kanssa • toimii huomioiden lasten tai nuorten yksilölliset tarpeet ja vahvuudet • arvioi toiminnan toteutumista monipuolisesti yhdessä lapsen tai nuoren ja työryhmän kanssa • dokumentoi työskentelyään asiakaslähtöisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee mielenterveystaitoja vahvistavaa toimintaa monipuolisesti ja tavoitteellisesti yhdessä lasten tai nuorten ja työryhmän kanssa • toimii suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti huomioiden lasten tai nuorten yksilölliset tarpeet ja vahvuudet • arvioi toiminnan toteutumista monipuolisesti yhdessä lapsen tai nuoren ja työryhmän kanssa ymmärtäen jatkuvan arvioinnin merkityksen • dokumentoi työskentelyään suunnitelmallisesti ja asiakaslähtöisesti.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa lasten, nuorten ja heidän läheistensä kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa lapsen tai nuoren ja hänen läheisensä arvostavasti ja tasapuolisesti • toimii yhteistyössä lapsen tai nuoren ja hänen läheistensä kanssa • kunnioittaa erilaisuutta ja ottaa toiminnassaan huomioon perheiden moninaisuuden ja erilaiset elämäntilanteet • mukauttaa vuorovaikutustaan huomioiden lapsen tai nuoren kehitysvaiheen • antaa kannustavaa palautetta • toimii haastavissa tilanteissa ammatillisesti työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa lapsen tai nuoren ja hänen läheisensä arvostavasti ja tasapuolisesti ja rakentaa luottamuksellista vuorovaikutussuhdetta • toimii yhteistyössä lapsen tai nuoren ja hänen läheistensä kanssa vahvistaen perheen toimijuutta ja osallisuutta • kunnioittaa erilaisuutta ja ottaa toiminnassaan huomioon asiakaslähtöisesti perheiden moninaisuuden ja erilaiset elämäntilanteet • mukauttaa vuorovaikutustaan huomioiden yksilöllisesti lapsen tai nuoren kehitysvaiheen ja tarpeet • antaa kannustavaa palautetta, joka tukee lapsen tai nuoren myönteisen minäkuvan kehitystä • toimii haastavissa tilanteissa ammatillisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa lapsen tai nuoren ja hänen läheisensä arvostavasti ja tasapuolisesti ja rakentaa aktiivisesti luottamuksellista vuorovaikutussuhdetta • toimii yhteistyössä lapsen tai nuoren ja hänen läheistensä kanssa vahvistaen perheen toimijuutta ja osallisuutta ja perustellen toimintaansa • kunnioittaa erilaisuutta ja ottaa toiminnassaan huomioon asiakaslähtöisesti perheiden moninaisuuden ja erilaiset elämäntilanteet perustellen toimintaansa • mukauttaa vuorovaikutustaan huomioiden yksilöllisesti lapsen tai nuoren kehitysvaiheen, tarpeet, tunteet ja tilanteen • antaa kannustavaa ja rakentavaa palautetta, joka tukee lapsen tai nuoren itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehitystä • toimii haastavissa tilanteissa ammatillisesti ja ennakoivasti.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja ohjattaessa lapsia tai nuoria.

Tunne- ja sosiaalisten taitojen ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii mallina tunteiden ilmaisussa sekä tukee lasta tai nuorta tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan • sanoittaa ja vastaanottaa tunteita • ohjaa huoltajaa lasten ja nuorten tunteiden kohtaamisessa • ohjaa lapsia tai nuoria toimimaan yhdessä • tukee ystävyyssuhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä sekä huolehtii, ettei kukaan lapsi tai nuori jää toistuvasti ryhmän ulkopuolelle • tunnistaa kiusaamisen eri muodot, puuttuu niihin ja selvittää ristiriitoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii turvallisena mallina tunteiden ilmaisussa sekä tukee lasta tai nuorta tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan • sanoittaa ja vastaanottaa tunteita sekä keskustele niistä • ohjaa huoltajaa lasten ja nuorten tunteiden kohtaamisessa ja käsittelyssä • ohjaa aktiivisesti lapsia tai nuoria toimimaan yhdessä • tukee aktiivisesti ystävyyssuhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä sekä huolehtii, ettei kukaan lapsi tai nuori jää toistuvasti ryhmän ulkopuolelle • tunnistaa kiusaamisen eri muodot, puuttuu niihin sekä ohjaa lapsia tai nuoria selvittämään ja sopimaan ristiriitoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii turvallisena mallina tunteiden ilmaisussa sekä tukee lasta ja nuorta ilmaisemaan tunteitaan ja vahvistaa itsesäätelyn kehittymistä • sanoittaa ja ymmärtää tunteita sekä keskustele niistä empaattisesti • ohjaa yksilöllisesti ja asiakaslähtöisesti huoltajaa lasten ja nuorten tunteiden kohtaamisessa ja käsittelyssä • ohjaa aktiivisesti lapsia tai nuoria toimimaan yhdessä vahvistaen myönteistä vuorovaikutusta • tukee aktiivisesti ystävyyssuhteiden syntymistä ja edistää ryhmän yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä huolehtii, ettei kukaan lapsi tai nuori jää toistuvasti ryhmän ulkopuolelle • tunnistaa kiusaamisen eri muodot, puuttuu niihin ja ehkäisee kiusaamista sekä ohjaa lapsia ja nuoria selvittämään ja sopimaan ristiriitoja.

Itsestä huolehtimisen taitojen vahvistaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tukee lasta tai nuorta huolehtimaan riittävästä levosta, unesta ja rauhoittumisesta - ohjaa lasta tai nuorta hyvinvointia tukevassa ravitsemuksessa ja huolehtii rauhallisesta ruokailusta ja yhdessä syömisestä - ohjaa lasta, nuorta tai huoltajaa huolehtimaan säännöllisestä päivärytmistä ja rutiineista - ohjaa lasta tai nuorta päivittäiseen liikkumiseen ja löytämään liikkumisen iloa - ohjaa lasta tai nuorta vahvistamaan turvataitojaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tukee lasta tai nuorta huolehtimaan riittävästä levosta, unesta ja rauhoittumisesta perustellen unen ja levon merkitystä kasvuille ja hyvinvoinnille - ohjaa lasta tai nuorta hyvinvointia tukevassa ravitsemuksessa ja huolehtii yhdessä lapsen tai nuoren kanssa rauhallisesta ja miellyttävästä ruokailusta ja yhdessä syömisestä - ohjaa ja motivoi lasta, nuorta tai huoltajaa huolehtimaan säännöllisestä päivärytmistä ja rutiineista - ohjaa ja kannustaa lasta tai nuorta päivittäiseen liikkumiseen ja löytämään liikkumisen iloa - ohjaa lasta tai nuorta vahvistamaan turvataitojaan ja toimimaan turvallisesti vaikeissa tilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tukee lasta tai nuorta huolehtimaan riittävästä levosta, unesta ja rauhoittumisesta perustellen unen ja levon merkitystä kasvuille ja hyvinvoinnille ja opettaen rauhoittumisen taitoja - ohjaa monipuolisesti lasta tai nuorta hyvinvointia tukevassa ravitsemuksessa ja huolehtii yhdessä lapsen tai nuoren kanssa rauhallisesta ja miellyttävästä ruokailusta ja yhdessä syömisestä perustellen sen merkitystä - ohjaa ja motivoi lasta, nuorta tai huoltajaa huolehtimaan säännöllisestä päivärytmistä ja rutiineista sekä tekemään mielenhyvinvointia vahvistavia arjen valintoja - ohjaa lasta tai nuorta päivittäiseen liikkumiseen ja löytämään liikkumisen iloa tarjoten erilaisia mahdollisuuksia monipuoliseen liikkumiseen - ohjaa lasta tai nuorta vahvistamaan turvataitojaan ja toimimaan turvallisesti vaikeissa tilanteissa huomioiden sensitiivisesti lapsen tai nuoren kokemukset.

Toiminnallisten menetelmien ja välineiden käyttäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa leikin tai toiminnallisten menetelmien keinoin lasta ilmaisemaan tunteitaan, luovuuttaan ja harjoittelemaan vuorovaikutustaitoja - ohjaa lasta tai nuorta tunteiden käsittelyssä ja ilmaisussa käyttäen toiminnallisia menetelmiä - opettaa rauhoittumisen ja rentoutumisen keinoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ohjaa monipuolisesti leikin tai toiminnallisten menetelmien keinoin lasta ilmaisemaan tunteitaan, luovuuttaan ja harjoittelemaan vuorovaikutustaitoja - ohjaa lasta tai nuorta tunteiden käsittelyssä ja ilmaisussa käyttäen monipuolisesti toiminnallisia menetelmiä - ohjaa lasta tai nuorta tunnistamaan kehon ja mielen viestejä sekä opettaa rauhoittumisen ja rentoutumisen keinoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ohjaa monipuolisesti leikin tai toiminnallisten menetelmien keinoin lasta ilmaisemaan tunteitaan, luovuuttaan ja harjoittelemaan vuorovaikutustaitoja hyödyntäen tietoa leikin tai toiminnallisten menetelmien merkityksestä mielen hyvinvoinnille - ohjaa lasta tai nuorta tunteiden käsittelyssä ja ilmaisussa käyttäen monipuolisesti toiminnallisia menetelmiä ja edistäen lapsen ja nuoren kykyä ilmaista tunteita ja kokemuksiaan sekä löytämään vahvuuksiaan - ohjaa lasta tai nuorta tunnistamaan kehon ja mielen viestejä sekä opettaa rauhoittumisen ja rentoutumisen keinoja hyödyntäen tietoa erilaisista rentoutumismenetelmistä.

Opiskelija ohjaa perheitä palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa perheen palvelutarpeen käyttäen tietoa mielenterveyttä suojaavista tekijöistä ja riskitekijöistä - tuntee lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja ja ohjaa palveluiden käytössä - ohjaa käyttämään kolmannen sektorin ja järjestöjen palveluita - toimii ennaltaehkäisevän lastensuojelun periaatteita ja ilmoitusvelvollisuutta noudattaen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa perheen palvelutarpeen käyttäen monipuolisesti tietoa mielenterveyttä suojaavista tekijöistä ja riskitekijöistä - tuntee lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja ja ohjaa yksilöllisesti palveluiden käytössä - ohjaa tarpeenmukaisesti käyttämään kolmannen sektorin ja järjestöjen palveluita - toimii ennaltaehkäisevän lastensuojelun periaatteita ja ilmoitusvelvollisuutta noudattaen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa perheen palvelutarpeen käyttäen monipuolisesti tietoa mielenterveyttä suojaavista tekijöistä ja riskitekijöistä sekä tukee perheen voimavaroja - tuntee monipuolisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja ja ohjaa yksilöllisesti palveluiden käytössä - ohjaa yksilöllisesti ja tarpeenmukaisesti käyttämään erilaisia kolmannen sektorin ja järjestöjen palveluita - toimii ennaltaehkäisevän lastensuojelun periaatteita ja ilmoitusvelvollisuutta noudattaen.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa työturvallisuusohjeita ja huolehtii lapsen ja nuoren turvallisuudesta - tunnistaa työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja ottaa niitä huomioon toiminnassaan - tunnistaa työn herättämiä tunteita sekä hakee vertaistukea ja ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa työturvallisuusohjeita, ennakoi ja ehkäisee vaaratilanteita ja huolehtii lapsen tai nuoren turvallisuudesta - tunnistaa työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja huolehtii omasta työhyvinvoinnistaan - tunnistaa työn herättämiä tunteita sekä hakee aktiivisesti vertaistukea ja ohjausta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa työturvallisuusohjeita, ennakoi ja ehkäisee vaaratilanteita ja huolehtii kokonaisvaltaisesti lapsen tai nuoren turvallisuudesta - tunnistaa työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä, huolehtii omasta työhyvinvoinnistaan sekä ylläpitää hyvää työilmapiiriä - tunnistaa työn herättämiä tunteita ja käsittelee niitä ammatillisesti sekä hakee aktiivisesti vertaistukea ja ohjausta.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- arvioi toimintaansa ja tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan - ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella - kehittää ammatillisia tietoja ja taitoja lasten ja nuorten mielenterveystaitojen vahvistamisesta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi toimintaansa monipuolisesti ja tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan - kehittää toimintaansa palautteen ja työn vaatimusten mukaan - kehittää monipuolisesti ammatillisia tietoja ja taitoja lasten ja nuorten mielenterveystaitojen vahvistamisesta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi toimintaansa monipuolisesti ja aktiivisesti ja tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan - kehittää toimintaansa palautteen ja työn vaatimusten mukaan perustellen toimintaansa - kehittää monipuolisesti ammatillisia tietoja ja taitoja lasten ja nuorten mielenterveystaitojen vahvistamisesta ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistäen lapsen tai nuoren mielenterveystaitoja toimimalla lasten, nuorten tai perheiden palveluiden ympäristössä lähihoitajan tehtävissä.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.9. Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille, 15 osp (106240)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- edistää toiminnallaan asiakkaan mielenhyvinvointia, mielenterveyttä ja päihteettömyyttä sekä ehkäistä ongelmien syntymistä
- suunnitella työtään
- käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä
- käyttää mielenterveys- ja päihdetyön menetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakastyössä
- ohjata asiakkaita palveluihin
- ylläpitää ja vahvistaa työhyvinvointiaan ja työturvallisuuttaan
- arvioida ja kehittää omaa työtään.

Arviointi

Opiskelija edistää toiminnallaan asiakkaan mielenhyvinvointia, mielenterveyttä ja päihteettömyyttä sekä ehkäisee ongelmien syntymistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tukee asiakasta mielenhyvinvoinnista huolehtimisessa hyödyntäen tietoa mielenhyvinvointia edistävästä ja tukevasta tekijöistä - tunnistaa asiakkaan mielenterveyteen ja päihteiden käyttöön liittyviä suojaavia tekijöitä ja riskejä - suunnittelee yhdessä asiakkaan ja työryhmän kanssa mielenterveyttä ja päihteettömyyttä edistävää toimintaa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tukee asiakasta voimavaroiltaan mielenhyvinvoinnista huolehtimisessa hyödyntäen tietoa mielenhyvinvointia edistävästä ja tukevasta tekijöistä - tunnistaa monipuolisesti asiakkaan mielenterveyteen ja päihteiden käyttöön liittyviä suojaavia tekijöitä ja riskejä - suunnittelee yhdessä asiakkaan kanssa mielenterveyttä ja päihteettömyyttä edistävää toimintaa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tukee asiakasta voimavaroiltaan mielenhyvinvoinnista huolehtimisessa hyödyntäen monipuolisesti tietoa mielenhyvinvointia edistävästä ja tukevasta tekijöistä - tunnistaa monipuolisesti asiakkaan mielenterveyteen ja päihteiden käyttöön liittyvät suojaavat tekijät ja riskit sekä huomioi lähiverkoston merkityksen - suunnittelee monipuolisesti yhdessä asiakkaan kanssa mielenterveyttä ja päihteettömyyttä edistävää toimintaa.

Opiskelija suunnittelee työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtehtävänsä asiakkaan tarpeiden mukaan yhteistyössä työryhmän kanssa • tunnistaa asiakkaan hoidon ja tuen tarpeita sekä arvioi hoidon ja tuen tarpeen kiireellisyyttä • toimii suunnitelman mukaisesti ja kirjaa tiedot asiakaslähtöisesti • tekee yhteistyötä asiakkaan verkoston kanssa • arvioi yhdessä työryhmän kanssa suunnitelman toteutumista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtehtävänsä asiakkaan tarpeiden mukaan moniammatillisen työryhmän jäsenenä • tunnistaa asiakkaan hoidon ja tuen tarpeita sekä voimavaroja ja arvioi hoidon ja tuen tarpeen kiireellisyyttä • toimii aktiivisesti ja joustavasti suunnitelman mukaan ja kirjaa tiedot asiakaslähtöisesti • tekee aktiivisesti yhteistyötä asiakkaan verkoston kanssa • arvioi suunnitelman toteutumista moniammatillisen työryhmän jäsenenä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee työtehtävänsä asiakkaan tarpeiden mukaan yhdessä asiakkaan, verkoston ja moniammatillisen työryhmän kanssa • tunnistaa asiakkaan hoidon ja tuen tarpeita sekä voimavaroja ja arvioi hoidon/tuen tarpeen kiireellisyyttä ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla • toimii aktiivisesti ja joustavasti suunnitelman mukaan huomioiden muuttuvat tilanteet ja kirjaa tiedot asiakaslähtöisesti • tekee aktiivisesti yhteistyötä asiakkaan verkoston kanssa perustellen toimintaansa • arvioi suunnitelman toteutumista asiakkaan ja moniammatillisen työryhmän kanssa.

Opiskelija käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa asiakkaan ammatillisesti ja luo turvallisen vuorovaikutussuhteen • käyttää aktiivista kuuntelua ja ymmärtää dialogisuuden merkityksen yhteistyösuhteessa asiakkaan kanssa • tunnistaa puolustusmekanismeja vuorovaikutussuhteessa • huomioi kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksia vuorovaikutustilanteessa • huomioi ilmeiden, eleiden ja oman toimintansa vaikutuksen vuorovaikutustilanteessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa asiakkaan ja lähiverkoston ammatillisesti sekä luo turvallisen vuorovaikutussuhteen • käyttää aktiivista kuuntelua ja ymmärtää dialogisuuden merkityksen yhteistyösuhteessa asiakkaan ja hänen verkostonsa kanssa • tunnistaa puolustusmekanismit ja hyödyntää tietoa niistä vuorovaikutussuhteessa asiakkaan kanssa • huomioi monipuolisesti kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksia vuorovaikutustilanteessa • huomioi ilmeiden, eleiden ja oman toimintansa vaikutuksen vuorovaikutustilanteessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa asiakkaan ja lähiverkoston ammatillisesti sekä luo turvallisen ja luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen • käyttää luontevasti aktiivista kuuntelua ja ymmärtää dialogisuuden merkityksen yhteistyösuhteessa asiakkaan ja hänen verkostonsa kanssa • tunnistaa puolustusmekanismit ja hyödyntää tietoa niistä vuorovaikutussuhteessa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa • huomioi monipuolisesti kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksia vuorovaikutustilanteessa perustellen toimintaansa • huomioi ilmeiden, eleiden ja oman toimintansa vaikutuksen vuorovaikutustilanteessa.

Opiskelija käyttää mielenterveys- ja päihdetyön menetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakastyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää näyttöön perustuvaa tietoa mielenterveys- ja päihdeongelmista, niiden hoidosta ja kuntoutuksesta eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden kanssa työskennellessä • tukee asiakasta kriisitilanteissa hyödyntäen tietoa ja työryhmän osaamista kriisissä olevan ihmisen auttamisessa • ohjaa asiakasta päivittäisissä toiminnoissa ja arjen hallinnassa huomioiden asiakkaan toimintakyvyn ja itsemääräämisoikeuden • toteuttaa turvallisesti mielenterveys- ja päihdeasiakkaan lääkehoitoa ja huomioi siihen liittyvät erityispiirteet • tukee asiakkaan osallisuutta ja toimintamahdollisuuksia sosiaalisissa suhteissa ja yhteisöissä • aktivoi asiakasta liikkumaan ja ulkoilemaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää monipuolisesti näyttöön perustuvaa tietoa mielenterveys- ja päihdeongelmista, niiden hoidosta ja kuntoutuksesta eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden kanssa työskennellessä • tukee asiakasta kriisitilanteissa hyödyntäen tietoa ja työryhmän osaamista kriisissä olevan ihmisen auttamisesta ja tekee yhteistyötä työryhmän kanssa • ohjaa ja motivoi asiakasta päivittäisissä toiminnoissa ja arjen hallinnassa huomioiden asiakkaan toimintakyvyn ja itsemääräämisoikeuden • toteuttaa turvallisesti mielenterveys- ja päihdeasiakkaan lääkehoitoa ja huomioi siihen liittyvät erityispiirteet • tukee aktiivisesti asiakkaan osallisuutta ja toimintamahdollisuuksia sosiaalisissa suhteissa ja yhteisöissä • aktivoi asiakasta liikkumaan ja ulkoilemaan hänelle mieluisalla tavalla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää monipuolisesti ja aktiivisesti näyttöön perustuvaa tietoa mielenterveys- ja päihdeongelmista, niiden hoidosta ja kuntoutuksesta eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden kanssa työskennellessä • tukee asiakasta kriisitilanteissa hyödyntäen tietoa ja työryhmän osaamista kriisissä olevan ihmisen auttamisesta ja tekee monialaista yhteistyötä työryhmän kanssa • ohjaa ja motivoi asiakasta päivittäisissä toiminnoissa ja arjen hallinnassa asiakkaalle merkityksellisellä tavalla huomioiden asiakkaan toimintakyvyn ja itsemääräämisoikeuden • toteuttaa turvallisesti mielenterveys- ja päihdeasiakkaan lääkehoitoa ja huomioi siihen liittyvät erityispiirteet • tukee aktiivisesti asiakkaan osallisuutta ja toimintamahdollisuuksia sosiaalisissa suhteissa ja yhteisöissä hyödyntäen asiakkaan ja omia vahvuuksiaan • aktivoi asiakasta liikkumaan ja ulkoilemaan hänelle mieluisalla tavalla kannustaen löytämään uusia vaihtoehtoja.

Opiskelija ohjaa asiakkaita palveluihin.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• antaa asiakkaalle tietoa mielenterveys- ja päihdepalveluista hyödyntäen tietoa työryhmän jäsenenä • ohjaa työryhmän jäsenenä asiakkaan palveluihin hakeutumisessa, päätöksenteossa ja palveluiden käytössä huomioiden asiakkaan tarpeet, toiveet ja itsemääräämisoikeuden
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• antaa asiakkaalle tietoa mielenterveys- ja päihdepalveluista hyödyntäen tietoa • ohjaa ja tukee asiakasta palveluihin hakeutumisessa, päätöksenteossa ja palveluiden käytössä huomioiden asiakkaan tarpeet, toiveet ja itsemääräämisoikeuden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• antaa asiakkaalle monipuolisesti tietoa mielenterveys- ja päihdepalveluista hyödyntäen tietoa • ohjaa, tukee ja motivoi asiakasta palveluihin hakeutumisessa, päätöksenteossa ja palveluiden käytössä huomioiden asiakkaan tarpeet, toiveet ja itsemääräämisoikeuden.

Opiskelija ylläpitää ja vahvistaa työhyvinvointiaan ja työturvallisuuttaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä ja ehkäisee työn aiheuttamia riskitekijöitä työryhmän jäsenenä • huolehtii omasta ja asiakkaan turvallisuudesta uhkaavissa tilanteissa • tunnistaa työn keskeisiä kuormitustekijöitä sekä käyttää ohjausta työhyvinvointinsa ja ammatillisen osaamisensa edistämiseksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä ja ehkäisee työn aiheuttamia riskitekijöitä • huolehtii omasta ja asiakkaan turvallisuudesta uhkaavissa tilanteissa ja ennakoi uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteiden syntymistä • tunnistaa työn keskeiset kuormitustekijät sekä käyttää aktiivisesti ohjausta työhyvinvointinsa ja ammatillisen osaamisensa edistämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä ja ehkäisee työn aiheuttamia riskitekijöitä perustellen toimintaansa • huolehtii omasta ja asiakkaan turvallisuudesta uhkaavissa tilanteissa ja ennakoi uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteiden syntymistä perustellen toimintaansa • tunnistaa työn keskeiset kuormitustekijät sekä käyttää aktiivisesti ohjausta työhyvinvointinsa ja ammatillisen osaamisensa edistämiseksi ja toimii vahvistaen työhyvinvointia työyhteisössä.

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi toimintaansa ja kehittää työtään saamansa palautteen perusteella • arvioi omia asenteitaan, arvojaan ja osaamistaan mielenterveys- ja päihdeasiakkaan kanssa työskennellessään sekä toimii eettisten periaatteiden mukaisesti • arvioi omia ammatillisia vuorovaikutussuhdetaitojaan • toimii työryhmän jäsenenä, konsultoi muita asiantuntijoita ja toimii moniammatillisessa yhteistyössä • seuraa sosiaali- ja terveysalan kehitystä ja tuo ajankohtaista tietoa työyhteisölle
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi toimintaansa ja kehittää työtään hyödyntäen itsearviointia ja saamaansa palautetta • arvioi aktiivisesti omia asenteitaan, arvojaan ja osaamistaan mielenterveys- ja päihdeasiakkaan kanssa työskennellessään sekä toimii eettisten periaatteiden mukaisesti • arvioi ammatillisia vuorovaikutussuhdetaitojaan ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa • toimii aktiivisesti työryhmän jäsenenä, konsultoi muita asiantuntijoita ja toimii moniammatillisessa yhteistyössä • seuraa monipuolisesti sosiaali- ja terveysalan kehitystä ja tuo ajankohtaista tietoa työyhteisölle sekä asiakkaalle ja tämän lähiverkostolle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi monipuolisesti toimintaansa ja kehittää työtään hyödyntäen itsearviointia ja saamaansa palautetta • arvioi aktiivisesti omia asenteitaan, arvojaan ja osaamistaan mielenterveys- ja päihdeasiakkaan kanssa työskennellessään sekä toimii eettisten periaatteiden mukaisesti kehittämällä toimintaansa • arvioi ja kehittää ammatillisia vuorovaikutussuhdetaitojaan ja perustelee valitsemiaan toimintatapoja • toimii aktiivisesti työryhmän jäsenenä, konsultoi laaja-alaisesti muita asiantuntijoita ja toimii moniammatillisessa yhteistyössä • seuraa monipuolisesti sosiaali- ja terveysalan kehitystä ja tuo ajankohtaista tietoa työyhteisölle sekä asiakkaalle ja tämän lähiverkostolle hyödyntäen tietoa toiminnassaan.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistään asiakkaan mielenhyvinvointia, mielenterveyttä ja päihdeettömyyttä toimimalla kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan ympäristöissä tai asiakkaan kotona lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perustella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.10. Näytteenotto ja asiakaspalvelu lähihoitajan työssä, 15 osp (106243)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- edistää toiminnallaan näyttötilanteissa asiakkaan hyvinvointia
- suunnitella lähihoitajan työtä näyttötilanteissa ja asiakaspalvelussa
- käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja näyttötilanteissa ja asiakaspalvelussa
- ohjata asiakkaita palveluissa
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää omaa työtään.

Arviointi

Opiskelija edistää toiminnallaan näyttötilanteissa asiakkaan hyvinvointia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• luo rauhallisen ilmapiirin osana työryhmää ja toimii turvallisesti • työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon arvoperustan, säädösten, määräysten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti • on tietoinen työpaikan omavalvontasuunnitelmasta ja toteuttaa omavalvontaa osana työryhmää • toimii kestävän kehityksen periaatteita noudattaen ja on tietoinen kustannusvaikutuksista ja laatukriteereistä osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• luo rauhallisen ilmapiirin ja toimii turvallisesti • työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon arvoperustan, säädösten, määräysten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa niillä • toteuttaa omavalvontaa ja on perehtynyt työpaikan omavalvontasuunnitelmaan • toimii kestävän kehityksen periaatteita noudattaen ja on tietoinen toimenpiteen kustannusvaikutuksista ja laatukriteereistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• luo rauhallisen ilmapiirin, kuulee asiakasta ja toimii turvallisesti • työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon arvoperustan, säädösten, määräysten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti ja perustelee monipuolisesti niillä toimintaansa • perehtyy aktiivisesti työpaikan omavalvontasuunnitelmaan lähihoitajan työn näkökulmasta ja työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti sekä tekee kehittämis ehdotuksia • edistää toiminnallaan kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista, perustelee toimintaansa sekä toimii kustannustietoisesti ja laatukriteerien mukaan.

Opiskelija suunnittelee lähihoitajan työtä näytteenottotilanteissa ja asiakaspalvelussa.

Oman työn suunnittelu	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti lähihoitajan vastuualueella huomioiden laboratorion laatu järjestelmän osana työryhmää • työskentelee suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti annettujen ohjeiden mukaisesti osana työryhmää • noudattaa työohjeita, työaikoja ja sopimuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti lähihoitajan vastuualueella huomioiden laboratorion laatu järjestelmän • työskentelee suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti annettujen ohjeiden mukaisesti ja muuttaa joustavasti toimintaansa päivittäisten tilanteiden mukaan • noudattaa työohjeita, työaikoja ja sopimuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee lähihoitajan vastuualueella olevia töitä ja tehtäviä itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti ottaen huomioon laboratorion laatu järjestelmän ja toimii aktiivisesti moniammatillisessa työryhmässä • työskentelee suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti annettujen ohjeiden mukaisesti ja sovittaa työnsä työympäristön muuhun toimintaan sujuvasti • noudattaa työohjeita, työaikoja ja sopimuksia.

Opiskelija käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa asiallisesti ja ystävällisesti ja ohjaa häntä toimenpiteen eri vaiheissa • toimii asiakkaan kanssa vuorovaikutuksessa ammatillisesti • toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä • toimii yhteistyössä asiakasverkoston kanssa osana työryhmää • käyttää vuorovaikutuksessa puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakkaiden kanssa • käyttää selkokieltä muokaten tarvittaessa ilmaisuaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa asiallisesti, yksilöllisesti ja rohkaisevasti ja ohjaa häntä toimenpiteen eri vaiheissa • toimii asiakkaan kanssa vuorovaikutuksessa ammatillisesti ja edistää hänen hyvinvointiaan vuorovaikutuksellisin keinoin • toimii aktiivisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä sekä ottaa huomioon muiden työryhmän jäsenten tehtäviä ja vastuualueita • toimii yhteistyössä asiakasverkoston kanssa • käyttää vuorovaikutuksessa puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakkaiden kanssa • käyttää selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa asiallisesti, yksilöllisesti, rohkaisevasti ja turvallisuuden tunnetta herättävästi ja ohjaa häntä toimenpiteen eri vaiheissa • toimii asiakkaan kanssa ammatillisesti ja edistää hänen hyvinvointiaan oma-aloitteisesti ja yksilöllisesti vuorovaikutuksellisin keinoin • toimii aktiivisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä sekä sidosryhmien kanssa • toimii asiallisesti ristiriitatilanteissa ja ottaa huomioon muiden työryhmän jäsenten tehtävät ja vastuualueet • toimii yhteistyössä asiakasverkoston kanssa joustavasti • käyttää vuorovaikutuksessa puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakkaiden kanssa eri tilanteissa • käyttää luontevasti selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi rohkaisten asiakasta itsensä ilmaisuun.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja näytteenotossa ja asiakaspalvelussa.

Näyttöön perustuvan tiedon hyödyntäminen näytteenottotilanteessa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- hyödyntää työssään näyttöön perustuvaa tietoa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, elimistön rakenteesta ja toiminnasta, elintoiminnoista, sairauksista ja niiden hoidoista - hyödyntää työssään tietoa työturvallisuudesta eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden kanssa työskennellessä lähihoitajan vastuualueella - hyödyntää työssään tietoa laboratoriotutkimusprosessista, laboratoriopalvelujärjestelmästä ja palvelujen tuottajista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, elimistön rakenteesta ja toiminnasta, elintoiminnoista, sairauksista ja niiden hoidoista - perustelee toimintaansa tiedolla työturvallisuudesta eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden kanssa työskennellessä lähihoitajan vastuualueella - perustelee toimintaansa tiedoilla laboratoriotutkimusprosessista, laboratoriopalvelujärjestelmästä ja palvelujen tuottajista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- perustelee monipuolisesti toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, elimistön rakenteesta ja toiminnasta, elintoiminnoista, sairauksista ja niiden hoidoista - perustelee toimintaansa monipuolisesti tiedolla työturvallisuudesta eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden kanssa työskennellessä lähihoitajan vastuualueella - perustelee monipuolisesti toimintaansa tiedoilla laboratoriotutkimusprosessista, laboratoriopalvelujärjestelmästä ja palvelujen tuottajista.

Näytteenottotilanteessa toimiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa turvallisesti keskeisimmät laboratoriotutkimukset työyksikön ohjeiden mukaisesti asiakkaan luona - toimii näytteenotossa työpaikan hygieniakäytäntöjen ja aseptisen työjärjestyksen mukaisesti - seuraa asiakkaan vointia ja turvallisuutta toimenpiteen yhteydessä ja varmistaa hoidon jatkuvuuden osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa turvallisesti ja asiakaslähtöisesti keskeisimmät laboratoriotutkimukset työyksikön ohjeiden mukaisesti asiakkaan luona - toimii näytteenotossa säädösten, hygieniakäytäntöjen ja aseptisen työjärjestyksen mukaisesti ja ehkäisee toiminnallaan tartuntojen leviämistä - seuraa asiakkaan vointia toimenpiteen yhteydessä ja varmistaa hoidon jatkuvuuden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ottaa turvallisesti, taitavasti, itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti keskeisimmät laboratoriotutkimukset työyksikön ohjeiden mukaisesti asiakkaan luona - toimii näytteenotossa säädösten, hygieniakäytäntöjen ja aseptisen työjärjestyksen mukaisesti, ehkäisee tartuntojen leviämistä ja perustelee tekemänsä ratkaisut - seuraa asiakkaan vointia toimenpiteen yhteydessä ja toimii asiakaslähtöisesti yllättävissä tilanteissa sekä varmistaa hoidon jatkuvuuden itsenäisesti.

Menetelmien ja välineiden käyttö sekä välineiden huolto	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- käyttää työhönsä liittyviä keskeisimpiä työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja asiakaslähtöisesti osana työryhmää - huoltaa näytteenotossa tarvittavan välineistön ja tarkistaa materiaalien saatavuuden osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- käyttää työhönsä liittyviä keskeisimpiä työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja asiakaslähtöisesti ja omatoimisesti työtilanteissa - huoltaa näytteenotossa tarvittavan välineistön ja tarkistaa materiaalien saatavuuden itsenäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- valitsee itsenäisesti työhönsä sopivimmat työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit asiakaslähtöisesti ja käyttää niitä sujuvasti vaihtelevissa työtilanteissa - huolehtii näytteenotossa tarvittavan välineistön täydennyksestä, huollosta ja hoitoympäristöstä vastuullisesti ja tilanteen vaatimalla tavalla sekä arvioi puhdistustarpeet erikoistilanteiden jälkeen.

Tietojärjestelmien käyttö ja kirjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää asiakastietojärjestelmiä • käyttää työryhmän jäsenenä työyksikön tieto- ja viestintävälineistöä lähihoitajan vastuualueella työyksikön ohjeistuksen mukaisesti ja noudattaa tietosuojaa viestinnässä • kirjaa näytteenottotapahtumat toimintaohjeiden mukaisesti osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää asiakastietojärjestelmiä • käyttää työyksikön tieto- ja viestintävälineistöä asiallisesti lähihoitajan työn vastuualueella työyksikön ohjeistuksen mukaisesti sekä noudattaa tietosuojaa viestinnässä • kirjaa näytteenottotapahtumat toimintaohjeiden mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää sujuvasti asiakastietojärjestelmiä • hyödyntää tieto- ja viestintävälineistöä asiakkaan hoidossa • käyttää työyksikön tieto- ja viestintävälineistöä tarkoituksenmukaisesti lähihoitajan työn vastuualueella ohjeistuksen mukaisesti sekä noudattaa tietosuojaa viestinnässä • kirjaa näytteenottotapahtumat toimintaohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa.

Opiskelija ohjaa asiakkaita palveluissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee näytteenottoon liittyvän palvelujärjestelmän lähihoitajan vastuualueella - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakkaan luona asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluissa sekä hyödyntää monialaisen verkoston asiantuntemusta - hyödyntää työssään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja maksujärjestelmää sekä käyttää tietojaan työryhmän jäsenenä asiakasohjaustilanteissa - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee näytteenottoon liittyvän palvelujärjestelmän lähihoitajan vastuualueella ja päivittää palvelujärjestelmään liittyvää osaamistaan - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakkaan luona asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluissa vaihtoehtoja esittäen sekä hyödyntää monialaisen verkoston asiantuntemusta - hyödyntää työssään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja maksujärjestelmää sekä käyttää tietojaan asiakasohjaustilanteissa - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee näytteenottoon liittyvän palvelujärjestelmän lähihoitajan vastuualueella ja päivittää palvelujärjestelmään liittyvää osaamistaan sekä perustelee toimintaansa - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakkaan luona asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluissa vaihtoehtoja esittäen sekä hyödyntää monialaisen verkoston asiantuntemusta - hyödyntää työssään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja maksujärjestelmää sekä käyttää tietojaan yksilöllisesti asiakasohjaustilanteissa - ohjaa itsenäisesti asiakasta sähköisten palvelujen käytössä.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työpaikan työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita, palo- ja sähköturvallisuusmääräyksiä, torjuu työn aiheuttamia terveysvaaroja ja tiedottaa niistä asiakkaalle ja työryhmälle • käyttää asianmukaista työasua ja toimii työpaikan hygieniaohteiden ja aseptisen työjärjestyksen mukaisesti • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja • kohtaa työryhmän jäsenenä haasteellisesti käyttäytyviä asiakkaita • toimii työyksikön turvaohjeiden mukaan ja suojelee tarvittaessa itseään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työpaikan työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita, palo- ja sähköturvallisuusmääräyksiä sekä torjuu työn aiheuttamia terveysvaaroja ja tiedottaa niistä oma-aloitteisesti asiakkaalle ja työryhmälle • käyttää asianmukaista työasua ja toimii työpaikan hygieniaohteiden ja aseptisen työjärjestyksen mukaisesti sekä torjuu terveysvaaroja ja -haittoja • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa ja ennaltaehkäisee työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja • kohtaa haasteellisesti käyttäytyviä asiakkaita • toimii työyksikön turvaohjeiden mukaan ja suojelee tarvittaessa itseään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työpaikan työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita, palo- ja sähköturvallisuusmääräyksiä sekä ehkäisee työn aiheuttamia terveysvaaroja ja tiedottaa niistä aktiivisesti asiakkaalle ja työryhmälle • käyttää asianmukaista työasua ja toimii työpaikan hygieniaohteiden ja aseptisen työjärjestyksen mukaisesti sekä kehittää aseptista toimintaa omalla vastuualueellaan • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa hyödyntäen asiakkaan voimavaroja ja apuvälineitä sekä kehittää työympäristön ergonomian toimivuutta • ennakoi haasteellisia tilanteita ja kohtaa haasteellisesti käyttäytyviä asiakkaita ammatillisesti • toimii työyksikön turvaohjeiden mukaan ja suojelee tarvittaessa itseään.

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • antaa ja ottaa palautetta vastaan ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti sekä tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla ja ylläpitää niitä • antaa ja ottaa palautetta vastaan sekä ymmärtää annetun palautteen merkityksen työnsä kehittämisessä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti sekä tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan ja hakee tarvittaessa ohjausta • perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla ja ylläpitää niitä • antaa ja ottaa palautetta vastaan sekä ymmärtää annetun palautteen merkityksen työnsä kehittämisessä • tekee realistisia kehittämis ehdotuksia.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla näytteenoton ja asiakaspalvelun ympäristöissä tai asiakkaan kotona lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perustella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.11. Saattohoidossa toimiminen, 15 osp (106246)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- edistää saattohoidossa olevan ihmisen hyvinvointia ja elämänlaatua
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida kuolemaa lähestyvän ihmisen kokonaisuhoitoa
- toimia vuorovaikutuksessa saattohoidossa olevan ihmisen ja hänen läheistensä kanssa
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja edistään saattohoidossa olevan ihmisen hyvinvointia
- tukea ja ohjata saattohoidossa olevan ihmisen läheisiä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija edistää saattohoidossa olevan ihmisen hyvinvointia ja elämänlaatua.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii kuolevan ihmisen hoitoa koskevien ajantasaisten ja keskeisten säädösten mukaisesti omalla vastuualueellaan • ottaa työssään huomioon saattohoitoon liittyvät suositukset sekä näyttöön perustuvan tiedon ja toimii niiden mukaisesti turvaten saattohoidossa olevan ihmisen elämänlaadun • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuositusten mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii johdonmukaisesti kuolevan ihmisen hoitoa koskevien ajantasaisten ja keskeisten säädösten mukaisesti omalla vastuualueellaan • ottaa työssään huomioon saattohoitoon liittyvät suositukset sekä näyttöön perustuvan tiedon ja toimii niiden mukaisesti turvaten saattohoidossa olevan ihmisen elämänlaadun • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuositusten mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii johdonmukaisesti kuolevan ihmisen hoitoa koskevien ajantasaisten ja keskeisten säädösten mukaisesti omalla vastuualueellaan ja perustelee toimintaansa niillä • ottaa työssään huomioon saattohoitoon liittyvät suositukset sekä näyttöön perustuvan tiedon ja toimii niiden mukaisesti turvaten saattohoidossa olevan ihmisen elämänlaadun • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuositusten mukaisesti.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi kuolemaa lähestyvän ihmisen kokonaishoitoa.

Saattohoitokeskusteluun ja saattohoitolinjauksen tekemiseen osallistuminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tukee kuolevan ihmisen sekä hänen läheistensä osallisuutta saattohoitokeskusteluissa - ottaa huomioon kuolevan asiakkaan hoitotahdon ja tutustuu siihen huolella - turvaa kuolevalle ihmiselle ja hänen läheisilleen ammatillisen tiedon hoitotyöstä ja palvelujärjestelmästä päätöksenteon tueksi - antaa tietoa lääkärille saattohoitopäätöstä varten työryhmän kanssa - antaa luotettavaa ja ajantasaista tietoa kuolevalle ihmiselle ja hänen läheisilleen - pitää omalla vastuualueellaan huolen, että kaikki hoitoon osallistuvat tietävät päätöksestä, saattohoitosuunnitelmasta sekä mahdollisesta hoitotahdosta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tukee asiantuntevasti kuolevan ihmisen sekä hänen läheistensä osallisuutta saattohoitokeskusteluissa ja ylläpitää avointa keskusteluilmapiiriä - ottaa huomioon kuolevan asiakkaan hoitotahdon ja tutustuu siihen huolella ja tarvittaessa ohjaa kuolevaa ihmistä ja hänen läheisiään hoitotahdon tekemisessä - turvaa kuolevalle ihmiselle ja hänen läheisilleen ammatillisen tiedon hoitotyöstä ja palvelujärjestelmästä päätöksenteon tueksi - antaa tietoa lääkärille saattohoitopäätöstä varten omalla vastuualueellaan - antaa luotettavaa ja ajantasaista tietoa kuolevalle ihmiselle ja hänen läheisilleen ja keskustelee luontevasti ja kunnioittavasti heidän kanssaan toiveista - pitää omalla vastuualueellaan huolen, että kaikki hoitoon osallistuvat tietävät päätöksestä, saattohoitosuunnitelmasta sekä mahdollisesta hoitotahdosta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tukee asiantuntevasti ja oikea-aikaisesti kuolevan ihmisen sekä hänen läheistensä osallisuutta saattohoitokeskusteluissa ja ylläpitää avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä - ottaa huomioon kuolevan asiakkaan hoitotahdon ja tutustuu siihen huolella ja tarvittaessa ohjaa ja tukee kuolevaa ihmistä ja hänen läheisiään hoitotahdon tekemisessä - turvaa kuolevalle ihmiselle ja hänen läheisilleen ammatillisen tiedon hoitotyöstä ja palvelujärjestelmästä päätöksenteon tueksi ja on tarvittaessa tukena - antaa itsenäisesti tietoa lääkärille saattohoitopäätöstä varten omalla vastuualueellaan - antaa luotettavaa ja ajantasaista tietoa kuolevalle ihmiselle ja hänen läheisilleen sekä keskustelee luontevasti ja kunnioittavasti heidän kanssaan toiveista, tukitoimista ja vaihtoehtoista - pitää omalla vastuualueellaan huolen, että kaikki hoitoon osallistuvat tietävät päätöksestä, saattohoitosuunnitelmasta sekä mahdollisesta hoitotahdosta.

Saattohoitosuunnitelman tai hoitotahdon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvostaa kuolemaa lähestyvän ihmisen ainutkertaisuutta, kuulluksi tulemistä ja kuolemaan valmistautumista • huomioi kuolevan ihmisen itsemääräämisoikeuden toteutumisen hoidon suunnittelussa • osallistuu kuolemaa lähestyvän ihmisen hoitotyön suunnitteluun hyödyntäen kuolevan ihmisen elämänhistoriaa, sosiaalisia, kulttuurisia, henkisiä ja hengellisiä tarpeitaan • rohkaisee kuolevaa ihmistä ilmaisemaan läheisyyden, esteettisyyden, seksuaalisuuden ja kosketuksen tarpeitaan • toimii saattohoitosuunnitelman mukaisesti ja arvioi sen toteutumista ja tuo esille asiakkaan hoitoon liittyviä tarpeita • raportoi ja kirjaa asiakkaan vointiin liittyviä havaintoja asiakasturvallisuutta vaarantamatta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvostaa kuolemaa lähestyvän ihmisen ainutkertaisuutta, kuulluksi tulemistä ja kuolemaan valmistautumista • huomioi ja huolehtii kuolevan ihmisen itsemääräämisoikeuden toteutumisesta hoidon suunnittelussa • osallistuu kuolemaa lähestyvän ihmisen hoitotyön suunnitteluun hyödyntäen kuolevan ihmisen elämänhistoriaa, sosiaalisia, kulttuurisia, henkisiä ja hengellisiä tarpeitaan • rohkaisee kuolevaa ihmistä ilmaisemaan läheisyyden, esteettisyyden, seksuaalisuuden ja kosketuksen tarpeitaan ja ymmärtää niiden merkityksen suunnitellessaan työtään ja perustelee niiden merkitystä osana kokonaisvaltaista hoitoa • toimii saattohoitosuunnitelman mukaisesti, arvioi sen toteutumista ja tuo esille asiakkaan kokonaisvaltaiseen hoitoon liittyviä muutostarpeita • raportoi ja kirjaa ammatillisesti asiakkaan vointiin liittyviä havaintoja asiakasturvallisuutta vaarantamatta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvostaa kuolemaa lähestyvän ihmisen ainutkertaisuutta, kuulluksi tulemistä ja kuolemaan valmistautumista • huolehtii ja huomioi kuolevan ihmisen itsemääräämisoikeuden toteutumisesta kokonaishoidon suunnittelussa • osallistuu kuolemaa lähestyvän ihmisen hoitotyön suunnitteluun hyödyntäen kuolevan ihmisen elämänhistoriaa, sosiaalisia, kulttuurisia, henkisiä ja hengellisiä tarpeitaan • rohkaisee kuolevaa ihmistä ilmaisemaan läheisyyden, esteettisyyden, seksuaalisuuden ja kosketuksen tarpeitaan ja ymmärtää niiden merkityksen suunnitellessaan työtään sekä perustelee niiden merkitystä osana kokonaisvaltaista hoitoa • toimii saattohoitosuunnitelman mukaisesti, arvioi sen toteutumista sekä tuo esille asiakkaan kokonaisvaltaiseen hoitoon liittyviä muutostarpeita hyödyntäen työympäristönsä erilaisten toimijoiden osaamista • raportoi ja kirjaa ammatillisesti, aktiivisesti ja monipuolisesti asiakkaan vointiin liittyviä havaintoja yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa asiakasturvallisuutta vaarantamatta.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa saattohoidossa olevan ihmisen ja hänen läheistensä kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa kuolevan ihmisen arvostavasti, on läsnä vuorovaikutustilanteissa ja rohkaisee kuolevaa ihmistä ilmaisemaan tunteitaan • keskustelee arvostavasti kuolevan ihmisen kanssa hänen elämästään ja lähestyvistä kuolemasta • ymmärtää kärsimyksen ja elämän loppumiseen liittyvän ahdistuksen kokemuksia osana kuolemista • kuuntelee ja kuulee kuolevaa ihmistä • käyttää vuorovaikutustilanteissa hyväksi läsnäoloa, rohkaisua, toivoa, iloa ja huumoria • tukee kuolevaa ihmistä sekä hänen läheisiään surussa • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja muokkaa tarvittaessa ilmaisuaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa kuolevan ihmisen aidosti ja arvostavasti ja on läsnä vuorovaikutustilanteissa ja rohkaisee kuolevaa ihmistä sekä hänen läheisiään ilmaisemaan tunteitaan • keskustelee arvostavasti ja empaattisesti kuolevan ihmisen kanssa hänen elämästään ja lähestyvistä kuolemasta • ymmärtää kärsimyksen ja elämän loppumiseen liittyvän ahdistuksen kokemuksia osana kuolemista ja pystyy vastaanottamaan niitä • kuuntelee ja kuulee kuolevaa ihmistä ja hänen läheisiään • käyttää vuorovaikutustilanteissa aktiivisesti hyväksi läsnäoloa, rohkaisua, toivoa, iloa ja huumoria • tukee kuolevaa ihmistä sekä hänen läheisiään surussa heidän tarpeidensa mukaan • käyttää sujuvasti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja muokkaa tarvittaessa ilmaisuaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa kuolevan ihmisen aidosti ja arvostavasti ja on läsnä vuorovaikutustilanteissa, osoittaa ymmärtämystä ja rohkaisee kuolevaa ihmistä sekä hänen läheisiään ilmaisemaan tunteitaan ja keskustelee niistä luontevasti • keskustelee arvostavasti ja empaattisesti kuolevan ihmisen kanssa hänen elämästään ja lähestyvistä kuolemasta sekä elämän tarkoituksellisuuden kysymyksistä • ymmärtää kärsimyksen ja elämän loppumiseen liittyvän ahdistuksen kokemuksia osana kuolemista ja pystyy vastaanottamaan sekä lievittämään niitä • kuuntelee ja kuulee kuolevaa ihmistä ja hänen läheisiään ymmärtäen hiljaisuuden osana kohtaamista • käyttää aktiivisesti ja monipuolisesti vuorovaikutustilanteissa hyväksi läsnäoloa, rohkaisua, toivoa, iloa ja huumoria • tukee kuolevaa ihmistä sekä hänen läheisiään surussa heidän tarpeidensa mukaan sekä perustelee toimintaansa • käyttää sujuvasti ja monipuolisesti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja sekä muokkaa tarvittaessa ilmaisuaan.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja edistään saattohoidossa olevan ihmisen hyvinvointia.

Kuolevan ihmisen kokonaisvaltaisen hoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- toteuttaa oireenmukaista hoitoa ottaen huomioon kuolevan ihmisen tarpeet ja sairauksien erityispiirteet - toteuttaa hyvää asentohoitoa sekä suun- ja ihonhoitoa - huolehtii kuolevan ihmisen ravitsemuksesta ja nesteytyksestä huomioiden asiakkaan toiveet - huolehtii asianmukaisesti kuolevan ihmisen eritystoiminnasta - toteuttaa kokonaisvaltaista kivunhoitoa - huolehtii lääkehoidosta oman vastuualueensa mukaisesti - toteuttaa lääkkeetöntä oireenmukaista hoitoa - havainnoi lähestyvän kuoleman merkkejä ja tiedottaa niistä asianmukaisesti työryhmälle
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toteuttaa oireenmukaista ja kokonaisvaltaista hoitoa ottaen huomioon kuolevan ihmisen tarpeet ja sairauksien erityispiirteet - toteuttaa hyvää asentohoitoa sekä suun- ja ihonhoitoa ja ymmärtää niiden merkityksen kuolevan ihmisen hyvinvoinnille - huolehtii kuolevan ihmisen ravitsemuksesta ja nesteytyksestä huomioiden asiakkaan omat toiveet ja mieltymykset - huolehtii asianmukaisesti kuolevan ihmisen eritystoiminnasta - toteuttaa kokonaisvaltaista kivunhoitoa tuoden esille erilaisia vaihtoehtoja - huolehtii kokonaisvaltaisesta lääkehoidosta oman vastuualueensa mukaisesti - toteuttaa lääkkeetöntä oireenmukaista hoitoa tuoden esille erilaisia psykososiaalisen tuen muotoja - havainnoi luotettavasti lähestyvän kuoleman merkit ja tiedottaa niistä asianmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toteuttaa oireenmukaista ja kokonaisvaltaista hoitoa ottaen huomioon kuolevan ihmisen tarpeet ja sairauksien erityispiirteet, perustellen toimintaansa - toteuttaa hyvää asentohoitoa sekä suun- ja ihonhoitoa, ymmärtää niiden merkityksen kuolevan ihmisen hyvinvoinnille sekä perustelee toimintaansa - huolehtii kuolevan ihmisen ravitsemuksesta ja nesteytyksestä huomioiden asiakkaan omat toiveet ja mieltymykset sekä perustelee niiden merkitystä - huolehtii asianmukaisesti kuolevan ihmisen eritystoiminnasta perustellen toimintaansa - toteuttaa kokonaisvaltaista kivunhoitoa tuoden esille erilaisia vaihtoehtoja sekä perustelee monipuolisesti toimintaansa - huolehtii kokonaisvaltaisesta lääkehoidosta oman vastuualueensa mukaisesti perustellen toimintaansa - toteuttaa lääkkeetöntä oireenmukaista hoitoa tuoden esille erilaisia psykososiaalisen tuen muotoja sekä perustelee toimintaansa - havainnoi luotettavasti lähestyvän kuoleman merkit ja tiedottaa niistä asianmukaisesti.

Vainajan hoitotyön toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii kuoleman tapahtuessa hoitoympäristön ohjeistuksen ja käytäntöjen mukaisesti työryhmän jäsenenä • toteuttaa vainajan hoitotahtoa noudattaen kulttuurisia tapoja ja käytäntöjä työryhmän jäsenenä • tiedottaa sovitusti vainajan läheisille • hoitaa työryhmän jäsenenä vainajan arvokkaasti ja hyviä tapoja noudattaen mahdollistaen läheisten osallistumisen vainajan laittoon • osallistuu läheisten kanssa käytävään loppukeskusteluun työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kuoleman tapahtuessa hoitoympäristön ohjeistuksen ja käytäntöjen mukaisesti • toteuttaa vainajan hoitotahtoa noudattaen kulttuurisia tapoja ja käytäntöjä • tiedottaa sovitusti vainajan läheisille • hoitaa vainajan arvokkaasti ja hyviä tapoja noudattaen mahdollistaen läheisten osallistumisen vainajan laittoon • osallistuu läheisten kanssa käytävään loppukeskusteluun arvioiden hoitoa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii kuoleman tapahtuessa hoitoympäristön ohjeistuksen ja käytäntöjen mukaisesti • toteuttaa vainajan hoitotahtoa noudattaen kulttuurisia tapoja ja käytäntöjä mahdollistaen läheisten osallistumisen • tiedottaa sovitusti vainajan läheisille • hoitaa vainajan arvokkaasti, yksilöllisesti ja hyviä tapoja noudattaen mahdollistaen läheisten osallistumisen vainajan laittoon • osallistuu läheisen kanssa käytävään loppukeskusteluun arvioiden hoitoa ja suunnaten tulevaisuuteen.

Opiskelija tukee ja ohjaa saattohoidossa olevan ihmisen läheisiä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huomioi kohdatessaan läheisten taustan, iän ja kulttuurin • arvioi läheisten voimavaroja kuolevan ihmisen hoitoprosessin aikana • mahdollistaa läheisille osallistumisen perushoidon toteuttamiseen • tukee läheisten tarpeita heidän luopumisprosessissaan ja kuoleman tapahduttua • ohjaa läheisiä käsittelemään omaa suruaan • tukee läheisiä ymmärtämään kuoleman ainutkertaisuuden • kohtaa haasteellisesti reagoivan läheisen työryhmän jäsenenä • selvittää moniammatillisen työryhmän kanssa läheisten tarvitsemat tuki- ja palvelumuodot • tukee läheisiä jäähyväistilanteessa ja ymmärtää jäähyväisten merkityksen • ohjaa läheisiä toimimaan kuolemaan liittyvien käytännön asioiden hoidossa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huomioi läheisten taustan, iän ja kulttuurin sekä toimii yksilöllisesti kohdatessaan heidät • huomioi ja arvioi läheisten voimavaroja kuolevan ihmisen hoitoprosessin aikana • mahdollistaa läheisille osallistumisen perushoidon toteuttamiseen ja ohjaa heitä siinä • tukee läheisten tarpeita ja tunteita heidän luopumisprosessissaan ja kuoleman tapahduttua • ohjaa läheisiä käsittelemään omaa suruaan ja hakemaan tarvittaessa apua kriisi- ja sururyhmistä • tukee läheisiä ymmärtämään kuoleman ainutkertaisuuden • kohtaa haasteellisesti reagoivan läheisen • selvittää moniammatillisen työryhmän kanssa läheisten tarvitsemat tuki- ja palvelumuodot ja ohjaa niiden piiriin • ohjaa ja tukee läheisiä toimimaan kuolemaan liittyvien käytännön asioiden hoidossa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huomioi läheisten taustan, iän ja kulttuurin sekä toimii yksilöllisesti ja kokonaisvaltaisesti kohdatessaan heidät • huomioi ja arvioi läheisten voimavaroja kuolevan ihmisen hoitoprosessin aikana ja tukee heitä • mahdollistaa läheisille osallistumisen perushoidon toteuttamiseen ja ohjaa heitä aktiivisesti siinä • tunnistaa ja tukee läheisten tarpeita ja tunteita heidän luopumisprosessissaan ja kuoleman tapahduttua • ohjaa ja kannustaa läheisiä käsittelemään omaa suruaan ja hakemaan tarvittaessa apua kriisi- ja sururyhmistä • tukee läheisiä ymmärtämään kuoleman ainutkertaisuuden • kohtaa haasteellisesti reagoivan läheisen ja toimii tilanteessa ammatillisesti • selvittää moniammatillisen työryhmän kanssa läheisten tarvitsemat tuki- ja palvelumuodot ja ohjaa niiden piiriin perustellen toimintaansa • ohjaa ja tukee aktiivisesti läheisiä toimimaan kuolemaan liittyvien käytännön asioiden hoidossa.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee työyksikön turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään, käsittelee ammatillisesti omia tunteitaan kuolevan ihmisen hoitamisessa ja hyödyntää vertaistukea ja työnohjausta työssään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee työyksikön turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ennaltaehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - käsittelee ammatillisesti omia tunteitaan kuolevan ihmisen hoitamisessa ja hyödyntää aktiivisesti vertaistukea ja työnohjausta työssään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee työyksikön turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla ehkäisten riskejä - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - ottaa aktiivisesti vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - käsittelee ammatillisesti omia tunteitaan kuolevan ihmisen hoitamisessa, hyödyntää aktiivisesti vertaistukea ja työnohjausta työssään sekä perustelee niiden merkitystä omalle jaksamiselleen.

Asiakasturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa työssään kuolevan ihmisen pelon, kivun ja ahdistuksen vaikutuksen käyttäytymiseen ja asiakkaan ja ympäristön turvallisuuteen - huomioi työssään asiakasturvallisuuden - toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa työssään kuolevan ihmisen pelon, kivun ja ahdistuksen vaikutuksen käyttäytymiseen ja asiakkaan ja ympäristön turvallisuuteen ja vie asiaa eteenpäin työryhmässä - huomioi asiakasturvallisuuden työskennellessään ja perustelee toimintaansa - toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa työssään kuolevan ihmisen pelon, kivun ja ahdistuksen vaikutuksen käyttäytymiseen ja asiakkaan ja ympäristön turvallisuuteen ja pyrkii omalla toiminnallaan ehkäisemään haasteellisten tilanteiden syntymistä - huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden työskennellessään ja perustelee toimintaansa - toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- arvioi omaa osaamistaan - ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja saattohoidossa toimimiseen - tunnistaa joitakin vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja arvioi omaa soveltuvuuttaan kuolevan ihmisen hoitamiseen - osallistuu työyhteisön kehittämiseen työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi realistisesti omaa osaamistaan - ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja saattohoidossa toimimiseen - tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa ja pohtii realistisesti omaa soveltuvuuttaan kuolevan ihmisen hoitamiseen - osallistuu työyhteisön kehittämiseen ja osoittaa kykyä tukea työtovereitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa osaamistaan - ylläpitää ja kehittää aktiivisesti ja monipuolisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja saattohoidossa toimimiseen sekä jakaa saamaansa tietoa työryhmälle - tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa ja on motivoitunut kehittämään itseään ja omaa osaamistaan pohtien realistisesti omaa soveltuvuuttaan kuolevan ihmisen hoitamiseen - osallistuu työyhteisön kehittämiseen ja osoittaa kykyä ja halua tukea työtovereitaan.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla saattohoitoa toteuttavissa ympäristöissä lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.12. Suun hoito eri asiakasryhmille, 15 osp (106248)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- edistää asiakkaan hyvinvointia ja suun terveyttä
- suunnitella työtään ja asiakastyötään
- käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä
- käyttää suunhoidon työmenetelmiä, -välineitä ja tuotteita
- ohjata asiakkaita suun terveydenhoidon palveluissa
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää omaa työtään.

Arviointi

Opiskelija edistää asiakkaan hyvinvointia ja suun terveyttä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa keskeisimpiä suun hoitotyöhön liittyviä suosituksia ja toimintaohjeita • tukee asiakkaan omatoimisuutta suun omahoidossa • tukee toiminnallaan asiakkaan hyvinvointia ja terveystietämystä • toimii ajantasaisten ja keskeisten säädösten mukaisesti omalla vastuualueellaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa suun hoitotyöhön liittyviä suosituksia ja toimintaohjeita • kannustaa asiakkaan omatoimisuutta suun omahoidossa • vahvistaa asiakkaan hyvinvointia ja terveystietämystä • toimii ajantasaisten ja keskeisten säädösten mukaisesti omalla vastuualueellaan perustellen toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa suun hoitotyöhön liittyviä suosituksia ja toimintaohjeita sekä perustelee työtään • tunnistaa asiakkaan voimavarat sekä tukee asiakkaan omatoimisuutta suun omahoidossa asiakkaan voimavaroja hyödyntäen • vahvistaa ja lisää asiakkaan hyvinvointia ja terveystietämystä • toimii ajantasaisten ja keskeisten säädösten mukaisesti omalla vastuualueellaan perustellen monipuolisesti toimintaansa.

Opiskelija suunnittelee työtään ja asiakastyötään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtään huomioiden hoito- ja palvelusuunnitelman • tekee yhteistyötä asiakkaan kanssa • dokumentoi asiakkaan suun terveyteen liittyvät havainnot, suunhoitotottumukset ja omahoito-ohjeet yhteistyössä työryhmän kanssa • suunnittelee asiakkaalle suun omahoitosuunnitelman yhteistyössä työryhmän kanssa • noudattaa työskentelyssään tietosuojaa ja salassapitoa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtään huomioiden hoito- ja palvelusuunnitelman ja asiakkaan tarpeet • tekee yhteistyötä asiakkaan, omaisten ja monialaisen verkoston kanssa • dokumentoi asiakkaan suun terveyteen liittyvät havainnot, suunhoitotottumukset ja omahoito-ohjeet • suunnittelee asiakkaalle suun omahoitosuunnitelman yhteistyössä asiakkaan kanssa • noudattaa työskentelyssään tietosuojaa ja salassapitoa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee työtään huomioiden hoito- ja palvelusuunnitelman ja asiakkaan tarpeet sekä muuttaa toimintaansa asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelman muuttuessa • tekee yhteistyötä asiakkaan, omaisten ja monialaisen verkoston kanssa ja kehittää työtään • dokumentoi asiakkaan suun terveyteen liittyvät havainnot, suunhoitotottumukset ja omahoito-ohjeet sekä käyttää tietoa hoitotyön suunnittelussa • suunnittelee asiakkaalle suun omahoitosuunnitelman yhteistyössä asiakkaan kanssa ja seuraa suunnitelman vaikutuksia asiakkaan hyvinvointiin • noudattaa työskentelyssään tietosuojaa ja salassapitoa.

Opiskelija käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ja käyttäytyy ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja selkokieltä • ymmärtää iän, kielen, kulttuurin ja elämänskatsomuksen vaikutuksen asiakkaan kohtaamisessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa ja huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset asiakastilanteissa • käyttää sujuvasti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja selkokieltä • huomioi työssään asiakkaan iän, kielen, kulttuurin ja elämänskatsomuksen vaikutuksen asiakkaan kohtaamisessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa, huomioi asiakkaat yksilöllisesti ja muuttaa omaa viestintää tilanteen mukaan • käyttää sujuvasti ja monipuolisesti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja selkokieltä • huomioi työssään asiakkaan iän, kielen, kulttuurin ja elämänskatsomuksen vaikutuksen asiakkaan kohtaamisessa perustellen toimintaansa.

Opiskelija käyttää suunhoidon työmenetelmiä, -välineitä ja tuotteita.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa terveen suun ja joitakin suun yleisimpiä sairauksia - tietää yleissairauksien vaikutuksista suun terveyteen ja suun sairauksien vaikutuksista asiakkaan hyvinvointiin - tietää joitakin lääkkeiden ja päihteiden vaikutuksia suun terveyteen - tietää joitakin suun terveyttä edistäviä tekijöitä - valitsee suun puhdistukseen tarvittavat välineet ja tuotteet - toteuttaa asiakkaan suunhoitoa osana päivittäistä työtään - auttaa asiakasta tarvittaessa suun puhdistuksessa - hyödyntää suun omahoitoon suunniteltuja apuvälineitä työssään - tunnistaa erilaiset hoitoratkaisut asiakkaan suussa ja tietää joitakin suun puhdistuksen hoitovaihtoehtoja - toimii kestävän kehityksen periaatteita noudattaen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa terveen suun ja suun yleisimpiä sairauksia - tietää yleissairauksien vaikutuksista suun terveyteen ja suun sairauksien vaikutuksista asiakkaan hyvinvointiin - tietää päihteiden ja lääkkeiden vaikutuksen suun terveyteen - tietää suun terveyttä edistävät tekijät - valitsee oikeat suun puhdistukseen tarvittavat välineet ja tuotteet yhteistyössä asiakkaan kanssa - toteuttaa asiakkaan suunhoitoa osana päivittäistä työtään - ohjaa ja auttaa asiakasta tarvittaessa suun puhdistuksessa - tiedottaa tarvittaessa omaisia, lähiverkostoa ja työryhmää asiakkaan suun omahoidosta - valitsee yhdessä asiakkaan kanssa suun omahoitoon suunniteltuja apuvälineitä - tunnistaa erilaiset hoitoratkaisut asiakkaan suussa ja tietää erilaisista suun puhdistuksen hoitovaihtoehtoista - työskentelee kestävän kehityksen periaatteita noudattaen ja perustelee niillä toimintaansa sekä toimii kustannustietoisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa terveen suun ja suun yleisimmät sairaudet sekä hyödyntää tietoa työssään - hyödyntää työssään tietoa yleissairauksien vaikutuksista suun terveyteen ja suun sairauksien vaikutuksista asiakkaan hyvinvointiin - hyödyntää työssään tietoa päihteiden ja lääkkeiden vaikutuksesta asiakkaan suun terveyteen - tietää suun terveyttä edistävät tekijät ja hyödyntää tietoa työssään - valitsee oikeat suun puhdistukseen tarvittavat välineet ja tuotteet yhteistyössä asiakkaan kanssa ja muuttaa tarvittaessa toimintasuunnitelmaa - toteuttaa asiakkaan suunhoitoa osana päivittäistä työtään ja muuttaa tarvittaessa toimintasuunnitelmaa - ohjaa yksilöllisesti ja auttaa asiakasta tarvittaessa suun puhdistuksessa ja kannustaa omatoimisuuteen - tiedottaa ja ohjaa tarvittaessa omaisia, lähiverkostoa ja työryhmää asiakkaan suun omahoidosta - valitsee yhdessä asiakkaan kanssa suun omahoitoon suunnitellut apuvälineet ja ohjaa asiakasta apuvälineiden käytössä

	• arvioi asiakkaan suun omahoidon toteutumista ja muuttaa tarvittaessa suunnitelmaa yhdessä asiakkaan kanssa • edistää toiminnallaan kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista, perustelee toimintaansa sekä toimii kustannustietoisesti.
--	---

Opiskelija ohjaa asiakkaita suun terveydenhoidon palveluissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tuntee suun terveydenhoidon palveluverkoston • ohjaa asiakasta suun terveydenhoidon palveluihin tiimin jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hyödyntää suun terveydenhoidon palveluverkostoa työssään • ohjaa asiakasta ja asiakkaan lähiverkostoa suun terveydenhoidon palveluihin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hyödyntää suun terveydenhoidon palveluverkostoa työssään • arvioi asiakkaan hoidon tarvetta työryhmän kanssa • ohjaa asiakasta ja asiakkaan lähiverkostoa suun terveydenhoidon palveluihin.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa hygieni- ja aseptiikkaohjeita työssään • työskentelee ergonomian periaatteita noudattaen ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella • toimii ammatillisesti haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan kohtaamisessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa hygieni- ja aseptiikkaohjeita työssään ja perustelee toimintaansa • työskentelee ergonomian periaatteita noudattaen ja perustelee toimintaansa ergonomisen työskentelyn periaatteilla • kohtaa ammatillisesti haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ja huomioi toiminnassaan toimintaympäristön turvallisuuskäytännöt
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa hygieni- ja aseptiikkaohjeita työssään ja perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla sekä muuttaa tarvittaessa toimintaansa • työskentelee ergonomian periaatteita noudattaen, arvioi omaa ergonomista toimintaansa sekä muuttaa sitä kuormittumisen vähentämiseksi löytäen vaihtoehtoisia toimintatapoja • kohtaa ammatillisesti haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan, huomioi toiminnassaan toimintaympäristön turvallisuuskäytännöt ja tiedottaa haasteista hoitoverkostoa.

Opiskelija arvioi ja kehittää työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti • ylläpitää suunhoidon edellyttämiä tietoja ja taitoja • antaa ja ottaa palautetta vastaan ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti, tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • perustelee suunhoitoon liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla • antaa ja ottaa palautetta vastaan sekä ymmärtää annetun palautteen merkityksen työnsä kehittämisessä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti, tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan ja hakee tarvittaessa ohjausta • perustelee suunhoitoon liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla ja ylläpitää osaamistaan • antaa ja ottaa palautetta vastaan sekä ymmärtää annetun palautteen merkityksen työnsä kehittämisessä • tekee realistisia kehittämis ehdotuksia.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistään asiakkaan suunterveyttä kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä tai asiakkaan kotona lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida, ammattitaidon osoittamista täydennetään muilla tavoin.

2.13. Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämisessä, 15 osp (106252)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- edistää asiakkaan hyvinvointia toiminnallisia menetelmiä ja luontoa hyödyntäen
- suunnitella työtään
- käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä
- käyttää toiminnallisia menetelmiä, välineitä ja materiaaleja edistäessään asiakkaan hyvinvointia
- ohjata asiakasta osallistumaan taide-, kulttuuri- ja luontopalveluihin
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää omaa työtään.

Arviointi

Opiskelija edistää asiakkaan hyvinvointia toiminnallisia menetelmiä ja luontoa hyödyntäen.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hyödyntää soveltavaa taidetta, luontoa ja liikkumista työskennellessään erilaisten asiakkaiden kanssa voimavaralähtöisesti • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti • edistää luovuutta kannustamalla asiakkaita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hyödyntää monipuolisesti soveltavaa taidetta, luontoa ja liikkumista työskennellessään erilaisten asiakkaiden kanssa voimavaralähtöisesti • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa • edistää luovuutta sallivaa ilmapiiriä kannustaen ja innostaen asiakkaita toimintaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hyödyntää monipuolisesti soveltavaa taidetta, luontoa ja liikkumista työskennellessään erilaisten asiakkaiden kanssa voimavaralähtöisesti perustellen toimintaansa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja antaa kehittämisohjeita • edistää luovuutta sallivaa ilmapiiriä kannustaen ja innostaen asiakkaita monipuoliseen toimintaan.

Opiskelija suunnittelee työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtään työryhmän kanssa hyödyntäen tietoa taidelähtöisistä menetelmistä, luonnosta ja liikkumisesta • tekee yhteistyötä moniammatillisen työryhmän kanssa • asettaa tavoitteita toiminnalleen • suunnittelee, toteuttaa ja arvioi toimintaa asiakasryhmän mukaan • ottaa suunnittelussa huomioon asiakkaan yksilöllisyyden • arvioi ja dokumentoi toimintakyvyn muutoksia ja hyvinvoinnin vaikutuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtään hyödyntäen tietoa taidelähtöisistä menetelmistä, luonnosta ja liikkumisesta • tekee yhteistyötä moniammatillisen työryhmän kanssa kannustaen työryhmää osallisuutta lisäävien menetelmien käyttämiseen • asettaa tavoitteita toiminnalleen asiakaslähtöisesti • suunnittelee, toteuttaa ja arvioi toimintaa monipuolisesti asiakasryhmän mukaan • ottaa suunnittellessaan joustavasti huomioon asiakkaan yksilöllisyyden • arvioi ja dokumentoi toimintakyvyn muutoksia ja hyvinvoinnin vaikutuksia yhdessä asiakkaan kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee työtään hyödyntäen tietoa taidelähtöisistä menetelmistä, luonnosta ja liikkumisesta perustellen toimintaansa • tekee yhteistyötä moniammatillisen työryhmän kanssa kannustaen työryhmää monipuolisesti osallisuutta lisäävien menetelmien käyttämiseen • asettaa tavoitteita toiminnalleen joustavasti ja asiakaslähtöisesti • suunnittelee, toteuttaa ja arvioi toimintaa monipuolisesti ja joustavasti asiakasryhmän mukaan • ottaa suunnittellessaan joustavasti huomioon asiakkaan yksilöllisyyden ja perustelee toimintaansa • arvioi ja dokumentoi toimintakyvyn muutoksia ja hyvinvoinnin vaikutuksia yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa.

Opiskelija käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kommunikoi vuorovaikutustilanteissa asiallisesti luoden luovuutta sallivan ilmapiirin • toimii ohjaajana tavanomaisissa tilanteissa sekä jäsentää ja käsittelee omat tunnetilansa • ohjaa yksilöä vuorovaikutuksen keinoin hyödyntäen selkokieltä ja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja • käyttää vuorovaikutustilanteissa hyväksi läsnäoloa, rohkaisua ja huumoria • ohjaa eri-ikäisiä asiakkaita ilmaisemaan itseään • noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä • toimii ja viestii vastuullisesti monialaisen työryhmän ja verkoston jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kommunikoi vuorovaikutustilanteissa asiallisesti ja ammatillisesti luoden luovuutta sallivan ja innostavan ilmapiirin • toimii ohjaajana uusissa ja vaihtelevissa tilanteissa sekä jäsentää ja käsittelee omat tunnetilansa • ohjaa yksilöä ja ryhmää vuorovaikutuksen keinoin hyödyntäen selkokieltä ja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja • käyttää vuorovaikutustilanteissa hyväksi läsnäoloa, rohkaisua ja huumoria • ohjaa eri-ikäisiä asiakkaita ilmaisemaan itseään huomioiden elämänvaiheen • noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä • toimii ja viestii vastuullisesti monialaisen työryhmän ja verkoston jäsenenä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kommunikoi vuorovaikutustilanteissa asiallisesti ja ammatillisesti luoden luovuutta sallivan, innostavan ja kannustavan ilmapiirin • toimii ohjaajana uusissa ja vaihtelevissa tilanteissa sekä jäsentää ja käsittelee omat tunnetilansa perustellen toimintaansa • ohjaa yksilöä ja ryhmää vuorovaikutuksen keinoin hyödyntäen selkokieltä ja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja mukauttaen vuorovaikutustaan tilanteen vaatimalla tavalla • käyttää vuorovaikutustilanteissa hyväksi läsnäoloa, rohkaisua ja huumoria • ohjaa eri-ikäisiä asiakkaita ilmaisemaan itseään huomioiden elämänvaiheen ja persoonallisuuden • noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä • toimii ja viestii vastuullisesti monialaisen työryhmän ja verkoston jäsenenä.

Opiskelija käyttää toiminnallisia menetelmiä, välineitä ja materiaaleja edistäessään asiakkaan hyvinvointia.

Luonnon ja ympäristön hyödyntäminen asiakkaan ohjaamisessa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- hyödyntää toiminnassaan tietoa lähiympäristön sekä luonnon mahdollisuuksista ja materiaaleista sekä eläinavusteisista menetelmistä työryhmän kanssa - rohkaisee asiakasta tutustumaan, kokeilemaan ja tutkimaan luonnon sekä ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia - motivoi asiakasta ja ryhmää ulkoiluun sekä luonnossa liikkumiseen esteettömyyden huomioiden osana päivittäistä toimintaa - hyödyntää luontoa ja ympäristöä sekä eläinavusteisia menetelmiä ohjatessaan asiakasta ja ryhmää sekä mahdollistaa esteettisiä kokemuksia - käyttää rentouttavia menetelmiä luonnossa ja lähiympäristössä - ottaa toiminnassaan huomioon jokamiehenoikeudet
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- hyödyntää toiminnassaan kokemuksellista tietoa lähiympäristön sekä luonnon mahdollisuuksista ja materiaaleista sekä eläinavusteisista menetelmistä - rohkaisee asiakasta ja ryhmää tutustumaan, kokeilemaan ja tutkimaan luonnon sekä ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia yksilöllisesti - motivoi asiakasta ja ryhmää luontokokemuksiin, ulkoiluun sekä luonnossa liikkumiseen esteettömyyden huomioiden osana päivittäistä toimintaa - hyödyntää monipuolisesti luontoa ja ympäristöä sekä eläinavusteisia menetelmiä ohjatessaan asiakasta ja ryhmää sekä mahdollistaa esteettisiä kokemuksia - käyttää monipuolisesti rentouttavia menetelmiä luonnossa ja lähiympäristössä - ottaa huomioon toimintansa vaikutukset luontoon ja ympäristöön - ottaa toiminnassaan huomioon jokamiehenoikeudet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- hyödyntää toiminnassaan monipuolisesti kokemuksellista tietoa lähiympäristön sekä luonnon mahdollisuuksista ja materiaaleista sekä eläinavusteisista menetelmistä perustellen toimintaansa - rohkaisee asiakasta ja ryhmää tutustumaan, kokeilemaan ja tutkimaan luonnon sekä ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia yksilöllisesti ja monipuolisesti - motivoi asiakasta ja ryhmää erilaisiin luontokokemuksiin, ulkoiluun sekä luonnossa liikkumiseen esteettömyyden huomioiden osana päivittäistä toimintaa - hyödyntää monipuolisesti luontoa ja ympäristöä sekä eläinavusteisia menetelmiä ohjatessaan asiakasta ja ryhmää sekä mahdollistaa esteettisiä kokemuksia perustellen toimintaansa - käyttää monipuolisesti ja luovasti rentouttavia menetelmiä luonnossa ja lähiympäristössä - ottaa huomioon toimintansa vaikutukset luontoon ja ympäristöön perustellen toimintaansa - ottaa toiminnassaan huomioon jokamiehenoikeudet.

Toiminnalliset menetelmät asiakkaan ohjaamisessa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa asiakkaat oman elämänsä toimijoina ja edistää asiakkaan omannäköistä elämää • valitsee eri-ikäisille ja toimintakyvyltään erilaisille asiakkaille ja ryhmille sopivia ohjausmenetelmiä työryhmän kanssa huomioiden ryhmän kehitysvaiheita • käyttää mahdollistavaa ja osallistavaa työotetta ohjatessaan toimintaa • tukee asiakkaiden sosiaalista kanssakäymistä ja vuorovaikutusta toiminnan aikana työryhmän kanssa • innostaa yksilöitä toimintaan, antaa kannustavaa palautetta toiminnan aikana ja rohkaisee tutkimaan ja kokeilemaan erilaisia ilmaisumuotoja työryhmän kanssa • ohjaa asiakasta ja ryhmää hyödyntäen tietoa taidelähtöisistä menetelmistä, välineistä ja materiaaleista • ohjaa asiakasta toimimaan ja tekemään valintoja sukupuolesta riippumatta ja yksilöllisesti • ylläpitää osaltaan hyväksyvää, turvallista ja moninaisuutta kunnioittavaa toimintaympäristöä • rytmittää toimintaa ohjauksen aikana työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa asiakkaat oman elämänsä toimijoina ja edistää asiakkaan laadukasta ja omannäköistä elämää • valitsee eri-ikäisille ja toimintakyvyltään erilaisille asiakkaille ja ryhmille sopivia ohjausmenetelmiä huomioiden ryhmän kehitysvaiheita ja perustellen toimintaansa • käyttää mahdollistavaa ja osallistavaa työotetta monipuolisesti ohjatessaan toimintaa • edistää asiakkaiden sosiaalista kanssakäymistä ja vuorovaikutusta toiminnan aikana • innostaa yksilöitä toimintaan, antaa kannustavaa palautetta toiminnan aikana ja rohkaisee tutkimaan ja kokeilemaan erilaisia ilmaisumuotoja • ohjaa asiakasta ja ryhmää hyödyntäen monipuolisesti näyttöön perustuvaa tietoa taidelähtöisistä menetelmistä, välineistä ja materiaaleista • ohjaa asiakasta toimimaan ja tekemään valintoja sukupuolesta riippumatta ja yksilöllisesti tukien asiakkaita ottamaan vastuuta toiminnasta • ylläpitää osaltaan hyväksyvää, turvallista ja moninaisuutta kunnioittavaa toimintaympäristöä perustellen toimintaansa • kohtaa asiakkaan arvostavasti ja yksilöllisesti sekä luo kiireettömän ilmapiirin • rytmittää toimintaa ohjauksen aikana muuttuvissa tilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa asiakkaat oman elämänsä toimijoina ja edistää monipuolisesti asiakkaan laadukasta ja omannäköistä elämää • valitsee eri-ikäisille ja toimintakyvyltään erilaisille asiakkaille ja ryhmille sopivia ohjausmenetelmiä huomioiden ryhmän kehitysvaiheita ja perustellen monipuolisesti toimintaansa • käyttää mahdollistavaa ja osallistavaa työotetta monipuolisesti ja luovasti ohjatessaan toimintaa • edistää eri keinoin asiakkaiden sosiaalista kanssakäymistä ja vuorovaikutusta toiminnan aikana

	• innostaa yksilöitä toimintaan, antaa kannustavaa palautetta toiminnan aikana ja rohkaisee tutkimaan ja kokeilemaan erilaisia ilmaisumuotoja perustellen toimintaansa • ohjaa asiakasta ja ryhmää hyödyntäen monipuolisesti näyttöön perustuvaa tietoa taidelähtöisistä menetelmistä, välineistä ja materiaaleista • ohjaa luovasti asiakasta toimimaan ja tekemään valintoja sukupuolesta riippumatta ja yksilöllisesti tukien asiakkaita ottamaan vastuuta toiminnasta • ylläpitää osaltaan ja edistää hyväksyvää, turvallista ja moninaisuutta kunnioittavaa toimintaympäristöä perustellen toimintaansa monipuolisesti • kohtaa asiakkaan arvostavasti ja yksilöllisesti sekä luo kiireettömän ilmapiirin • rytmittää toimintaa luovasti ohjauksen aikana muuttuvissa tilanteissa.
--	--

Opiskelija ohjaa asiakasta osallistumaan taide-, kulttuuri- ja luontopalveluihin.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle tietoa taide-, kulttuuri-, luonto- ja eläinavusteisista palveluista • ohjaa asiakasta ja ryhmää käyttämään taide-, kulttuuri-, luonto- ja eläinavusteisia palveluita sekä tutustumaan kulttuuriperintöön • edistää asiakkaan osallistumista harrastuksiin ja sosiaalisten verkostojen toimintaan • mahdollistaa taide-, kulttuuri- ja luontotoimintaa asiakkaan saavutettavaksi tarjoten voimaantumisen kokemuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle tietoa erilaisista taide-, kulttuuri-, luonto- ja eläinavusteisista palveluista • ohjaa asiakasta ja ryhmää käyttämään monipuolisesti taide-, kulttuuri-, luonto- ja eläinavusteisia palveluita sekä tutustumaan kulttuuriperintöön • edistää asiakkaan osallistumista hänelle tärkeisiin harrastuksiin ja sosiaalisten verkostojen toimintaan kannustaen löytämään mielihyvää tuottavia asioita • mahdollistaa erilaista taide-, kulttuuri- ja luontotoimintaa asiakkaan saavutettavaksi tarjoten voimaantumisen kokemuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti tietoa taide-, kulttuuri-, luonto- ja eläinavusteisista palveluista • ohjaa yksilöllisesti ja tarkoituksenmukaisesti asiakasta ja ryhmää käyttämään taide-, kulttuuri-, luonto- ja eläinavusteisia palveluita sekä tutustumaan kulttuuriperintöön • edistää asiakkaan osallistumista hänelle tärkeisiin harrastuksiin ja sosiaalisten verkostojen toimintaan kannustaen monipuolisesti löytämään mielihyvää tuottavia asioita • mahdollistaa erilaista taide-, kulttuuri- ja luontotoimintaa asiakkaan saavutettavaksi tarjoten voimaantumisen kokemuksia ja perustellen toimintaansa.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee yksikön turvallisuussuunnitelman ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla työryhmän kanssa - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee yksikön turvallisuussuunnitelman ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ennaltaehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee yksikön turvallisuussuunnitelman ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla ehkäisten riskejä - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - ottaa aktiivisesti vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja.

Asiakasturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa työssään oman käyttäytymisensä vaikutuksen asiakkaan ja ympäristön turvallisuuteen - huomioi työssään asiakasturvallisuuden - luo turvallisen ilmapiirin - työskentelee turvallisesti ergonomian periaatteita noudattaen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa työssään oman käyttäytymisensä vaikutuksen asiakkaan ja ympäristön turvallisuuteen - huomioi työssään asiakasturvallisuuden ja perustelee toimintaansa - luo turvallisen ja kannustavan ilmapiirin - työskentelee turvallisesti ergonomian periaatteita noudattaen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa työssään oman käyttäytymisensä vaikutuksen asiakkaan ja ympäristön turvallisuuteen ja ehkäisee omalla toiminnallaan haasteellisten tilanteiden syntymistä - huomioi työssään asiakasturvallisuuden ja perustelee monipuolisesti toimintaansa - luo turvallisen, kannustavan ja innostavan ilmapiirin - työskentelee turvallisesti ergonomian periaatteita noudattaen ja perustellen toimintaansa.

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa osaamistaan • tunnistaa joitakin vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja toiminnallisuuden tukemisessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti omaa osaamistaan • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa ja arvioi realistisesti omaa osaamistaan • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja toiminnallisuuden tukemisessa • toimii työyhteisössä luovuuteen kannustajana
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa osaamistaan • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa, arvioi realistisesti omaa osaamistaan sekä kehittää toimintaansa • ylläpitää ja kehittää aktiivisesti ja monipuolisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja toiminnallisuuden tukemisessa • tekee toiminnan kehittämis ehdotuksia • toimii työyhteisössä luovuuteen kannustajana ja mahdollistajana.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistään asiakkaan hyvinvointia toiminnallisin menetelmin kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan ympäristöissä tai asiakkaan kotona lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.14. Huippuosaajana toimiminen, 15 osp (400010)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida ja kehittää omaa osaamistaan ja työympäristöään
- työskennellä alan huippuosaamista vaativissa tehtävissä
- huomioida huipputuotannon, -tuotteen tai -palvelun laatuvaatimukset
- toimia alan verkostoissa ja yhteistyössä asiakkaan kanssa.

Arviointi

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa osaamistaan ja työympäristöään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan • kehittää osaamistaan ja työtapojaan • laatii itselleen yksilöllisen kehityssuunnitelman • sopeutuu muutoksiin ja työskentelee pitkäjänteisesti huippuosaamista vaativissa työtehtävissä • kehittää työympäristöään yhdessä muiden kanssa • toimii luontevasti osana tiimiä ja sopeutuu työyhteisöön
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan sekä perustelee arviotaan • kehittää aktiivisesti osaamistaan ja työtapojaan • laatii itselleen yksilöllisen kehityssuunnitelman niin, että se tukee kasvua alan huippuammattilaiseksi • sopeutuu nopeasti muutoksiin ja työskentelee pitkäjänteisesti työtään kehittäen huippuosaamista vaativissa työtehtävissä • tukee yhdessä muiden kanssa työympäristön kehittymistä huippuosaamisen vaatimalle tasolle • toimii aktiivisesti osana tiimiä ja sopeutuu hyvin työyhteisöön
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan sekä perustelee arviotaan ja määrittelee kehittämistarpeitaan • kehittää aktiivisesti osaamistaan ja työtapojaan haastavien työtehtävien tasolle • uudistaa aktiivisesti omaa osaamistaan niin, että se tukee kasvua alan huippuammattilaiseksi • ennakoii muutoksia, jotta voi helpommin sopeutua niihin ja työskentelee pitkäjänteisesti työtään itseään kehittäen huippuosaamista vaativissa tehtävissä • arvioi työympäristöään ja antaa siihen kehitysehdotuksia ja palautetta • toimii huippuammattilaisena tiimissä ja jakaa aktiivisesti osaamistaan muille.

Opiskelija työskentelee alan huippuosaamista vaativissa tehtävissä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää omatoimisesti työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja • työskentelee huolellisesti • hankkii ja käyttää työssä tarvittavaa tietoa omatoimisesti ja kysyy tarvittaessa neuvoa • toimii aika- ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden kustannustehokkaasti ja tuloksellisesti • toimii työssään edistäen pysyviä asiakassuhteita • käyttäytyy työpaikan sääntöjen mukaisesti ja noudattaa työaikoja • toimii vastuullisesti ja noudattaa alan ammattieettisiä periaatteita • ottaa vastuun oman toimintansa työturvallisuudesta ja noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • varmistaa asiakkaiden ja muiden käyttäjien turvallisuuden ohjeiden mukaan • työskentelee ergonomisesti ja pitää työympäristönsä siistinä koko työprosessin ajan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valitsee omatoimisesti työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit sekä käyttää niitä muuttuvissa tilanteissa • työskentelee huolellisesti, luovasti ja innovatiivisesti • hankkii ja soveltaa työssä tarvittavaa tietoa omatoimisesti ja pystyy ratkomaan ongelmatilanteita yhdessä muiden kanssa • toimii oma-aloitteisesti aika- ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden kustannustehokkaasti ja yrityksen tai organisaation tuloksellisuutta edistävästi • edistää aktiivisesti toiminnan jatkuvuutta ja pysyviä asiakassuhteita • käyttäytyy työpaikan sääntöjen mukaisesti ja noudattaa työaikoja • toimii vastuullisesti ja oma-aloitteisesti alan ammattieettisten periaatteiden mukaan • ottaa vastuun oman toimintansa työturvallisuudesta ja havaitsee ja ilmoittaa työhönsä liittyvät vaarat sekä noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • varmistaa asiakkaiden ja muiden käyttäjien turvallisuuden itsenäisesti • työskentelee ergonomisesti ja pitää työympäristönsä siistinä koko työprosessin ajan myös haasteellisissa työtilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valitsee rohkeasti uusiakin työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja sekä käyttää niitä sujuvasti muuttuvissa tilanteissa • työskentelee järjestelmällisesti, tarkasti ja varmasti sekä luovasti ja innovatiivisesti • hankkii ja soveltaa itsenäisesti työssä tarvittavaa tietoa vaihtelevissa työtilanteissa ja perustelee ratkaisujaan hankkimansa tiedon pohjalta • työskentelee yrittäjämäisellä asenteella huomioiden ajan ja muut käytettävissä olevat resurssit kustannustehokkaasti ja yrityksen tai organisaation tuloksellisuutta edistävästi • edistää itsenäisesti toiminnan jatkuvuutta ja pysyviä asiakassuhteita

	• käyttäytyy työpaikan sääntöjen mukaisesti ja noudattaa työaikoja • on ylpeä ammatistaan ja osaamisestaan, toimii vastuullisesti ja kehittää työtään alan ammattieettisten periaatteiden mukaan • ottaa vastuun oman ja työtiimin toiminnan työturvallisuudesta, noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita sekä havaitsee ja ilmoittaa työhönsä liittyvät vaarat • varmistaa asiakkaiden ja muiden käyttäjien turvallisuuden aktiivisesti ja muuttuvissa tilanteissa • työskentelee ergonomisesti ja pitää työympäristönsä siistinä koko työprosessin ajan myös haasteellisissa työtilanteissa ja osallistuu työolosuhteiden kehittämiseen.
--	--

Opiskelija huomioi huipputuotannon, -tuotteen tai -palvelun laatuvaatimukset.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• havaitsee poikkeamia • selviytyy tavallisimmista ongelmatilanteista oppimateriaaleja ja ohjekirjoja hyödyntäen • asettaa tavoitteensa ja suunnittelee oman työnsä ja aikataulun realistiseksi ja toteuttamiskelpoiseksi huomioiden korkeat laatuvaatimukset • toimii yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• neuvottelee ja etsii ratkaisuja poikkeamille • selviytyy itsenäisesti ongelmatilanteista • asettaa tavoitteensa ja suunnittelee oman työnsä ja aikataulun realistiseksi ja toteuttamiskelpoiseksi muuttuvissa olosuhteissa huomioiden korkeat laatuvaatimukset • toimii aktiivisesti yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti ja havaitsee kehittämiskohteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• neuvottelee ja etsii ratkaisuja poikkeamille sekä korjaa toimintaa sovittujen ratkaisujen mukaan • selviytyy itsenäisesti ongelmatilanteista ja pystyy perustelemaan valintansa • asettaa tavoitteensa ja suunnittelee oman työnsä itsenäisesti ja aikataulun realistiseksi ja vaiheiltaan toteuttamiskelpoiseksi muuttuvissa olosuhteissa huomioiden korkeat laatuvaatimukset ja kykenee tarvittaessa muuttamaan suunnitelmaa • toimii sitoutuneesti yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti sekä kehittää toimintamalleja näiden tavoitteiden aikaansaamiseksi.

Opiskelija toimii alan verkostoissa ja yhteistyössä asiakkaan kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kommunikoi asiakkaiden kanssa ja työyhteisössä omalla kielellään sekä välttävästi vähintään yhdellä itselleen vieraalla kielellä • tuntee toimialan keskeiset kansalliset verkostot ja tutustuu alansa toimijoihin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kommunikoi asiakkaiden kanssa ja työyhteisössä omalla kielellään sekä vähintään yhdellä itselleen vieraalla kielellä • tuntee toimialan keskeiset kansalliset ja kansainväliset verkostot ja tutustuu alansa toimijoihin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kommunikoi sujuvasti asiakkaiden kanssa ja työyhteisössä omalla kielellään sekä sujuvasti yhdellä itselleen vieraalla kielellä • tuntee toimialan keskeiset kansalliset ja kansainväliset verkostot ja osaa hyödyntää verkostoja työssään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä toimimalla huippuosaamista vaativissa oman alan työtehtävissä. Osaaminen on mahdollista osoittaa myös kansallisissa ja kansainvälisissä kilpailutilanteissa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.15. Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp (400011)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- perehtyä ammatillisen koulutuksen järjestämismuotoihin ja tutkintoihin
- toimia yhteyshenkilönä koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välillä
- ohjata muita opiskelijoita työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja muussa osaamisen hankkimisessa
- antaa palautetta osaamisen kehittämisestä.

Arviointi

Opiskelija perehtyy ammatillisen koulutuksen järjestämismuotoihin ja tutkintoihin.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- määrittää ammatillisen koulutuksen järjestämisen keskeisimpiä muotoja - tuntee oman alan ammatillisen koulutuksen tutkintoja - tutustuu ohjattuna oman alan tutkintojen perusteisiin - tunnistaa ohjattuna työpaikan työtehtävien yhteyden oman alan tutkintojen perusteisiin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- määrittää kattavasti koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välisen työnjaon ammatillisen koulutuksen järjestämisessä - tiedottaa työpaikalla ammatillisen koulutuksen järjestämisestä yhdessä koulutuksen järjestäjän kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- hankkii johdonmukaisesti tietoa ammatillisen koulutuksen järjestämisessä mukana olevien tahojen toiminnasta - määrittää monipuolisesti koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välisen työnjaon ammatillisen koulutuksen järjestämisessä - tiedottaa monipuolisesti työpaikalla ammatillisen koulutuksen järjestämisestä yhdessä koulutuksen järjestäjän kanssa.

Opiskelija toimii yhteyshenkilönä koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välillä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- kartoittaa ohjattuna mahdollisuuksia toteuttaa työpaikalla järjestettävää koulutusta ja näyttöjä - keskustelee ohjattuna työyhteisössä työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja näyttöjen järjestämisestä toisen opiskelijan, työntekijöiden, työpaikkaohjaajan ja arvioijan kanssa - toimii erilaisten opiskelijoiden ja työntekijöiden kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kartoittaa mahdollisuuksia toteuttaa työpaikalla järjestettävää koulutusta ja näyttöjä - keskustelee vastuullisesti työyhteisössä työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja näyttöjen järjestämisestä toisen opiskelijan, työntekijöiden, työpaikkaohjaajan ja arvioijan kanssa - toimii erilaisten opiskelijoiden ja työntekijöiden kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kartoittaa vastuullisesti mahdollisuuksia toteuttaa työpaikalla järjestettävää koulutusta ja näyttöjä - keskustelee itsenäisesti ja vastuullisesti työyhteisössä työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja näyttöjen järjestämisestä toisen opiskelijan, työntekijöiden, työpaikkaohjaajan ja arvioijan kanssa - toimii joustavasti erilaisten opiskelijoiden ja työntekijöiden kanssa.

Opiskelija ohjaa muita opiskelijoita työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja muussa osaamisen hankkimisessa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• perehtyy ohjattuna opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan • kertoo opiskelijan työturvallisuuteen ja työpaikan ohjeisiin ja käytäntöihin liittyvistä keskeisistä asioista • ohjaa opiskelijaa osaamisen hankkimisen tavoitteiden saavuttamiseen • arvioi omaa ohjausosaamistaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perehtyy opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan ja muuhun osaamisen hankkimisen tavoitteisiin ja sisältöihin • perehdyttää opiskelijan työturvallisuuteen ja työpaikan ohjeisiin ja käytäntöihin • kannustaa opiskelijaa vuorovaikutteisesti osaamisen hankkimisen tavoitteiden saavuttamiseen • arvioi omaa ohjausosaamistaan ja määrittää kehittämistarpeensa saadun palautteen perusteella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perehtyy kattavasti opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan ja muuhun osaamisen hankkimisen tavoitteisiin ja sisältöihin • perehdyttää opiskelijan kattavasti työturvallisuuteen ja työpaikan ohjeisiin ja käytäntöihin • edistää opiskelijaa saavuttamaan osaamisen hankkimiselle asetut tavoitteet • arvioi omaa ohjausosaamistaan monipuolisesti ja kehittää sitä saadun palautteen perusteella.

Opiskelija antaa palautetta osaamisen kehittymisestä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• keskustelee opiskelijan kanssa osaamisen kehittymisestä • vertaa ohjattuna opiskelijan hankkimaa osaamista asetettuihin tavoitteisiin • antaa opiskelijalle palautetta osaamisen kehittymisestä • huomioi palautteen antamisessa erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmiä edustavat opiskelijat
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perehtyy opiskelijan osaamisen hankkimisen tavoitteisiin ja sisältöihin työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa • vertaa opiskelijan hankkimaa osaamista asetettuihin tavoitteisiin • antaa opiskelijalle palautetta osaamisen kehittymisestä työpaikalla järjestettävän koulutuksen aikana • huomioi palautteen antamisessa vastuuntuntoisesti erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmiä edustavat opiskelijat
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perehtyy opiskelijan osaamisen hankkimisen tavoitteisiin ja sisältöihin työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja muussa osaamisen hankkimisessa • vertaa monipuolisesti opiskelijan hankkimaa osaamista asetettuihin tavoitteisiin • antaa opiskelijalle palautetta osaamisen kehittymisestä työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja muun osaamisen hankkimisen aikana • huomioi palautteen antamisessa vuorovaikutteisesti ja vastuuntuntoisesti erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmiä edustavat opiskelijat.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä valmentautumalla perehdyttämis-, ohjaus- ja palautteenantotilanteisiin käytännön työtilanteissa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.16. Yrityksessä toimiminen, 15 osp (400009)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella yrityksen liiketoimintaa
- rakentaa liiketoimintaa edistäviä yhteistyöverkostoja
- harjoittaa yritystoimintaa
- arvioida ja kehittää yrityksen toimintaa.

Arviointi

Opiskelija suunnittelee yrityksen liiketoimintaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hankkii yrityksen liiketoiminnan eri osa-alueiden suunnittelussa tarvittavaa tietoa • hyödyntää tietoa yritystoimintaa tukevista palveluista • asettaa yritykselle strategisia tavoitteita • tunnistaa yritystoimintaan liittyviä riskejä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• täsmentää yritykselle strategiset tavoitteet ja niille asiakaslähtöisen toimenpidesuunnitelman • laatii budjetit ja rahoitussuunnitelman tiedostaen yrittäjän aseman • tunnistaa yritystoimintaan liittyvät keskeiset riskit
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• täsmentää ennakoivasti ja perustellen yritykselle strategiset tavoitteet ja niille asiakaslähtöisen suunnitelman ja toteuttaa suunnitelmaa tavoitteiden saavuttamiseksi • laatii budjetit ja rahoitussuunnitelman itsenäisesti tiedostaen yrittäjän aseman • tunnistaa ja arvioi yritystoimintaan liittyvät riskit.

Opiskelija rakentaa liiketoimintaa edistäviä yhteistyöverkostoja.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• täsmentää toiminnan kannalta keskeisiä yhteistyökumppaneita • suunnittelee yhteistyötä keskeisten kumppaneiden kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii yksin tai ryhmän jäsenenä keskeisen yhteistyökumppanin • sopii yhteistyön muodosta hankkimansa yhteistyökumppanin kanssa • solmii tarvittaessa yhteistyösopimuksen vastuut ja velvollisuudet huomioiden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii yksin tai ryhmän jäsenenä yhteistyökumppaneita ja sopii yhteistyön muodoista • solmii yhteistyösopimuksia vastuut ja velvollisuudet huomioiden.

Opiskelija harjoittaa yritystoimintaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• harjoittaa yritystoimintaa yksin tai osana yhteisöä • hoitaa sovittua liiketoiminnan osa-aluetta • ratkaisee asiakaslähtöisesti yrityksen toimintaan liittyviä ongelmatilanteita, mutta tarvitsee jonkin verran tukea • toimii toimialan lainsäädännön mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• harjoittaa yritystoimintaa yksin tai osana yhteisöä • hoitaa itsenäisesti sovittua liiketoiminnan osa-aluetta • ratkaisee asiakaslähtöisesti yrityksen toimintaan liittyviä ongelmatilanteita • toimii toimialan lainsäädännön mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• harjoittaa yritystoimintaa yksin tai osana yhteisöä • hoitaa itsenäisesti eri liiketoiminnan osa-alueita osoittaen toiminnassa joustavuutta ja hyvää ajankäytön hallintaa • ratkaisee asiakaslähtöisesti yrityksen toimintaan liittyviä ongelmatilanteita varmistaen asiakastyytyväisyyden • toimii toimialan lainsäädännön mukaisesti.

Opiskelija arvioi ja kehittää yrityksen toimintaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa toimintaansa yrityksessä osana kokonaisuutta • arvioi yksin tai ryhmän jäsenenä yrityksen toimintaa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi toimintaansa ja asettaa toiminnalleen tavoitteita yrityksen strategisten tavoitteiden mukaisesti • tekee yksin tai ryhmän jäsenenä ehdotuksia yrityksen toiminnan kehittämiseksi huomioiden asiakkaiden ja sidosryhmien odotukset sekä laatu- ja kustannustavoitteet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi toimintaansa yrityksessä suhteessa yrityksen strategiaan tavoitteisiin • tekee aktiivisesti perusteltuja ehdotuksia, valintoja ja päätöksiä yritystoiminnan kehittämiseksi strategisten tavoitteiden suuntaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä harjoittamalla yritystoimintaa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.17. Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp (400008)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida omia vahvuuksia ja osaamistaan
- etsiä ja ideoida liiketoimintamahdollisuuksia
- kehittää liikeidean ja laatia sille liiketoimintasuunnitelman
- verkostoitua sidosryhmien kanssa
- laatia yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat.

Arviointi

Opiskelija arvioi omia vahvuuksiaan ja osaamistaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kartoittaa omia vahvuuksiaan toimia yrittäjänä • tuo esiin oman osaamisensa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kartoittaa omat vahvuutensa toimia yrittäjänä • esittelee yritystoiminnassa tarvittavan osaamisensa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tuo esiin omat vahvuutensa ja niiden hyödyntämismahdollisuudet yrittäjänä toimittaessa • arvioi omaa osaamistaan ja kehittymistarpeitaan.

Opiskelija etsii ja ideoi liiketoimintamahdollisuuksia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kartoittaa omien vahvuuksiensa pohjalta, millaisia liiketoimintamahdollisuuksia on löydettävissä • kartoittaa valitsemallaan alalla toimivia yrityksiä ja asiakkaita tarviton ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kartoittaa valitsemallaan alalla toimivia yrityksiä ja asiakkaita • arvioi kartoituksen pohjalta liiketoimintamahdollisuuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi itsenäisesti, millaisia innovatiivisia liiketoimintamahdollisuuksia markkinoilta on löydettävissä • esittelee yhden tai useamman yritysideoan tai liiketoimintamahdollisuuden.

Opiskelija kehittää liikeidean ja laatii sille liiketoimintasuunnitelman.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• selvittää markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä • kehittää toteuttamiskelpoisen liikeidean • esittää suunnitelman yrityksen toiminnoista, mutta tarvitsee jonkin verran ohjausta • selvittää yritystoiminnan käynnistämisen vaatimaa rahantarvetta • ottaa suunnittelussa huomioon toimialan lainsäädännön
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selvittää ja ennakoi markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä • esittää liikeidean pohjalta suunnitelman eri toimintojen hallinnoinnista ja resursoinnista • laskee yritystoimintaan liittyviä kustannuksia ja suunnittelee rahoitusta • ottaa suunnittelussa huomioon toimialan lainsäädännön
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ennakoi ja analysoi markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä • esittää liikeidean pohjalta realistisen ja perustellun suunnitelman eri toimintojen hallinnoinnista ja resursoinnista • laatii budjetit ja rahoitussuunnitelman • tekee yrityksen riskienhallinta-analyysin ja turvallisuussuunnitelman • ottaa suunnittelussa huomioon toimialan lainsäädännön.

Opiskelija verkostoituu sidosryhmien kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tunnistaa yritystoimintaansa liittyviä sidosryhmiä • esittelee yrityksen toimintamallin jollekin sidosryhmälle
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valitsee oman toimintansa kannalta keskeisiä sidosryhmiä • esittelee havainnollisesti ja myyvästi yrityksen toimintamallin jollekin keskeiselle sidosryhmälle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tekee aloitteellista yhteistyötä valittujen sidosryhmien kanssa • esittää havainnollisesti ja perustellen yrityksen toimintamallin valituille sidosryhmille.

Opiskelija laatii yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• valitsee ohjattuna yritykselle yritysmuodon • laatii ohjattuna yrityksen perustamisasiakirjat
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valitsee sopivan yritysmuodon • selvittää yrityksen keskeiset perustamisasiakirjat ja laatii ne
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valitsee itsenäisesti ja perustellen yritysmuodon • laatii itsenäisesti yrityksen perustamisasiakirjat ja muut tarvittavat sopimusasiakirjat.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä laatimalla yksin tai ryhmän kanssa liiketoimintasuunnitelman kehittämälleen liikeidealle. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.18. Jalkojenhoitotyössä toimiminen, 40 osp (106232)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan säädösten, määräysten, toimintaperiaatteiden ja jalkojenhoidon suositusten mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työyhteisön ja ammatillisen verkoston jäsenenä
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan jalkojenhoitoa
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan, asiakkaan avustajan ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa jalkojenhoidon erityiskysymyksissä
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä, materiaaleja ja tuotteita jalkojen terveydenhoidossa ja lääkehoidossa
- arvioida ja kehittää toimintaansa jalkojenhoitotyössä.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, määräysten, toimintaperiaatteiden ja jalkojenhoidon suositusten mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita toistuvissa tilanteissa • tekee jalkojenhoitotyötä hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa • ottaa huomioon jalkojenhoidon laatukriteerit • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita perustellen toimintaansa • tekee jalkojenhoitotyötä soveltaen näyttöön perustuvaa tietoa • tekee jalkojenhoitotyötä jalkojenhoidon laatukriteereiden mukaisesti • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, säännöksiä, määräyksiä ja eettisiä periaatteita perustellen monipuolisesti toimintaansa • tekee ja kehittää jalkojenhoitotyötään ja soveltaa näyttöön perustuvaa tietoa perustellen toimintaansa • tekee ja kehittää jalkojenhoitotyötään jalkojenhoidon laatukriteereiden mukaisesti • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työyhteisön ja ammatillisen verkoston jäsenenä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä huomioiden työpaikan muut suunnitelmat • toimii ammatillisesti asiakastilanteissa ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa • hyödyntää moniammatillisen työryhmän asiantuntemusta jalkojenhoidon erityiskysymyksissä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä huomioiden työpaikan muut suunnitelmat • toimii ammatillisesti asiakastilanteissa ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa • hyödyntää asiakaslähtöisesti moniammatillisen työryhmän asiantuntemusta jalkojenhoidon erityiskysymyksissä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä huomioiden työpaikan muut suunnitelmat ja muuttaa toimintaansa tilanteen mukaan • toimii ammatillisesti asiakastilanteissa ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa • hyödyntää monipuolisesti ja asiakaslähtöisesti moniammatillisen työryhmän asiantuntemusta jalkojenhoidon erityiskysymyksissä.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan jalkojenhoitoa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutkii ja tunnistaa asiakkaan keskeiset jalkojenhoidon tarpeet - arvioi hoidon ja tuen tarpeen kiireellisyyttä ja ohjaa asiakasta palveluihin hakeutumisessa työryhmän jäsenenä - laatii yhdessä asiakkaan kanssa kirjallisen hoitosuunnitelman ja toimii hoitosuunnitelman mukaisesti - kirjaa toteutuneen hoidon - laatii asiakkaalle jalkojen omahoitosuunnitelman - tiedottaa asiakkaan tilasta työryhmälle - käyttää asiakastietojärjestelmiä osana työryhmää huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutkii ja tunnistaa asiakkaan jalkojenhoidon tarpeet - arvioi hoidon ja tuen tarpeen kiireellisyyden ja ohjaa asiakasta palveluihin hakeutumisessa - laatii yhdessä asiakkaan kanssa kirjallisen hoitosuunnitelman ja toteuttaa sitä kokonaisvaltaisesti - kirjaa toteutuneen hoidon - laatii yhdessä asiakkaan kanssa jalkojen omahoitosuunnitelman - tiedottaa asiakkaan jalkojen tilan muutoksista työryhmälle - käyttää asiakastietojärjestelmiä huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutkii ja tunnistaa asiakaslähtöisesti asiakkaan jalkojenhoidon tarpeet - arvioi hoidon ja tuen tarpeen ja kiireellisyyden sekä ohjaa ja neuvoo asiakasta ja hänen läheisiään hoitoon tai palveluihin hakeutumisessa - laatii yhdessä asiakkaan kanssa jalkojenhoidon kirjallisen suunnitelman, jota toteuttaa ja arvioi kokonaisvaltaisesti - kirjaa toteutuneen hoidon - laatii yhdessä asiakkaan kanssa jalkojen omahoitosuunnitelman ja ohjaa sen toteuttamista - tiedottaa asiakkaan terveyteen liittyvistä muutoksista työryhmälle - käyttää asiakastietojärjestelmiä huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan, asiakkaan avustajan ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa jalkojenhoidon erityiskysymyksissä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huomioi oman käyttäytymisensä ja ei-kielellisen ilmaisunsa vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • käyttää vuorovaikutustilanteissa selkokieltä ja hyödyntää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja • huomioi vuorovaikutustilanteissa tietoturvan ja salassapidon • huomioi vuorovaikutustilanteessa asiakkaan kulttuuriset, uskonnolliset ja eettiset tavat • toimii lähihoitajan vastuualueella jalkojenhoidossa • tunnistaa asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntoutuksen palvelujen tarpeita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ymmärtää oman käyttäytymisensä ja ei-kielellisen ilmaisunsa vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • käyttää erilaisissa vuorovaikutustilanteissa selkokieltä ja käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakaslähtöisesti • toimii vuorovaikutustilanteissa tietoturvan ja salassapidon ohjeita noudattaen • ottaa vuorovaikutustilanteessa huomioon asiakkaan kulttuuriset, uskonnolliset ja eettiset tavat • toimii asiantuntijana lähihoitajan vastuualueella jalkojenhoidossa • tunnistaa asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntoutuksen palvelujen tarpeita ja ohjaa häntä palvelujen käyttöön
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tunnistaa oman käyttäytymisensä ja ei-kielellisen ilmaisunsa vaikutukset vuorovaikutustilanteissa ja muuttaa toimintaansa asiakaslähtöisesti • käyttää erilaisissa vuorovaikutustilanteissa selkokieltä ja käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakaslähtöisesti mukauttaen ilmaisunsa asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi • palvelee asiakkaita erilaisissa vuorovaikutustilanteissa vastuullisesti huomioiden tietoturvan ja salassapidon • toimii vuorovaikutustilanteissa erilaisista kulttuureista tulevien asiakkaiden kanssa ja hakee tietoa monikulttuurisuudesta • toimii asiantuntijana lähihoitajan vastuualueella muuttuvissa jalkojenhoidon tilanteissa • tunnistaa asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntoutuksen palvelujen tarpeita ja neuvoo häntä palvelujen käytössä.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä, materiaaleja ja tuotteita jalkojen terveydenhoidossa ja lääkehoidossa.

Aseptinen työskentely	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huolehtii asiakkaan hoitoympäristön puhtaanapidosta niin, että mikrobit eivät leviä • valmistelee ohjeiden mukaisesti toimivan hoitotilan • huolehtii omasta hygieniastaan ja suojavaatteiden käytöstä ja puhtaudesta • toteuttaa ohjeiden mukaisesti jalkahaavan hoitoa aseptista työjärjestystä noudattaen • huoltaa jalkojen terveydenhoidossa käytettävät laitteet ja välineet
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huolehtii asiakkaan hoitoympäristön puhtaanapidosta niin, että mikrobit eivät leviä ja perustelee toimintaansa • valmistelee toimivan hoitotilan ja ottaa valmistelussa huomioon asiakkaan toimintakyvyn • huolehtii omasta hygieniastaan ja suojavaatteiden käytöstä ja puhtaudesta • toteuttaa jalkahaavan hoitoa aseptista työjärjestystä noudattaen • huoltaa jalkojen terveydenhoidossa käytettävät laitteet ja välineet ja informoi käyttöturvallisuuteen liittyvissä ongelmissa työryhmää
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huolehtii asiakkaan hoitoympäristön puhtaanapidosta niin, että mikrobit eivät leviä ja perustelee monipuolisesti toimintaansa • valmistelee toimivan jalkahaavan hoitotilan ja ottaa valmistelussa huomioon asiakkaan tarpeet ja toimintakyvyn • huolehtii omasta hygieniastaan ja suojavaatteiden käytöstä ja puhtaudesta • toteuttaa jalkahaavan hoitoa aseptista työjärjestystä noudattaen • huoltaa jalkojen terveydenhoidossa käytettävät laitteet ja välineet, informoi käyttöturvallisuuteen liittyvissä ongelmissa työryhmää ja on tarvittaessa yhteydessä huoltoon.

Voimavaralähtöinen työskentely	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tunnistaa asiakkaan toimintakyvyn muutokset • ohjaa asiakasta tai asiakkaan läheisiä jalkojen omahoidon toteuttamiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tunnistaa asiakkaan toimintakyvyn muutoksia ja edistää asiakkaan toimintakykyä • ohjaa ja neuvoo asiakasta tai hänen läheisiään jalkojen omahoidon toteuttamisessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tunnistaa monipuolisesti asiakkaan toimintakyvyn muutokset sekä edistää asiakkaan toimintakykyä • ohjaa, neuvoo ja motivoi asiakasta tai hänen läheisiään jalkojen omahoidon toteuttamisessa.

Jaloissa olevien muutosten tunnistaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutkii jalkojen ihon kunnon, alaraajojen verenkierron sekä asiakkaan kokeman kivun - tutkii ja tunnistaa asiakkaan jalkojen tilan muutokset - huomioi sairauksien vaikutuksia jalkojen terveyteen - keskustelee jalkojenhoidon asiantuntijoiden kanssa asiakkaan jalkojen tilan muutoksista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutkii ja tunnistaa jalkojen ihon kunnon, alaraajojen verenkierron sekä asiakkaan kokeman kivun - tutkii erilaisia menetelmiä käyttäen asiakkaan jalkojen tilan muutokset ja tunnistaa jalkojenhoidon haasteet - huomioi sairauksien vaikutukset jalkojen terveyteen ja toimintakykyyn - keskustelee jalkojenhoidon asiantuntijoiden kanssa asiakkaan jalkojen tilan muutoksista ja erityiskysymyksistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutkii ja tunnistaa asiakaslähtöisesti asiakkaan jalkojen ihon kunnon, alaraajojen verenkierron sekä asiakkaan kokeman kivun - tutkii erilaisia menetelmiä käyttäen asiakkaan jalkojen tilan muutokset ja tunnistaa jalkojenhoidon haasteet perustellen toimintaansa - huomioi sairauksien vaikutukset jalkojen terveyteen ja toimintakykyyn hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa ja ohjaten asiakasta ennaltaehkäisyssä - keskustelee jalkojenhoidon asiantuntijoiden kanssa asiakkaan jalkojen tilan muutoksista ja erityiskysymyksistä esittäen erilaisia vaihtoehtoja.

Jaloissa olevien muutosten hoitaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- hoitaa vastuualueensa mukaisesti jaloissa ilmenneitä terveysmuutoksia noudattaen hoito-ohjeita sekä varmistaen kivunhoidon - hoitaa jalkahaavan ja käyttää haavanhoitotuotteita jalkahaavan hoidossa hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa - valitsee sopivan valmiin kevennystuotteen ja tunnistaa apuvälineiden tarpeen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- hoitaa vastuualueensa mukaisesti jaloissa ilmenneitä terveysmuutoksia asiakaslähtöisesti ja hoito-ohjeita noudattaen sekä varmistaen kivunhoidon - hoitaa jalkahaavan ja käyttää haavanhoitotuotteita jalkahaavan hoidossa perustellen toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla - hyödyntää työssään valmiita kevennystuotteita sekä suunnittelee ja valmistaa yksilöllisesti sopivan kevennystuotteen huomioiden asiakkaan toimintakyvyn - tunnistaa apuvälineiden tarpeen ja ohjaa niiden hankinnassa ja käytössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- hoitaa vastuualueensa mukaisesti jaloissa ilmenneitä terveysmuutoksia asiakaslähtöisesti ja hoito-ohjeita noudattaen sekä varmistaen kivunhoidon perustellen toimintaansa - hoitaa jalkahaavan ja käyttää haavanhoitotuotteita jalkahaavan hoidossa perustellen monipuolisesti toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla - hyödyntää työssään valmiita kevennystuotteita sekä suunnittelee ja valmistaa yksilöllisesti sopivan kevennystuotteen huomioiden sen toimivuuden, esteettisyyden ja asiakkaan toimintakyvyn - tunnistaa apuvälineiden tarpeen ja ohjaa niiden hankinnassa ja käytössä sekä ottaa huomioon niiden merkityksen toimintakyvyn edistämisessä.

Lääkehoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta työyksikön ohjeiden mukaan sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimman jalkojenhoidossa käytetyn lääkehoidon • hoitaa jalkahaavan ulkoisesti käytettävillä lääkkeillä ja ottaa huomioon asiakkaan lääkehoidon vaikutukset toimintakykyyn • ohjaa työryhmän kanssa asiakasta toteuttamaan ulkoista lääkehoitoa • tarkkailee mahdollista lääkkeiden virheellistä käyttöä ja tiedottaa havainnoistaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää yleisimpiä lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaan sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä ohjaa tavallisimman jalkojenhoidossa käytetyn lääkehoidon • hoitaa jalkahaavan ulkoisesti käytettävillä lääkkeillä ja ottaa monipuolisesti huomioon asiakkaan lääkehoidon vaikutukset toimintakykyyn perustellen toimintaansa • ohjaa asiakasta toteuttamaan ulkoista lääkehoitoa • tarkkailee mahdollista lääkkeiden virheellistä käyttöä ja tiedottaa havainnoistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää sujuvasti lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä aktiivisesti työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa aktiivisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaan sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä ohjaa monipuolisesti tavallisimman jalkojenhoidossa käytetyn lääkehoidon • hoitaa jalkahaavan ulkoisesti käytettävillä lääkkeillä ja ottaa monipuolisesti huomioon asiakkaan lääkehoidon vaikutukset toimintakykyyn perustellen monipuolisesti toimintaansa • ohjaa asiakasta toteuttamaan ulkoista lääkehoitoa ja tarkkailemaan lääkkeiden vaikutuksia

	tarkkailee mahdollista lääkkeiden virheellistä käyttöä ja tiedottaa havainnoistaan.
--	---

Asiakasturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	huomioi työssään asiakasturvallisuuden
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden työskennellessään ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden työskennellessään ja perustelee toimintaansa sekä antaa kehittämisohjeita.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa jalkojenhoitotyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- arvioi jalkojenhoitotyötään ja osaamistaan - ylläpitää jalkojen terveydenhoitotyön edellyttämiä tietoja ja taitoja - ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa - tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia työryhmän jäsenenä - hyödyntää työssään näyttöön perustuvaa tietoa ja hakee sitä luotettavista lähteistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi jalkojenhoitotyötään ja osaamistaan realistisesti - ylläpitää ja kehittää jalkojen terveydenhoitotyön edellyttämiä tietoja ja taitoja - antaa ja ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa - tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämistarpeita ja hakee ohjausta tarvittaessa - tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia - perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja teoreettisella tiedolla ja hakee sitä luotettavista lähteistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi jalkojenhoitotyötään ja osaamistaan realistisesti sekä monipuolisesti - ylläpitää ja kehittää aktiivisesti jalkojen terveydenhoitotyön edellyttämiä tietoja ja taitoja - antaa ja ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa sekä esittää realistisia kehittämisohjeita - tunnistaa monipuolisesti vahvuuksiaan ja kehittämistarpeita ja hakee ohjausta tarvittaessa - tekee itsenäisesti työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä ja ratkaisee ongelmia - perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja monipuolisesti teoreettisella tiedolla ja hakee sitä luotettavista lähteistä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla jalkojenhoidon ympäristössä lähihoitajan tehtävissä.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.19. Jalkojen terveyden edistämisessä toimiminen, 35 osp (106230)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työyhteisön ja ammatillisen verkoston jäsenenä
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan jalkojenhoitoa
- toimia vuorovaikutuksessa eri-ikäisten jalkojenhoidon asiakkaiden kanssa
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä, materiaaleja ja tuotteita jalkojenhoidossa
- ohjata palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa
- arvioida mahdollisuuksiaan toimia jalkojenhoitoyrittäjänä.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita - toimii vastuullisesti noudattaen alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuositusten mukaisesti - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita perustellen toimintaansa - toimii vastuullisesti noudattaen alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa perustellen toimintaansa - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuositusten mukaisesti - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita perustellen monipuolisesti toimintaansa - toimii vastuullisesti noudattaen alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa perustellen toimintaansa monipuolisesti - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuositusten mukaisesti sekä tekee kehittämis ehdotuksia - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työyhteisön ja ammatillisen verkoston jäsenenä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti työryhmän kanssa • suunnittelee päivittäiset työtehtävät huomioiden työpaikan muut suunnitelmat • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä • noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita • viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti • omaa ongelmanratkaisutaidot • tuntee eri ammattiryhmien tehtävät ja toimii moniammatillisen tiimin jäsenenä • ylläpitää osaltaan hyvää työilmapiiriä • tietää työpaikan ohjeet työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti • suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä huomioiden työpaikan muut suunnitelmat • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä perustellen toimintaansa • noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita • viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti • omaa ongelmanratkaisutaidot ja tuo esille ratkaisuvaihtoehtoja • tuntee eri ammattiryhmien tehtävät ja toimii yhteistyökykyisesti moniammatillisen tiimin jäsenenä • vaikuttaa osaltaan positiivisesti työyhteisön sosiaaliseen ilmapiiriin • tietää työpaikan ohjeet työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti • suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä huomioiden työpaikan muut suunnitelmat ja muuttaa toimintaansa tilanteen mukaan • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä perustellen monipuolisesti toimintaansa • noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita sekä tekee kehittämis ehdotuksia • viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti sekä tiedottaa muutoksista työyhteisöä • omaa ongelmanratkaisutaidot ja löytää tilanteessa erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja • tuntee eri ammattiryhmien tehtävät ja toimii yhteistyökykyisesti ja aktiivisesti moniammatillisen tiimin jäsenenä • vaikuttaa osaltaan positiivisesti työyhteisön sosiaaliseen ilmapiiriin • tietää työpaikan ohjeet työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan jalkojenhoitoa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutkii, tunnistaa ja arvioi asiakkaan jalkojenhoidon tarpeet - laatii kirjallisen jalkojenhoitosuunnitelman - toimii hoitosuunnitelman mukaisesti - laatii jalkojenhoidon omahoitosuunnitelman - käyttää asiakastietojärjestelmiä yhdessä työryhmän kanssa huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutkii, tunnistaa ja arvioi asiakaslähtöisesti asiakkaan jalkojenhoidon tarpeet - laatii yhdessä asiakkaan kanssa kirjallisen jalkojenhoitosuunnitelman - toimii hoitosuunnitelman mukaisesti - laatii yhdessä asiakkaan kanssa jalkojenhoidon omahoitosuunnitelman - käyttää asiakastietojärjestelmiä huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutkii, tunnistaa ja arvioi asiakaslähtöisesti asiakkaan jalkojenhoidon tarpeet huomioiden asiakkaan toiveet - laatii yhdessä asiakkaan kanssa kirjallisen jalkojenhoitosuunnitelman ja päivittää sitä - toimii hoitosuunnitelman mukaisesti - laatii yhdessä asiakkaan kanssa jalkojenhoidon omahoitosuunnitelman ja päivittää sitä - käyttää asiakastietojärjestelmiä huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa eri-ikäisten jalkojenhoidon asiakkaiden kanssa.

Ammatillinen vuorovaikutus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa • huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • käyttää vuorovaikutustilanteissa selkokieltä ja tarvittaessa puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja • palvelee asiakkaita vastuullisesti ja tasavertaisesti yhdessä työryhmän kanssa huomioiden tietoturvan ja salassapidon • käyttää työssään tieto- ja viestintätekniikkaa • toimii erilaisista kulttuureista tulevien asiakkaiden kanssa • toimii sukupuolitietoisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ammatillisesti ja asiakaslähtöisesti vuorovaikutustilanteissa • huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • käyttää vuorovaikutustilanteissa selkokieltä ja tarvittaessa hyödyntää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakaslähtöisesti • palvelee asiakkaita vastuullisesti ja tasavertaisesti huomioiden tietoturvan ja salassapidon • käyttää työssään tieto- ja viestintätekniikkaa asiakaslähtöisesti • toimii erilaisista kulttuureista tulevien asiakkaiden kanssa ja hakee tietoa monikulttuurisuudesta • toimii sukupuolitietoisesti kohdaten asiakkaan yksilönä ilman ennalta määritettyjä sukupuoliodotuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ammatillisesti ja asiakaslähtöisesti vaihtuvissa vuorovaikutustilanteissa • huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vaihtuvissa vuorovaikutustilanteissa sekä muuttaa toimintaansa tarvittaessa • käyttää vuorovaikutustilanteissa selkokieltä ja hyödyntää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakaslähtöisesti • palvelee asiakkaita vastuullisesti ja tasavertaisesti huomioiden tietoturvan ja salassapidon • käyttää työssään tieto- ja viestintätekniikkaa asiakaslähtöisesti ja monipuolisesti • toimii erilaisista kulttuureista tulevien asiakkaiden kanssa ja hakee tietoa monikulttuurisuudesta sekä edistää toiminnallaan tasa-arvoa • toimii sukupuolitietoisesti kohdaten asiakkaan yksilönä ilman ennalta määritettyjä sukupuoliodotuksia sekä edistää toiminnallaan tasa-arvoa.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen ja ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/Alakohtainen kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä, materiaaleja ja tuotteita jalkojenhoidossa.

Jalkojenhoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• valmistelee ohjeiden mukaisesti toimivan jalkojenhoitotilan erilaisissa toimintaympäristöissä • tutkii tavallisimpia menetelmiä käyttäen eri-ikäisten asiakkaiden jalat huomioiden sairauksien vaikutuksen jalkojen terveyteen • valitsee jalkojenhoidossa tarvittavat työvälineet, materiaalit, tarvikkeet ja tuotteet sekä käyttää niitä turvallisesti • hoitaa asiakaslähtöisesti tavallisimmilla hoitomenetelmillä jalkojen ihomuutokset ja varpaiden kynsimuutokset • hoitaa jalkaterän ihon ja kynnet ulkoisesti käytettävillä itsehoitolääkkeillä • ottaa huomioon ulkoisen lääkehoidon vaikutukset ja haittavaikutukset sekä ohjaa asiakasta toteuttamaan lääkehoitoa • ohjaa asiakkaalle jalkavoimistelun ja toteuttaa jalkojen hierontaa ja käyttää kosketusta hoitomenetelmänä • valitsee asiakkaalle yksilöllisesti sopivan valmiin kevennystuotteen ja ohjaa sen käytössä • ohjaa erilaisia ryhmiä jalkojen hyvinvoinnissa • käyttää asiakkaan toimintakykyä tukevaa työotetta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valmistelee toimivan jalkojenhoitotilan erilaisissa toimintaympäristöissä ottaen huomioon asiakkaan toimintakyvyn • tutkii erilaisia menetelmiä käyttäen eri-ikäisten asiakkaiden jalat ja huomioi sairauksien vaikutukset jalkojen terveyteen ja toimintakykyyn • valitsee jalkojenhoidossa käytettävät työvälineet, materiaalit, tarvikkeet ja tuotteet asiakaslähtöisesti ja käyttää niitä turvallisesti • hoitaa asiakaslähtöisesti erilaisilla hoitomenetelmillä jalkojen ihomuutokset ja varpaiden kynsimuutokset • hoitaa jalkaterän ihon ja kynnet asiakaslähtöisesti ulkoisesti käytettävillä itsehoitolääkkeillä • ottaa huomioon ulkoisen lääkehoidon vaikutukset ja haittavaikutukset sekä ohjaa asiakasta toteuttamaan ja seuraamaan lääkehoidon vaikuttavuutta • ohjaa asiakkaalle yksilöllisesti sopivan jalkavoimistelun ja toteuttaa asiakaslähtöisen jalkojen hieronnan ja käyttää kosketusta hoitomenetelmänä • valitsee jalkojenhoidossa käytettävät kevennystuotteet huomioiden asiakkaan toimintakyvyn sekä suunnittelee ja valmistaa yksilöllisesti sopivia kevennystuotteita • ohjaa asiakasta kevennystuotteen tai -tuotteiden käytössä ja huollossa • ohjaa asiakaslähtöisesti erilaisia ryhmiä jalkojen hyvinvoinnissa • käyttää asiakkaan toimintakykyä tukevaa ja edistävää työotetta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valmistelee toimivan jalkojenhoitotilan erilaisissa toimintaympäristöissä ottaen huomioon asiakkaan tarpeet sekä toimintakyvyn

- tutkii laaja-alaisesti eri menetelmiä käyttäen eri-ikäisten asiakkaiden jalat ja huomioi sairauksien vaikutukset jalkojen terveyteen ja toimintakykyyn
- valitsee jalkojenhoidossa käytettävät työvälineet, materiaalit, tarvikkeet ja tuotteet asiakaslähtöisesti ottaen huomioon toiminnan taloudellisuuden sekä käyttää välineitä ja laitteita sujuvasti ja turvallisesti
- hoitaa tarkoituksenmukaisia hoitomenetelmiä käyttäen jalkojen ihomuutokset ja varpaiden kynsimuutokset
- ohjaa asiakkaalle toiminnallisen jalkavoimistelun ja toteuttaa asiakaslähtöisen jalkahieronnan ja käyttää kosketusta hoitomenetelmänä
- hoitaa tarkoituksenmukaisesti jalkaterän ihon ja kynnet ulkoisesti käytettävillä itsehoitolääkkeillä vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa
- ottaa huomioon lääkehoidon vaikutukset ja haittavaikutukset sekä ohjaa asiakaslähtöisesti ulkoisen lääkehoidon toteutuksessa ja vaikuttavuuden seurannassa
- valitsee jalkojenhoidossa käytettävät kevennysmateriaalit asiakaslähtöisesti, suunnittelee ja valmistaa yksilöllisesti sopivia kevennystuotteita ottaen huomioon niiden toimivuuden ja esteettisyyden
- ohjaa asiakaslähtöisesti kevennystuotteen tai -tuotteiden käytön, huollon ja seurannan sekä tarvittaessa varmistaa jatkohoidon
- ohjaa asiakaslähtöisesti ja luovasti erilaisia ryhmiä jalkojen hyvinvoinnissa. Käyttää asiakkaan toimintakykyä tukevaa ja edistävää työotetta asiakaslähtöisesti.

Omahoitoon motivointi	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa asiakasta jalkojen terveyden ja hyvinvoinnin omahoidossa suositusten mukaisesti sekä tukee häntä ravitsemuksen edistämisessä - ohjaa asiakasta jalkineiden ja sukkien valinnassa, ihon ja kynsien hoidossa, jalkojen hygieniassa ja jalkojen voimistelussa - tunnistaa asiakkaan liikkumisen apuvälineen tarpeen ja ohjaa asiakasta sen hankinnassa, käytössä ja huollossa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ohjaa asiakaslähtöisesti ja motivoi asiakasta jalkojen terveyden ja hyvinvoinnin omahoidossa sekä ravitsemuksen edistämisessä - ohjaa asiakasta yksilöllisesti jalkineiden ja sukkien valinnassa, ihon ja kynsien hoidossa, jalkojen hygieniassa sekä jalkojen voimistelussa - tunnistaa asiakkaan liikkumisen apuvälineen tarpeen ja ohjaa asiakasta sen hankinnassa, käytössä ja huollossa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ohjaa asiakaslähtöisesti ja motivoi asiakasta jalkojen terveyden ja hyvinvoinnin omahoidossa sekä ravitsemuksen edistämisessä ja varmistaa omahoidon toteutumismahdollisuudet - ohjaa asiakasta yksilöllisesti ja laaja-alaisesti jalkineiden ja sukkien valinnassa, ihon ja kynsien hoidossa, jalkojen hygieniassa sekä jalkojen voimistelussa - arvioi asiakkaan liikkumisen apuvälineen tarpeen ja ohjaa asiakasta sen hankinnassa, käytössä ja huollossa.

Aseptinen työskentely	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huolehtii asiakkaan jalkojenhoitoympäristön puhtaanapidosta niin, että mikrobit eivät leviä • suunnittelee ja toteuttaa jalkojenhoitoa aseptista työjärjestystä noudattaen • huoltaa jalkojenhoidossa käytetyt välineet ja laitteet • toimii välinehuollossa aseptiikan periaatteiden mukaisesti sekä toimii tarvittaessa yhteistyössä välinehuollon kanssa • huolehtii omasta hygieniastaan ja suojavaatteen puhtaudesta ja käyttää tarkoituksenmukaisia suojaimeja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huolehtii asiakkaan jalkojenhoitoympäristön puhtaanapidosta niin, että mikrobit eivät leviä • suunnittelee ja toteuttaa jalkojenhoitoa aseptista työjärjestystä noudattaen • huoltaa jalkojenhoidossa käytetyt välineet ja laitteet • toimii välinehuollossa aseptiikan periaatteiden mukaisesti sekä toimii tarvittaessa yhteistyössä välinehuollon kanssa • huolehtii omasta hygieniastaan ja suojavaatteen puhtaudesta ja käyttää tarkoituksenmukaisia suojaimeja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huolehtii asiakkaan jalkojenhoitoympäristön puhtaanapidosta niin, että mikrobit eivät leviä • suunnittelee ja toteuttaa jalkojenhoitoa aseptista työjärjestystä noudattaen • huoltaa jalkojenhoidossa käytetyt välineet ja laitteet • toimii välinehuollossa aseptiikan periaatteiden mukaisesti sekä toimii tarvittaessa yhteistyössä välinehuollon kanssa • huolehtii omasta hygieniastaan ja suojavaatteen puhtaudesta ja käyttää tarkoituksenmukaisia suojaimeja.

Opiskelija ohjaa palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee palvelujärjestelmän vastuualueensa mukaisesti - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee palvelujärjestelmän vastuualueensa mukaisesti ja päivittää palvelujärjestelmään liittyvää osaamistaan osana työryhmää - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää vaihtoehtoja asiakkaalle - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee palvelujärjestelmän vastuualueensa mukaisesti ja päivittää palvelujärjestelmään liittyvää osaamistaan - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää vaihtoehtoja asiakkaalle tarkoituksenmukaisella tavalla - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa - tunnistaa asiakkaan voimavaroja ja antaa asiakkaan itse tehdä, mitä hänen toimintakykynsä ja vointinsa sallivat - käyttää turvallisesti siirtymisen ja liikkumisen apuvälineitä - tunnistaa alansa kuormitus- ja riskitekijöitä ja muuttaa toimintaansa kuormitustekijät huomioiden - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan - toimittaa ohjeiden mukaisesti epäkuntoiset välineet ja laitteet huoltoon
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa - tunnistaa monipuolisesti asiakkaan voimavarat ja antaa asiakkaan tehdä, mitä hänen toimintakykynsä ja vointinsa sallivat - käyttää turvallisesti ja sujuvasti siirtymisen ja liikkumisen apuvälineitä - tunnistaa alansa kuormitus- ja riskitekijöitä ja kehittää työtään kuormitustekijät huomioiden - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ja pyrkii omalla toiminnallaan ehkäisemään haasteellisten tilanteiden syntymistä - toimittaa ohjeiden mukaisesti epäkuntoiset välineet ja laitteet huoltoon
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä soveltaa tietoa muuttuvissa olosuhteissa - työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa - tunnistaa asiakkaan voimavarat ja antaa asiakkaan itse tehdä, mitä hänen toimintakykynsä ja vointinsa sallivat huomioiden muuttuvat tilanteet - käyttää turvallisesti, sujuvasti ja tarkoituksenmukaisesti siirtymisen ja liikkumisen apuvälineitä perustellen toimintaansa - tunnistaa alansa keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja kehittää työtään ja työyksikön työtapoja - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään

	- tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan, pyrkii omalla toiminnallaan ehkäisemään haasteellisten tilanteiden syntymistä ja huolehtii omasta turvallisuudestaan - toimittaa ohjeiden mukaisesti epäkuntoiset välineet ja laitteet huoltoon.
--	--

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- arvioi työtään ja osaamistaan - tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan - antaa ja ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa - tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia työryhmän jäsenenä - ylläpitää jalkojenhoitotyön edellyttämiä tietoja ja taitoja - hyödyntää työssään näyttöön perustuvaa tietoa ja hakee sitä luotettavista lähteistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi työtään ja osaamistaan realistisesti - tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan sekä asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulle - antaa ja ottaa vastaan palautetta ja kehittää toimintaansa palautteen perusteella - tekee itsenäisesti työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia - ylläpitää ja kehittää jalkojenhoitotyön edellyttämiä tietoja ja taitoja - perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja näyttöön perustuvalla tiedolla ja hakee sitä luotettavista lähteistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi työtään ja osaamistaan realistisesti ja monipuolisesti - tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan sekä asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulle perustellen monipuolisesti toimintaansa - antaa ja ottaa vastaan palautetta ja kehittää aktiivisesti toimintaansa palautteen perusteella - tekee työhönsä liittyviä valintoja ja itsenäisiä päätöksiä ja ratkaisee ongelmia - ylläpitää ja kehittää aktiivisesti jalkojenhoitotyön edellyttämiä tietoja ja taitoja - perustelee laajasti työhönsä liittyviä ratkaisuja näyttöön perustuvalla tiedolla.

Opiskelija arvioi mahdollisuuksiaan toimia jalkojenhoitoyrittäjänä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee osaamisen tuotteistamista • työskentelee vastuullisesti ja ymmärtää työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia jalkojenhoitoyrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee ja selvittää työssään oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia jalkojenhoitoyrittäjänä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja kehittää aktiivisesti yrittäjyysvalmiuksiaan ja arvioi realistisesti oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä ja muuttaa joustavasti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • edistää toiminnallaan monipuolisesti tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia jalkojenhoitoyrittäjänä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä edistäen asiakkaan jalkojen terveyttä käytännön työtehtävissä toimimalla jalkojenhoidon ympäristössä lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.20. Lapsen kasvun, hyvinvoinnin ja oppimisen edistäminen, 40 osp (106237)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä varhaiskasvatusta ohjaavien säädösten, määräysten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä monialaista yhteistyötä
- toteuttaa pedagogista toimintaa ja edistää osallisuutta varhaiskasvatuksessa
- toimia vuorovaikutuksessa lapsen ja huoltajan kanssa
- edistää lapsen terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia
- käyttää varhaiskasvatuksen työtapoja, -välineitä ja materiaaleja
- kehittää lapsen tunnetaitoja ja yhdessä toimimista
- edistää lapsen kielen kehitystä sekä ajattelu- ja ongelmanratkaisutaitoja
- edistää lapsen leikkiä ja liikkumista
- edistää lapsen kulttuurista, katsomuksellista ja eettistä ajattelua

- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää omaa työtään.

Arviointi

Opiskelija työskentelee varhaiskasvatusta ohjaavien säädösten, määräysten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa varhaiskasvatusta ohjaavaa lainsäädäntöä ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteita • noudattaa työyksikön arvoja ja toimintaperiaatteita • toimii lasta arvostaen • toimii yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteiden mukaan • kohtaa lapset yksilöllisesti ja ottaa huomioon lapsen mielipiteitä • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa • toimii lapsen edun huomioiden ja noudattaa lastensuojelulain ilmoitusvelvollisuutta • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa varhaiskasvatusta ohjaavaa lainsäädäntöä ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteita • noudattaa työyksikön arvoja ja toimintaperiaatteita • toimii lapsuuden itseisarvon huomioiden ja suhtautuu lapseen arvostavasti • toimii yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteiden mukaan edistämällä toiminnallaan moninaisuutta kunnioittavaa ilmapiiriä • kohtaa lapset yksilöllisesti ja ottaa huomioon lapsen mielipiteitä sekä antaa lapselle mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskeissa asioissa • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa • toimii lapsen edun huomioiden ja noudattaa lastensuojelulain ilmoitusvelvollisuutta • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa varhaiskasvatusta ohjaavaa lainsäädäntöä ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteita • noudattaa työyksikön arvoja ja toimintaperiaatteita • toimii lapsuuden itseisarvon huomioiden ja suhtautuu lapseen arvostavasti nähdessä jokaisen lapsen ainutlaatuisuuden • toimii yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteiden mukaan edistämällä moninaisuutta kunnioittavaa toimintakulttuuria työyhteisössään • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa • toimii lapsen edun huomioiden ja noudattaa lastensuojelulain ilmoitusvelvollisuutta • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee monialaista yhteistyötä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman ammattinsa työnkuvan, työyksikön työtehtävien ja vastuualueiden mukaan • tekee monialaista yhteistyötä työryhmässä • suunnittelee työtehtävänsä yhteistyössä työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman ammattinsa työnkuvan, työtehtävien ja vastuualueiden mukaan sekä tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita työyksikössään • tekee vastuullisesti monialaista yhteistyötä työryhmässä sekä hyödyntää työryhmän osaamista • suunnittelee työtehtävänsä yhteistyössä työryhmän kanssa lapsiryhmän tarpeita huomioiden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman ammattinsa työnkuvan, työyksikön työtehtävien ja vastuualueiden mukaan sekä tuntee varhaiskasvatuksen monialaista verkostoa • tekee vastuullisesti monialaista yhteistyötä työryhmässä ja verkoston kanssa, hyödyntää työryhmän osaamista sekä tuo esiin omia näkemyksiään • suunnittelee työtehtävänsä yhteistyössä työryhmän kanssa lapsiryhmän tarpeita huomioiden ja tilanteita ennakoiden.

Opiskelija toteuttaa pedagogista toimintaa ja edistää osallisuutta varhaiskasvatuksessa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- havainnoi lasta ja lapsiryhmää hyödyntäen tietoa lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta sekä yksilöllisistä tuen tarpeista - toimii lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja varhaiskasvatusta ohjaavien suositusten mukaisesti - huomioi lasten aloitteita päivittäisessä toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa - suunnittelee ja toteuttaa lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista edistävää toimintaa - huolehtii kasvua, kehitystä ja oppimista tukevasta toimintaympäristöstä yhdessä lasten ja työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- havainnoi lasta ja lapsiryhmää hyödyntäen monipuolisesti tietoa lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta sekä yksilöllisistä tuen tarpeista - toimii tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja varhaiskasvatusta ohjaavien suositusten mukaisesti - huomioi lasten aloitteita päivittäisessä toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa sekä tukee lasta ilmaisemaan näkemyksiään - suunnittelee ja toteuttaa tavoitteellista lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista edistävää toimintaa - suunnittelee ja rakentaa kasvua, kehitystä ja oppimista edistävää toimintaympäristöä yhdessä lasten ja työryhmän kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- havainnoi lasta ja lapsiryhmää hyödyntäen monipuolisesti tietoa lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta sekä yksilöllisistä tuen tarpeista perustellen ratkaisujaan kehityspsykologisella ja pedagogisella tiedolla - toimii tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja varhaiskasvatusta ohjaavien suositusten mukaisesti perustellen toimintaansa - huomioi lasten ja huoltajien aloitteita päivittäisessä toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa sekä tukee lasta ilmaisemaan näkemyksiään - suunnittelee ja toteuttaa tavoitteellista ja monipuolista lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista edistävää toimintaa - suunnittelee ja rakentaa kasvua, kehitystä ja oppimista edistävää toimintaympäristöä yhdessä lasten ja työryhmän kanssa huomioiden erilaiset oppijat.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa lapsen ja huoltajan kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa arvostavasti lapsen ja huoltajan sekä toimii yhteistyössä heidän kanssaan • toimii vuorovaikutustilanteissa ammatillisesti • on läsnä ja lasten saatavilla • välittää myönteistä vuorovaikutusmallia • tunnistaa lapsen eleitä ja olemusta sekä mukauttaa ilmaisuaan niiden mukaisesti • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja selkokieltä toistuvissa päivittäisissä tilanteissa • toimii perheiden kanssa vastuullisesti ja tasavertaisesti huomioiden tietoturvan ja salassapidon • käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa vuorovaikutuksen tukena sekä noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa arvostavasti lapsen ja huoltajan sekä toimii yhteistyössä heidän kanssaan osallisuutta huomioiden • toimii vuorovaikutustilanteissa ammatillisesti ja luo myönteisen vuorovaikutussuhteen • mahdollistaa lapselle myönteisen kokemuksen kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta ja auttaa lasta ilmaisemaan itseään • tunnistaa oman tapansa olla vuorovaikutuksessa ja välittää myönteistä vuorovaikutusmallia • tunnistaa lapsen eleitä ja olemusta sekä mukauttaa ilmaisuaan niiden mukaisesti ottaen huomioon lapsen kehitystason • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja selkokieltä • toimii perheiden kanssa vastuullisesti ja tasavertaisesti huomioiden tietoturvan ja salassapidon • käyttää tilanteeseen soveltuvaa tieto- ja viestintäteknologiaa vuorovaikutuksen tukena ja noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa arvostavasti lapsen ja huoltajan sekä toimii yhteistyössä heidän kanssaan osallisuutta edistään • toimii vuorovaikutustilanteissa ammatillisesti huomioiden lapsen ja huoltajan tunteita ja tilanteen sekä luo myönteisen vuorovaikutussuhteen • mahdollistaa lapselle myönteisen kokemuksen kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta ja auttaa lasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti • tunnistaa oman tapansa olla vuorovaikutuksessa ja välittää myönteistä vuorovaikutusmallia vaihtelevissa tilanteissa • tunnistaa lapsen eleitä ja olemusta sekä mukauttaa ilmaisuaan niiden mukaisesti ottaen huomioon lapsen kehitystason, kielitaidon ja tuen tarpeita • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja selkokieltä vuorovaikutusta edistään • toimii perheiden kanssa vastuullisesti ja tasavertaisesti huomioiden tietoturvan ja salassapidon • käyttää monipuolisesti tilanteeseen soveltuvaa tieto- ja viestintäteknologiaa vuorovaikutuksen tukena sekä noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä.

Opiskelija edistää lapsen terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huolehtii lapsen perustarpeista ja henkilökohtaisesta hygieniasta • tukee ja ohjaa arjen taidoissa ja itsestä huolehtimisessa • huolehtii mahdollisuudesta lepoon ja auttaa lasta rauhoittumaan • huolehtii yhteistyössä työryhmän kanssa päivän rakenteesta sekä ylläpitää osaltaan kiireetöntä ilmapiiriä • huolehtii lapsen turvallisuudesta sekä ohjaa lasta tunnistamaan joitakin fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä • tarjoaa lapselle riittävästi ravintoa huomioiden ravitsemussuositukset, erityisruokavaliot, uskonnolliset ja eettiset ruokavaliot sekä suun terveyden • ohjaa ruokailutavoissa ja ruokakulttuureihin tutustumisessa • tunnistaa lapsen varhaisen tuen tarpeita ja toimii työyksikön ohjeiden mukaan • tuntee yleisimmät lastentaudit ja infektiosairaudet, tunnistaa niiden oireet ja ehkäisee infektioiden leviämistä • tuntee varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelman ja toimii sen mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huolehtii lapsen perustarpeista ja henkilökohtaisesta hygieniasta lasta arvostaen • tukee ja ohjaa arjen taidoissa ja itsestä huolehtimisessa huomioiden yksilölliset tarpeet • ohjaa lasta rauhoittumaan, rentoutumaan ja lepäämään ymmärtäen levon merkityksen lapsen kehitykselle • huolehtii yhteistyössä työryhmän kanssa päivän selkeästä rakenteesta ja luo osaltaan kiireetöntä ilmapiiriä • huolehtii lapsen turvallisuudesta sekä ohjaa lasta tunnistamaan fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä • ohjaa lasta riittävään, monipuoliseen ja terveyttä edistävään ruokailuun huomioiden ravitsemussuositukset, erityisruokavaliot, uskonnolliset ja eettiset ruokavaliot sekä suun terveyden • ohjaa ruokailutavoissa ja ruokakulttuureihin tutustumisessa monipuolisesti • tunnistaa lapsen varhaisen tuen tarpeita ja toimii työyksikön ohjeiden mukaan • tuntee yleisimmät lastentaudit ja infektiosairaudet, tunnistaa niiden oireet ja ehkäisee infektioiden leviämistä yhteistyössä huoltajien kanssa • tuntee varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelman ja toimii sen mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huolehtii lapsen perustarpeista ja henkilökohtaisesta hygieniasta sensitiivisesti ja lasta arvostaen • tukee ja ohjaa arjen taidoissa ja itsestä huolehtimisessa huomioiden yksilölliset tarpeet ja tilannetekijät • ohjaa lasta rauhoittumaan, rentoutumaan ja lepäämään hyödyntäen eri menetelmiä sekä ymmärtää levon merkityksen lapsen kehitykselle

	• huolehtii yhteistyössä työryhmän kanssa päivän selkeästä rakenteesta ja luo osaltaan kiireetöntä ilmapiiiriä käyttäen monipuolisesti tilanteisiin soveltuvia menetelmiä • huolehtii lapsen turvallisuudesta sekä ohjaa lasta tunnistamaan fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä perustellen toimintaansa • ohjaa lasta riittävään, monipuoliseen ja terveyttä edistävään ruokailuun huomioiden ravitsemussuositukset, erityisruokavaliot, uskonnolliset ja eettiset ruokavaliot sekä suun terveyden perustellen toimintaansa • ohjaa ruokailutavoissa ja ruokakulttuureihin tutustumisessa monipuolisesti ja perustellen toimintaansa • tunnistaa lapsen varhaisen tuen tarpeita ja toimii työyksikön ohjeiden mukaan • tuntee yleisimmät lastentaudit ja infektiosairaudet, tunnistaa niiden oireet ja ehkäisee infektioiden leviämistä yhteistyössä huoltajien kanssa • tuntee varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelman ja toimii sen mukaisesti.

Opiskelija käyttää varhaiskasvatuksen työtapoja, -välineitä ja materiaaleja.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää varhaiskasvatuksen työtapoja, leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen sekä taiteellinen kokeminen ja ilmaisu, toimiessaan lapsen kanssa • ohjaa lapsia kokeilemaan ja käyttämään varhaiskasvatuksen työtapoja erikokoisissa ryhmissä sekä itsenäisesti • valitsee lapselle soveltuvan työtavan, -välineet ja materiaalit huomioiden lapsen tai lapsiryhmän iän ja kiinnostuksen kohteet, vahvuudet ja tuen tarpeet • ohjaa lasta ja lapsiryhmää hyödyntäen tietoa yksilön ja ryhmän ohjaamisesta, ohjausmenetelmistä ja pienryhmätoiminnan mahdollisuuksista • edistää osallisuutta ohjatessaan lasta ja lapsiryhmää ja hyödyntää tietoa osallisuuden edistämisestä • kertoo yleisimmistä vaihtoehtopedagogiikoista • ohjaa lasta ja lapsiryhmää teknologian käytössä ja hyödyntää teknologiaa ohjauksessa • ohjaa sukupuolisensitiivisesti lasta kehittämään taitojaan ja tekemään valintoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää monipuolisesti ja vaihtelevasti varhaiskasvatuksen työtapoja, leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen sekä taiteellinen kokeminen ja ilmaisu, toimiessaan lapsen kanssa • ohjaa lapsia kokeilemaan ja käyttämään varhaiskasvatuksen työtapoja erikokoisissa ryhmissä sekä itsenäisesti hyödyntäen tietoa monipuolisista työtavoista ja oppimisen alueista • valitsee lapselle soveltuvan työtavan, -välineet ja materiaalit yhdessä lapsen kanssa huomioiden lapsen tai lapsiryhmän iän, tarpeet, valmiudet, kiinnostuksen kohteet, vahvuudet ja tuen tarpeet • ohjaa lasta ja lapsiryhmää hyödyntäen monipuolisesti tietoa yksilön ja ryhmän ohjaamisesta, ohjausmenetelmistä ja pienryhmätoiminnan mahdollisuuksista • edistää osallisuutta ohjatessaan lasta ja lapsiryhmää ja hyödyntää monipuolisesti tietoa osallisuuden edistämisestä • kertoo vaihtoehtoisista pedagogiikoista • ohjaa lasta ja lapsiryhmää teknologian käytössä ja hyödyntää teknologiaa monipuolisesti ohjauksessa • ohjaa sukupuolisensitiivisesti lasta kehittämään taitojaan ja tekemään valintoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää monipuolisesti ja tilanteeseen sopivalla tavalla varhaiskasvatuksen työtapoja, leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen sekä taiteellinen kokeminen ja ilmaisu, toimiessaan lapsen kanssa • ohjaa lapsia kokeilemaan ja käyttämään varhaiskasvatuksen työtapoja erikokoisissa ryhmissä sekä itsenäisesti hyödyntäen laaja-alaisesti tietoa monipuolisista työtavoista ja oppimisen alueista • valitsee lapselle soveltuvan työtavan, välineet ja materiaalit yhdessä lapsen kanssa huomioiden monipuolisesti lapsen tai lapsiryhmän iän, tarpeet, valmiudet ja kiinnostuksen kohteet, vahvuudet ja tuen tarpeet

	- ohjaa lasta ja lapsiryhmää perustellen toimintaansa monipuolisesti tiedolla yksilön ja ryhmän ohjaamisesta, ohjausmenetelmistä ja pienryhmätoiminnan mahdollisuuksista - edistää osallisuutta ohjatessaan lasta ja lapsiryhmää sekä perustelee toimintaansa monipuolisesti tiedolla osallisuuden edistämisestä - kertoo monipuolisesti vaihtoehtoisista pedagogiikoista - ohjaa lasta ja lapsiryhmää teknologian käytössä ja hyödyntää teknologiaa monipuolisesti ohjauksessa perustellen - ohjaa sukupuolisensitiivisesti lasta kehittämään taitojaan ja tekemään valintoja.
--	---

Opiskelija edistää lapsen tunnetaitoja ja yhdessä toimimista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa lasta tunne- ja itsesäätelytaitojen kehittämisessä - tunnistaa lapsen vahvuuksia ja tukee lapsen myönteisen minäkuvan ja itsetunnon vahvistumista - ohjaa lapsia toimimaan hyvien tapojen mukaisesti sekä selvittää ristiriitatilanteita - tukee lapsen vertaissuhteiden syntymistä ja ryhmässä toimimista - tunnistaa ja ehkäisee kiusaamista sekä puuttuu siihen työyksikön ohjeiden mukaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ohjaa lasta tunne- ja itsesäätelytaitojen kehittämisessä hyödyntäen tietoa psykososiaalisesta kehityksestä ja mielen hyvinvoinnista - tunnistaa lapsen vahvuuksia ja ohjaa lasta niiden tunnistamisessa sekä tukee lapsen myönteisen minäkuvan ja itsetunnon vahvistumista - ohjaa lasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti sekä selvittämään ristiriitatilanteita rakentavasti hyödyntäen tietoa myötätunnon ja empatiataidon kehittämisestä - tukee yksilöllisesti lapsen vertaissuhteiden syntymistä ja ryhmässä toimimista hyödyntäen tietoa lapsen psykososiaalisesta kehityksestä - tunnistaa ja ehkäisee kiusaamista sekä puuttuu siihen työyksikön ohjeiden mukaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ohjaa lasta johdonmukaisesti tunne- ja itsesäätelytaitojen kehittämisessä hyödyntäen monipuolisesti tietoa psykososiaalisesta kehityksestä ja mielen hyvinvoinnista - tunnistaa lapsen vahvuuksia ja ohjaa lasta niiden tunnistamisessa sekä tukee eri keinoin lapsen myönteisen minäkuvan ja itsetunnon vahvistumista - ohjaa lasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti sekä selvittämään ristiriitatilanteita rakentavasti perustellen toimintaansa tiedolla myötätunnon ja empatiataidon kehittämisestä - tukee yksilöllisesti lapsen vertaissuhteiden syntymistä ja ryhmässä toimimista hyödyntäen tietoa lapsen psykososiaalisesta kehityksestä ja perustellen toimintaansa - tunnistaa kiusaamista ja ehkäisee sitä sekä puuttuu siihen työyksikön ohjeiden mukaan.

Opiskelija edistää lapsen kielen kehitystä sekä ajattelu- ja ongelmanratkaisutaitoja.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee lapsen kielen kehityksen vaiheet, tunnistaa kielen kehitykseen liittyviä vaikeuksia ja tarjoaa mahdollisuuksia kielelliseen ilmaisuun - tukee lapsen kielellistä kehitystä hyödyntämällä arkipäivän tilanteita sekä huomioi lapsen kielitaustan - hyödyntää oppimisympäristön mahdollisuuksia tukiessaan lapsen kielen kehitystä - huomioi toiminnassaan lapsen luontaisen tavan tutkia ja ihmetellä ympäristöään ja kannustaa lasta havaintojen tekemiseen ja ihmettelyyn - tukee lapsen matemaattisen ajattelun ja ongelmanratkaisutaitojen kehittymistä hyödyntämällä arkipäivän tilanteita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee lapsen kielen kehityksen vaiheet, tunnistaa kielen kehitykseen liittyviä vaikeuksia ja tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia kielelliseen ilmaisuun - tukee lapsen kielellistä kehitystä ja kielen käyttötaitoja hyödyntämällä arkipäivän tilanteita sekä huomioi lapsen kielitaustan - tarjoaa kielellisesti rikkaan oppimisympäristön ja edistää lapsen kielen kehitystä - huomioi toiminnassaan lapsen luontaisen tavan tutkia ja ihmetellä ympäristöään - ohjaa lasta havaintojen tekemiseen, ihmettelyyn ja oivaltamiseen sekä uusien ratkaisujen keksimiseen - tukee lapsen matemaattisen ajattelun ja ongelmanratkaisutaitojen kehittymistä hyödyntämällä arkipäivän tilanteita kannustaen lasta havainnoimaan, pohtimaan ja pääättelemään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee lapsen kielen kehityksen vaiheet, tunnistaa kielen kehitykseen liittyviä vaikeuksia ja tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia kielelliseen ilmaisuun perustellen toimintaansa - edistää lapsen kielellistä kehitystä ja kielen käyttötaitoja hyödyntämällä arkipäivän tilanteita johdonmukaisesti sekä huomioi lapsen kielitaustan - tarjoaa kielellisesti rikkaan oppimisympäristön ja edistää tavoitteellisesti lapsen kielen kehitystä monipuolisia menetelmiä käyttäen - huomioi toiminnassaan lapsen luontaisen tavan tutkia ja ihmetellä ympäristöään ja tarjoaa lapselle monipuolisia mahdollisuuksia tutkimiseen, ihmettelyyn ja oivaltamiseen sekä uusien ratkaisujen keksimiseen ja kriittiseen ajatteluun - ohjaa tavoitteellisesti ja monipuolisesti lapsen matemaattisen ajattelun ja ongelmanratkaisutaitojen kehittymistä kannustaen lasta havainnoimaan, pohtimaan ja pääättelemään.

Opiskelija edistää lapsen leikkiä ja liikkumista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• antaa omaehtoiselle leikille tilaa ja mahdollisuuksia • ohjaa leikkiä huomioiden lapsen aloitteet ja kiinnostuksen kohteet • huolehtii, että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua leikkiin • tukee leikin kehittymistä hyödyntäen tietoa lapsen tuen tarpeista • huolehtii lapsen mahdollisuuksista päivittäiseen omaehtoiseen liikkumiseen sisällä ja ulkona varhaiskasvatuksen liikuntaa ohjaavien suositusten mukaisesti • ohjaa lasta ja lapsiryhmää liikkumisessa hyödyntäen erilaisia liikunnan menetelmiä, välineitä ja ympäristöjä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• antaa omaehtoiselle leikille tilaa ja mahdollisuuksia hyödyntäen tietoa leikin merkityksestä lapsen kehitykselle • ohjaa leikkiä huomioiden lapsen aloitteet ja kiinnostuksen kohteet • huolehtii, että jokainen lapsi saa osallistua leikkiin omien taitojensa ja valmiuksiensa mukaisesti sekä kokea leikin iloa • tukee leikin kehittymistä hyödyntäen tietoa lapsen yksilöllisistä tuen tarpeista • innostaa lasta päivittäiseen omaehtoiseen liikkumiseen sisällä ja ulkona varhaiskasvatuksen liikuntaa ohjaavien suositusten mukaisesti • ohjaa tavoitteellisesti lasta ja lapsiryhmää liikkumisessa hyödyntäen erilaisia liikunnan menetelmiä, välineitä ja ympäristöjä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• antaa omaehtoiselle leikille tilaa ja mahdollistaa myös pitkäkestoisien leikin hyödyntäen tietoa leikin merkityksestä lapsen kehitykselle • kannustaa lasta leikkiin ja ohjaa leikkiä huomioiden sensitiivisesti lapsen aloitteet ja kiinnostuksen kohteet • ohjaa lasta osallistumaan leikkiin omien taitojensa ja valmiuksiensa mukaisesti tukien mahdollisuutta kokea leikin iloa • tukee leikin kehittymistä hyödyntäen tietoa lapsen yksilöllisistä tuen tarpeista perustellen toimintaansa • innostaa lasta päivittäiseen omaehtoiseen liikkumiseen sisällä ja ulkona varhaiskasvatuksen liikuntaa ohjaavien suositusten mukaisesti huomioiden vähän liikkuvat ja tukea tarvitsevat lapset • ohjaa tavoitteellisesti lasta ja lapsiryhmää liikkumisessa sekä liikunnan ilon kokemisessa hyödyntäen monipuolisesti erilaisia liikunnan menetelmiä, välineitä ja ympäristöjä.

Opiskelija edistää lapsen kulttuurista, katsomuksellista ja eettistä ajattelua.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ylläpitää osaltaan hyväksyvää, turvallista ja moninaisuutta kunnioittavaa toimintaympäristöä • hyödyntää toiminnassaan tietoa eri kulttuureista ja katsomuksista • ohjaa lasta tutustumaan yleiseen kulttuuriperintöön sekä muihin lapsiryhmässä läsnä oleviin kulttuureihin ja katsomuksiin • pohtii lasten kanssa heitä askarruttavia eettisiä kysymyksiä • kunnioittaa perheiden monimuotoisuutta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ylläpitää osaltaan ja edistää hyväksyvää, turvallista ja moninaisuutta kunnioittavaa toimintaympäristöä • hyödyntää toiminnassaan monipuolisesti tietoa eri kulttuureista ja katsomuksista • ohjaa monipuolisesti lasta tutustumaan yleiseen kulttuuriperintöön sekä muihin lapsiryhmässä läsnä oleviin kulttuureihin ja katsomuksiin • pohtii lasten kanssa heitä askarruttavia eettisiä kysymyksiä ja hyödyntää arjen tilanteita eettisten asioiden käsittelyyn • tunnistaa ja huomioi perheiden monimuotoisuuden sekä kunnioittaa perheiden kulttuureja ja katsomuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää osaltaan ja edistää hyväksyvää, turvallista ja moninaisuutta kunnioittavaa toimintaympäristöä perustellen toimintaansa • hyödyntää toiminnassaan monipuolisesti tietoa eri kulttuureista ja katsomuksista perustellen toimintaansa • ohjaa monipuolisesti ja lapsilähtöisesti lasta tutustumaan yleiseen kulttuuriperintöön sekä muihin lapsiryhmässä läsnä oleviin kulttuureihin ja katsomuksiin • pohtii lasten kanssa heitä askarruttavia eettisiä kysymyksiä turvallisesti ja hyväksyvässä ilmapiirissä ja hyödyntää arjen tilanteita eettisten asioiden käsittelyyn • tunnistaa ja huomioi perheiden monimuotoisuuden sekä kunnioittaa perheiden kulttuureja ja katsomuksia perustellen toimintaansa.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työturvallisuusohjeita • toimii haastavissa asiakastilanteissa ammatillisesti • toimii työyksikön ohjeiden mukaan mahdollisissa väkivalta- ja uhkatilanteissa huolehtien omasta sekä asiakasturvallisuudesta • ehkäisee lasten tapaturmia ja antaa ensiavun • toimii hygieniaohjeistuksen mukaisesti • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti ehkäisten työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja • tunnistaa ja toimii huomioiden työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella • ylläpitää osaltaan hyvää työilmapiiriä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työturvallisuusohjeita ja ehkäisee turvallisuusriskejä • toimii haastavissa asiakastilanteissa ammatillisesti ja ennakoivasti • toimii työyksikön ohjeiden mukaan mahdollisissa väkivalta- ja uhkatilanteissa huolehtien omasta sekä asiakasturvallisuudesta • ehkäisee lasten tapaturmia ja antaa ensiavun • toimii hygieniaohjeistuksen mukaisesti • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti ehkäisten työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja ja kehittäen työtapojaan • tunnistaa ja toimii huomioiden työn kuormitus- ja riskitekijöitä sekä kehittää työtapojaan • ylläpitää ja edistää osaltaan hyvää työilmapiiriä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työturvallisuusohjeita, ehkäisee turvallisuusriskejä ja edistää toiminnallaan työturvallisuutta • toimii haastavissa asiakastilanteissa ammatillisesti ja ennakoivasti sekä perustelee toimintaansa • toimii työyksikön ohjeiden mukaan mahdollisissa väkivalta- ja uhkatilanteissa huolehtien omasta sekä asiakasturvallisuudesta • ehkäisee lasten tapaturmia ja antaa ensiavun • toimii hygieniaohjeistuksen mukaisesti • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa ehkäisten työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja ja kehittäen työtapojaan • tunnistaa ja toimii huomioiden työn kuormitus- ja riskitekijöitä sekä kehittää työtään ja työtapojaan perustellen toimintaansa • ylläpitää ja edistää osaltaan hyvää työilmapiiriä ja yhdessä toimimista.

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi ammatillista kehittymistään ja asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulle • tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä hyödyntää niitä toiminnassaan • ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi monipuolisesti ammatillista kehittymistään ja asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulle • arvioi realistisesti vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä hyödyntää niitä toiminnassaan • kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella ja antaa rakentavaa palautetta työyhteisössä • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi monipuolisesti ammatillista kehittymistään ja asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulle perustellen toimintaansa • arvioi realistisesti ja monipuolisesti vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä hyödyntää niitä toiminnassaan perustellusti • kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella, antaa rakentavaa palautetta ja tekee kehittämisohdotuksia työyhteisössä perustellen toimintaansa • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä lapsen kasvun, hyvinvoinnin ja oppimisen edistämisen tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.21. Lapsen, nuoren ja perheen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, 35 osp (106238)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, määräysten, arvojen ja lähihoitajan eettisten periaatteiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä monialaista yhteistyötä
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan terveyttä ja hyvinvointia edistävää työtä
- toimia vuorovaikutuksessa lapsen, nuoren, perheen ja lähiverkoston kanssa
- ohjata ja tukea lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista sekä vanhemmuutta käyttäen alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja
- ohjata ja avustaa arkipäivän toiminnoissa käyttäen alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja

- ohjata ja avustaa tukea tarvitsevaa lasta, nuorta ja perhettä käyttäen alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää omaa työtään
- arvioida mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, määräysten, arvojen ja lähihoitajan eettisten periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen ja lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan • noudattaa kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan säädöksiä ja määräyksiä sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • toimii ammatin arvojen ja lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaisesti • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuositusten mukaisesti • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen ja lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan • noudattaa kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan säädöksiä ja määräyksiä sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita perustellen toimintaansa • toimii ammatin arvojen ja lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuositusten mukaisesti ja perustelee toimintaansa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen ja lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan • noudattaa kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan säädöksiä ja määräyksiä sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita perustellen monipuolisesti toimintaansa • toimii ammatin arvojen ja lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa monipuolisesti • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuositusten mukaisesti ja perustelee toimintaansa sekä tekee kehittämis ehdotuksia • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee monialaista yhteistyötä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee yhteistyössä työryhmän kanssa päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä työryhmän jäsenenä • tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita sekä toimii monialaisessa yhteistyössä • noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee yhteistyössä työryhmän kanssa päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen joustavasti asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia työryhmän jäsenenä • tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita sekä toimii vastuullisesti ja aktiivisesti monialaisessa yhteistyössä • noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee yhteistyössä työryhmän kanssa päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen joustavasti asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella huomioiden kokonaisuuden • tekee itsenäisesti työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia työryhmän jäsenenä • tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita ja toimii vastuullisesti ja aktiivisesti monialaisessa yhteistyössä tuoden kehittämis ehdotuksia • noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan terveyttä ja hyvinvointia edistävää työtä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa asiakkaan hoidon ja tuen tarpeita sekä voimavaroja ja arvioi hoidon ja tuen tarpeen kiireellisyyttä yhdessä työryhmän kanssa - asettaa tavoitteita ja suunnittelee työtä yhdessä asiakkaan kanssa noudattaen työyksikön käytäntöjä - toimii asiakastyön suunnitelman mukaisesti ja hyödyntää tietoa hoito-, kuntoutus- ja perhetyön menetelmistä ja välineistä sekä käyttää voimavaraistavaa työotetta - havainnoi asiakkaan tilannetta ja huomioi toiminnassaan asiakkaan voimavaroja ja terveydentilaa - kirjaa ja dokumentoi asiakastyötä työyksikön ohjeiden ja lainsäädännön mukaisesti - arvioi suunnitelman toteutumista työyksikön ohjeiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa asiakkaan hoidon ja tuen tarpeita sekä voimavaroja ja arvioi hoidon ja tuen tarpeen kiireellisyyttä - asettaa tavoitteita ja suunnittelee työtä yhdessä asiakkaan kanssa noudattaen työyksikön käytäntöjä ja näyttöön perustuvia menetelmiä - toimii asiakastyön suunnitelman mukaisesti ja käyttää työssään hoito-, kuntoutus- ja perhetyön menetelmiä ja välineitä sekä voimavaraistavaa työotetta - havainnoi ja kuulee asiakasta sekä mukauttaa oman toimintansa tilanteen, asiakkaan voimavarojen ja terveydentilan mukaan - kirjaa ja dokumentoi asiakastyötä työyksikön ohjeiden ja lainsäädännön mukaisesti - arvioi suunnitelman toteutumista työyksikön ohjeiden mukaisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa asiakkaan hoidon ja tuen tarpeita sekä voimavaroja ja arvioi hoidon ja tuen tarpeen kiireellisyyttä perustellen toimintaansa - asettaa tavoitteita ja suunnittelee työtä yhdessä asiakkaan kanssa noudattaen työyksikön käytäntöjä ja näyttöön perustuvia menetelmiä perustellen toimintaansa - toimii asiakastyön suunnitelman mukaisesti ja käyttää työssään monipuolisesti hoito-, kuntoutus- ja perhetyön menetelmiä ja välineitä sekä voimavaraistavaa työotetta perustellen valintojaan - havainnoi asiakkaan tilannetta monipuolisesti, kuulee asiakasta ja mukauttaa oman toimintansa tilanteen, asiakkaan voimavarojen ja terveydentilan mukaan - kirjaa ja dokumentoi asiakastyötä työyksikön ohjeiden ja lainsäädännön mukaisesti - arvioi monipuolisesti suunnitelman toteutumista työyksikön ohjeiden mukaisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa lapsen, nuoren, perheen ja lähiverkoston kanssa.

Ammatillinen vuorovaikutus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- kohtaa asiakkaan ja lähiverkoston arvostavasti kunnioittaen asiakkaan yksityisyyttä ja itsemääräämisoikeutta - kunnioittaa perheiden moninaisuutta - toimii haastavissa vuorovaikutustilanteissa ammatillisesti noudattaen työyksikön ohjeita - ottaa asiakkaan kanssa puheeksi vaikeita asioita, keskustelee ammatillisesti ja hyödyntää työryhmän tukea ja osaamista - käyttää selkokieltä tai puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi - kohtaa asiakkaan ilman ennalta määritettyjä sukupuoliodotuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kohtaa asiakkaan ja lähiverkoston arvostavasti kunnioittaen johdonmukaisesti asiakkaan yksityisyyttä ja itsemääräämisoikeutta - kunnioittaa perheiden moninaisuutta hyödyntäen tietoa perheiden moninaisuudesta ja perhekulttuureista - toimii haastavissa vuorovaikutustilanteissa ammatillisesti noudattaen työyksikön ohjeita ja edistää yhteistyösuhteen syntymistä - ottaa asiakkaan kanssa puheeksi vaikeita asioita, keskustelee ammatillisesti ja hyödyntää työryhmän tukea ja osaamista - käyttää selkokieltä tai puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi tukien asiakkaan mahdollisuutta ilmaista itseään - toimii sukupuolitietoisesti kohdaten asiakkaan yksilönä ilman ennalta määritettyjä sukupuoliodotuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kohtaa asiakkaan ja lähiverkoston arvostavasti kunnioittaen johdonmukaisesti asiakkaan yksityisyyttä ja itsemääräämisoikeutta ja perustellen toimintaansa - kunnioittaa perheiden moninaisuutta ja perustelee toimintaansa tiedolla perheiden moninaisuudesta ja perhekulttuureista - toimii haastavissa vuorovaikutustilanteissa ammatillisesti ja ennakoivasti noudattaen työyksikön ohjeita ja edistää yhteistyösuhteen ja luottamuksen syntymistä - ottaa asiakkaan kanssa puheeksi vaikeita asioita, keskustelee ammatillisesti ja hyödyntää työryhmän tukea ja osaamista - käyttää selkokieltä tai puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi tukien asiakkaan mahdollisuutta ilmaista itseään monipuolisesti - toimii sukupuolitietoisesti kohdaten asiakkaan yksilönä ilman ennalta määritettyjä sukupuoliodotuksia ja edistää toiminnallaan tasa-arvoa.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hoitaa palvelutilanteen suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita suomen ja ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

**Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/Alakohtainen
kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa**

Opiskelija

Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä.

Opiskelija ohjaa ja tukee lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista sekä vanhemmuutta käyttäen alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja.

Kasvun, kehityksen ja oppimisen ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tukee lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista iän mukaisesti hyödyntäen tietoa lapsen kasvusta ja kehityksestä - ottaa huomioon perheiden erilaiset elämäntilanteet ja ymmärtää niiden vaikutuksia perheen jäsenten hyvinvointiin - tunnistaa kasvun ja kehityksen riskejä ja suojaavia tekijöitä, tietää varhaisen puuttumisen, ehkäisevän ja lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun periaatteet ja toimii niiden mukaisesti työryhmän tukemana - ohjaa vanhempaa tunnistamaan eri-ikäisen lapsen aloitteita ja vastaamaan niihin - ohjaa vanhempaa tunnistamaan lapsen ja nuoren tarpeita, huolehtimaan hoidosta sekä toimimaan ja kokemaan yhdessä lapsensa kanssa - hoitaa vastasyntynyttä sekä tukee vastasyntyneen perhettä huomioiden perheen tarpeita - ohjaa perhettä imetyksessä ja imeväisikäisen lapsen ravitsemuksessa ja huolehtii turvallisesta sekä kasvua ja kehitystä tukevasta ympäristöstä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tukee lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista iän mukaisesti ja yksilölliset tuen tarpeet huomioiden ja hyödyntäen tietoa lapsen kasvusta ja kehityksestä - ottaa huomioon perheiden erilaiset elämäntilanteet ja niiden vaikutuksen perheen jäsenten hyvinvointiin - tunnistaa kasvun ja kehityksen riskejä ja suojaavia tekijöitä, tietää varhaisen puuttumisen, ehkäisevän ja lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun periaatteet ja toimii niiden mukaisesti - ohjaa vanhempaa tunnistamaan eri-ikäisen lapsen aloitteita ja vastaamaan niihin toimien vuorovaikutusmallina ja edistään yhdessä toimimista - ohjaa vanhempaa huomioimaan lapsen ja nuoren vahvuuksia ja tarpeita, huolehtimaan hoidosta sekä toimimaan ja kokemaan yhdessä lapsensa kanssa - hoitaa vastasyntynyttä sekä tukee ja ohjaa vastasyntyneen perhettä huomioiden perheen tarpeita ja voimavaroja - ohjaa perhettä imetyksessä ja imeväisikäisen lapsen ravitsemuksessa asiakaslähtöisesti - huolehtii ja ohjaa vanhempaa huolehtimaan turvallisesta sekä kasvua ja kehitystä tukevasta ympäristöstä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tukee lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista iän mukaisesti ja yksilölliset tuen tarpeet huomioiden perustellen toimintaansa tiedolla lapsen kasvusta ja kehityksestä - ottaa huomioon perheiden erilaiset elämäntilanteet ja niiden vaikutuksen perheen jäsenten hyvinvointiin perustellen toimintaansa - tunnistaa yksilöllisesti kasvun ja kehityksen riskejä ja suojaavia tekijöitä, tietää varhaisen puuttumisen, ehkäisevän ja lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun periaatteet ja toimii niiden mukaisesti

	• ohjaa vanhempaa tunnistamaan eri-ikäisen lapsen aloitteita ja vastaamaan niihin tarkoituksenmukaisesti toimien vuorovaikutusmallina ja edistään yhdessä toimimista• ohjaa ja motivoi vanhempaa huomioimaan lapsen ja nuoren vahvuuksia ja tarpeita sekä tukemaan lapsensa kasvua, kehitystä ja oppimista• hoitaa vastasyntynyttä sekä tukee ja ohjaa vastasyntyneen perhettä huomioiden perheen tarpeet ja voimavarat monipuolisesti• ohjaa perhettä imetyksessä ja imeväisikäisen lapsen ravitsemuksessa asiakaslähtöisesti perustellen toimintaansa• huolehtii ja ohjaa motivoivasti vanhempaa huolehtimaan turvallisesta sekä kasvua ja kehitystä tukevasta ympäristöstä.

Haastavassa elämäntilanteessa ja kriisissä ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa mielenterveysongelmia ja niiden vaikutuksia toimintakykyyn ja voimavaroihin sekä tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä - tunnistaa päihteiden riskikäytön sekä riippuvuusongelmat ja keskustelee niistä asiakkaan kanssa työryhmän tukemana - tukee ja ohjaa asiakasta ja perhettä arjessa selviytymisessä hyödyntäen tietoa mielenterveydestä, päihde- ja riippuvuusongelmista sekä niiden hoidosta ja kuntoutuksesta - tunnistaa sosiaalisia ongelmia ja ohjaa palveluiden käytössä työryhmän tukemana - tukee asiakasta kriisitilanteissa hyödyntäen tietoa ja työryhmän osaamista kriisissä olevan ihmisen auttamisesta ja tekee monialaista yhteistyötä työryhmän kanssa - tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa ja kaltoinkohtelua ja ottaa työssään huomioon väkivallan uhan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa - huolehtii lapsen ja nuoren turvallisuudesta - tunnistaa lapsen suojelun tarvetta ja tekee lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisen ilmoituksen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa mielenterveysongelmia ja havainnoi niiden vaikutuksia toimintakykyyn ja voimavaroihin sekä tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja elämänhallintaa - tunnistaa päihteiden riskikäytön sekä riippuvuusongelmat ja keskustelee niistä asiakkaan kanssa - tukee ja ohjaa asiakasta ja perhettä voimavaralähtöisesti arjessa selviytymisessä hyödyntäen tietoa mielenterveydestä, päihde- ja riippuvuusongelmista sekä niiden hoidosta ja kuntoutuksesta - tunnistaa sosiaalisia ongelmia ja ohjaa palveluiden käytössä - tukee asiakasta erilaisissa kriisitilanteissa hyödyntäen tietoa ja työryhmän osaamista kriisissä olevan ihmisen auttamisesta ja tekee monialaista yhteistyötä työryhmän kanssa - tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa ja kaltoinkohtelua, ottaa työssään huomioon väkivallan uhan sekä ohjaa avunsaannissa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa - tunnistaa ja ennakoii turvallisuusriskejä, huolehtii lapsen ja nuoren turvallisuudesta ja tekee monialaista yhteistyötä - tunnistaa lapsen suojelun tarvetta ja tekee lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisen ilmoituksen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa mielenterveysongelmia ja niiden vaikutuksia toimintakykyyn ja voimavaroihin sekä tukee monipuolisesti asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja elämänhallintaa - tunnistaa päihteiden riskikäytön sekä riippuvuusongelmat ja keskustelee niistä luontevasti asiakkaan kanssa - tukee ja ohjaa asiakasta ja perhettä voimavaralähtöisesti arjessa selviytymisessä perustellen toimintaansa tiedolla mielenterveydestä, päihde- ja riippuvuusongelmista sekä niiden hoidosta ja kuntoutuksesta - tunnistaa sosiaalisia ongelmia, vahvistaa asiakkaan elämänhallintaa ja ohjaa palveluiden käytössä - tukee monipuolisesti asiakasta erilaisissa kriisitilanteissa hyödyntäen tietoa ja työryhmän osaamista kriisissä olevan

	ihmisen auttamisesta ja tekee monialaista yhteistyötä työryhmän kanssa • tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa ja kaltoinkohtelua, ottaa työssään huomioon väkivallan uhan sekä ohjaa avunsaannissa ja turvallisuuden edistämisessä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa • tunnistaa ja ennakoi turvallisuusriskejä ja huolehtii lapsen ja nuoren turvallisuudesta kokonaisvaltaisesti • tunnistaa lapsen suojelun tarvetta ja tekee lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisen ilmoituksen.
--	---

Opiskelija ohjaa ja avustaa arkipäivän toiminnoissa käyttäen alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- hoitaa lasta ja ohjaa nuorta ja perhettä päivittäisissä toiminnoissa sekä päivärytmin ylläpitämisessä - ohjaa asiakasta terveellisessä ravitsemuksessa huomioiden ravitsemussuositukset, erityisruokavaliot, ruokakulttuurin ja tavat - ohjaa ja avustaa ruoan hankinnassa ja valmistuksessa - ohjaa ja avustaa kodinhoidossa huomioiden asiakkaan tarpeet, toiveet ja tottumukset - ohjaa ja avustaa asiointissa ja palveluiden käytössä huomioiden myös verkkoasiointin mahdollisuudet sekä toimii saattajana ja tukena - huomioi ohjaamisessa kestävän kehityksen ja taloudellisuuden
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- hoitaa lasta ja ohjaa nuorta ja perhettä päivittäisissä toiminnoissa sekä päivärytmin ylläpitämisessä voimavaralähtöisesti - ohjaa asiakaslähtöisesti terveellisessä ravitsemuksessa ja ruokailutavoissa huomioiden ravitsemussuositukset ja erityisruokavaliot - ohjaa ja avustaa ruoan hankinnassa ja valmistuksessa asiakaslähtöisesti - ohjaa ja avustaa asiakasta huolehtimaan kodinhoidosta huomioiden asiakkaan ja perheen turvallisuuden ja hyvinvoinnin - ohjaa ja avustaa asiakaslähtöisesti asiointissa ja palveluiden käytössä huomioiden myös verkkoasiointin mahdollisuudet sekä toimii saattajana ja tukena - huomioi ohjaamisessa monipuolisesti kestävän kehityksen ja taloudellisuuden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- hoitaa lasta ja ohjaa nuorta ja perhettä päivittäisissä toiminnoissa sekä päivärytmin ylläpitämisessä voimavaralähtöisesti ja omatoimisuutta edistäen - ohjaa asiakaslähtöisesti ja monipuolisesti terveellisessä ravitsemuksessa ja ruokailutapojen kehittämisessä huomioiden ravitsemussuositukset ja erityisruokavaliot - ohjaa ja avustaa ruoan hankinnassa ja valmistuksessa asiakaslähtöisesti edistäen perheen omatoimisuutta - ohjaa ja avustaa asiakasta huolehtimaan kodinhoidosta huomioiden monipuolisesti asiakkaan ja perheen turvallisuuden ja hyvinvoinnin - ohjaa ja avustaa asiakaslähtöisesti asiointissa ja palveluiden käytössä huomioiden monipuolisesti verkkoasiointin mahdollisuudet sekä toimii saattajana - huomioi ohjaamisessa ja motivoi asiakasta toimimaan kestävän kehityksen ja taloudellisuuden huomioiden.

Opiskelija ohjaa ja avustaa tukea tarvitsevaa lasta, nuorta ja perhettä käyttäen alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja.

Tukea tarvitsevan lapsen ja nuoren hoito ja kuntoutus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi ja seuraa lapsen ja nuoren vointia, viestii havainnoistaan työyksikön ohjeiden mukaisesti ja turvaa kiireellisen avun saannin • ohjaa ja avustaa päivittäisissä toiminnoissa hyödyntäen tietoa sairauksista, vammoista, kehityshäiriöistä ja oireyhtymistä sekä niiden vaikutuksesta toimintakykyyn • hoitaa lasta ja nuorta hoito-ohjeiden mukaisesti käyttäen työssään näyttöön perustuvaa tietoa lasten sairauksista, pitkäaikaissairauksista, infektioista ja niiden hoidosta työryhmän jäsenenä • toimii lapsen ja nuoren kokonaiskuntoutuksen tavoitteiden mukaisesti lähihoitajan vastuualueella yhteistyössä vanhempien kanssa • valmistaa lasta ja perhettä tutkimuksiin, toimenpiteisiin ja terapioihin • ehkäisee infektioiden leviämistä sekä ohjaa lasta ja perhettä infektiosairauksien torjunnassa ja hoitamisessa • tukee ja ohjaa lasta ja perhettä lapsen sairauden hoitamisessa ja kuntoutumisessa • tuntee apuvälineitä ja teknologian mahdollisuuksia, hyödyntää niitä työssään ja ohjaa niiden käytössä, huollossa ja hankinnassa • tukee lasta ja perhettä surutyössä • toimii työryhmän jäsenenä saattohoidossa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi ja seuraa lapsen ja nuoren vointia, viestii havainnoistaan työyksikön ohjeiden mukaisesti ja turvaa kiireellisen avun saannin • ohjaa ja avustaa päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti hyödyntäen tietoa sairauksista, vammoista, kehityshäiriöistä ja oireyhtymistä sekä niiden vaikutuksesta toimintakykyyn • hoitaa lasta ja nuorta hoito-ohjeiden mukaisesti käyttäen työssään näyttöön perustuvaa tietoa lasten sairauksista, pitkäaikaissairauksista, infektioista ja niiden hoidosta • toimii lapsen ja nuoren kokonaiskuntoutuksen tavoitteiden mukaisesti lähihoitajan vastuualueella yhteistyössä vanhempien ja moniammatillisen verkoston kanssa • valmistaa lasta ja perhettä tutkimuksiin, toimenpiteisiin ja terapioihin sekä antaa tietoa ja tukee valmistautumisessa • ehkäisee infektioiden leviämistä sekä ohjaa lasta ja perhettä infektiosairauksien torjunnassa ja hoitamisessa perustellen toimintaansa tiedolla infektioista • tukee ja ohjaa lasta ja perhettä asiakaslähtöisesti lapsen sairauden hoitamisessa ja kuntoutumisessa huomioiden voimavarat ja elämäntilanteen • tuntee monipuolisesti apuvälineitä ja teknologian mahdollisuuksia, hyödyntää niitä työssään ja ohjaa niiden käytössä, huollossa ja hankinnassa • tukee lasta ja perhettä surutyössä ja keskustelee lapsen kanssa kuolemasta lapsen kehitystason huomioiden

	• toimii työryhmän jäsenenä saattohoidossa hyödyntäen tietoa saattohoidosta ja perheen tukemisesta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi ja seuraa lapsen ja nuoren vointia, viestii havainnoistaan työyksikön ohjeiden mukaisesti ja turvaa kiireellisen avun saannin • ohjaa ja avustaa päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti perustellen toimintaansa tiedolla sairauksista, vammoista, kehityshäiriöistä ja oireyhtymistä sekä niiden vaikutuksesta toimintakykyyn • hoitaa lasta ja nuorta hoito-ohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla lasten sairauksista, pitkäaikaissairauksista, infektioista ja niiden hoidosta • toimii lapsen ja nuoren kokonais kuntoutuksen tavoitteiden mukaisesti lähihoitajan vastuualueella yhteistyössä vanhempien ja moniammatillisen verkoston kanssa huomioiden joustavasti erilaiset tilanteet • valmistaa lasta ja perhettä tutkimuksiin, toimenpiteisiin ja terapioihin sekä antaa monipuolisesti tietoa ja tukee valmistautumisessa asiakaslähtöisesti • ehkäisee infektioiden leviämistä sekä ohjaa perhettä infektioiden torjunnassa ja hoidossa perustellen toimintaansa monipuolisesti tiedolla infektioista • tukee ja ohjaa lasta ja perhettä lapsen sairauden hoitamisessa ja kuntoutumisessa vahvistaen voimavaroja ja selviytymistä • tuntee monipuolisesti apuvälineitä ja teknologian mahdollisuuksia, hyödyntää niitä työssään ja ohjaa asiakaslähtöisesti niiden käytössä, huollossa ja hankinnassa • tukee lasta ja perhettä surutyössä voimavaralähtöisesti ja keskustelee lapsen kanssa kuolemasta lapsen kehitystason huomioiden • toimii työryhmän jäsenenä saattohoidossa perustellen monipuolisesti toimintaansa tiedolla saattohoidosta ja perheen tukemisesta.

Lääkehoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hyödyntää työssään tietoa lasten ja nuorten lääkehoidon erityispiirteistä • tietää ja tarkkailee työryhmän jäsenenä tavallisimpien lasten sairauksien, infektioiden sekä pitkäaikaissairauksien hoitoon käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä työryhmälle
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää yleisimpiä lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hyödyntää työssään tietoa lasten ja nuorten lääkehoidon erityispiirteistä • tietää ja tarkkailee lasten sairauksien, infektioiden sekä pitkäaikaissairauksien hoitoon käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä työryhmälle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä aktiivisesti työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • ohjaa aktiivisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hyödyntää työssään tietoa lasten ja nuorten lääkehoidon erityispiirteistä • tietää, tarkkailee ja perustelee lasten sairauksien, infektioiden sekä pitkäaikaissairauksien hoitoon käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, haitta- ja sivuvaikutuksia ja huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt sekä tiedottaa niistä työryhmälle.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työturvallisuusohjeita • tunnistaa turvallisuusriskejä ja huolehtii asiakkaan turvallisuudesta • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti • huolehtii hygieniasta ja työskentelee aseptisten periaatteiden mukaisesti • tunnistaa työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä • tunnistaa työn herättämiä tunteita sekä hakee vertaistukea ja ohjausta • ylläpitää osaltaan hyvää työilmapiiriä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työturvallisuusohjeita • tunnistaa monipuolisesti turvallisuusriskejä ja huolehtii asiakkaan turvallisuudesta • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti perustellen toimintaansa • huolehtii hygieniasta ja työskentelee aseptisten periaatteiden mukaisesti perustellen toimintaansa aseptisen työskentelyn periaatteilla ja lainsäädännöllä • kehittää työtään huomioiden työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä • käsittelee ammatillisesti työn herättämiä tunteita sekä hyödyntää vertaistukea ja työnohjausta • ylläpitää ja edistää osaltaan hyvää työilmapiiriä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työturvallisuusohjeita • tunnistaa monipuolisesti turvallisuusriskejä ja huolehtii asiakkaan turvallisuudesta perustellen ratkaisujaan • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti perustellen ja kehittää toimintaansa • huolehtii hygieniasta ja työskentelee aseptisten periaatteiden mukaisesti perustellen monipuolisesti toimintaansa aseptisen työskentelyn periaatteilla ja lainsäädännöllä • kehittää työtään huomioiden työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja perustelee toimintaansa • käsittelee ammatillisesti työn herättämiä tunteita, hyödyntää vertaistukea ja työnohjausta sekä perustelee niiden merkitystä omalle jaksamiselleen • ylläpitää ja edistää aktiivisesti hyvää työilmapiiriä.

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa joitakin vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulle • ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • käyttää näyttöön perustuvaa tietoa työssään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä asettaa realistisia tavoitteita ammatilliselle kasvulle • kehittää toimintaansa palautteen ja työn vaatimusten mukaan • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla • käyttää näyttöön perustuvaa tietoa työssään ja perustelee sillä toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa monipuolisesti vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä asettaa realistisia tavoitteita ammatilliselle kasvulle • kehittää toimintaansa palautteen ja työn vaatimusten mukaan perustellen toimintaansa • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla • käyttää näyttöön perustuvaa tietoa työssään ja perustelee sillä monipuolisesti toimintaansa.

Opiskelija arvioi mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee osaamisensa tuotteistamista • työskentelee vastuullisesti ja ymmärtää työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee ja selvittää työssään oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja kehittää aktiivisesti yrittäjyysvalmiuksiaan ja arvioi realistisesti oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti, huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä ja muuttaa joustavasti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla lasten, nuorten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia edistävissä toimintaympäristössä lähihoitajan työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.22. Mielenterveys- ja päihdetyössä työskenteleminen, 40 osp (106241)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan säädösten, ohjeiden ja kestävän kehityksen periaatteita noudattaen
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työryhmän ja verkoston kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida yhdessä asiakkaan kanssa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä
- käyttää ammatillisia vuorovaikutustaitoja mielenterveys- ja päihdetyössä
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja mielenterveys- ja päihdetyössä sekä lääkehoidossa
- ohjata asiakkaita palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan säädösten, ohjeiden ja kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita - toimii vastuullisesti noudattaen alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa - tietää mielenterveys- ja päihdetyön erityispiirteitä itsemääräämisoikeuden, tahdosta riippumattoman hoidon ja lastensuojelun näkökulmasta - hyödyntää työssään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää, tietää asiakasmaksuista ja käyttää tietojaan työryhmän jäsenenä asiakasohjaustilanteissa - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - hyödyntää työssään tietoa työpaikan eri omavalvontasuunnitelmista ja toteuttaa yksikön omavalvontaa ohjatusti - työskentelee omavalvontamääräysten, työpaikan toimintaperiaatteiden ja laatusuosituksen mukaisesti osana työryhmää - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita perustellen toimintaansa - toimii vastuullisesti noudattaen alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa perustellen toimintaansa - tietää mielenterveys- ja päihdetyön erityispiirteet itsemääräämisoikeuden, tahdosta riippumattoman hoidon ja lastensuojelun näkökulmasta - hyödyntää työssään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää, tietää asiakasmaksuista ja käyttää tietojaan asiakasohjaustilanteissa - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - toteuttaa omavalvontaa ja on perehtynyt työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin - työskentelee omavalvontamääräysten, työpaikan toimintaperiaatteiden ja laatusuosituksen mukaisesti - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita perustellen monipuolisesti toimintaansa - toimii vastuullisesti noudattaen alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa perustellen toimintaansa monipuolisesti - tietää mielenterveys- ja päihdetyön erityispiirteet itsemääräämisoikeuden, tahdosta riippumattoman hoidon ja lastensuojelun näkökulmasta ja toimii niiden mukaisesti - hyödyntää työssään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää, tietää asiakasmaksuista ja käyttää tietojaan yksilöllisesti asiakasohjaustilanteissa

	• noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • perehtyy aktiivisesti työpaikan omavalvontasuunnitelmiin lähihoitajan työn näkökulmasta • työskentelee omavalvontamääräysten, työpaikan toimintaperiaatteiden ja laatusuosituksen mukaisesti sekä tekee kehittämis ehdotuksia • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee monipuolisesti toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.
--	---

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työryhmän ja verkoston kanssa.

Oman työn suunnitleminen ja dokumentointi	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä työryhmän jäsenenä • toimii moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä • ilmaisee asiansa ymmärrettävästi erilaisissa viestintätilanteissa • tietää työpaikan ohjeet työntekijän viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä ja noudattaa turvallisen verkkokäytön ohjeita • käyttää etä- ja verkkopalveluita moniammatillisessa yhteistyössä • käyttää asiakas- ja potilashallinto-ohjelmia osana työryhmää huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset • kirjaa ja tallentaa havainnot ja tiedottaa asiakkaan tilasta työryhmälle sekä hakee tarvittaessa apua
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä joustavasti • tekee yhteistyötä vastuullisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä ja tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita • ilmaisee asiansa ymmärrettävästi erilaisissa viestintätilanteissa • tietää työpaikan ohjeet työntekijän viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä ja noudattaa turvallisen verkkokäytön ohjeita • käyttää monipuolisesti etä- ja verkkopalveluita moniammatillisessa yhteistyössä • käyttää asiakas- ja potilashallinto-ohjelmia huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset • kirjaa ja tallentaa havainnot ja tiedottaa asiakkaan tilasta työryhmälle suullisesti ja kirjallisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee työtehtävänsä huomioiden työpaikan muut suunnitelmat ja toimii joustavasti muuttuvissa tilanteissa • toimii aktiivisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä sekä tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita • ilmaisee asiansa ymmärrettävästi erilaisissa viestintätilanteissa • tietää työpaikan ohjeet työntekijän viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä ja noudattaa turvallisen verkkokäytön ohjeita • käyttää monipuolisesti erilaisia etä- ja verkkopalveluita moniammatillisessa yhteistyössä • käyttää itsenäisesti asiakas- ja potilashallinto-ohjelmia huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset • kirjaa ja tallentaa havainnot ja tiedottaa asiakkaan tilasta olennaiset asiat työryhmälle suullisesti ja kirjallisesti.

Työyhteisön jäsenenä toimiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita - viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti - ratkaisee ongelmia työryhmän jäsenenä - toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä - ylläpitää omalta osaltaan hyvää työilmapiiriä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita - viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti - ratkaisee ongelmia ja tuo esille eri vaihtoehtoja toimia - toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä - ylläpitää ja edistää osaltaan hyvää työilmapiiriä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita - viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti - ratkaisee ongelmia ja tuo esille eri vaihtoehtoja perustellen toimintaansa - toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä - ylläpitää ja edistää hyvää työilmapiiriä ja yhdessä toimimista.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi yhdessä asiakkaan kanssa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- arvioi asiakkaan toimintakykyä, voimavaroja, muutosvalmiutta ja päivittäisistä toiminnoista selviytymistä - huolehtii työryhmän kanssa asiakkaan ja lähiverkoston osallistumisesta palveluiden tarpeen määrittelyyn, suunnitteluun sekä arviointiin - laatii, toteuttaa, kirjaa ja arvioi päivittäisen toiminnan suunnitelmaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi yhdessä asiakkaan kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi monipuolisesti asiakkaan toimintakykyä, voimavaroja, muutosvalmiutta ja päivittäisistä toiminnoista selviytymistä - huolehtii asiakkaan ja lähiverkoston osallistumisesta palveluiden tarpeen määrittelyyn, suunnitteluun sekä arviointiin - toteuttaa, päivittää, kirjaa ja arvioi oma-aloitteisesti päivittäisen toiminnan suunnitelmaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi yhdessä asiakkaan kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi monipuolisesti ja perustellen asiakkaan toimintakykyä, voimavaroja, muutosvalmiutta ja päivittäisistä toiminnoista selviytymistä - huolehtii aktiivisesti asiakkaan ja lähiverkoston osallistumisesta palveluiden tarpeen määrittelyyn, suunnitteluun sekä arviointiin - toteuttaa, päivittää, kirjaa ja arvioi oma-aloitteisesti ja monipuolisesti päivittäisen toiminnan suunnitelmaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi yhdessä asiakkaan kanssa.

Opiskelija käyttää ammatillisia vuorovaikutustaitoja mielenterveys- ja päihdetyössä.

Vuorovaikutus asiakastilanteissa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee asiansa ymmärrettävästi ja käyttää ammatillista käsitteistöä mielenterveys- ja päihdetyössä • huomioi ei-kielellisen ilmaisun vuorovaikutustilanteissa • kuulee asiakasta ja huomioi hänen tarpeitaan • mukauttaa ilmaisunsa asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi hyödyntäen selkokieltä • käyttää tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • hyödyntää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja osana työryhmää • palvelee ja ohjaa asiakkaita vastuullisesti ja tasavertaisesti eri tilanteissa, myös puhelimesta ja sähköisillä viestimillä huomioiden tietoturvan ja salassapidon
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ilmaisee asiansa ymmärrettävästi, selkeästi ja luottamusta herättäen sekä käyttää ammatillista käsitteistöä mielenterveys- ja päihdetyössä • huomioi ei-kielellisen ilmaisun vuorovaikutustilanteissa • kuulee asiakasta ja huomioi hänen tarpeitaan monipuolisesti • mukauttaa ilmaisunsa asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi hyödyntäen joustavasti selkokieltä • käyttää tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakaslähtöisesti • palvelee ja ohjaa asiakkaita vastuullisesti ja tasavertaisesti eri tilanteissa, myös puhelimesta ja sähköisillä viestimillä huomioiden tietoturvan ja salassapidon
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ilmaisee asiansa selkeästi, rakentavasti ja luottamusta herättäen sekä käyttää ammatillista käsitteistöä mielenterveys- ja päihdetyössä • huomioi ei-kielellisen ilmaisun vuorovaikutustilanteissa • kuulee asiakasta ja huomioi hänen tarpeitaan aktiivisesti ja monipuolisesti • mukauttaa ilmaisunsa asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi käyttäen joustavasti ja monipuolisesti selkokieltä • käyttää tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja monipuolisesti ja asiakaslähtöisesti • palvelee ja ohjaa asiakkaita vastuullisesti ja tasavertaisesti eri tilanteissa, myös puhelimesta ja sähköisillä viestimillä huomioiden tietoturvan ja salassapidon.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen ja ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

**Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/Alakohtainen
kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa**

Opiskelija

Tyydyttävä T1

- hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä

Tyydyttävä T2

Hyvä H3

- hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä

Hyvä H4

Kiitettävä K5

- palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja mielenterveys- ja päihdetyössä ja lääkehoidossa.

Näyttöön perustuvan tiedon, suositusten ja työmenetelmien hyödyntäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa keskeisiä mielenterveys- ja päihdeongelmia sekä mielenterveys- ja päihdesairauksia ja hyödyntää tietoa työryhmän jäsenenä - tunnistaa keskeisiä somaattisia sairauksia ja tartuntatauteja, tietää niiden hoitomenetelmiä ja toimii niiden mukaisesti työryhmän jäsenenä - hyödyntää työssään tietoa keskeisistä näyttöön perustuvista suosituksista ja käyttää niitä asiakastyössä - käyttää keskeisiä mielenterveys- ja päihdetyön yksilö- ja ryhmätyömenetelmiä työryhmän jäsenenä - arvioi ja tukee mielenterveys- ja päihdeasiakkaan toimintakykyä, päivittäisistä toiminnoista selviytymistä ja avun tarvetta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa mielenterveys- ja päihdeongelmia sekä mielenterveys- ja päihdesairauksia ja hyödyntää tietoa voimavaralähtöisesti asiakastyössä - tunnistaa keskeisiä somaattisia sairauksia ja tartuntatauteja, tietää niiden hoitomenetelmiä ja toimii niiden mukaisesti - hyödyntää työssään näyttöön perustuvia suosituksia ja käyttää niitä monipuolisesti asiakastyössä - suunnittelee ja käyttää mielenterveys- ja päihdetyön yksilö- ja ryhmätyömenetelmiä tarkoituksenmukaisesti - arvioi ja tukee monipuolisesti mielenterveys- ja päihdeasiakkaan toimintakykyä, päivittäisistä toiminnoista selviytymistä ja avun tarvetta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa mielenterveys- ja päihdeongelmia sekä mielenterveys- ja päihdesairauksia ja hyödyntää tietoa monipuolisesti ja voimavaralähtöisesti asiakastyössä - tunnistaa keskeisiä somaattisia sairauksia ja tartuntatauteja, tietää niiden hoitomenetelmiä ja vaikutuksen mielenterveys- ja päihdeasiakkaan toimintakykyyn ja toimii näyttöön perustuvan tiedon mukaisesti - hyödyntää asiakastyössään näyttöön perustuvia suosituksia monipuolisesti ja voimavaralähtöisesti - suunnittelee ja käyttää monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti mielenterveys- ja päihdetyön yksilö- ja ryhmätyömenetelmiä - arvioi ja tukee monipuolisesti mielenterveys- ja päihdeasiakkaan toimintakykyä, päivittäisistä toiminnoista selviytymistä ja avun tarvetta huomioiden lähiverkoston.

Toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa ja motivoi asiakasta edistämään ja ylläpitämään toimintakykyään - ottaa työssään huomioon keskeiset asiakkaan toimintakykyyn vaikuttavat tekijät - avustaa asiakasta päivittäisissä toiminnoissa ja arjen hallinnassa - ohjaa asiakasta kodinhoidollisissa toimissa, vaatehuollossa, ravitsemuksessa, ruoan hankinnassa ja laitossa - huomioi asiakkaan ympäristön turvallisuuden, esteettömyyden ja viihtyisyyden - käyttää toiminnallisia menetelmiä ja hyödyntää kulttuurin, liikunnan ja taiteen mahdollisuuksia osallisuuden edistämässä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ohjaa ja motivoi voimavaralähtöisesti asiakasta edistämään ja ylläpitämään toimintakykyään - ottaa työssään huomioon keskeiset toimintakykyyn vaikuttavat tekijät ja toimii asiakaslähtöisesti - ohjaa ja kannustaa asiakasta voimavaralähtöisesti päivittäisissä toiminnoissa ja arjen hallinnassa - ohjaa asiakasta kodinhoidollisissa toimissa, vaatehuollossa, ravitsemuksessa, ruoan hankinnassa ja laitossa kannustaen omatoimisuuteen - huomioi ja edistää asiakkaan ympäristön turvallisuutta, esteettömyyttä ja viihtyisyyttä - käyttää monipuolisesti toiminnallisia menetelmiä ja hyödyntää kulttuurin, liikunnan ja taiteen mahdollisuuksia osallisuuden edistämässä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ohjaa ja motivoi voimavaralähtöisesti asiakasta edistämään ja ylläpitämään toimintakykyään ja elämänhallintaansa - ottaa työssään huomioon keskeiset toimintakykyyn vaikuttavat tekijät ja käyttää niitä voimavaralähtöisesti ja monipuolisesti asiakastyössä - ohjaa ja kannustaa asiakasta tarkoituksenmukaisesti ja voimavaralähtöisesti päivittäisissä toiminnoissa ja itsenäisessä arjen hallinnassa - ohjaa asiakasta monipuolisesti kodinhoidollisissa toimissa, vaatehuollossa, ravitsemuksessa, ruoan hankinnassa ja laitossa kannustaen omatoimisuuteen - huomioi ja edistää monipuolisesti asiakkaan ympäristön turvallisuutta, esteettömyyttä ja viihtyisyyttä - käyttää monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti toiminnallisia menetelmiä ja hyödyntää kulttuurin, liikunnan ja taiteen mahdollisuuksia osallisuuden edistämässä.

Apuvälineiden ja hyvinvointia tukevan teknologian käytössä ja huollossa ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ohjaa asiakasta apuvälineiden ja hyvinvointia tukevan teknologian hankinnassa, käytössä ja huollossa työryhmän kanssa • ylläpitää hyvinvointiteknologiaosaamistaan ja hyödyntää teknologian mahdollisuuksia työssään työryhmän jäsenenä • ohjaa asiakkaita hyödyntämään hyvinvointiteknologian mahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi • ottaa työssään huomioon tekniikan ja median hyödyt, rajoitukset ja riskit
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa asiakasta apuvälineiden ja hyvinvointia tukevan teknologian hankinnassa, käytössä ja huollossa • ylläpitää hyvinvointiteknologiaosaamistaan ja hyödyntää teknologian mahdollisuuksia työssään turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti • ohjaa asiakkaita hyödyntämään hyvinvointiteknologian mahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi perustellen toimintaansa • ottaa työssään huomioon tekniikan ja median hyödyt, rajoitukset ja riskit
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa aktiivisesti asiakasta apuvälineiden ja hyvinvointia tukevan teknologian hankinnassa, käytössä ja huollossa • ylläpitää hyvinvointiteknologiaosaamistaan ja hyödyntää teknologian mahdollisuuksia työssään turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti ja monipuolisesti • ohjaa asiakkaita hyödyntämään hyvinvointiteknologian mahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi perustellen toimintaansa • ottaa työssään huomioon tekniikan ja median hyödyt, rajoitukset ja riskit.

Lääkehoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä omassa työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut ja yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa ja voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hallitsee tavallisimpien mielenterveys- ja päihdesairauksien lääkehoidon • tietää ja tarkkailee tavallisimpien mielenterveys- ja päihdetyössä käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisten lääkkeiden väärinkäytön ilmiöitä ja tiedottaa niistä suullisesti ja kirjallisesti työryhmässä ja ehkäisee niitä • huomioi lääkkeiden käyttämättä jättämisen vaikutukset mielenterveys- ja päihdetyössä • huomioi tahdosta riippumattoman lääkityksen erityispiirteet osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • hallitsee yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä omassa työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut ja yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa ja voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hallitsee tavallisimpien mielenterveys- ja päihdesairauksien lääkehoidon • tietää ja tarkkailee tavallisimpien mielenterveys- ja päihdetyössä käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisten lääkkeiden väärinkäytön ilmiöitä ja tiedottaa niistä suullisesti ja kirjallisesti työryhmässä ja ehkäisee niitä • huomioi lääkkeiden käyttämättä jättämisen vaikutukset mielenterveys- ja päihdetyössä • huomioi tahdosta riippumattoman lääkityksen erityispiirteet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • hallitsee yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä omassa työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut ja yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa ja voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hallitsee tavallisimpien mielenterveys- ja päihdesairauksien lääkehoidon

	- tietää ja tarkkailee tavallisimpien mielenterveys- ja päihdetyössä käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisten lääkkeiden väärinkäytön ilmiöitä ja tiedottaa niistä suullisesti ja kirjallisesti työryhmässä ja ehkäisee niitä - huomioi lääkkeiden käyttämättä jättämisen vaikutukset mielenterveys- ja päihdetyössä - huomioi tahdosta riippumattoman lääkityksen erityispiirteet pyrkien yhteistyöhön asiakkaan kanssa.
--	---

Opiskelija ohjaa asiakkaita palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee palvelujärjestelmän ja asiakkaan hoito- ja palveluketjun sekä hyödyntää tietoa työssään työryhmän kanssa - kuulee asiakasta ja huomioi hänen tarpeensa - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluihin työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee palvelujärjestelmän ja asiakkaan hoito- ja palveluketjun, hyödyntää tietoa työssään ja päivittää osaamistaan - kuulee asiakasta aktiivisesti ja huomioi hänen tarpeensa - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluihin sekä esittää vaihtoehtoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee monipuolisesti palvelujärjestelmän ja asiakkaan hoito- ja palveluketjun, hyödyntää tietoa työssään ja päivittää osaamistaan aktiivisesti - kuulee asiakasta aktiivisesti ja huomioi hänen tarpeensa monipuolisesti - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää vaihtoehtoja asiakkaalle tarkoituksenmukaisella tavalla.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii työryhmän jäsenenä työhyvinvointia ja työturvallisuutta koskevien säädösten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti noudattaen työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla • toimii hygieni- ja aseptiikkaohjeistuksen mukaisesti • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • tunnistaa työhön liittyviä fyysisiä ja psyykkisiä kuormitus- ja riskitekijöitä • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti ja käyttää turvallisesti erilaisia siirtotekniikoita asiakkaan toimintakykyä hyödyntäen • ottaa vastuun omasta työkyvystään, turvallisuudesta ja työhyvinvoinnistaan • käyttää työnohjausta työhyvinvointinsa edistämiseksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii työhyvinvointia ja työturvallisuutta koskevien säädösten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti noudattaen työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla • toimii hygieni- ja aseptiikkaohjeistuksen mukaisesti perustellen toimintaansa • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • tunnistaa työhön liittyviä fyysisiä ja psyykkisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja ehkäisee niitä • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti ja käyttää turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisia siirtotekniikoita asiakkaan toimintakykyä hyödyntäen • ottaa vastuun omasta työkyvystään ja turvallisuudesta ja edistää työhyvinvointiaan • käyttää työnohjausta työhyvinvointinsa ja ammatillisen osaamisensa edistämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii työhyvinvointia ja työturvallisuutta koskevien säädösten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti noudattaen työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla ehkäisten riskejä • toimii hygieni- ja aseptiikkaohjeistuksen mukaisesti perustellen monipuolisesti toimintaansa • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • tunnistaa työhön liittyviä fyysisiä ja psyykkisiä kuormitus- ja riskitekijöitä, ehkäisee niitä ja tekee kehittämissuunnitelmia • työskentelee ergonomian periaatteiden mukaisesti ja käyttää turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti ja monipuolisesti erilaisia siirtotekniikoita asiakkaan toimintakykyä hyödyntäen • ottaa vastuun omasta työkyvystään ja turvallisuudesta ja edistää työhyvinvointiaan sekä perustelee niillä toimintaansa • käyttää työnohjausta työhyvinvointinsa ja ammatillisen osaamisensa edistämiseksi.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella • perustelee ratkaisujaan ammatillisella tiedolla • tekee päätöksiä omalla vastuualueellaan moniammatillisen työryhmän jäsenenä • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella • perustelee ratkaisujaan monipuolisesti ammatillisella tiedolla • tekee itsenäisiä päätöksiä omalla vastuualueellaan moniammatillisen työryhmän jäsenenä • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti hyödyntäen saamaansa palautetta • perustelee ratkaisujaan monipuolisesti ammatillisella tiedolla ja soveltaa niitä eri tilanteissa • tekee itsenäisiä päätöksiä omalla vastuualueellaan moniammatillisen työryhmän jäsenenä tehden kehittämis ehdotuksia • ylläpitää ja kehittää aktiivisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla mielenterveys- ja päihdetyötä toteuttavassa ympäristössä lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.23. Mielenterveys- ja päihdetyö asiakas- ja verkostotyössä, 35 osp (106239)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan
- suunnitella työtään, tehdä yhteistyötä asiakkaan sekä hänen lähi- ja moniammatillisen verkostonsa kanssa
- käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä
- työskennellä ehkäisevässä ja kuntouttavassa työssä eri toimintaympäristöissä
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakas- ja verkostotyössä sekä lääkehoidossa
- edistää mielenterveys- ja päihdeasiakkaan toimintakykyä ja päivittäisissä toiminnoissa selviytymistä
- ohjata palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii sosiaali- ja terveysalan lainsäädännön sekä ehkäisevän ja kuntouttavan mielenterveys- ja päihdetyön ohjeiden ja periaatteiden mukaisesti työryhmän jäsenenä • tietää työpaikan laatusuositukset, toimintaperiaatteet ja omavalvontasuunnitelman sekä toimii niiden mukaisesti osana työryhmää • toimii ammatin arvojen ja lähihoitajan eettisten periaatteiden mukaisesti • tietää oikeudellisen ennakoinnin periaatteita ja käyttää niitä työssään • kunnioittaa asiakkaan toimijuutta • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja ohjaa asiakasta kestävän kehityksen toteuttamiseen arjessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii sosiaali- ja terveysalan lainsäädännön sekä ehkäisevän ja kuntouttavan mielenterveys- ja päihdetyön ohjeiden ja periaatteiden mukaisesti • tietää työpaikan laatusuositukset, toimintaperiaatteet ja omavalvontasuunnitelman sekä toimii niiden mukaisesti • toimii ammatin arvojen ja lähihoitajan eettisten periaatteiden mukaisesti • tietää oikeudellisen ennakoinnin periaatteita ja käyttää niitä työssään • kunnioittaa asiakkaan toimijuutta ja edistää asiakkaan tietoisuutta oikeuksistaan • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja ohjaa asiakasta kestävän kehityksen toteuttamiseen arjessa perustellen toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii sosiaali- ja terveysalan lainsäädännön sekä ehkäisevän ja kuntouttavan mielenterveys- ja päihdetyön ohjeiden ja periaatteiden mukaisesti perustellen toimintaansa • tietää työpaikan laatusuositukset, toimintaperiaatteet ja omavalvontasuunnitelman ja toimii niiden mukaisesti sekä soveltaa niitä työssään • toimii ammatin arvojen ja lähihoitajan eettisten periaatteiden mukaisesti • tietää oikeudellisen ennakoinnin periaatteita ja käyttää niitä työssään • kunnioittaa asiakkaan toimijuutta ja edistää aktiivisesti asiakkaan tietoisuutta oikeuksistaan • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, ohjaa asiakasta kestävän kehityksen toteuttamiseen arjessa perustellen monipuolisesti toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään, tekee yhteistyötä asiakkaan sekä hänen lähi- ja moniammatillisen verkostonsa kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä huomioiden asiakkaiden yksilölliset tarpeet • toimii moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä • tekee työhönsä liittyviä valintoja, päätöksiä ja ratkaisee ongelmia lähihoitajan vastuualueen rajoissa tutuissa työtilanteissa • ilmaisee asiansa ymmärrettävästi ja on halukas palvelemaan asiakkaita • laatii suunnitelman, toteuttaa ja arvioi sen yhdessä asiakkaan kanssa • kirjaa asiakastyönprosessin eri vaiheita huomioiden asiakas- ja tietoturvan • arvioi hoidon tai tuen tarpeen kiireellisyyttä ja ohjaa asiakasta palveluihin hakeutumisessa työryhmän jäsenenä • palvelee asiakkaita vastuullisesti eri tilanteissa, puhelimessa sekä sähköisillä viestimillä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä joustavasti huomioiden asiakkaiden yksilölliset tarpeet • tekee yhteistyötä vastuullisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä ja tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita • tekee työhönsä liittyviä päätöksiä lähihoitajan vastuualueella, ratkaisee ongelmia ja hankkii lisätietoa ratkaisujensa tueksi • ilmaisee asiansa ymmärrettävästi ja palvelee asiakkaita vastuullisesti eri tilanteissa • laatii suunnitelman, toteuttaa ja arvioi sen yhdessä asiakkaan ja tämän lähiverkoston kanssa • kirjaa kokonaisvaltaisesti asiakastyönprosessin eri vaiheita huomioiden asiakas- ja tietoturvan • arvioi hoidon tai tuen tarpeen kiireellisyyden ja ohjaa asiakasta palveluihin hakeutumisessa • palvelee asiakkaita vastuullisesti eri tilanteissa, puhelimessa sekä sähköisillä viestimillä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä joustavasti huomioiden asiakkaiden ja hänen lähiverkostonsa yksilölliset tarpeet • tekee yhteistyötä aktiivisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä ja tuntee eri ammattiryhmien tehtävät ja vastuualueet • tekee työhönsä liittyviä päätöksiä lähihoitajan vastuualueella ja ratkaisee ongelmia perustellen toimintaansa ammatillisilla tiedoilla • ilmaisee asiansa ymmärrettävästi ja palvelee asiakkaita vastuullisesti eri tilanteissa • laatii yksilöllisen suunnitelman, toteuttaa ja arvioi sen yhdessä asiakkaan ja tämän lähiverkoston kanssa • kirjaa kokonaisvaltaisesti asiakastyönprosessin eri vaiheita huomioiden asiakas- ja tietoturvan • arvioi hoidon tai tuen tarpeen kiireellisyyden sekä ohjaa ja neuvoo itsenäisesti asiakasta ja hänen läheisiään hoitoon tai palveluihin hakeutumisessa

	• palvelee asiakkaita vastuullisesti eri tilanteissa, myös puhelimesta sekä sähköisillä viestimillä.
--	--

Opiskelija käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä.

Yhteistyö- ja hoitosuhteen edistäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tunnistaa yhteistyö- ja hoitosuhteeseen liittyviä ilmiöitä ja käyttää niitä osana työryhmää • kohtaa asiakkaan ammatillisesti ja luo turvallisen vuorovaikutussuhteen • luo tasavertaisen yhteistyösuhteen asiakkaan kanssa osana työryhmää • huomioi luottamuksen syntyyn ja ylläpitämiseen liittyviä tekijöitä säädellen distanssia • huomioi transferenssin ja vastatransferenssin sekä vastarinnan ja defenssien merkityksen vuorovaikutussuhteessa • käyttää aktiivista kuuntelua vuorovaikutussuhteessa • ymmärtää dialogisuuden merkityksen yhteistyösuhteessa asiakkaan ja verkoston kanssa • päättää yhteistyö- ja hoitosuhteen vastuullisesti osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tunnistaa yhteistyö- ja hoitosuhteeseen liittyviä ilmiöitä ja käyttää niitä ammatillisesti • kohtaa asiakkaan ammatillisesti ja luo turvallisen vuorovaikutussuhteen • luo tasavertaisen yhteistyösuhteen asiakkaan kanssa • huomioi luottamuksen syntyyn ja ylläpitämiseen liittyvät tekijät säädellen ammatillisesti distanssia • huomioi transferenssin ja vastatransferenssin sekä vastarinnan ja defenssien merkityksen vuorovaikutussuhteessa ja hoitoprosessissa • käyttää aktiivista kuuntelua vuorovaikutussuhteessa asiakkaan ja lähiverkoston kanssa • ylläpitää dialogisuutta yhteistyösuhteessa asiakkaan ja verkoston kanssa • päättää yhteistyö- ja hoitosuhteen vastuullisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tunnistaa yhteistyö- ja hoitosuhteeseen liittyvät ilmiöt ja käyttää niitä ammatillisesti • kohtaa asiakkaan ammatillisesti ja luo turvallisen vuorovaikutussuhteen • luo tasavertaisen yhteistyösuhteen asiakkaan ja lähiverkoston kanssa • huomioi luottamuksen syntyyn ja ylläpitämiseen liittyvät tekijät säädellen distanssia perustellen toimintaansa tiedolla • huomioi transferenssin ja vastatransferenssin sekä vastarinnan ja defenssien merkityksen vuorovaikutussuhteessa, hoitoprosessissa ja verkoston kanssa työskennellessä • käyttää monipuolisesti aktiivista kuuntelua vuorovaikutussuhteessa asiakkaan ja lähiverkoston kanssa • ylläpitää aktiivista dialogisuutta yhteistyösuhteessa asiakkaan ja verkoston kanssa • päättää yhteistyö- ja hoitosuhteen ammatillisesti ja vastuullisesti.

Kulttuuritietoinen toimiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii erilaisista kulttuureista tulevien asiakkaiden kanssa • ottaa toiminnassaan huomioon asiakkaan hengelliset, henkiset ja eettiset tarpeet • huomioi asiakkaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden • huomioi asiakkaan seksuaalisuuden moninaisuuden • toimii sukupuolitietoisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii erilaisista kulttuureista tulevien asiakkaiden kanssa ja hakee tietoa monikulttuurisuudesta • ottaa toiminnassaan monipuolisesti huomioon asiakkaan hengelliset, henkiset ja eettiset tarpeet • huomioi asiakkaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden • huomioi asiakkaan seksuaalisuuden moninaisuuden • toimii sukupuolitietoisesti kohdaten asiakkaan yksilönä ilman ennalta määritettyjä sukupuoliodotuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii erilaisista kulttuureista tulevien asiakkaiden kanssa ja hakee aktiivisesti tietoa monikulttuurisuudesta • ottaa toiminnassaan monipuolisesti huomioon asiakkaan hengelliset, henkiset ja eettiset tarpeet perustellen toimintaansa • huomioi asiakkaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden • huomioi asiakkaan seksuaalisuuden moninaisuuden • toimii sukupuolitietoisesti kohdaten asiakkaan yksilönä ilman ennalta määritettyjä sukupuoliodotuksia ja edistää toiminnallaan sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Opiskelija työskentelee ehkäisevässä ja kuntouttavassa työssä eri toimintaympäristöissä.

Asiakkaan mielenhyvinvoinnin, mielenterveyden ja päihitteettömyyden edistäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja toipumisorientaatiota huomioiden eri-ikäiset ja taustaltaan erilaiset asiakkaat - tunnistaa riskikäyttäytymistä ja sen haittoja - tuntee päivystykselliset ja liikkuvat palvelut ja ohjaa asiakkaita niihin työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja toipumisorientaatiota huomioiden monipuolisesti eri-ikäiset ja taustaltaan erilaiset asiakkaat - tunnistaa riskikäyttäytymisen ja sen haitat - tuntee päivystykselliset ja liikkuvat palvelut ja ohjaa niihin asiakkaita itsenäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tukee asiakkaan positiivista mielenterveyttä ja toipumisorientaatiota huomioiden monipuolisesti ja yksilöllisesti eri-ikäiset ja taustaltaan erilaiset asiakkaat - tunnistaa riskikäyttäytymisen ja sen haitat sekä ottaa riskikäyttäytymisen puheeksi - tuntee päivystykselliset ja liikkuvat palvelut ja ohjaa niihin asiakkaita itsenäisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaan aseman ja osallisuuden vahvistaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• mahdollistaa asiakkaalle päivittäiseen elämään liittyvien valintojen teon • kunnioittaa asiakkaan yksityisyyttä ja valintoja • kuulee asiakkaan mielipiteitä ja edistää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia ja osallisuutta hänen omassa elämässään • motivoi asiakasta yhdessä toimimiseen • hyödyntää asiakastyössä kokemusasiantuntijoita ja vertaistukea
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• mahdollistaa asiakkaalle päivittäiseen elämään liittyvien valintojen teon ja tarjoaa erilaisia vaihtoehtoja • kunnioittaa asiakkaan yksityisyyttä ja valintoja • kuulee asiakkaan mielipiteitä ja edistää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia ja osallisuutta hänen omassa elämässään ja lähiyhteisössään • motivoi asiakasta yhdessä toimimiseen ja vahvistaa asiakkaan ryhmään tai yhteisöön kuulumisen tunnetta • hyödyntää asiakastyössä kokemusasiantuntijoita ja vertaistukea aktiivisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• mahdollistaa asiakkaalle päivittäiseen elämään liittyvien valintojen teon ja tarjoaa monipuolisesti erilaisia vaihtoehtoja • kunnioittaa asiakkaan yksityisyyttä ja valintoja • kuulee asiakkaan mielipiteitä ja edistää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia ja osallisuutta hänen omassa elämässään, lähiyhteisössään ja yhteiskunnassa • motivoi aktiivisesti asiakasta yhdessä toimimiseen ja vahvistaa asiakkaan ryhmään tai yhteisöön kuulumisen tunnetta • käyttää asiakastyössä kokemusasiantuntijoita ja vertaistukea sekä hyödyntää heidän osaamistaan.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakas- ja verkostotyössä sekä lääkehoidossa.

Näyttöön perustuvan tiedon, suositusten ja menetelmien mukaan toimiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden keskeisiä mielenterveys- ja päihdeongelmia sekä -sairauksia ja hyödyntää tietoa asiakastyössä - tietää keskeiset mielenterveys- ja päihdetyön ehkäisevät, hoidolliset ja kuntouttavat menetelmät sekä näyttöön perustuvat suositukset ja käyttää niitä asiakastyössä - edistää mielenterveys- ja päihdeasiakkaan terveyttä ja elämänhallintaa sekä ehkäisee turvallisuutta uhkaavia tekijöitä työryhmän jäsenenä - suunnittelee ja käyttää keskeisiä mielenterveys- ja päihdetyön ehkäiseviä, hoidollisia ja kuntouttavia yksilö- ja ryhmätyömenetelmiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden mielenterveys- ja päihdeongelmia sekä -sairauksia ja hyödyntää tietoa aktiivisesti asiakastyössä - tietää mielenterveys- ja päihdetyön ehkäisevät, hoidolliset ja kuntouttavat menetelmät sekä näyttöön perustuvat suositukset ja käyttää niitä monipuolisesti asiakastyössä - edistää mielenterveys- ja päihdeasiakkaan terveyttä ja elämänhallintaa sekä ehkäisee turvallisuutta uhkaavia tekijöitä - suunnittelee ja käyttää mielenterveys- ja päihdetyön ehkäiseviä, hoidollisia ja kuntouttavia yksilö- ja ryhmätyömenetelmiä tarkoituksenmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden mielenterveys- ja päihdeongelmia sekä -sairauksia ja hyödyntää tietoa aktiivisesti ja monipuolisesti asiakastyössä - tietää mielenterveys- ja päihdetyön menetelmät sekä näyttöön perustuvat suositukset ja käyttää niitä monipuolisesti ja voimavara- ja lähtöisesti asiakastyössä - edistää aktiivisesti mielenterveys- ja päihdeasiakkaan terveyttä ja elämänhallintaa sekä ehkäisee turvallisuutta uhkaavia tekijöitä - suunnittelee ja käyttää monipuolisesti mielenterveys- ja päihdetyön ehkäiseviä, hoidollisia ja kuntouttavia yksilö- ja ryhmätyömenetelmiä tarkoituksenmukaisesti.

Kriisien tunnistaminen mielenterveys- ja päihdetyössä

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa joitakin psyykkisiä kriisejä ja niiden eri vaiheita ja käyttää joitakin kriisityön menetelmiä yhdessä työryhmän kanssa - hyödyntää tietoa kriisien ja traumojen vaikutuksesta mielenterveys- ja päihdetyössä osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa erilaiset psyykkiset kriisit ja niiden eri vaiheet ja käyttää erilaisia kriisityön menetelmiä yhdessä työryhmän kanssa - hyödyntää työssään tietoa kriisien ja traumojen vaikutuksesta mielenterveys- ja päihdetyössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa monipuolisesti erilaiset psyykkiset kriisit ja niiden eri vaiheet ja käyttää erilaisia kriisityön menetelmiä asiakaslähtöisesti yhdessä työryhmän kanssa - hyödyntää työssään kokonaisvaltaisesti tietoa kriisien ja traumojen vaikutuksesta mielenterveys- ja päihdetyössä.

Lääkehoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään omalla vastuualueellaan • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa ja voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimpien mielenterveys- ja päihdesairauksien lääkehoidon • tietää ja tarkkailee tavallisimpien mielenterveys- ja päihdetyössä käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisten lääkkeiden väärinkäytön ilmiöitä ja tiedottaa niistä suullisesti työryhmässä • toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • motivoi asiakasta yksilöllisen lääkehoitosuunnitelman mukaisesti • huomioi ja perustelee työryhmän jäsenenä lääkkeiden käyttämättä jättämisen vaikutukset asiakkaalle
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • hallitsee yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään omalla vastuualueellaan • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa ja voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimpien mielenterveys- ja päihdesairauksien lääkehoidon • tietää ja tarkkailee tavallisimpien mielenterveys- ja päihdetyössä käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisten lääkkeiden väärinkäytön ilmiöitä ja tiedottaa niistä suullisesti ja kirjallisesti työryhmässä ja ehkäisee niitä • tunnistaa asiakkaan lääkehoitoon vaikuttavia mahdollisia riskejä ja tiedottaa niistä työryhmässä sekä ehkäisee riskejä • käyttää motivoivia menetelmiä ohjatessaan asiakasta ja lähiverkostoa yksilöllisen lääkehoitosuunnitelman toteuttamisessa • huomioi ja perustelee lääkkeiden käyttämättä jättämisen vaikutukset asiakkaalle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • hallitsee yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään omalla vastuualueellaan • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle

	• tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset• ohjaa asiakasta sähköisen lääkemääräyksen tulkinnessa ja voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimpien mielenterveys- ja päihdesairauksien lääkehoidon• tietää ja tarkkailee tavallisimpien mielenterveys- ja päihdetyössä käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia, monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisten lääkkeiden väärinkäytön ilmiöitä ja tiedottaa niistä suullisesti ja kirjallisesti työryhmässä ja ehkäisee niitä• tunnistaa asiakkaan lääkehoitoon vaikuttavia mahdollisia riskejä, tiedottaa niistä työryhmässä sekä ehkäisee riskejä• käyttää motivoivia menetelmiä ohjatessaan asiakasta ja lähiverkostoa yksilöllisen lääkehoitosuunnitelman toteuttamisessa ja perustelee sen merkitystä asiakkaalle• huomioi ja perustelee lääkkeiden käyttämättä jättämisen vaikutukset asiakkaalle sekä motivoi asiakasta lääkehoidossa.

Opiskelija edistää mielenterveys- ja päihdeasiakkaan toimintakykyä ja päivittäisissä toiminnoissa selviytymistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• avustaa asiakasta päivittäisissä toiminnoissa ja arjen hallinnassa huomioiden asiakkaan toimintakyvyn • ohjaa ja motivoi asiakasta edistämään ja ylläpitämään toimintakykyään • ohjaa ja avustaa asiakasta suun hoidossa ja perushoidossa • ohjaa asiakasta kodinhoidossa, ravitsemuksessa, ruoan hankinnassa ja laitossa • käyttää toiminnallisia menetelmiä ja hyödyntää kulttuurin, liikunnan ja taiteen mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ohjaa ja kannustaa asiakasta voimavaralähtöisesti päivittäisissä toiminnoissa ja arjen hallinnassa huomioiden asiakkaan toimintakyvyn • ohjaa ja motivoi voimavaralähtöisesti asiakasta edistämään ja ylläpitämään toimintakykyään • ohjaa ja avustaa asiakasta suun hoidossa ja perushoidossa sekä motivoi omahoitoon • ohjaa asiakasta kodinhoidossa, ravitsemuksessa, ruoan hankinnassa ja laitossa kannustaen asiakasta omatoimisuuteen • käyttää monipuolisesti toiminnallisia menetelmiä ja hyödyntää kulttuurin, liikunnan ja taiteen mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ohjaa ja kannustaa asiakasta tarkoituksenmukaisesti ja voimavaralähtöisesti päivittäisissä toiminnoissa ja itsenäisessä arjen hallinnassa huomioiden asiakkaan toimintakyvyn • ohjaa ja motivoi voimavaralähtöisesti asiakasta edistämään ja ylläpitämään toimintakykyään ja elämänhallintaansa • ohjaa ja avustaa asiakasta monipuolisesti suun hoidossa ja perushoidossa sekä motivoi omahoitoon • ohjaa asiakasta kodinhoidossa, ravitsemuksessa, ruoan hankinnassa ja laitossa kannustaen asiakasta omatoimisuuteen ja huomioiden asiakkaan toiveet • käyttää monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti toiminnallisia menetelmiä ja hyödyntää kulttuurin, liikunnan ja taiteen mahdollisuuksia osallisuuden edistämiseksi.

Opiskelija ohjaa palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa toimintayksikkönsä perustehtävän ja toimii sen mukaan - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - tietää yhdistettyjen palveluiden järjestämismallit ja tukee asiakasta palveluiden käytössä - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan saamaan tarvitsemansa palvelut
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tietää toimintayksikkönsä perustehtävän osana organisaatiota ja palvelujärjestelmää ja toimii sen mukaisesti - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - tietää yhdistettyjen palveluiden järjestämismallit sekä motivoi ja tukee asiakasta ja hänen lähiverkostoaan valitsemaan ja käyttämään palveluita - motivoi ja ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan saamaan tarvitsemansa palvelut
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tietää toimintayksikkönsä perustehtävän osana organisaatiota ja kokonaisvaltaista palvelujärjestelmää ja toimii sen mukaisesti - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - tietää yhdistettyjen palveluiden järjestämismallit sekä motivoi ja tukee asiakasta ja hänen lähiverkostoaan valitsemaan ja käyttämään palveluita tarkoituksenmukaisesti - motivoi ja ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan saamaan tarvitsemansa palvelut sekä esittää vaihtoehtoja.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Asiakasturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ennakoi yhdessä asiakkaan kanssa terveyttä ja hyvinvointia uhkaavia ja turvallisuutta vaarantavia tekijöitä työryhmän jäsenenä - tunnistaa eettisesti haastavia tilanteita ja osaa ratkaista niitä työryhmän jäsenenä - edistää asiakkaan omatoimisuutta ja osallisuutta huomioiden lähiverkoston ja ympäristön - edistää asiakkaan kykyä päättää asioistaan oman elämänsä toimijana työryhmän jäsenenä - edistää asiakkaan elämäntaitoja, terveyttä ja turvataitoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ennakoi yhdessä asiakkaan kanssa terveyttä ja hyvinvointia uhkaavia ja turvallisuutta vaarantavia tekijöitä - toimii eettisesti haastavissa tilanteissa ammatillisesti - edistää asiakkaan omatoimisuutta ja osallisuutta huomioiden lähiverkoston ja ympäristön - edistää asiakkaan kykyä päättää asioistaan oman elämänsä toimijana - edistää asiakkaan elämäntaitoja, terveyttä ja turvataitoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ennakoi ja ehkäisee yhdessä asiakkaan kanssa hyvinvointia uhkaavia ja turvallisuutta vaarantavia tekijöitä sekä tekee kehittämissuhteita turvallisuuden parantamiseksi - toimii eettisesti haastavissa tilanteissa ammatillisesti ja soveltaa eri ratkaisuvaihtoehtoja - edistää yhdessä asiakkaan kanssa asiakkaan omatoimisuutta ja osallisuutta huomioiden lähiverkoston ja ympäristön - edistää aktiivisesti asiakkaan kykyä päättää asioistaan oman elämänsä toimijana - edistää monipuolisesti asiakkaan elämäntaitoja, terveyttä ja turvataitoja huomioiden lähiverkoston ja ympäristön ja tehden kehittämissuhteita.

Työhyvinvoinnin ja turvallisuuden ylläpitäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii niiden edellyttämällä tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - ylläpitää osaltaan hyvää työilmapiiriä ja ymmärtää sen vaikutuksen asiakastyytyväisyyteen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii niiden edellyttämällä tavalla ehkäisten riskejä - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - ylläpitää ja edistää osaltaan hyvää työilmapiiriä ja ymmärtää sen vaikutuksen asiakastyytyväisyyteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii niiden edellyttämällä tavalla ehkäisten riskejä ja perustellen toimintaansa - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - ylläpitää ja edistää osaltaan hyvää työilmapiiriä, ymmärtää sen vaikutuksen asiakastyytyväisyyteen ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija arvioi mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee ohjattuna osaamisensa tuotteistamista • työskentelee vastuullisesti ja ymmärtää oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee ja selvittää työssään oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja kehittää aktiivisesti yrittäjyysvalmiuksiaan ja arvioi realistisesti oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti, huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä ja muuttaa joustavasti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • edistää toiminnallaan monipuolisesti tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella • perustelee ratkaisujaan ammatillisella tiedolla • tekee päätöksiä omalla vastuualueellaan moniammatillisen työryhmän jäsenenä • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä hyödyntää työnohjausta omassa työssään ja ammatillisessa kasvussa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella • perustelee ratkaisujaan monipuolisesti ammatillisella tiedolla • tekee itsenäisiä päätöksiä omalla vastuualueellaan moniammatillisen työryhmän jäsenenä • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä käyttää työnohjausta omassa työssään ja ammatillisessa kasvussa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti hyödyntäen saamaansa palautetta • perustelee ratkaisujaan monipuolisesti ammatillisella tiedolla ja soveltaa niitä eri tilanteissa • tekee itsenäisiä päätöksiä omalla vastuualueellaan moniammatillisen työryhmän jäsenenä tehden kehittämis ehdotuksia • ylläpitää ja kehittää aktiivisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä käyttää työnohjausta omassa työssään ja ammatillisessa kasvussa.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla mielenterveys- ja päihdetyötä toteuttavassa ympäristössä tai asiakkaan kotona lähihoitajan työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.24. Sairaanhoitotyössä toimiminen, 35 osp (106247)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan
- suunnitella työtään sairaanhoitotyössä ja tehdä yhteistyötä työryhmän ja verkoston kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan sairaanhoitoa ja huolenpitoa
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja sairaanhoitotyössä
- toteuttaa lääkehoitoa
- ohjata palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita - noudattaa alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - perehtyy työpaikan omavalvontasuunnitelmaan lähihoitajan työn näkökulmasta ja työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti - lajittelee syntyvät jätteet, kierrättää materiaaleja ja käyttää kertakäyttötuitteita tarkoituksenmukaisesti - kohtelee asiakkaita yhdenvertaisesti ja tasapuolisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita perustellen toimintaansa - toimii vastuullisesti noudattaen alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa perustellen toimintaansa - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - perehtyy aktiivisesti työpaikan omavalvontasuunnitelmaan lähihoitajan työn näkökulmasta ja työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa - käyttää kertakäyttötuitteita tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon taloudellisuuden ja kertyvän jätteen määrän niiden käytössä - lajittelee syntyvät jätteet ja kierrättää materiaaleja uusiokäyttäen sekä huomioi toimintojen ympäristövaikutukset - kohtelee asiakkaita yhdenvertaisesti ja tasapuolisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita perustellen monipuolisesti toimintaansa - toimii vastuullisesti noudattaen alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa perustellen toimintaansa monipuolisesti - noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita - perehtyy aktiivisesti työpaikan omavalvontasuunnitelmaan lähihoitajan työn näkökulmasta ja työskentelee omavalvontamääräysten mukaisesti tehden kehittämisehdotuksia - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämisehdotuksia - valitsee ja käyttää kertakäyttötuitteita tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti ja huolehtii jätteiden asianmukaisesta lajittelusta - kierrättää materiaaleja uusiokäyttäen ja huomioi toimintojen ympäristövaikutukset sekä tarvikkeiden elinkaariajattelun - kohtelee asiakkaita yhdenvertaisesti ja tasapuolisesti.

Opiskelija suunnittelee työtään sairaanhoitotyössä ja tekee yhteistyötä työryhmän ja verkoston kanssa.

Suunnitelmallinen työskentely	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee ja asettaa tavoitteita työlleen työryhmän jäsenenä • suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti • suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä työryhmän jäsenenä • tekee työhön liittyviä valintoja ja päätöksiä työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee ja asettaa tavoitteita työlleen asiakkaan tarpeet huomioiden yhdessä asiakkaan kanssa • suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti huomioiden lähiverkoston • suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä ottaen huomioon työpaikan muut toiminnan suunnitelmat • suunnittelee toimintaansa moniammatillisen työryhmän jäsenenä lähihoitajan vastuualueella ja hakee tarvittaessa ohjausta • tekee työhön liittyviä valintoja ja päätöksiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• asettaa tavoitteita työlleen yhdessä asiakkaiden kanssa tarvelähtöisesti ja suunnittelee työtään sen pohjalta • suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti huomioiden lähiverkoston, perustelee toimintaansa ja esittää vaihtoehtoisia toimintatapoja • suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä ottaen huomioon työpaikan muut toiminnan suunnitelmat ja tarvittaessa muuttaa suunnitelmaansa • suunnittelee toimintaansa moniammatillisen työryhmän jäsenenä lähihoitajan vastuualueella ja hakee tarvittaessa ohjausta • tekee työhön liittyviä valintoja ja päätöksiä perustellen monipuolisesti toimintaansa.

Työryhmän jäsenenä työskentely	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee eri ammattiryhmien tehtävät ja toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä - ratkaisee ongelmia työryhmän jäsenenä - toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä - noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita - hakee tukea työhönsä ja hyödyntää konsultaatiota - noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee eri ammattiryhmien tehtävät ja toimii aktiivisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä - ratkaisee ongelmia ja tuo esille eri vaihtoehtoja toimia - toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä - noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita - hakee aktiivisesti tukea työhönsä ja hyödyntää konsultaatiota - noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee eri ammattiryhmien tehtävät ja toimii aktiivisesti ja joustavasti moniammatillisen työryhmän jäsenenä - ratkaisee ongelmia ja tuo esille eri vaihtoehtoja toiminnalle perustellen toimintaansa - toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä sekä esittää vaihtoehtoisia kehittämis ehdotuksia - noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintaperiaatteita - hakee aktiivisesti tukea työhönsä ja hyödyntää konsultaatiota kannustaen työyhteisöä hyödyntämään tukea - noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan sairaanhoitoa ja huolenpitoa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- havainnoi asiakkaan tilannetta huomioiden asiakkaan tarpeet - osallistuu asiakkaalle tehtävän sairaanhoitoa ja huolenpitoa edistävän suunnitelman laatimiseen käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - toteuttaa ja arvioi suunnitelmaa työryhmän jäsenenä - käyttää potilas- ja asiakastietojärjestelmiä työyksikön ohjeiden mukaan osana työryhmää huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset - kirjaa hoitoprosessin eri vaiheita työryhmän jäsenenä ja hakee tarvittaessa apua - vastaa työryhmän jäsenenä asiakasdokumenteista niin, että asiakkaan ja työntekijän oikeusturva toteutuu
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- havainnoi asiakkaan tilannetta monipuolisesti huomioiden asiakkaan tarpeet - laatii yhdessä asiakkaan kanssa sairaanhoitoa ja huolenpitoa edistävän suunnitelman käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - toteuttaa ja arvioi suunnitelmaa - käyttää potilas- ja asiakastietojärjestelmiä työyksikön ohjeiden mukaan huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset - kirjaa hoitoprosessin eri vaiheita ja tiedottaa asiakkaan tilasta työryhmälle suullisesti ja kirjallisesti - vastaa asiakasdokumenteista niin, että asiakkaan ja työntekijän oikeusturva toteutuu
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- havainnoi asiakkaan tilannetta kokonaisvaltaisesti huomioiden asiakkaan tarpeet - laatii yhdessä asiakkaan ja tämän läheisten kanssa sairaanhoitoa ja huolenpitoa edistävän suunnitelman käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - toteuttaa ja arvioi asiakkaalle tehtävää suunnitelmaa neuvotellen yhdessä työryhmän, asiakkaan sekä hänen verkostonsa kanssa - käyttää itsenäisesti potilas- ja asiakastietojärjestelmiä työyksikön ohjeiden mukaan huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset - kirjaa hoitoprosessin eri vaiheita itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti ja tiedottaa asiakkaan tilasta olennaiset asiat työryhmälle suullisesti ja kirjallisesti - vastaa asiakasdokumenteista niin, että asiakkaan ja työntekijän oikeusturva toteutuu ja perustelee toimintaansa.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa.

Ammatillinen vuorovaikutus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa • huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • on läsnä vuorovaikutustilanteissa asiakkaan ja tämän lähiverkoston kanssa • käyttää vuorovaikutuksessa puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakkaiden kanssa • käyttää selkokieltä muokaten tarvittaessa ilmaisuaan • kuulee asiakkaan mielipiteitä ja toiveita tukien työryhmän jäsenenä asiakkaan osallisuutta ja elämän merkityksellisyyttä • käyttää työssään tieto- ja viestintätekniikkaa osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ammatillisesti ja luontevasti vuorovaikutustilanteissa • huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • on aktiivisesti ja välittävästi läsnä vuorovaikutustilanteissa asiakkaan ja tämän lähiverkoston kanssa • käyttää vuorovaikutuksessa sujuvasti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakkaiden kanssa • käyttää selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi • kuulee asiakkaan mielipiteitä ja toiveita tukien asiakkaan osallisuutta ja elämän merkityksellisyyttä • käyttää työssään tieto- ja viestintätekniikkaa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ammatillisesti, luontevasti ja vastuullisesti vaihtuvissa vuorovaikutustilanteissa • huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • on aktiivisesti ja välittävästi läsnä vuorovaikutustilanteissa asiakkaan ja tämän lähiverkoston kanssa luoden turvallisuuden tunnetta • käyttää vuorovaikutuksessa sujuvasti ja monipuolisesti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakkaiden kanssa • käyttää luontevasti selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi rohkaisten asiakasta itsensä ilmaisuun • kuulee asiakkaan mielipiteet ja toiveet tukien asiakkaan osallisuutta ja elämän merkityksellisyyttä • huomioi asiakkaan läheiset ja sosiaalisen hyvinvoinnin verkostot • käyttää työssään tieto- ja viestintätekniikkaa monipuolisesti perustellen toimintaansa.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen ja ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/Alakohtainen kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa	
Tutkinnon suorittaja	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja sairaanhoitotyössä.

Asiakkaan hoito- ja huolenpitotyössä toimiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- toteuttaa sairaanhoitotyötä asiakas- ja tarvelähtöisesti osana työryhmää - tukee, ohjaa ja motivoi asiakkaita selviytymään päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti toistuvissa työtilanteissa - toteuttaa työryhmän ohjeiden mukaan tavallisimpia sisätauti-kirurgisia ja neurologisia sairauksia, infektiota, syöpää, silmätauteja ja ihotauteja sekä muistisairauksia sairastavien asiakkaiden hoitotyötä ja hyödyntää näyttöön perustuvaa tietoa sairauksista työssään - toteuttaa työryhmän ohjeiden mukaan mielenterveys- ja päihdesairauksia sairastavien hoitoa ja edistää asiakkaan toimintakykyisyyttä - tuntee sairauksien ja ikääntymisen aiheuttamat muutokset elimistön normaalissa rakenteessa ja toiminnassa - huomioi asiakkaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden - hoitaa gynekologisia ja urologisia sairauksia sairastavia asiakkaita osana työryhmää - toimii osana työryhmää hoitoelvytyksessä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toteuttaa sairaanhoitotyötä asiakas- ja tarvelähtöisesti moniammatillisena yhteistyönä - tukee, ohjaa ja motivoi asiakkaita selviytymään päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti - toteuttaa tavallisimpia sisätauti-kirurgisia ja neurologisia sairauksia, infektiota, syöpää, silmätauteja ja ihotauteja sekä muistisairauksia sairastavien asiakkaiden hoitotyötä perustellen näyttöön perustuvalla tiedolla toimintaansa - toteuttaa mielenterveys- ja päihdesairauksia sairastavien hoitoa ja edistää asiakkaan toimintakykyisyyttä voimavaralähtöisesti - käyttää työssään näyttöön perustuvaa tietoa sairauksien ja ikääntymisen aiheuttamista muutoksista elimistön normaalissa rakenteessa ja toiminnassa - huomioi asiakkaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden - hoitaa gynekologisia ja urologisia sairauksia sairastavia asiakkaita - toimii osana työryhmää hoitoelvytyksessä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toteuttaa aktiivisesti sairaanhoitotyötä asiakas- ja tarvelähtöisesti moniammatillisena yhteistyönä - tukee, ohjaa ja motivoi asiakkaita selviytymään päivittäisissä toiminnoissa voimavaralähtöisesti vaihtuvissa tilanteissa - toteuttaa itsenäisesti tavallisimpia sisätauti-kirurgisia ja neurologisia sairauksia, infektiota, syöpää, silmätauteja ja ihotauteja sekä muistisairauksia sairastavien asiakkaiden hoitotyötä perustellen näyttöön perustuvalla tiedolla monipuolisesti toimintaansa - toteuttaa yksilöllisesti mielenterveys- ja päihdesairauksia sairastavien hoitoa ja edistää asiakkaan toimintakykyisyyttä voimavaralähtöisesti

	• käyttää työssään monipuolisesti näyttöön perustuvaa tietoa sairauksien ja ikääntymisen aiheuttamista muutoksista elimistön normaalissa rakenteessa ja toiminnassa • huomioi yksilöllisesti asiakkaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden • hoitaa gynekologisia ja urologisia sairauksia sairastavia asiakkaita • toimii osana työryhmää hoitoelvytyksessä.
--	--

Hoitotyön menetelmien käyttäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tarkkailee asiakkaan elintoimintoja ja toimintakykyä sekä tiedottaa niistä sovitulla tavalla - toimii aseptisten periaatteiden mukaan ja hyödyntää tietoa aseptiikasta työssään - tunnistaa mikrobien vaikutukset ihmisen terveyteen - toteuttaa työryhmän jäsenenä tartuntatautien hoitotyötä ja toteuttaa eristyksen asiakkaan tilanteen mukaan sekä perustelee toimintaansa - valmistelee, avustaa ja tekee hoitotoimenpiteitä (elintoimintojen mittaukset kuten verenpaineen mittausta, pulssin seuranta, hengityksen tiheys, verensokeri, happisaturaatio ja lämpö; katetrointi, liman imeminen, hapen anto, EKG:n otto ja monitorointi, steriilin toimenpiteen valmistelu, letkuruokinta, ompeleiden poisto ja haavanhoito) osana työryhmää - ottaa vieritutkimusnäytteitä osana työryhmää hyödyntäen työssään tietoa peruslaboratoriotutkimuksista - valmistelee asiakkaan tutkimukseen, toimenpiteeseen ja leikkaukseen osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tarkkailee asiakkaan elintoimintoja ja toimintakykyä, kirjaa havaintojaan sekä tiedottaa niistä sovitulla tavalla - toimii aseptisten periaatteiden mukaan perustellen toimintaansa - tietää mikrobien vaikutukset ihmisen terveyteen ja perustelee toimintaansa - toteuttaa tartuntatautien hoitotyötä ja toteuttaa eristyksen asiakkaan tilanteen mukaan sekä perustelee toimintaansa - valmistelee, avustaa ja tekee hoitotoimenpiteitä itsenäisesti (elintoimintojen mittaukset kuten verenpaineen mittausta, pulssin seuranta, hengityksen tiheys, verensokeri, happisaturaatio ja lämpö; katetrointi, liman imeminen, hapen anto, EKG:n otto ja monitorointi, steriilin toimenpiteen valmistelu, letkuruokinta, ompeleiden poisto ja haavanhoito) - ottaa vieritutkimusnäytteitä hyödyntäen työssään tietoa peruslaboratoriotutkimuksista - valmistelee asiakkaan tutkimukseen, toimenpiteeseen tai leikkaukseen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tarkkailee asiakkaan elintoimintoja ja toimintakykyä, kirjaa havaintojaan sekä tiedottaa niistä sovitulla tavalla - toimii aseptisten periaatteiden mukaan perustellen monipuolisesti toimintaansa - tietää mikrobien vaikutukset ihmisen terveyteen ja perustelee monipuolisesti toimintaansa - toteuttaa tartuntatautien hoitotyötä ja toteuttaa eristyksen asiakkaan tilanteen mukaan perustellen toimintaansa sekä tuntee infektioiden torjuntatyön organisoinnin - valmistelee, avustaa ja tekee hoitotoimenpiteitä itsenäisesti (elintoimintojen mittaukset kuten verenpaineen mittausta, pulssin seuranta, hengityksen tiheys, verensokeri, happisaturaatio ja lämpö; katetrointi, liman imeminen, hapen anto, EKG:n otto ja monitorointi, steriilin toimenpiteen valmistelu, letkuruokinta, ompeleiden poisto ja haavanhoito) perustellen toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla

	• ottaa vieritutkimusnäytteitä hyödyntäen työssään näyttöön perustuvaa tietoa peruslaboratoriotutkimuksista• valmistelee itsenäisesti asiakkaan tutkimukseen, toimenpiteeseen tai leikkaukseen.

Asiakkaan hyvinvoinnista huolehtiminen sairaanhoitotyössä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa ja huomioi sairauden vaikutukset asiakkaan ravitsemushoittoon sekä seuraa asiakkaan ravitsemustilaa - tunnistaa ja huomioi sairauden vaikutuksen suun terveyteen - tunnistaa ja huomioi sairauden vaikutuksen jalkojen terveyteen - toteuttaa kivunhoitoa käyttäen joitakin kivunlievitysmenetelmiä - tukee asiakkaan mielenterveyttä ja kannustaa päihteettömyyteen - huomioi työryhmän kanssa sairauksien vaikutuksen asiakkaan unen ja levon tarpeeseen - huomioi liikunnan merkityksen eri sairauksien hoidossa osana työryhmää - toteuttaa saattohoitoa ja kuolevan asiakkaan hoitoa osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa ja huomioi sairauden vaikutukset asiakkaan ravitsemushoittoon sekä arvioi ja seuraa asiakkaan ravitsemustilaa - tunnistaa ja huomioi sairauden vaikutuksen suun terveyteen sekä tunnistaa suun perushoidon haasteita - tunnistaa ja huomioi sairauden vaikutuksen jalkojen terveyteen sekä tunnistaa jalkojenhoidon haasteita - toteuttaa kivunhoitoa käyttäen erilaisia kivunlievitysmenetelmiä - tukee asiakkaan mielenterveyttä ja kannustaa sekä tukee päihteettömyyteen - huomioi sairauksien vaikutuksen asiakkaan unen ja levon tarpeeseen sekä ohjaa asiakasta uneen ja lepoon liittyen - huomioi liikunnan merkityksen eri sairauksien hoidossa - toteuttaa yksilöllistä saattohoitoa ja kuolevan asiakkaan hoitoa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa ja huomioi sairauden vaikutukset asiakkaan ravitsemushoittoon sekä arvioi ja seuraa asiakkaan ravitsemustilaa perustellen toimintaansa - tunnistaa ja huomioi sairauden vaikutuksen suun terveyteen, tunnistaa suun perushoidon haasteita sekä tekee yhteistyötä asiantuntijoiden kanssa - tunnistaa ja huomioi sairauden vaikutuksen jalkojen terveyteen, tunnistaa jalkojenhoidon haasteita sekä tekee yhteistyötä asiantuntijoiden kanssa - toteuttaa kivunhoitoa käyttäen erilaisia kivunlievitysmenetelmiä ennakoiden ja huomioiden muutokset asiakkaan tilassa ja toimintakyvyssä - ohjaa asiakasta mielenterveytensä edistämässä ja kannustaa sekä tukee päihteettömyyteen - huomioi sairauksien vaikutuksen asiakkaan unen ja levon tarpeeseen sekä ohjaa asiakasta uneen ja lepoon liittyen ja tarjoaa erilaisia hoidon vaihtoehtoja unen ja levon puutteisiin - huomioi liikunnan merkityksen eri sairauksien hoidossa ohjaten asiakasta - toteuttaa yksilöllistä saattohoitoa ja kuolevan asiakkaan hoitoa perustellen toimintaansa.

Opiskelija toteuttaa lääkehoitoa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut ja yksikkömuunnokset • ohjaa asiakasta työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimpien sisätauti-kirurgisten ja neurologisten sairauksien, infektioiden, syöpien, silmä- ja ihotautien sekä muistisairauksien lääkehoidon • tietää ja tarkkailee tavallisimpien sisätauti-kirurgisten ja neurologisten sairauksien, infektioiden, syöpien, silmä- ja ihotautien sekä muistisairauksissa käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, sivuvaikutuksia ja monilääkityksiä ja tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä työryhmässä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää yleisimpiä lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut ja yksikkömuunnokset • ohjaa asiakasta ja lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimpien sisätauti-kirurgisten ja neurologisten sairauksien, infektioiden, syöpien, silmä- ja ihotautien sekä muistisairauksien lääkehoidon • tietää ja tarkkailee tavallisimpien sisätauti-kirurgisten ja neurologisten sairauksien, infektioiden, syöpien, silmä- ja ihotautien sekä muistisairauksissa käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, sivuvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt, tiedottaa niistä työryhmässä ja ehkäisee niitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää yleisimpiä lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä aktiivisesti työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut ja yksikkömuunnokset • ohjaa aktiivisesti asiakasta ja lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimpien sisätauti-kirurgisten ja neurologisten sairauksien, infektioiden, syöpien, silmä- ja ihotautien sekä muistisairauksien lääkehoidon

	tietää, tarkkailee ja perustelee tavallisimpien sisätauti-kirurgisten ja neurologisten sairauksien, infektioiden, syöpien, silmä- ja ihotautilien sekä muistisairauksissa käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, sivuvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt, tiedottaa niistä työryhmässä ja ehkäisee niitä.
--	---

Opiskelija ohjaa palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - antaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen tietoa sosiaali- ja terveysterveystoimista sekä etuuksista - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä - osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen - tekee monialaista yhteistyötä asiakkaan hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - antaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen tarkoituksenmukaisesti tietoa sosiaali- ja terveysterveystoimista sekä etuuksista - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä - osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen - tekee monialaista yhteistyötä tarkoituksenmukaisesti asiakkaan hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - antaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen tietoa sosiaali- ja terveysterveystoimista sekä etuuksista asiakaslähtöisesti ja tarkoituksenmukaisesti - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä - osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen - tekee tarkoituksenmukaisesti ja asiakaslähtöisesti monialaista yhteistyötä asiakkaan hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi.

Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden ylläpitäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla - noudattaa yksikön työhyvinvointi- ja turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastytytyväisyyteen - noudattaa ergonomian ohjeistuksia siirto- ja hoitotilanteissa - tunnistaa asiakkaan voimavaroja siirto- ja hoitotilanteissa - käyttää apuvälineitä siirto- ja hoitotilanteissa - tunnistaa asiakkaan voimavaroja siirto- ja hoitotilanteissa - tunnistaa työssään fyysisiä ja psyykkisiä kuormitus- ja riskitekijöitä - ylläpitää työkykyään ja työssä jaksamistaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla - noudattaa yksikön työhyvinvointi- ja turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastytytyväisyyteen - soveltaa ergonomian ohjeistuksia siirto- ja hoitotilanteissa ja huomioi aktiivisesti oman työasennon - aktivoi asiakkaan voimavaroja siirto- ja hoitotilanteissa - käyttää sujuvasti apuvälineitä siirto- ja hoitotilanteissa - tunnistaa työssään fyysisiä ja psyykkisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja ehkäisee niitä - ylläpitää aktiivisesti työkykyään ja työssä jaksamistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii tilanteen edellyttämällä tavalla - noudattaa yksikön työhyvinvointi- ja turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastytytyväisyyteen - soveltaa ja perustelee ergonomian ohjeistuksia siirto- ja hoitotilanteissa sekä käyttää työssään aktiivisesti hyvää työasentoa ja perustelee omaan työasentoon vaikuttavia tekijöitä - soveltaa ja perustelee apuvälineiden käyttöä erilaisissa siirto- ja hoitotilanteissa - hyödyntää, tunnistaa ja aktivoi asiakkaan voimavaroja siirto- ja hoitotilanteissa, ja hyödyntää luonnollisia liikemalleja ja työasentoja

	- tunnistaa työssään fyysisiä ja psyykkisiä kuormitus- ja riskitekijöitä, ehkäisee niitä sekä tekee kehittämis ehdotuksia - ylläpitää aktiivisesti työkykyään ja työssä jaksamistaan ja perustelee omaan työasentoon vaikuttavia tekijöitä.
--	--

Asiakasturvallisuuden huomioon ottaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- huomioi asiakasturvallisuuden ja tapaturmien ennaltaehkäisyn sairaanhoitotyössä - toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhan, ohjaa avun saannissa ja tiedottaa työryhmälle - ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään edunvalvontaan liittyen osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden ja tapaturmien ennaltaehkäisyn työskennellessään sairaanhoitotyössä ja perustelee toimintaansa - toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhan, ohjaa avun saannissa ja tiedottaa työryhmälle - ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään edunvalvontaan liittyen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden ja tapaturmien ennaltaehkäisyn työskennellessään sairaanhoitotyössä, perustelee toimintaansa sekä tekee kehittämis ehdotuksia - toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhan ja pyrkii omalla toiminnallaan ehkäisemään haasteellisten tilanteiden syntymisen ohjaten avun saannissa ja vieden asiaa eteenpäin työryhmässä - ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään edunvalvontaan liittyen.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa osaamistaan • tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan • ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • käyttää työssään näyttöön perustuvaa tietoa ja hakee tietoa luotettavista lähteistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti omaa osaamistaan • tunnistaa realistisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja hyödyntää vahvuuksiaan • ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa palautteen perusteella • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla • hyödyntää työssään näyttöön perustuvaa tietoa ja hakee tietoa luotettavista lähteistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa osaamistaan • tunnistaa realistisesti ja monipuolisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja on motivoitunut kehittämään toimintaansa • ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti palautteen perusteella • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla • hyödyntää työssään näyttöön perustuvaa tietoa perustellen sillä toimintaansa sekä hakee tietoa luotettavista lähteistä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sairaanhoitoa toteuttavissa ympäristöissä lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.25. Immobilisaatiohoitotyön toteuttaminen, 15 osp (106229)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- edistää asiakkaan hyvinvointia immobilisaatiohoidon avulla
- suunnitella työtään osana moniammatillista työyhteisöä
- käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä
- käyttää immobilisaatiohoidon työmenetelmiä, -välineitä ja tuotteita ja toteuttaa immobilisaatiohoitotyötä
- ohjata asiakasta ja hänen lähiverkostoaan immobilisaatiohoidon palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.
- arvioida ja kehittää työtään.

Arviointi

Opiskelija edistää asiakkaan hyvinvointia immobilisaatiohoidon avulla.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon arvoperustan, säädösten, määräysten ja eettisten toimintaperiaatteiden mukaisesti • työskentelee asiakaslähtöisesti, huomioi asiakkaan hyvinvoinnin immobilisaatiohoidon aikana ja luo turvallisen ilmapiirin hoitotilanteeseen • noudattaa työskentelyssään tietosuojaa ja salassapitoa • noudattaa työyksikön immobilisaatiohoidon laatusuosituksia ja määräyksiä • työskentelee kestävän kehityksen periaatteita noudattaen ja kustannustietoisesti yhteistyössä työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon arvoperustan, säädösten, määräysten ja eettisten toimintaperiaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa niillä • työskentelee asiakaslähtöisesti, huomioi asiakkaan hyvinvoinnin immobilisaatiohoidon aikana ja luo eri keinoin turvallisen ilmapiirin hoitotilanteeseen • noudattaa työskentelyssään tietosuojaa ja salassapitoa • noudattaa työyksikön immobilisaatiohoidon laatusuosituksia ja määräyksiä • työskentelee kestävän kehityksen periaatteita noudattaen ja perustelee niillä toimintaansa sekä toimii kustannustietoisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon arvoperustan, säädösten, määräysten ja eettisten toimintaperiaatteiden mukaisesti ja perustelee monipuolisesti toimintaansa niillä • työskentelee asiakaslähtöisesti, huomioi asiakkaan hyvinvoinnin immobilisaatiohoidon aikana ja luo eri keinoin turvallisen ilmapiirin hoitotilanteeseen perustellen toimintansa • noudattaa työskentelyssään tietosuojaa ja salassapitoa • noudattaa työyksikön immobilisaatiohoidon laatusuosituksia ja määräyksiä • edistää toiminnallaan kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista, perustelee toimintaansa sekä toimii kustannustietoisesti.

Opiskelija suunnittelee työtään osana moniammatillista työyhteisöä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella työryhmän kanssa huomioiden työyksikön muut suunnitelmat • hyödyntää työn suunnittelussa näyttöön perustuvaa tietoa immobilisaatiohoidosta sekä tunnistaa ja arvioi asiakkaan immobilisaatiohoidon tarpeet työryhmän kanssa • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia työryhmän kanssa • tekee työryhmän kanssa yhteistyötä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa • toimii moniammatillisen työryhmän kanssa annettujen hoitomääräysten mukaisesti ja osallistuu työryhmässä asiakkaan hoitoprosessiin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella hahmottaen työnsä kokonaisuutena ja toimien joustavasti päivittäisissä tilanteissa • hyödyntää työn suunnittelussa monipuolisesti näyttöön perustuvaa tietoa immobilisaatiohoidosta sekä tunnistaa ja arvioi monipuolisesti asiakkaan immobilisaatiohoidon tarpeet • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä, ratkaisee ongelmia perustellen toimintansa sekä hahmottaa asiakkaan hoitoprosessin kokonaisuuden • tekee yhteistyötä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja moniammatillisen työyhteisön kanssa • toimii vastuullisesti moniammatillisessa työryhmässä annettujen hoitomääräysten ja asiakkaan hoitoprosessin mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja priorisoi päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella hahmottaen työnsä kokonaisuutena ja toimien joustavasti muuttuvissa tilanteissa • soveltaa työn suunnittelussa näyttöön perustuvaa tietoa immobilisaatiohoidosta sekä tunnistaa ja arvioi monipuolisesti asiakkaan immobilisaatiohoidon tarpeet • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä, perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla ja ymmärtää asiakkaan hoitoprosessin kokonaisuuden • tekee yhteistyötä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja moniammatillisen verkoston kanssa ja kehittää työtään • toimii vastuullisesti ja tarkoituksenmukaisesti moniammatillisessa työryhmässä annettujen hoitomääräysten ja hoitoprosessin mukaisesti.

Opiskelija käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteessa • huomioi vuorovaikutuksessaan asiakkaan kommunikointitaidot • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan vastuullisesti ja ammatillisesti työryhmän kanssa huomioiden tietoturvan ja salassapidon
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ammatillisesti ja asiakaslähtöisesti vuorovaikutustilanteessa • mukauttaa vuorovaikutustaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan vastuullisesti, yksilöllisesti, ammatillisesti ja rohkeasti huomioiden omahoitoisuutta edistävän toiminnan sekä tietoturvan ja salassapidon
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ammatillisesti, asiakaslähtöisesti ja aktiivisesti vuorovaikutustilanteessa • mukauttaa vuorovaikutustaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi huomioiden asiakkaan tilanteen ja tunteet • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan asiakaslähtöisesti, ammatillisesti ja vastuullisesti motivoiden omahoitoisuutta edistävään toimintaan sekä huomioiden tietoturvan ja salassapidon.

Opiskelija käyttää immobilisaatiohoidon työmenetelmiä, -välineitä ja tuotteita ja toteuttaa immobilisaatiohoitotyötä.

Immobilisaatiohoidon tarpeen arviointi ja hoidon valmistelu	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi työryhmän kanssa asiakkaan immobilisaatiohoidon tarpeen hyödyntäen tietoa eri-ikäisten asiakkaiden luunmurtumien ja jännevammojen syntymekanismeista ja murtumatyypeistä • valmistelee työryhmän kanssa asiakkaan immobilisaatiohoitoa varten
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi asiakaslähtöisesti immobilisaatiohoidon tarpeen hyödyntäen tietoa eri-ikäisten asiakkaiden luunmurtumien ja jännevammojen syntymekanismeista ja murtumatyypeistä • valmistelee asiakkaan immobilisaatiohoitoa varten
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi asiakaslähtöisesti immobilisaatiohoidon tarpeen perustellen monipuolisesti toimintaansa tiedolla eri-ikäisten asiakkaiden luunmurtumien ja jännevammojen syntymekanismeista ja murtumatyypeistä • valmistelee asiakkaan immobilisaatiohoitoa varten perustellen toimintansa tiedolla immobilisaatiohoitotyöstä.

Työympäristön valmistelu, hoitomateriaalien sekä välineiden valinta	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- valmistelee hoitotilan ja varaa murtuman hoidon vaatimat, hoito- ja työvälineet sekä tarvittavat tuentamateriaalit - valitsee työryhmän kanssa tarvittavat tuentamateriaalit hyödyntäen tietoa kipsaamisesta ja erilaisista tuentatekniikoista sekä käytettävistä materiaaleista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- valmistelee hoitotilan ja varaa murtuman hoidon vaatimat hoito- ja työvälineet sekä tarvittavat tuentamateriaalit huomioiden kestäväen kehityksen työskentelyssään - valitsee tarvittavat tuentamateriaalit hyödyntäen monipuolisesti tietoa kipsaamisesta ja erilaisista tuentatekniikoista sekä käytettävistä materiaaleista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- valmistelee immobilisaatiohoidon työtilan ja varaa murtuman hoidon vaatimat hoito- ja työvälineet huomioiden kustannustehokkuuden ja kestäväen kehityksen työskentelyssään - valitsee tarvittavat tuentamateriaalit perustellusti hyödyntäen monipuolisesti tietoa kipsaamisesta ja erilaisista tuentatekniikoista sekä käytettävistä materiaaleista ja niiden ominaisuuksista.

Työ- ja hoitoympäristön sekä välineiden huolto	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- huolehtii työ- ja hoitoympäristön siisteydestä - huolehtii välineistön riittävydestä, materiaalin tilauksesta, täydentämisestä ja jätteiden hävittämisestä työryhmän kanssa noudattaen kestävää kehitystä - huoltaa immobilisaatiohoidossa tarvittavan välineistön työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- huolehtii vastuullisesti työ- ja hoitoympäristön siisteydestä - huolehtii välineistön riittävydestä, materiaalin tilauksesta, täydentämisestä ja jätteiden hävittämisestä työyksikön ohjeiden mukaisesti noudattaen kestävää kehitystä - huoltaa immobilisaatiohoidossa tarvittavan välineistön
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- huolehtii vastuullisesti työ- ja hoitoympäristön siisteydestä perustellen toimintaansa immobilisaatiohoitotyöllä - huolehtii välineistön riittävydestä, materiaalin tilauksesta, täydentämisestä ja jätteiden hävittämisestä työyksikön ohjeiden mukaisesti työskennellen kustannustietoisesti ja noudattaen kestävää kehitystä - huoltaa immobilisaatiohoidossa tarvittavan välineistön ja informoi käyttöturvallisuuteen liittyvissä ongelmissa työryhmää.

Immobilisaatiohoidon toteuttaminen ja siinä avustaminen

Opiskelija

Tyydyttävä T1

- toteuttaa immobilisaatiomääräykseen ja radiologiseen löydökseen pohjautuvan ylä- ja alaraajan hyväasentoisen murtuman tuennan työryhmän kanssa
- toteuttaa työryhmän kanssa turvallisesti yleisimpien hyväasentoisten yläraajan murtumien tuennat hyödyntäen tietoa muun muassa sormien, kämmenen, ranteen, kyynärvarren, kyynärpään ja olkavarren alueen vammojen immobilisaatiohoidosta
- avustaa työryhmän jäsenenä sormien, kämmenen, ranteen, kyynärvarren, kyynärpään ja olkavarren alueen vammojen reponoinnissa
- toteuttaa työryhmän kanssa turvallisesti yleisimpien hyväasentoisten alaraajan murtumien tuennat hyödyntäen tietoa muun muassa jalkaterän, nilkan, säären, polven ja reiden alueen vammojen immobilisaatiohoidosta
- avustaa työryhmän jäsenenä jalkaterän, nilkan säären, polven ja reiden alueen vammojen reponoinnissa
- toteuttaa murtuman edellyttämän tuennan asiakaslähtöisesti anatomisilta mitoilta ja kulmiltaan oikein, kolmen pisteen tuentaperiaatetta noudattaen
- varmistaa tuetun raajan toiminnallisuuden työryhmän kanssa
- käyttää kipsin poistossa turvallisesti ja oikein kipsisahaa ja kipsisaksia
- tarkkailee ihon kuntoa, havaitsee ihon hoidolliset ongelmat ja toimii haavan hoidossa aseptisesti työryhmän kanssa
- osallistuu työryhmän jäsenenä asiakkaan voinnin ja kivun seurantaan toimenpiteen aikana ja sen jälkeen
- hoitaa ja ohjaa potilasta lääkkeellisten ja ei-lääkkeellisten kivunhoitomenetelmien käytössä
- ohjaa asiakasta immobilisaatiohoitotyössä sekä varmistaa hoidon jatkuvuuden työryhmän kanssa
- kirjaa havaintoja ja hoidon toteutuksen ja tiedottaa havainnoistaan työryhmälle

Tyydyttävä T2

Hyvä H3

- toteuttaa immobilisaatiomääräykseen ja radiologiseen löydökseen pohjautuvan ylä- ja alaraajan hyväasentoisen murtuman tuennan
- toteuttaa turvallisesti yleisimpien hyväasentoisten yläraajan murtumien tuennat hyödyntäen tietoa muun muassa sormien, kämmenen, ranteen, kyynärvarren, kyynärpään ja olkavarren alueen vammojen immobilisaatiohoidosta
- avustaa työryhmän jäsenenä sormien, kämmenen, ranteen, kyynärvarren, kyynärpään ja olkavarren alueen vammojen reponoinnissa
- toteuttaa turvallisesti yleisimpien hyväasentoisten alaraajan murtumien tuennat hyödyntäen tietoa muun muassa jalkaterän, nilkan, säären, polven ja reiden alueen vammojen immobilisaatiohoidosta
- avustaa työryhmän jäsenenä jalkaterän, nilkan säären, polven ja reiden alueen vammojen reponoinnissa
- toteuttaa murtuman edellyttämän tuennan asiakaslähtöisesti anatomisilta mitoilta ja kulmiltaan oikein, kolmen pisteen tuentaperiaatetta noudattaen
- varmistaa tuetun raajan toiminnallisuuden
- käyttää kipsin poistossa turvallisesti ja oikein kipsisahaa ja kipsisaksia

	- tarkkailee ihon kuntoa, havaitsee ihon hoidolliset ongelmat, toimii haavan hoidossa aseptisesti ja mahdollistaa ihon hoidon jatkohoidon aikana - seuraa asiakkaan vointia ja kipua toimenpiteen aikana ja sen jälkeen - hoitaa ja ohjaa potilasta lääkkeellisten ja ei-lääkkeellisten kivunhoitomenetelmien käytössä ja seuraa kivunhoidon vaikutuksia - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan immobilisaatiohoitotyössä ja varmistaa hoidon jatkuvuuden - kirjaa monipuolisesti havaintoja ja hoidon toteutuksen ja tiedottaa havainnoistaan työryhmälle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toteuttaa immobilisaatiomääräykseen ja radiologiseen löydökseen pohjautuvan ylä- ja alaraajan hyväasentoisen murtuman tuennan - toteuttaa turvallisesti ja asiakaslähtöisesti yleisimpien hyväasentoisten yläraajan murtumien tuennat hyödyntäen tietoa muun muassa sormien, kämmenen, ranteen, kyynärvarren, kyynärpään ja olkavarren alueen vammojen immobilisaatiohoidosta - avustaa työryhmän jäsenenä sormien, kämmenen, ranteen, kyynärvarren, kyynärpään ja olkavarren alueen vammojen reponoinnissa - toteuttaa turvallisesti yleisimpien hyväasentoisten alaraajan murtumien tuennat hyödyntäen tietoa muun muassa jalkaterän, nilkan, säären, polven ja reiden alueen vammojen immobilisaatiohoidosta - avustaa työryhmän jäsenenä jalkaterän, nilkan, säären, polven ja reiden alueen vammojen reponoinnissa - toteuttaa murtuman edellyttämän tuennan asiakaslähtöisesti anatomisilta mitoilta ja kulmiltaan oikein, kolmen pisteen tuentaperiaatetta noudattaen perustellen toimintansa - varmistaa tuetun raajan toiminnallisuuden - käyttää kipsin poistossa turvallisesti ja oikein kipsisahaa ja kipsisaksia - tarkkailee ihon kuntoa, havaitsee ihon hoidolliset ongelmat, toimii haavan hoidossa aseptisesti ja mahdollistaa ihon hoidon jatkohoidon aikana perustellen toimintansa - seuraa kokonaisvaltaisesti asiakkaan vointia ja kipua toimenpiteen aikana ja sen jälkeen - hoitaa ja ohjaa monipuolisesti asiakasta lääkkeellisten ja ei-lääkkeellisten kivunhoitomenetelmien käytössä ja seuraa kivunhoidon vaikutuksia - ohjaa asiakasta ja lähiverkostoaan immobilisaatiohoitotyössä ja varmistaa hoidon jatkuvuuden perustellen toimintansa tiedolla immobilisaatiohoitotyöstä - kirjaa monipuolisesti havaintoja ja hoidon toteutuksen ja tiedottaa havainnoistaan työryhmälle.

Hoidon ohjaaminen, apuvälineiden, ortoosien ja lepolastojen käyttö ja käytössä ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa työryhmän kanssa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen jatko- ja kotihoito-ohjeet - ohjaa työryhmän jäsenenä asiakasta päivittäisissä toiminnoissa selviytymiseen ja terveyskäyttäytymiseen - arvioi työryhmän kanssa murtumapotilaan apuvälinetarpeen ja säättää valmisortoosin sopivaksi hyödyntäen tietoa anatomiasta ja fysiologiasta - ohjaa asiakasta ortoosien, lepolastojen ja apuvälineiden käytössä ja säätämisessä - käyttää työssään apuvälinepalveluita sekä ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan apuvälinepalveluiden käytössä työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ohjaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen jatko- ja kotihoito-ohjeet hyödyntäen tietoa anatomiasta ja fysiologiasta - ohjaa asiakasta päivittäisissä toiminnoissa selviytymiseen ja terveyskäyttäytymiseen - arvioi murtumapotilaan apuvälinetarpeen ja säättää valmisortoosin sopivaksi hyödyntäen tietoa anatomiasta ja fysiologiasta - ohjaa asiakasta ortoosien, lepolastojen ja apuvälineiden käytössä ja säätämisessä huomioiden niiden käyttökohteet - käyttää työssään apuvälinepalveluita ja ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan apuvälinepalveluiden käytössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ohjaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen jatko- ja kotihoito-ohjeet hyödyntäen monipuolisesti tietoa anatomiasta ja fysiologiasta - ohjaa monipuolisesti asiakasta päivittäisissä toiminnoissa selviytymiseen ja terveyskäyttäytymiseen - arvioi murtumapotilaan apuvälinetarpeen ja säättää valmisortoosin sopivaksi hyödyntäen monipuolisesti tietoa anatomiasta ja fysiologiasta - ohjaa asiakasta ortoosien, lepolastojen ja apuvälineiden käytössä ja säätämisessä huomioiden niiden ominaisuudet ja käyttökohteet sekä motivoi ja ohjaa niiden käytössä - käyttää työssään joustavasti apuvälinepalveluita ja ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan yksilöllisesti apuvälineiden käytössä.

Opiskelija ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan immobilisaatiohoidon palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää vaihtoehtoja asiakkaalle
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää tarkoituksenmukaisia vaihtoehtoja asiakkaalle.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa yksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö-, säteily- ja paloturvallisuusmääräyksiä ja käyttöturvallisuustiedotteita sekä käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia työturvasuojaimia - tunnistaa työssään psyykkisiä ja fyysisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella - toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti hyödyntäen kehon luonnollisia liikemalleja toimiessaan immobilisaatiohoidossa - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa yksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden vaatimalla tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä ja käyttöturvallisuustiedotteita sekä käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia työturvasuojaimia - tunnistaa työssään psyykkisiä ja fyysisiä kuormitus- ja riskitekijöitä, muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella ja kehittää työtapojaan - toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti hyödyntäen kehon luonnollisia liikemalleja toimiessaan immobilisaatiohoidossa - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan, työkyvystään ja ennaltaehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa yksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden vaatimalla tavalla ehkäisten riskejä - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä ja käyttöturvallisuustiedotteita sekä käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia työturvasuojaimia - tunnistaa työssään psyykkisiä ja fyysisiä kuormitus- ja riskitekijöitä, muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella ja kehittää työtään ja työtapojaan perustellen toimintansa - toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti hyödyntäen kehon luonnollisia liikemalleja toimiessaan immobilisaatiohoidossa - ottaa aktiivisesti vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja.

Asiakasturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii asiakasturvallisesti immobilisaatiohoitotyössä • suojaa asiakkaan säteilyltä työyksikön ohjeiden mukaisesti • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • tunnistaa asiakkaan voimavaroja immobilisaatiohoidossa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii asiakasturvallisesti immobilisaatiohoitotyössä perustellen toimintaansa • suojaa asiakkaan säteilyltä työyksikön ohjeiden mukaisesti • toimii aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • hyödyntää asiakkaan voimavaroja immobilisaatiohoidossa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii asiakasturvallisesti immobilisaatiohoitotyössä perustellen monipuolisesti toimintaansa ja tehden kehittämis ehdotuksia • suojaa asiakkaan säteilyltä työyksikön ohjeiden mukaisesti • toimii perustellen aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • aktivoi asiakkaan voimavaroja immobilisaatiohoidossa.

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa joitakin vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan immobilisaatiohoitotyön toteuttamisessa - ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan - hakee ongelmatilanteissa ohjausta oma-aloitteisesti - ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja immobilisaatiohoidossa toimimiseen - tunnistaa työryhmän jäsenenä oman toimintansa vaikutuksia asiakkaan kokemaan immobilisaatiohoidon laatuun
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan immobilisaatiohoitotyön toteuttamisessa - ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa palautteen perusteella - toimii turvallisesti muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa sekä pyytää ohjausta oma-aloitteisesti - ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla - tunnistaa oman toimintansa vaikutuksia asiakkaan kokemaan immobilisaatiohoidon laatuun
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa realistisesti ja monipuolisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan immobilisaatiohoitotyön toteuttamisessa ja on motivoitunut kehittämään toimintaansa - ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti palautteen perusteella - toimii muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa turvallisesti, hakee ohjausta oma-aloitteisesti sekä esittää vaihtoehtoisia ratkaisutapoja ja perustelee tekemänsä ratkaisut ammatillisesti - ylläpitää ja kehittää aktiivisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja immobilisaatiohoidossa ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla - tunnistaa oman toimintansa vaikutuksia asiakkaan kokemaan immobilisaatiohoidon laatuun ja muuttaa toimintaansa havaintojen perusteella.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla immobilisaatiohoitoa toteuttavassa ympäristössä lähihoitajan/perustason ensihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin esimerkiksi simulaationa.

2.26. Perioperatiivisessa hoitotyössä toimiminen, 15 osp (106245)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- edistää toiminnallaan asiakkaan hyvinvointia perioperatiivisessa hoitotyössä

- suunnittelee työtään perioperatiivisessa hoitotyössä
- käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja perioperatiivisessa hoitotyössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää omaa työtään.

Arviointi

Opiskelija edistää toiminnallaan asiakkaan hyvinvointia perioperatiivisessa hoitotyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• luo rauhallisen ilmapiirin osana työryhmää ja toimii turvallisesti • työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon arvoperustan, säädösten, määräysten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti • työskentelee omavalvontasuunnitelman mukaan osana työryhmää • toimii kestävän kehityksen periaatteita noudattaen ja on tietoinen kustannusvaikutuksista ja laatukriteereistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• luo rauhallisen ilmapiirin ja toimii turvallisesti • työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon arvoperustan, säädösten, määräysten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa niillä • toteuttaa omavalvontaa ja on perehtynyt työpaikan omavalvontasuunnitelmaan • toimii kestävän kehityksen periaatteita noudattaen ja toimii kustannustietoisesti ja laatukriteerien mukaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• luo rauhallisen ilmapiirin, kuulee asiakasta ja toimii turvallisesti • työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon arvoperustan, säädösten, määräysten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti ja perustelee monipuolisesti niillä toimintaansa • perehtyy aktiivisesti työpaikan omavalvontasuunnitelmaan lähihoitajan työn näkökulmasta, työskentelee omavalvontasuunnitelman mukaisesti sekä tekee kehittämis ehdotuksia • edistää toiminnallaan kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista, perustelee toimintaansa sekä toimii kustannustietoisesti ja laatukriteerien mukaan.

Opiskelija suunnittelee työtään perioperatiivisessa hoitotyössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hahmottaa työnsä kokonaisuutena ja toimii päivittäin toistuvissa perioperatiivisen hoitoprosessin tilanteissa työryhmän jäsenenä sekä tunnistaa oman osaamisensa rajat • suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti osana työryhmää ja perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla • työskentelee suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti annettujen ohjeiden mukaisesti osana työryhmää • noudattaa työohjeita, työaikoja ja sopimuksia • varmistaa hoidon jatkuvuuden osana työryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hahmottaa työnsä kokonaisuutena ja toimii joustavasti päivittäin toistuvissa perioperatiivisen hoitoprosessin tilanteissa sekä tunnistaa oman osaamisensa mahdollisuudet ja rajat • suunnittelee työtään asiakaslähtöisesti ja perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla • työskentelee suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti annettujen ohjeiden mukaisesti ja muuttaa joustavasti toimintaansa päivittäisten tilanteiden mukaan • noudattaa työohjeita, työaikoja ja sopimuksia • varmistaa hoidon jatkuvuuden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hahmottaa työnsä kokonaisuutena ja toimii tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti muuttuvissa tilanteissa perioperatiivisen hoitoprosessin eri vaiheissa sekä tunnistaa oman osaamisensa mahdollisuudet ja rajat • suunnittelee työtään itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti sekä perustelee monipuolisesti toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla • työskentelee suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti annettujen ohjeiden mukaisesti ja sovittaa työnsä muuhun toimintaan • noudattaa työohjeita, työaikoja ja sopimuksia • varmistaa vastuullisesti hoidon jatkuvuuden.

Opiskelija käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä.

Ammatillinen vuorovaikutus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa asiallisesti ja ystävällisesti ja ohjaa häntä toimenpiteen eri vaiheissa • toimii vuorovaikutustilanteissa ammatillisesti ja tunnistaa joitakin asiakkaan toimenpiteeseen kohdistamia tunteita • käyttää vuorovaikutuksessa puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakkaiden kanssa • käyttää selkokieltä muokaten tarvittaessa ilmaisuaan • käyttää työryhmän jäsenenä työyksikön tieto- ja viestintävälineistöä omalla vastuualueellaan työyksikön ohjeistuksen mukaisesti ja noudattaa tietosuojaa viestinnässä • toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä työyhteisössä hyväksytyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii vuorovaikutuksessa perioperatiivisen asiakkaan kanssa ja ohjaa häntä toimenpiteen eri vaiheissa asiallisesti, yksilöllisesti ja rohkaisevasti • toimii vuorovaikutustilanteissa ammatillisesti ja tunnistaa asiakkaan anestesiaa ja toimenpiteeseen kohdistamia erilaisia tunteita • käyttää vuorovaikutuksessa puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakkaiden kanssa • käyttää selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi • käyttää työyksikön tieto- ja viestintävälineistöä asiallisesti omalla vastuualueellaan työyksikön ohjeistuksen mukaisesti sekä noudattaa tietosuojaa viestinnässä • toimii aktiivisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työryhmän tai tiimin jäsenenä työyhteisössä hyväksytyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa ja ohjaa häntä toimenpiteen eri vaiheissa asiallisesti, yksilöllisesti, rohkaisevasti ja turvallisuuden tunnetta luoden • toimii luontevasti ja ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa ottaen yksilöllisesti työssään huomioon asiakkaan anestesiaa ja toimenpiteeseen kohdistamia erilaisia tunteita sekä tukee asiakkaan selviytymistä • käyttää vuorovaikutuksessa puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja asiakkaiden kanssa eri tilanteissa • käyttää luontevasti selkokieltä ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi rohkaisten asiakasta itsensä ilmaisuun • käyttää työyksikön tieto- ja viestintävälineistöä tarkoituksenmukaisesti omalla vastuualueellaan työyksikön ohjeistuksen mukaisesti sekä noudattaa tietosuojaa viestinnässä • toimii aktiivisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä sekä sidosryhmien kanssa • toimii työyhteisössä hyväksytyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti ja asiallisesti ristiriitatilanteissa • kohtaa asiakkaan ammatillisesti ja edistää hänen hyvinvointiaan oma-aloitteisesti ja yksilöllisesti vuorovaikutuksellisin keinoin.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja perioperatiivisessa hoitotyössä.

Hoitotyötä ohjaavan tiedon hallinta perioperatiivisessa hoitotyössä ja -ympäristössä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa perioperatiivisen hoitoprosessin eri vaiheissa toimintayksikön ohjeita hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa - suojaa itsensä sekä asiakkaan hyödyntäen tietoa säteilyn vaikutuksista ja haittavaikutuksista ihmiselle
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa perioperatiivisen hoitoprosessin eri vaiheissa toimintayksikön ohjeita ja perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla - suojaa itsensä sekä asiakkaan perustellen toimintaansa tiedolla säteilyn vaikutuksista ja haittavaikutuksista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii perioperatiivisen hoitoprosessin eri vaiheissa omalla vastuualueellaan ja työryhmän jäsenenä perustellen toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla - suojaa itsensä sekä asiakkaan perustellen monipuolisesti toimintaansa tiedolla säteilyn vaikutuksista ja haittavaikutuksista.

Perioperatiivisessa hoitoprosessissa, työryhmässä ja -ympäristössä toimiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii omalla vastuualueellaan moniammatillisessa työryhmässä • ymmärtää leikkausdiagnoosien ja toimenpiteiden merkityksen omalle työlleen • suunnittelee ja toteuttaa turvallisesti asiakkaan tarvitseman perushoidon vastuualueensa rajoissa sekä toimintayksikön ohjeistuksen mukaan • huoltaa välineistön ja hoitoympäristön • tiedottaa työryhmälle vastuualueensa mukaisesti asiakkaan hoidosta ja kirjaa asiakkaan hoidon omalla vastuualueellaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii omalla vastuualueellaan moniammatillisessa työryhmässä • ymmärtää leikkausdiagnoosien ja toimenpiteiden merkityksen omalle työlleen ja perustelee toimintaansa • suunnittelee ja toteuttaa turvallisesti vastuualueensa rajoissa asiakkaan tarpeiden edellyttämän perushoidon • tarkastaa, täydentää, puhdistaa ja huoltaa välineistön ja hoitoympäristön itsenäisesti • tiedottaa suullisesti ja kirjallisesti työryhmälle vastuualueensa mukaisesti asiakkaan hoidosta ja siihen liittyvästä suunnitelmasta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii omalla vastuualueellaan moniammatillisessa työryhmässä • ymmärtää leikkausdiagnoosien ja toimenpiteiden merkityksen omalle työlleen ja perustelee monipuolisesti toimintaansa • suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan tarvitseman perushoidon itsenäisesti, turvallisesti ja vastuualueensa rajoissa tiedottaen asiakkaan voinnista • arvioi annetun hoidon ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla tarkoituksenmukaisesti perustellen toimintaansa • huolehtii välineistön täydennyksestä, puhdistuksesta ja huollosta sekä hoitoympäristöstä vastuullisesti tilanteen vaatimalla tavalla sekä arvioi siivoustarpeen erikoistilanteiden jälkeen • tiedottaa itsenäisesti suullisesti ja kirjallisesti työryhmälle asiakkaan hoidosta ja siihen liittyvästä suunnitelmasta.

**Perioperatiivisten hoitomenetelmien ja -välineiden,
laitteiden sekä siirtovälineiden käyttäminen**

Opiskelija

Tyydyttävä T1

- tietää perioperatiivisessa hoidossa käytettävien tavallisimpien välineiden ja laitteiden toimintaperiaatteet ja käyttää niitä turvallisesti työryhmän kanssa
- varaa toimenpiteeseen tarvittavan välineistön ja laitteiston osana työryhmää
- käyttää yhteistyössä perioperatiivisen työryhmän kanssa erilaisia siirtotekniikoita sekä apuvälineitä
- käyttää, puhdistaa ja huoltaa laitteita
- avustaa steriilin ympäristön luomisessa ja työskentelee aseptisesti leikkauksen aikana
- käyttää C-kaarta säteilysuojelusta annettujen ohjeiden mukaan

Tyydyttävä T2

Hyvä H3

- tietää perioperatiivisessa hoidossa käytettävien välineiden ja laitteiden toimintaperiaatteet ja käyttää niitä turvallisesti
- varaa toimenpiteeseen tarvittavan välineistön ja laitteiston
- käyttää turvallisesti yhteistyössä perioperatiivisen työryhmän kanssa erilaisia siirtotekniikoita sekä niihin liittyviä tarkoituksenmukaisia apuvälineitä
- käyttää, puhdistaa ja huoltaa laitteita
- avustaa steriilin ympäristön luomisessa ja työskentelee aseptisesti leikkauksen aikana perustellen toimintaansa
- käyttää C-kaarta säteilysuojelusta annettujen ohjeiden mukaan

Hyvä H4

Kiitettävä K5

- tietää perioperatiivisessa hoidossa käytettävien välineiden ja laitteiden toimintaperiaatteet, laittaa ne käyttövalmiuteen ja käyttää niitä turvallisesti
- varaa itsenäisesti toimenpiteeseen tarvittavan välineistön ja laitteiston perustellen toimintaansa
- käyttää turvallisesti yhteistyössä perioperatiivisen työryhmän kanssa erilaisia siirtotekniikoita ja apuvälineitä ja varautuu muuttuviin tilanteisiin
- käyttää, puhdistaa ja huoltaa laitteita
- avustaa steriilin ympäristön luomisessa ja työskentelee aseptisesti leikkauksen aikana perustellen monipuolisesti toimintaansa
- käyttää C-kaarta säteilysuojelusta annettujen ohjeiden mukaan.

Asiakkaan leikkausasennon suunnittelu, toteutus ja arviointi	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa huomioon eri puhtausluokkien merkityksen leikkausasentoa suunniteltaessa - varaa asiakkaan hoidon tarpeen mukaisen leikkaustason ja apuvälineet - ottaa huomioon leikkausasennon merkityksen asiakkaan turvallisessa hoidossa ja asettaa hänet turvalliseen asentoon yhteistyössä perioperatiivisen työryhmän kanssa - huomioi työryhmän jäsenenä leikkausasentoihin asettamisessa elimistön rakenteen ja toiminnan - huomioi oman ergonomian leikkausasentoa laitettaessa - arvioi asiakkaan leikkausasentoa ennen ja jälkeen toimenpiteen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon eri puhtausluokkien merkityksen leikkausasentoa suunniteltaessa ja perustelee niillä toimintaansa - valmistelee yhteistyössä perioperatiivisen työryhmän kanssa asiakkaan hoidon tarpeen mukaisen leikkaustason ja apuvälineet - asettaa asiakkaan suunnitellun toimenpiteen kannalta tarkoituksenmukaiseen ja turvalliseen leikkausasentoon yhteistyössä perioperatiivisen työryhmän kanssa - huomioi leikkausasentoon asiakasta asettaessaan elimistön rakenteen ja toiminnan - huomioi oman ergonomian leikkausasentoa laitettaessa perustellen toimintaansa - arvioi ja perustelee asiakkaan leikkausasentoa ennen ja jälkeen toimenpiteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ottaa huomioon eri puhtausluokkien merkityksen leikkausasentoa suunniteltaessa ja perustelee niillä monipuolisesti toimintaansa - käyttää leikkaustasoa sekä asennon laittamisessa tarvittavia tukia, pehmusteita ja apuvälineitä asiakaslähtöisesti ja tarkoituksenmukaisesti - asettaa asiakkaan suunnitellun toimenpiteen kannalta tarkoituksenmukaiseen ja turvalliseen leikkausasentoon yhteistyössä perioperatiivisen työryhmän kanssa perustellen toimintansa - soveltaa elimistön rakenteen ja toiminnan tietoperustaa torjuakseen leikkausasennon haitat hoidettavalle asiakkaalle - huomioi oman ergonomian leikkausasentoa laitettaessa perustellen monipuolisesti toimintaansa - arvioi ja perustelee monipuolisesti asiakkaan leikkausasentoa ennen ja jälkeen toimenpiteen.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työpaikan työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita sekä kaasu-, sähkö-, säteily- ja paloturvallisuusmääräyksiä • käyttää asianmukaisia suojaimia • torjuu työn aiheuttamia terveysvaaroja ja -haittoja • ylläpitää omalta osaltaan hyvää ilmapiiriä työpaikalla • käyttää laitteita käyttö- ja turvallisuusohjeiden mukaisesti huomioiden laiteturvallisuuden sekä ennaltaehkäisee laiteturvallisuuteen liittyviä vaaratilanteita • toimii työryhmän jäsenenä vaaratilanteessa ja laatii ilmoituksen laiteviasta ja vaaratilanteesta • tunnistaa kaasujen merkinnät ja käsittelee kaasulaitteita turvallisesti • toimii ergonomian periaatteiden mukaan asiakkaan siirroissa yhteistyössä työryhmän jäsenten kanssa • ottaa toiminnassaan huomioon asiakasturvallisuuden • hyödyntää työssään tietoa erilaisista tartuntatavoista, suojautuu itse ja suojaa asiakasta tartunnoilta • huolehtii omasta työkyvystään, turvallisuudestaan, työhyvinvoinnistaan ja terveydestään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita sekä kaasu-, sähkö-, säteily- ja paloturvallisuusmääräyksiä ja perustelee toimintansa • käyttää asianmukaisia suojaimia • torjuu työn aiheuttamia terveysvaaroja ja -haittoja perustellen toimintaansa • ylläpitää aktiivisesti omalta osaltaan hyvää ilmapiiriä työpaikalla • käyttää laitteita käyttö- ja turvallisuusohjeiden mukaisesti huomioiden laiteturvallisuuden sekä ennaltaehkäisee laiteturvallisuuteen liittyviä vaaratilanteita perustellen toimintaansa • toimii asianmukaisesti vaaratilanteessa ja laatii ilmoituksen laiteviasta ja vaaratilanteesta • tunnistaa kaasujen merkinnät ja käsittelee kaasulaitteita turvallisesti • toimii perioperatiivisessa hoitoympäristössä ergonomian periaatteiden mukaan ja ottaa huomioon asiakasturvallisuuden perustellen tekemänsä ratkaisut • ottaa huomioon tartuntariskit perioperatiivisessa hoitotyössä, suojautuu ja suojaa asiakasta tartunnoilta tarkoituksenmukaisesti • huolehtii omasta työkyvystään ja turvallisuudestaan sekä edistää työhyvinvointiaan ja terveyttään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja kaasu-, sähkö-, säteily- ja paloturvallisuusmääräyksiä sekä perustelee monipuolisesti toimintaansa • käyttää asianmukaisia suojaimia • torjuu työn aiheuttamia terveysvaaroja ja -haittoja • ylläpitää aktiivisesti hyvää ilmapiiriä työpaikalla sekä tunnistaa siihen haitallisesti vaikuttavia tekijöitä • käyttää laitteita käyttö- ja turvallisuusohjeiden mukaisesti huomioiden laiteturvallisuuden sekä ennaltaehkäisee

	laiteturvallisuuteen liittyviä vaaratilanteita perustellen monipuolisesti toimintaansa • toimii asianmukaisesti vaaratilanteessa ja laatii ilmoituksen laiteviasta ja vaaratilanteesta perustellen toimintaansa • tunnistaa kaasujen merkinnät ja käsittelee kaasulaitteita turvallisesti • työskentelee perioperatiivisessa hoitoympäristössä ergonomian periaatteiden mukaan hyödyntäen asiakkaan voimavaroja ja apuvälineitä • ottaa huomioon muut työryhmän jäsenet ja asiakasturvallisuuden sekä perustelee monipuolisesti tekemänsä ratkaisut • suojautuu itse ja suojaa asiakasta tartunnoilta tarkoituksenmukaisesti perioperatiivisessa hoitoympäristössä perustellen suojautumisen merkityksen • huolehtii omasta työkyvystään, turvallisuudestaan sekä edistää työhyvinvointiaan ja terveyttään sekä perustelee niiden merkityksen.
--	--

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • antaa ja ottaa palautetta vastaan ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla ja ylläpitää ammatillista osaamista • antaa ja ottaa palautetta vastaan sekä ymmärtää annetun palautteen merkityksen työnsä kehittämisessä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan ja hakee tarvittaessa ohjausta • perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla ja ylläpitää ammatillista osaamista • antaa ja ottaa palautetta vastaan sekä ymmärtää annetun palautteen merkityksen työnsä kehittämisessä • esittää realistisia kehittämisehdotuksia.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla perioperatiivista hoitoa toteuttavassa ympäristössä lähihoitajan työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnossa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.27. Suun hoitotyössä toimiminen, 40 osp (106249)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työtiimin ja verkoston kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan hoitoa
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa
- käyttää alan työvälineitä ja materiaaleja suun hoidotyössä
- käyttää alan työmenetelmiä suun hoidotyössä ja toteuttaa lääkehoitoa
- ohjata palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita • noudattaa alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • työskentelee työpaikan kestävän kehityksen ohjeistuksen mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita perustellen toimintaansa • noudattaa alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa perustellen toimintaansa • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • työskentelee työpaikan kestävän kehityksen ohjeistuksen mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita perustellen monipuolisesti toimintaansa • noudattaa alan arvopohjaa, tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa perustellen monipuolisesti toimintaansa • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • työskentelee työpaikan kestävän kehityksen ohjeistuksen mukaisesti ja tekee perusteltuja kehittämis ehdotuksia kestävän kehityksen toteutumiseksi.

Omavalvonnan toteuttaminen työpaikalla	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	työskentelee työpaikan omavalvontasuunnitelman mukaisesti työryhmän kanssa yhteistyössä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	työskentelee työpaikan omavalvontasuunnitelman mukaisesti ja perustelee sen merkityksen työlleen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- työskentelee työpaikan omavalvontasuunnitelman mukaisesti ja perustelee sitä ohjaavalla lainsäädännöllä toimintaansa - tekee perusteltuja kehittämis ehdotuksia työpaikan omavalvonnan kehittämiseksi.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työtiimin ja verkoston kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- suunnittelee päivittäisiä ja viikoittaisia työtehtäviä yhdessä tiimin kanssa - tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita - toimii moniammatillisen tiimin ja verkoston jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- suunnittelee päivittäisiä ja viikoittaisia työtehtäviä itsenäisesti sekä muuttaa toimintaansa tarvittaessa - tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita - tekee yhteistyötä moniammatillisen tiimin ja verkoston kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- suunnittelee ja organisoii päivittäisiä ja viikoittaisia työtehtäviä itsenäisesti sekä muuttaa tarvittaessa sujuvasti toimintaansa - huomioi suunnittelussaan työpaikkansa muut toiminnan suunnitelmat - tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita - tekee yhteistyötä moniammatillisen tiimin ja verkoston kanssa sekä tuo perustellut kehittämis ideat tiimin käyttöön.

Työyhteisön jäsenenä toimiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa työyhteisön sääntöjä, ohjeita ja toimintaperiaatteita - viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti - noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä ja sosiaalisen median käytöstä sekä noudattaa verkon käytön etikettiä - ratkaisee ongelmia työryhmän jäsenenä - toimii yhteistyökykyisesti työyhteisön kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa työyhteisön sääntöjä, ohjeita ja toimintaperiaatteita - viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti - noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä - ratkaisee ongelmia ja tuo esille eri vaihtoehtoja toimia - toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa työyhteisön sääntöjä, ohjeita ja toimintaperiaatteita - viestii ja toimii ammatillisesti ja asiallisesti sekä tiedottaa muutoksista työyhteisöä - noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä - ratkaisee ongelmia ja tuo esille eri vaihtoehtoja perustellen toimintaansa - toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työyhteisön kanssa.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan hoitoa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hankkii tietoa asiakkaan suun terveydentilasta esitietojen ja kliinisen tutkimuksen menetelmin tiimin jäsenenä • kirjaa virheettömästi tavallisimmat asiakkaan hoitotiedot potilastietojärjestelmään • hyödyntää hoitosuunnitelmaa hoitotyön toteutuksessa tiimin jäsenenä • arvioi hoitotyön toteutumista tiimin jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii tietoa asiakkaan suun terveydentilasta esitietojen ja kliinisen tutkimuksen menetelmin tiimin jäsenenä perustellen toimintaansa • kirjaa virheettömästi asiakkaan hoitotiedot potilastietojärjestelmään ja tulkitsee niitä • hyödyntää hoitosuunnitelmaa hoitotyön toteutuksessa ja muuttaa toimintaansa hoitosuunnitelman muuttuessa • arvioi hoitotyön toteutumista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii tietoa asiakkaan suun terveydentilasta esitietojen ja kliinisen tutkimuksen menetelmin tiimin jäsenenä perustellen monipuolisesti toimintaansa • kirjaa virheettömästi asiakkaan hoitotiedot potilastietojärjestelmään ja käyttää tietoa sujuvasti hoitotyön suunnittelussa • hyödyntää hoitosuunnitelmaa hoitotyön toteutuksessa ja muuttaa toimintaansa sujuvasti hoitosuunnitelman muuttuessa • arvioi hoitotyön toteutumista ja kehittää työtään.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ja käyttäytyy ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa • huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • ymmärtää iän, kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksen asiakkaan kohtaamisessa • ohjaa asiakasta suun hoidossa tehden yhteistyötä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja hoitotiimin kanssa • käyttää puhetta tukevia tai korvaavia kommunikointikeinoja sekä selkokieltä tiimin jäsenenä • käyttää viestintävälineitä ja sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoa omaan ammattialaansa kuuluvissa tehtävissä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ja käyttäytyy ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa • huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • huomioi toiminnassaan iän, kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksen asiakkaan kohtaamisessa • ohjaa monipuolisesti asiakasta suun hoidossa tehden yhteistyötä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja hoitotiimin kanssa • kuuntelee, keskustelee ja toimii yhteistyössä asiakkaan, asiakkaan lähiverkoston ja tiimin kanssa • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja sekä selkokieltä • käyttää sujuvasti viestintävälineitä ja sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoa omaan ammattialaansa kuuluvissa tehtävissä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ja käyttäytyy ammatillisesti myös haasteellisissa vuorovaikutustilanteissa • huomioi oman käyttäytymisensä vaikutukset vuorovaikutustilanteissa • huomioi toiminnassaan iän, kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksen asiakkaan kohtaamisessa • ohjaa monipuolisesti ja yksilöllisesti asiakasta suun hoidossa tehden yhteistyötä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja hoitotiimin kanssa • kuuntelee, keskustelee ja toimii yhteistyössä asiakkaan, asiakkaan lähiverkoston ja hoitotiimin kanssa • käyttää tilanteeseen sopivia puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja sekä selkokieltä • käyttää soveltaen viestintävälineitä ja sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoa omaan ammattialaansa kuuluvissa tehtävissä.

Opiskelija käyttää alan työvälineitä ja materiaaleja suun hoitotyössä.

Työvälineiden ja materiaalien käyttäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää ja huoltaa tavallisimpia suun terveydenhuollon välineitä, laitteita ja koneita toimimalla tiimin jäsenten kanssa yhteistyössä • käsittelee, varastoi ja säilyttää työssään käytettäviä materiaaleja säännöksiä ja ohjeita noudattaen toimimalla tiimin jäsenten kanssa yhteistyössä • käsittelee ja lajittelee jätemateriaalit sekä riski- ja ongelmajätteet säännösten mukaan • työskentelee kustannustietoisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää ja huoltaa tavallisimpia suun terveydenhuollon välineitä, laitteita ja koneita toimien ohjeiden mukaan • käsittelee, varastoi ja säilyttää työssään käytettäviä materiaaleja säännöksiä ja ohjeita noudattaen • käsittelee ja lajittelee jätemateriaalit sekä riski- ja ongelmajätteet säännösten mukaan • työskentelee kustannustietoisesti ja perustelee työskentelyään laadullisilla tekijöillä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää ja huoltaa omatoimisesti tavallisimpia suun terveydenhuollon välineitä, laitteita ja koneita toimien ohjeiden mukaan • käsittelee, varastoi ja säilyttää työssään käytettäviä materiaaleja säännöksiä ja ohjeita noudattaen sekä tutustuu työvälineiden ja materiaalien hankintaan • käsittelee ja lajittelee jätemateriaalit sekä riski- ja ongelmajätteet säännösten mukaan ja esittää tarvittaessa kehittämiskohteita • työskentelee kustannustietoisesti ja perustelee työskentelyään kestävän kehityksen periaatteilla ja laadullisilla tekijöillä.

Hoitoympäristön toimintavalmiudesta huolehtiminen

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii hoitoympäristön päivittäiseen toimintavalmiuteen liittyvissä tehtävissä • toteuttaa hoitoympäristön toimintavalmiuteen liittyviä, määräajoin tehtäviä työtehtäviä tiimin kanssa yhteistyössä • noudattaa työpaikan toimintatapoja toimintavalmiuden ylläpidossa toimimalla yhteistyössä tiimin kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii itsenäisesti hoitoympäristön päivittäiseen toimintavalmiuteen liittyvissä tehtävissä • toteuttaa hoitoympäristön toimintavalmiuteen liittyviä, määräajoin tehtäviä työtehtäviä työpaikalla sovitulla tavalla • toimii työpaikalla sovitulla tavalla materiaalien hankinnassa ja muussa toimintavalmiuden ylläpidossa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• työskentelee sujuvasti muuttuvissa tilanteissa päivittäiseen toimintavalmiuteen liittyvissä tehtävissä • toteuttaa itsenäisesti hoitoympäristön toimintavalmiuteen liittyviä, määräajoin tehtäviä työtehtäviä työpaikalla sovitulla tavalla • toimii työpaikalla sovitulla tavalla materiaalien hankinnassa ja muussa toimintavalmiuden ylläpidossa • tekee perusteltuja muutosehdotuksia toimintavalmiuteen liittyen.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä suun hoitotyössä ja toteuttaa lääkehoitoa.

Radiologisten tutkimusmenetelmien käyttäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• osallistuu radiologisiin toimenpiteisiin lain ja asetusten mukaisesti • hallitsee asiakkaan ja hoitotiimin suojaamisen röntgenkuvauksen aikana • ohjaa asiakasta ennen kuvantamista ja sen jälkeen yhteistyössä hoitotiimin kanssa • hallitsee kuvalevyn käsittelyn ja muut kuvantamisen menetelmät toimimalla hoitotiimin kanssa yhteistyössä • perustelee toimintaansa tiedolla säteilyn lääketieteellisestä käytöstä • hyödyntää työssään tietoa joistakin suun terveydenhoidossa käytettävistä tavanomaisista kuvantamisen menetelmistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• osallistuu radiologisiin toimenpiteisiin lain ja asetusten mukaisesti • hallitsee asiakkaan ja hoitotiimin suojaamisen röntgenkuvauksen aikana perustellen toimintaansa • ohjaa asiakasta ennen kuvantamista ja sen jälkeen • hallitsee kuvalevyn käsittelyn ja muut kuvantamisen menetelmät sekä työskentelee oikein ja itsenäisesti • perustelee toimintaansa tiedolla säteilyn lääketieteellisestä käytöstä • hyödyntää työssään tietoa suun terveydenhoidon tavanomaisista kuvantamisen menetelmistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• osallistuu radiologisiin toimenpiteisiin lain ja asetusten mukaisesti • hallitsee asiakkaan ja hoitotiimin suojaamisen röntgenkuvauksen aikana perustellen monipuolisesti toimintaansa • ohjaa asiakasta itsenäisesti ja tarvittaessa ennen kuvantamista ja sen jälkeen • hallitsee kuvalevyn käsittelyn ja muut kuvantamisen menetelmät sekä työskentelee oikein ja itsenäisesti • perustelee toimintaansa tiedolla säteilyn lääketieteellisestä käytöstä • hyödyntää työssään tietoa suun terveydenhoidon tavanomaisista kuvantamisen menetelmistä ja perustelee niiden käyttötarkoituksen.

Lääkehoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimmat suunhoidossa käytetyt lääkkeet • työskentelee ohjeiden mukaisesti puuduteruiskun kokoamisessa ja purkamisessa ja perustelee toimintaansa tiedolla • tarkkailee asiakasta puudutteen tai lääkkeen annon jälkeen mahdollisten komplikaatioiden varalta • tunnistaa mahdollisten komplikaatioiden oireet ja toimii annettujen ohjeiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää yleisimpiä lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hallitsee tavallisimmat suunhoidossa käytetyt lääkkeet • työskentelee ohjeiden mukaisesti puuduteruiskun kokoamisessa ja purkamisessa ja perustelee toimintaansa tiedolla • tunnistaa mahdollisten komplikaatioiden oireet ja toimii annettujen ohjeiden mukaisesti • ohjaa ja neuvoo asiakasta sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa ja voimassaoloajassa • tiedostaa ja perustelee lääkkeiden käsittelyyn, säilyttämiseen ja hävittämiseen liittyvät käytännöt
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä aktiivisesti työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa aktiivisesti asiakasta ja hänen lähiverkostaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä hallitsee monipuolisesti tavallisimmat suunhoidossa käytetyt lääkkeet

	• työskentelee ohjeiden mukaisesti puuduteruiskun kokoamisessa ja purkamisessa ja perustelee toimintaansa tiedolla • tarkkailee asiakasta puudutteen tai lääkkeen annon jälkeen mahdollisten komplikaatioiden varalta • tunnistaa mahdollisten komplikaatioiden oireet ja toimii annettujen ohjeiden mukaisesti.
--	--

Perushammashoidossa työskenteleminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- hyödyntää työssään tietoa suun yleisimmistä sairauksista ja sairauksien syntymekanismeista - hallitsee tavallisimmat paikkaushoidon, poistohoidon, pulpanhoidon ja iensairauksien hoitomenetelmät sekä ymmärtää tiedon merkityksen työssään - varaa oikeat välineet ja materiaalit perushammashoidon toimenpiteisiin - hallitsee pääosin perushammashoidon toimenpiteiden työjärjestyksen - työskentelee kustannustietoisesti - antaa asiakkaalle hoidon jälkeisiä ohjeita - on tietoinen hampaiden morfologiasta sekä pään anatomiasta ja fysiologiasta ja tiedostaa niiden merkityksen työssään - hallitsee tavanomaisen hammaslääketieteellisen ammattisanaston
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tietää suun yleisimmät sairaudet ja niiden syntymekanismit ja hyödyntää tietoa työssään - hallitsee paikkaushoidon, poistohoidon, pulpanhoidon ja iensairauksien hoitomenetelmät ja pystyy perustelemaan tekemäänsä työtä tiedolla - varaa oikeat välineet ja materiaalit perushammashoidon toimenpiteisiin - hallitsee perushammashoidon toimenpiteiden työjärjestyksen myös muuttuvissa tilanteissa - työskentelee toimenpiteissä sujuvasti ja ennakoiden - työskentelee kustannustietoisesti ja perustelee toimintaansa - antaa asiakkaalle hoidon jälkeisiä ohjeita - on tietoinen hampaiden morfologiasta sekä pään anatomiasta ja fysiologiasta ja perustelee tarvittaessa tiedon merkityksen työssään - hallitsee hammaslääketieteellisen ammattisanaston
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tietää suun yleisimmät sairaudet ja niiden syntymekanismit ja hyödyntää tietoa työssään - hallitsee sujuvasti paikkaushoidon, poistohoidon, pulpanhoidon ja iensairauksien hoitomenetelmät ja pystyy perustelemaan tekemäänsä työtä laajasti tiedolla - varaa oikeat välineet ja materiaalit perushammashoidon toimenpiteisiin ja perustelee valintojaan - hallitsee perushammashoidon toimenpiteiden työjärjestyksen ja muuttaa toimintaansa sujuvasti muuttuvissa tilanteissa - työskentelee toimenpiteissä sujuvasti, oikea-aikaisesti ja ennakoiden myös muuttuvissa tilanteissa - työskentelee kustannustietoisesti ja perustelee toimintaansa laadullisilla tekijöillä - antaa asiakkaalle hoidon jälkeisiä ohjeita huomioiden asiakkaan yksilölliset tarpeet - tietää hampaiden morfologiasta sekä pään anatomiasta ja fysiologiasta ja hyödyntää tietoaan työssään sekä ja perustelee tekemäänsä työtä tiedolla - hallitsee laajasti hammaslääketieteellisen ammattisanaston.

Erikoishammashoidossa työskenteleminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tietää tavanomaisista kirurgisista, proteettisista, purentafysiologisista ja oikomishoidon hoitomenetelmistä sekä hoidon periaatteista - hallitsee kirurgian, protetiikan, purentafysiologian ja oikomishoidon toimenpiteet ja ymmärtää tiedon merkityksen työssään - hyödyntää työssään tietoa hampaiden morfologiasta sekä pään anatomiasta ja fysiologiasta ja purentafysiologiasta ja ymmärtää tiedon merkityksen erikoishoidoissa - varaa oikeat välineet ja materiaalit erikoishammashoidon toimenpiteisiin - hallitsee pääosin erikoishammashoidon toimenpiteiden työjärjestyksen - työskentelee kustannustietoisesti - antaa asiakkaalle omahoito-ohjeita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tietää tavanomaisista kirurgisista, proteettisista, purentafysiologisista ja oikomishoidon hoitomenetelmistä sekä hoidon periaatteista ja pystyy perustelemaan työtään tiedolla - hallitsee kirurgian, protetiikan, purentafysiologian sekä oikomishoidon toimenpiteet ja perustelee tekemäänsä työtä tiedolla - hyödyntää työssään tietoa hampaiden morfologiasta sekä pään anatomiasta ja fysiologiasta ja purentafysiologiasta sekä pystyy perustelemaan työtään tiedolla - varaa oikeat välineet ja materiaalit erikoishammashoidon toimenpiteisiin - hallitsee erikoishammashoidon toimenpiteiden työjärjestyksen - työskentelee kustannustietoisesti ja perustelee toimintaansa - antaa asiakkaalle omahoito-ohjeita ja ohjaa asiakasta omahoidossa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tietää tavanomaisista kirurgisista, proteettisista, purentafysiologisista ja oikomishoidon hoitomenetelmistä sekä hoidon periaatteista ja käyttää tietoa työssään - hallitsee kirurgian, protetiikan, purentafysiologian sekä oikomishoidon toimenpiteet ja perustelee tekemäänsä työtä tiedolla - hyödyntää työssään tietoa hampaiden morfologiasta sekä pään anatomiasta ja fysiologiasta ja purentafysiologiasta sekä pystyy perustelemaan työtään tiedolla - varaa oikeat välineet ja materiaalit erikoishammashoidon toimenpiteisiin ja perustelee valintojaan - hallitsee erikoishammashoidon toimenpiteiden työjärjestyksen - työskentelee ennakoiden ja oikea-aikaisesti - työskentelee kustannustietoisesti ja perustelee toimintaansa sekä esittää perusteltuja vaihtoehtoisia toimintatapoja - antaa asiakkaalle omahoito-ohjeita ja ohjaa asiakasta omahoidossa huomioiden asiakkaan yksilölliset tarpeet.

Aseptinen työskentely	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- työskentelee työryhmän jäsenenä välinehuollossa ja noudattaa huoltoprosessia - tiedostaa omavalvonnan merkityksen välinehuollossa ja nimeää muutamia laadunvalvonnan menetelmiä - noudattaa aseptista työskentelytapaa erilaisissa hoitotilanteissa - suorittaa potilasvaihdon aseptista työtapaa noudattaen - hyödyntää työskennellessään infektioiden torjunnan tietoperustaa ja ajantasaisia hygieniakäytäntöjä sekä säädöksiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- työskentelee välinehuollossa ja noudattaa huoltoprosessia - tietää ja perustelee omavalvonnan merkityksen välinehuollossa - käyttää laadunvalvonnan menetelmiä - noudattaa aseptista työskentelytapaa erilaisissa hoitotilanteissa - suorittaa potilasvaihdon aseptista työtapaa noudattaen - perustelee työskentelyään infektioiden torjunnan tietoperustalla ja ajantasaisilla hygieniakäytännöillä sekä säädöksillä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- työskentelee itsenäisesti välinehuollossa ja noudattaa huoltoprosessia - tietää ja perustelee monipuolisesti omavalvonnan merkityksen välinehuollossa - käyttää laadunvalvonnan menetelmiä ja tekee perusteltuja kehittämis ehdotuksia - noudattaa aseptista työskentelytapaa erilaisissa hoitotilanteissa halliten myös muuttuvat tilanteet - suorittaa potilasvaihdon aseptista työtapaa noudattaen - perustelee työskentelyään infektioiden torjunnan tietoperustalla ja ajantasaisilla hygieniakäytännöillä sekä säädöksillä - tuo esille perusteltuja, vaihtoehtoisia toimintatapoja.

Opiskelija ohjaa palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee palvelujärjestelmän vastuualueensa mukaisesti - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluihin - toimii vastuullisena tiimin jäsenenä työnjaon mukaisesti - arvioi yhteistyössä muiden kanssa hoidon tarpeen kiireellisyyttä ja ohjaa asiakasta suun terveydenhuollon palveluihin - hyödyntää työssään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja maksujärjestelmää sekä käyttää tietojaan tiimin jäsenenä asiakasohjaustilanteissa - toimii osana tiimiä ohjatessaan asiakasta sähköisten palvelujen käytössä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee palvelujärjestelmän vastuualueensa mukaisesti ja päivittää palvelujärjestelmään liittyvää osaamistaan - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluihin sekä esittää vaihtoehtoja - toimii vastuullisena tiimin jäsenenä työnjaon mukaisesti - arvioi hoidon tarpeen kiireellisyyttä ja ohjaa asiakasta suun terveydenhuollon palveluihin tiimin jäsenenä - hyödyntää työssään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja maksujärjestelmää sekä käyttää tietojaan asiakasohjaustilanteissa - ohjaa asiakasta sähköisten palvelujen käytössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee palvelujärjestelmän vastuualueensa mukaisesti ja päivittää palvelujärjestelmään liittyvää osaamistaan - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun ja hyödyntää tietoa työssään - ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palveluiden käytössä sekä esittää vaihtoehtoja asiakkaalle tarkoituksenmukaisella tavalla - toimii vastuullisena tiimin jäsenenä työnjaon mukaisesti ja esittää perusteltuja kehittämis ehdotuksia - arvioi hoidon tarpeen kiireellisyyttä ja ohjaa asiakasta suun terveydenhuollon palveluihin itsenäisesti ja asiakkaalle erilaisia vaihtoehtoja esittäen - hyödyntää työssään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja maksujärjestelmää sekä käyttää tietojaan yksilöllisesti asiakasohjaustilanteissa - toimii itsenäisesti ohjatessaan asiakasta sähköisten palvelujen käytössä.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja -hyvinvointiaan.

Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden huomioonottaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työhyvinvointi- sekä työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä ja tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman • tuntee vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii osana työryhmää tilanteen edellyttämällä tavalla • tietää pistotapaturman toimintaohjeet ja toimii ohjeiden mukaan • tunnistaa alansa kuormitus- ja riskitekijöitä ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella • ylläpitää työkykyään ja työssä jaksamistaan • hyödyntää terveysliikuntaa sekä ennaltaehkäisee työtapaturmia ja vammoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä ja torjuu työn aiheuttamia haittoja • tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman • tuntee vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii ohjeiden edellyttämällä tavalla • tietää pistotapaturman toimintaohjeet ja toimii ohjeiden mukaan • huomioi työskennellessään tuki- ja liikuntaelimistöön kohdistuvat kuormitus- ja riskitekijät ja muuttaa toimintaansa kuormittumisen ja riskien vähentämiseksi • ylläpitää työkykyään ja työssä jaksamistaan • ylläpitää ja edistää osaltaan hyvää työilmapiiriä • hyödyntää terveysliikuntaa sekä ennaltaehkäisee työtapaturmia ja vammoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä ennaltaehkäisten työn aiheuttamia kuormitus- ja riskitekijöitä • tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman • tuntee vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii ohjeiden edellyttämällä tavalla • tietää pistotapaturman toimintaohjeet ja toimii ohjeiden mukaan • arvioi omaa toimintaansa sekä muuttaa sitä kuormittumisen ja riskien vähentämiseksi löytäen perusteltuja, vaihtoehtoisia toimintatapoja • ylläpitää työkykyään ja työssä jaksamistaan • ylläpitää ja edistää hyvää työilmapiiriä ja yhdessä toimimista • hyödyntää terveysliikuntaa sekä ennaltaehkäisee työtapaturmia ja vammoja.

Asiakasturvallisuuden huomioon ottaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ammatillisesti tiimin jäsenenä haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan kohtaamisessa • toimii työpaikan turvallisuuskäytäntöjen mukaisesti yhteistyössä tiimin kanssa • hallitsee potilasasiakirjojen käsittelyyn liittyvän tietoturvan ja salassapidon • huomioi työssään tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja toimii työssään tiimin kanssa yhteistyössä siten, ettei aiheuta tartuntoja • pitää huolta asiakasturvallisuudesta • tunnistaa tavanomaiset suunhoidon ensiaputilanteet ja antaa ensiapua niihin liittyen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ammatillisesti • toimii työpaikan turvallisuuskäytäntöjen mukaisesti • hallitsee potilasasiakirjojen käsittelyyn liittyvän tietoturvan ja toimii salassapito-ohjeiden mukaan • tietää ja huomioi työssään tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • pitää huolta asiakasturvallisuudesta ja perustelee toimintaansa • tunnistaa tavanomaiset suunhoidon ensiaputilanteet ja antaa ensiapua niihin liittyen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan ammatillisesti ja toimii työpaikan ohjeiden mukaisesti • toimii työpaikan turvallisuuskäytäntöjen mukaisesti perustellen toimintaansa • hallitsee potilasasiakirjojen käsittelyyn liittyvän tietoturvan ja salassapidon ja toimii niiden mukaisesti • tietää ja huomioi työssään tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • pitää huolta asiakasturvallisuudesta ja perustelee toimintaansa tuoden esille kehittämisetoksia • tunnistaa tavanomaiset suunhoidon ensiaputilanteet ja antaa ensiapua niihin liittyen.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • hyödyntää työssään ammatillista tietoa ja hakee sitä luotettavista lähteistä • ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa annettujen ohjeiden mukaisesti • tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä ja hakee ongelmatilanteissa ohjausta oma-aloitteisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla ja hakee sitä luotettavista lähteistä • antaa ja ottaa vastaan palautetta ja hyödyntää saamaansa palautetta muuttaakseen tarvittaessa toimintaansa • arvioi ja tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä hakee ohjausta tarvittaessa • tekee itsenäisesti työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää ja kehittää aktiivisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • perustelee työhönsä liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla ja hakee sitä luotettavista lähteistä • antaa ja ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa • esittää realistisia kehittämis ehdotuksia • tunnistaa vahvuuksiaan, osaamistaan ja kehittämistarpeitaan sekä asettaa tavoitteita ammatilliselle kehitykselleen • tekee itsenäisesti työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä ja ratkaisee ongelmia.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla suunhoitoa toteuttavassa ympäristössä lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perustella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.28. Suun terveyden edistämisessä toimiminen, 35 osp (106250)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- hyödyntää tietoa suun terveydestä ja suun sairauksista
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä moniammatillisen tiimin ja verkoston kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan suun terveyden edistämistä
- käyttää alan työvälineitä, materiaaleja ja tuotteita suun terveyden edistämisessä
- käyttää alan työmenetelmiä suun terveyden edistämisessä
- arvioida ja kehittää toimintaansa suun terveyden edistämisessä
- arvioida mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Arviointi

Opiskelija hyödyntää tietoa suun terveydestä ja suun sairauksista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tunnistaa hampaiston kehitysvaiheet ja joitakin hampaiston kehityshäiriöitä • tunnistaa joitakin terveen suun tunnusmerkkejä • tunnistaa normaalipurennan tiimin kanssa yhteistyössä • hallitsee suun terveyden kannalta keskeisen tietoperustan ravinnosta, ksylitolista ja fluorista ja hyödyntää tietoa osittain työssään • hallitsee tiedot suuhygieniasta, suun hoitovälineistä ja suunhoitotuotteista ja hyödyntää tietoa osittain työssään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tunnistaa hampaiston kehitysvaiheet sekä hampaiston tavanomaiset kehityshäiriöt • tunnistaa terveen suun sekä terveen suun tunnusmerkit • tunnistaa normaalipurennan sekä normaalipurennan tunnusmerkit • hyödyntää työssään suun terveyden kannalta keskeistä tietoperustaa ravinnosta, ksylitolista ja fluorista • hyödyntää työssään tietoa suuhygieniasta, suun hoitovälineistä ja suunhoitotuotteista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hyödyntää työssään tietoa hampaiston kehitysvaiheista ja hampaiston tavanomaisista kehityshäiriöistä sekä perustelee työtään hampaiston kehitykseen ja kehityshäiriöihin liittyvällä tietoperustalla • tunnistaa terveen suun ja terveen suun tunnusmerkit • hyödyntää työssään tietoa normaalipurennasta ja yleisimmistä purennan poikkeamista sekä perustelee työtään purentaan ja purennan poikkeamiin liittyvällä tietoperustalla • hallitsee ja hyödyntää työssään monipuolista ja työnsä kannalta keskeistä tietoperustaa ravinnosta, ksylitolista ja fluorista sekä perustelee erilaisissa työtilanteissa näiden merkitystä suun terveydelle • hyödyntää työssään työnsä kannalta keskeistä tietoperustaa suuhygieniasta, suun hoitovälineistä ja suun hoitotuotteista sekä perustelee tekemäänsä työtä suun hoitoon liittyvällä tietoperustalla.

Suun sairauksien ja niihin vaikuttavien tekijöiden huomioon ottaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa suun yleisimpiä sairauksia sekä joitakin suun yleisimpien sairauksien syntyyn vaikuttavia tekijöitä - tunnistaa yleissairauksien yhteyden suun terveyteen yhteistyössä tiimin kanssa - tunnistaa suun terveyden yhteyden yleissairauksiin yhteistyössä tiimin kanssa - tunnistaa lääkkeiden vaikutukset suun terveyteen yhteistyössä tiimin kanssa - tietää päihteiden vaikutuksen suun terveyteen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa suun yleisimpiä sairauksia sekä tunnistaa joitakin suun yleisimpien sairauksien syntyyn vaikuttavia tekijöitä - tunnistaa yleissairauksien yhteyden suun terveyteen - tunnistaa suun terveyden yhteyden yleissairauksiin - tunnistaa lääkkeiden vaikutukset suun terveyteen - tietää päihteiden vaikutuksen suun terveyteen ja nimeää joitakin hoitovaihtoehtoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- hyödyntää työssään tietoa suun yleisimmistä sairauksista ja sairauksien syntyyn vaikuttavista tekijöistä - hyödyntää työssään tietoa yleissairauksien yhteydestä suun terveyteen - hyödyntää työssään tietoa suun terveyden yhteydestä yleissairauksiin - hyödyntää työssään tietoa lääkkeiden vaikutuksista suun terveyteen - tietää päihteiden vaikutuksen suun terveyteen ja tuntee eri hoitovaihtoehtoja sekä ohjaa asiakasta palvelujen piiriin.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä moniammatillisen tiimin ja verkoston kanssa.

Moniammatillinen yhteistyö	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee suun terveyden edistämisen työtehtäviä yhdessä tiimin kanssa • toimii moniammatillisen tiimin ja verkoston jäsenenä suun terveyden edistämistyössä • toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti tiimin jäsenenä • toimii erilaisissa työympäristöissä ja tiimeissä suun terveyden edistämisessä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee suun terveyden edistämisen työtehtäviä itsenäisesti ja ottaa suunnittelussaan huomioon suun terveyden edistämisen muut suunnitelmat • toimii joustavasti moniammatillisen tiimin ja verkoston jäsenenä suun terveyden edistämistyössä • toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti tiimin jäsenenä • työskentelee erilaisissa työympäristöissä ja tiimeissä suun terveyden edistämisessä ja tekee yhteistyötä eri ammattiryhmien kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja organisoii suun terveyden edistämisen työtehtäviä itsenäisesti ja ottaa suunnittelussaan huomioon suun terveyden edistämisen muut suunnitelmat • toimii joustavasti ja aktiivisesti moniammatillisen tiimin ja verkoston jäsenenä suun terveyden edistämistyössä • toimii yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti tiimin jäsenenä • työskentelee erilaisissa työympäristöissä ja tiimeissä suun terveyden edistämisessä sekä tekee yhteistyötä eri ammattiryhmien kanssa huomioiden työskentelyssään työympäristön erityispiirteet • muuttaa toimintaansa muuttuvissa työtilanteissa.

Ammatillinen vuorovaikutus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa • käyttää puhetta tukevia tai korvaavia kommunikointikeinoja sekä selkokieltä tiimin jäsenenä • ymmärtää iän, kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksen asiakkaan kohtaamisessa • toimii sukupuolitietoisesti kohdaten asiakkaan yksilönä ilman ennalta määriteltäviä odotuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa perustellen toimintaansa • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja sekä selkokieltä • kuuntelee, keskustelee ja toimii yhteistyössä asiakkaan kanssa • huomioi toiminnassaan iän, kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksen asiakkaan kohtaamisessa • toimii sukupuolitietoisesti kohdaten asiakkaan yksilönä ilman ennalta määriteltäviä odotuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa perustellen monipuolisesti toimintaansa • käyttää tilanteeseen sopivia puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja sekä selkokieltä • kuuntelee, keskustelee ja toimii yhteistyössä asiakkaan kanssa asiakkaan yksilöllisyyden huomioiden • huomioi toiminnassaan asiakkaan iän, kielen, kulttuurin ja katsomuksen vaikutuksen asiakkaan kohtaamisessa • toimii sukupuolitietoisesti kohdaten asiakkaan yksilönä ilman ennalta määriteltäviä odotuksia.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen ja ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/Alakohtainen kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi suun terveyden edistämistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• selvittää asiakkaan suun terveydentilan ja hoidon tarpeen tiimin kanssa yhteistyössä • kirjaa virheettömästi asiakkaan esitiedot ja tekemänsä havainnot asiakkaan suun terveydentilasta potilastietojärjestelmään hyödyntämällä suun terveydenhoidon rakenteista kirjaamista • hyödyntää keräämäänsä tietoa ja tekee asiakkaalle suun terveyden edistämisen hoitosuunnitelman tiimin kanssa yhteistyössä • arvioi hoitosuunnitelman toteutumista ja muuttaa hoitosuunnitelmaa tarvittaessa tiimin kanssa yhteistyössä • tekee asiakasryhmälle suun terveyden edistämisen terveystseuvonnan suunnitelman tiimin kanssa yhteistyössä • toteuttaa asiakasryhmän suun terveystseuvontaa tiimin kanssa yhteistyössä • arvioi suunnitelmaansa ja sen toteutumista asiakasryhmän suun terveystseuvonnassa tiimin kanssa yhteistyössä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selvittää asiakkaan suun terveydentilan ja hoidon tarpeen • kirjaa virheettömästi asiakkaan esitiedot ja tekemänsä havainnot asiakkaan suun terveydentilasta potilastietojärjestelmään hyödyntämällä suun terveydenhoidon rakenteista kirjaamista • hyödyntää keräämäänsä tietoa ja tekee asiakkaalle suun terveyden edistämisen hoitosuunnitelman asiakkaan kanssa yhteistyössä • arvioi hoitosuunnitelman toteutumista ja muuttaa hoitosuunnitelmaa tarvittaessa • tekee asiakasryhmälle suun terveyden edistämisen terveystseuvonnan suunnitelman • toteuttaa asiakasryhmän suun terveystseuvontaa itsenäisesti • arvioi suunnitelmaansa ja sen toteutumista asiakasryhmän suun terveystseuvonnassa sekä löytää kehittämisen kohteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• selvittää asiakkaan suun terveydentilan ja hoidon tarpeen itsenäisesti • kirjaa virheettömästi asiakkaan esitiedot ja tekemänsä havainnot asiakkaan suun terveydentilasta potilastietojärjestelmään hyödyntämällä suun terveydenhoidon rakenteista kirjaamista • hyödyntää keräämäänsä tietoa hoitosuunnitelman tekemisessä ja tekee asiakkaan kanssa yhteistyössä yksilöllisen suun terveyden edistämisen hoitosuunnitelman • arvioi hoitosuunnitelman toteutumista ja muuttaa hoitosuunnitelmaa tarvittaessa toimimalla yhteistyössä asiakkaan kanssa • tekee erilaisille asiakasryhmille suun terveyden edistämisen terveystseuvonnan suunnitelman • toteuttaa erilaisille asiakasryhmille suun terveyden edistämisen terveystseuvontaa itsenäisesti • arvioi suunnitelmaansa ja sen toteutumista suun terveystseuvonnassa sekä löytää kehittämisen kohteita ja vaihtoehtoisia toimintatapoja.

Opiskelija käyttää alan työvälineitä, materiaaleja ja tuotteita suun terveyden edistämisessä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• valmistelee suun terveyden edistämisen työtehtävään soveltuvan työympäristön • valitsee suun terveyden edistämiseen tarkoituksenmukaiset työvälineet, materiaalit, tarvikkeet ja tuotteet • käyttää työvälineitä, materiaaleja, tarvikkeita ja tuotteita oikein ja turvallisesti ja työskentelee aseptisesti ja turvallisesti • käsittelee, varastoi ja säilyttää suun terveyden edistämisessä käytettäviä materiaaleja ja tuotteita ohjeita noudattaen • käyttää ja huoltaa tavallisimpia suun terveyden edistämisessä käytettäviä välineitä, laitteita ja koneita toimimalla tiimin kanssa yhteistyössä • käsittelee ja lajittelee jätemateriaalit sekä riski- ja ongelmajätteet säännösten mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valmistelee suun terveyden edistämisen työtehtävään soveltuvan työympäristön työtehtävän mukaisesti • valitsee suun terveyden edistämiseen tarkoituksenmukaiset työvälineet, materiaalit, tarvikkeet ja tuotteet • käyttää työvälineitä, materiaaleja, tarvikkeita ja tuotteita oikein ja turvallisesti ja työskentelee aseptisesti ja turvallisesti • käsittelee, varastoi ja säilyttää suun terveyden edistämisessä käytettäviä materiaaleja ja tuotteita ohjeita noudattaen • käyttää ja huoltaa tavallisimpia suun terveyden edistämisessä käytettäviä välineitä, laitteita ja koneita toimien itsenäisesti ohjeiden mukaan • käsittelee ja lajittelee jätemateriaalit sekä riski- ja ongelmajätteet säännösten mukaisesti ja työskentelee työpaikan kestävän kehityksen periaatteita noudattaen • työskentelee kustannustietoisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valmistelee suun terveyden edistämisen työtehtävään soveltuvan työympäristön työtehtävän mukaisesti ja huomioi valmistelussaan työympäristön erityispiirteet • valitsee suun terveyden edistämiseen tarkoituksenmukaiset työvälineet, materiaalit, tarvikkeet ja tuotteet sekä osaa perustella valintojaan ammatillisesti ja asiakaslähtöisesti • käyttää työvälineitä, materiaaleja, tarvikkeita ja tuotteita oikein, turvallisesti ja sujuvasti • työskentelee aseptisesti ja turvallisesti suun terveyden edistämisessä • käsittelee, varastoi ja säilyttää työssään käytettäviä materiaaleja ja tuotteita ohjeita noudattaen • käyttää ja huoltaa omatoimisesti tavallisimpia suun terveyden edistämisessä käytettäviä välineitä, laitteita ja koneita toimien itsenäisesti ja ohjeiden mukaisesti • käsittelee ja lajittelee jätemateriaalit sekä riski- ja ongelmajätteet säännösten mukaisesti ja perustelee kestävän kehityksen periaatteet osana työtään • työskentelee kustannustietoisesti ja perustelee työskentelyään laadullisilla tekijöillä.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä suun terveyden edistämässä.

Asiakkaan suun terveyden edistäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tekee asiakkaalle suun terveystarkastuksen tiimin kanssa yhteistyössä • tekee asiakkaalle suun omahoitosuunnitelman yhteistyössä asiakkaan ja tiimin kanssa • ohjaa asiakasta suun omahoidossa • huomioi asiakkaan tarpeet ohjaustilanteessa ja toteuttaa niitä omahoidon ohjauksessa • ohjaa asiakasta välineiden ja tuotteiden valinnassa sekä niiden käytössä • työskentelee ehkäisevässä kliinisessä suun terveydenhoitotyössä ohjeita noudattaen • hyödyntää työssään terveysneuvonnan malleja tiimin kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tekee itsenäisesti asiakkaan suun terveystarkastukseen • tekee asiakkaalle suun omahoitosuunnitelman yhteistyössä asiakkaan kanssa • ohjaa itsenäisesti asiakasta suun omahoidossa • huomioi ja toteuttaa asiakkaan tarpeita ohjaustilanteessa yhteistyössä asiakkaan kanssa • ohjaa asiakasta yksilöllisesti suun omahoidossa, oikeiden välineiden ja tuotteiden valinnassa sekä niiden käytössä • työskentelee ehkäisevässä kliinisessä suun terveydenhoitotyössä itsenäisesti ja ohjeita noudattaen, toimintaympäristöt huomioiden • löytää vaihtoehtoisia toimintatapoja • hyödyntää työssään terveysneuvonnan malleja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tekee itsenäisesti asiakkaan suun terveystarkastuksen • tekee asiakkaalle yksilöllisen suun omahoitosuunnitelman yhteistyössä asiakkaan kanssa • ohjaa asiakasta suun omahoidossa suunnitelmallisesti ja yksilöllisesti • huomioi asiakkaan toiveet ja tarpeet ohjaustilanteessa ja toteuttaa niitä ohjauksessaan yhteistyössä asiakkaan kanssa • ohjaa asiakasta yksilöllisesti suun omahoidossa, oikeiden välineiden ja tuotteiden valinnassa sekä niiden käytössä • esittää asiakkaalle sopivia ja perusteltuja vaihtoehtoja suun omahoidosta • työskentelee ehkäisevässä kliinisessä suun terveydenhoitotyössä itsenäisesti ja ohjeita noudattaen, muuttuvat tilanteet ja toimintaympäristöt huomioiden • arvioi omaa toimintaansa asiakkaan suun terveyden edistämässä ja löytää vaihtoehtoisia, perusteltuja toimintatapoja • hyödyntää työnsä suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa suun terveysneuvonnan malleja.

Asiakasryhmän suun terveysneuvonta	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa erilaisia asiakasryhmiä suun terveyden edistämässä ja suun omahoidossa yhteistyössä tiimin kanssa - tunnistaa asiakasryhmien terveysneuvonnan tarpeet ja vastaa niihin neuvonnassaan - arvioi suunnitelmaansa ja sen toteutumista asiakasryhmän neuvonnassa - tietää suun terveyden edistämisen toimintamalleista, laatusuosituksista ja ajankohtaisista haasteista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ohjaa erilaisia asiakasryhmiä suun terveyden edistämässä ja suun omahoidossa - tunnistaa monipuolisesti asiakasryhmien terveysneuvonnan tarpeet ja vastaa niihin neuvonnassaan - työskentelee itsenäisesti, asiakasryhmät sekä toimintaympäristöt huomioiden - hyödyntää työssään tietoa suun terveyden edistämisen toimintamalleista, laatusuosituksista ja ajankohtaisista haasteista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tekee erilaisille asiakasryhmille suun terveyden edistämisen terveysneuvonnan suunnitelman - ohjaa itsenäisesti erilaisia asiakasryhmiä suun terveyden edistämässä ja suun omahoidossa - tunnistaa monipuolisesti asiakasryhmien terveysneuvonnan tarpeet ja hyödyntää tietoa suunnittelussaan sekä neuvonnassa - muuttaa tarvittaessa suunnitelmaansa ja toimintaansa tilanteen muuttuessa ja perustelee toimintaansa - arvioi suunnitelmaansa ja sen toteutumista asiakasryhmän neuvonnassa sekä löytää vaihtoehtoisia toimintatapoja - soveltaa monipuolisesti työssään tietoa suun terveyden edistämisen toimintamalleista, laatusuosituksista ja ajankohtaisista haasteista.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti • ylläpitää ja kehittää työn edellyttämiä tietoja ja taitoja • antaa ja ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa • tunnistaa omia vahvuuksiaan ja hakee ohjausta tarvittaessa • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia tiimin kanssa yhteistyössä • käyttää työssään näyttöön perustuvaa tietoa ja hakee tietoa luotettavista lähteistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti • ylläpitää ja kehittää työn edellyttämiä tietoja ja taitoja • antaa ja ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa • tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan ja hakee ohjausta tarvittaessa • tekee itsenäisesti työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia • käyttää työssään näyttöön perustuvaa tietoa ja hakee aktiivisesti tietoa luotettavista lähteistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi omaa toimintaansa ja osaamistaan realistisesti • ylläpitää ja kehittää työn edellyttämiä tietoja ja taitoja • antaa ja ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa • tekee työhönsä liittyviä perusteltuja kehittämis ehdotuksia • tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan ja hakee ohjausta tarvittaessa • tekee itsenäisesti työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä ja ratkaisee ongelmia • perustelee työtään näyttöön perustuvalla tiedolla sekä hakee aktiivisesti tietoa luotettavista lähteistä.

Opiskelija arvioi mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittänä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee oman osaamisensa tuotteistamista tiimin jäsenenä • työskentelee vastuullisesti ja ymmärtää oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun • edistää toiminnallaan suun terveyden edistämisen tavoitteiden saavuttamista • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee ja selvittää työssään oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja kehittää aktiivisesti yrittäjyysvalmiuksiaan ja arvioi realistisesti oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti, huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä ja muuttaa toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suun terveyden edistämisen työtehtävissä toimimalla suunhoitoa toteuttavissa ympäristöissä lähihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa määritettyä ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perustella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin esimerkiksi simulaationa.

2.29. Osallisuuden edistäminen vammaistyössä, 35 osp (106244)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja lähihoitajien eettisten ohjeiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työryhmän ja verkoston jäsenenä
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida osallisuutta edistävää toimintaa
- toimia vuorovaikutuksessa vammaisen asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa
- tukea asiakkaan mahdollisuutta kommunikoida ja ilmaista itseään
- edistää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia oman elämänsä asioissa
- edistää osallistumista ja yhdessä toimimista käyttäen alan työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja
- ohjata palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija työskentelee kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja lähihoitajien eettisten ohjeiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan säädöksiä ja määräyksiä • tuntee vammaistyön arvoperustan ja toimii ammatin arvojen sekä lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaisesti • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuosituksen mukaisesti • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan säädöksiä ja määräyksiä • tuntee vammaistyön arvoperustan ja toimii ammatin arvojen sekä lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuosituksen mukaisesti ja perustelee toimintaansa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan säädöksiä ja määräyksiä • tuntee vammaistyön arvoperustan ja toimii ammatin arvojen sekä lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa monipuolisesti • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuosituksen mukaisesti, perustelee toimintaansa sekä tekee kehittämissuhteita • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämissuhteita.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työryhmän ja verkoston jäsenenä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä yhteistyössä työryhmän kanssa • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä yhteistyössä työryhmän kanssa • toimii moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä noudattaen suunnitelmia ja sopimuksia • viestii työryhmässä ja verkostossa ammatillisesti • noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtehtävänsä asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia vastuullisesti työryhmän jäsenenä • tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita sekä toimii vastuullisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä • viestii työryhmässä ja verkostossa ammatillisesti ja vastuullisesti • noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee toimintaansa joustavasti asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella sekä ennakoi tulevaa toimintaa yhteistyössä työryhmän ja verkoston kanssa • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti työryhmän jäsenenä • tuntee monipuolisesti eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita sekä toimii aktiivisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä • viestii työryhmässä ja verkostossa ammatillisesti, aktiivisesti ja oma-aloitteisesti • noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi osallisuutta edistävää toimintaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hankkii tietoa asiakkaan voimavaroista, tuen tarpeista ja mielenkiinnon kohteista • asettaa tavoitteita ja suunnittelee toimintaa yhdessä asiakkaan kanssa • huomioi toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa asiakkaan mielenkiinnon kohteet ja tottumukset sekä hyödyntää tietoa osallisuudesta • arvioi tavoitteiden toteutumista yhdessä asiakkaan kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii tietoa asiakkaan voimavaroista, tuen tarpeista ja mielenkiinnon kohteista hyödyntäen eri menetelmiä • asettaa tavoitteita ja suunnittelee toimintaa yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa • suunnittelee ja toteuttaa asiakaslähtöisesti osallisuutta edistävää toimintaa hyödyntäen tietoa osallisuudesta • arvioi tavoitteiden toteutumista yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii kokonaisvaltaisesti tietoa asiakkaan voimavaroista, tuen tarpeista ja mielenkiinnon kohteista hyödyntäen monipuolisesti eri menetelmiä • asettaa tavoitteita ja suunnittelee toimintaa yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa varmistaen asiakkaan osallisuuden eri keinoja käyttäen • suunnittelee ja toteuttaa asiakaslähtöisesti osallisuutta edistävää toimintaa hyödyntäen monipuolisesti tietoa osallisuudesta • arvioi eri menetelmiä käyttäen tavoitteiden toteutumista yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa vammaisen asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa.

Ammatillinen vuorovaikutus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ammatillisesti vuorovaikutuksessa asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa • havaitsee asiakkaan vuorovaikutusaloitteet ja vastaa niihin • huomioi ele- ja olemuskielen vuorovaikutustilanteissa • ymmärtää vammaisuuden vaikutuksia asiakkaan käyttäytymiseen ja mukauttaa ilmaisuaan • hyödyntää selkokieltä ja ilmaisee itseään selkeästi • käyttää tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • huomioi kielen ja kulttuurin vaikutuksia vuorovaikutukseen ja hakee tietoa monikulttuurisuudesta • kohtaa asiakkaan ilman ennalta määritettyjä sukupuoliodotuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ammatillisesti ja aloitteellisesti vuorovaikutuksessa asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa • havaitsee asiakkaan pienetkin vuorovaikutusaloitteet ja vastaa niihin • huomioi ele- ja olemuskielen vuorovaikutustilanteissa • ymmärtää vammaisuuden vaikutuksen asiakkaan käyttäytymiseen ja mukauttaa ilmaisunsa asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi • käyttää selkokieltä ja ilmaisee itseään selkeästi • käyttää joustavasti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • huomioi kielen ja kulttuurin vaikutuksia vuorovaikutukseen ja hyödyntää tietoa monikulttuurisuudesta ja eri kulttuurien vammaiskäsityksistä • toimii sukupuolisensitiivisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ammatillisesti ja aloitteellisesti vuorovaikutuksessa asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa tilanteen vaatimalla tavalla • havaitsee asiakkaan pienetkin vuorovaikutusaloitteet ja vastaa niihin varmistaen asiakkaan ymmärretyksi tulemisen • huomioi ele- ja olemuskielen vuorovaikutustilanteissa • ymmärtää vammaisuuden vaikutuksen asiakkaan käyttäytymiseen ja mukauttaa ilmaisunsa yksilöllisesti asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi • käyttää sujuvasti selkokieltä ja ilmaisee itseään selkeästi • käyttää monipuolisesti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • hyödyntää vuorovaikutuksessa tietoa monikulttuurisuudesta ja eri kulttuurien vammaiskäsityksistä soveltaen tietoa asiakkaan yksilölliseen tilanteeseen • toimii sukupuolisensitiivisesti ja edistää toiminnallaan tasa-arvoa.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hoitaa palvelutilanteen suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• palvelee asiakkaita suomen ja ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/Alakohtainen kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä.

Opiskelija tukee asiakkaan mahdollisuutta kommunikoida ja ilmaista itseään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• antaa asiakkaalle aikaa, tilaa ja mahdollisuuksia ilmaista asiansa • tulkitsee asiakkaan päivittäisiä viestejä ja varmistaa ymmärretyksi tulemistä työryhmän kanssa • käyttää asiakkaan käyttämiä puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja ohjaa asiakasta niiden käytössä työryhmän kanssa • hyödyntää kommunikoinnin apuvälineitä ja teknologiaa vuorovaikutuksen tukena • tunnistaa tulkkauspalvelun tarpeen ja asiakkaan oikeuden palvelun käyttöön sekä käyttää tulkkauspalvelua työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• antaa asiakkaalle aikaa, tilaa ja tukea ilmaista asiansa • tulkitsee asiakkaan sanallisia viestejä ja ele- ja olemuskieltä sekä varmistaa ymmärretyksi tulemistä hyödyntäen työryhmän osaamista • käyttää asiakkaan käyttämiä puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja ohjaa asiakasta niiden käytössä • hyödyntää asiakaslähtöisesti kommunikoinnin apuvälineitä ja teknologiaa vuorovaikutuksen tukena • tunnistaa tulkkauspalvelun tarpeen ja asiakkaan oikeuden palvelun käyttöön sekä käyttää tulkkauspalvelua ja ohjaa asiakasta sen käytössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• turvaa eri keinoja käyttäen asiakkaan oikeuden ilmaista asiansa eri tilanteissa • tulkitsee asiakkaan sanallisia viestejä ja ele- ja olemuskieltä sekä varmistaa ymmärretyksi tulemistä eri keinoja käyttäen hyödyntäen työryhmän osaamista • käyttää sujuvasti asiakkaan puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja ohjaa asiakaslähtöisesti niiden käytössä • hyödyntää asiakaslähtöisesti kommunikoinnin apuvälineitä ja teknologiaa vuorovaikutuksen tukena perustellen toimintaansa tiedolla puhetta tukevista ja korvaavista kommunikointikeinoista ja puhe- kommunikaatiovaikeuksista • tunnistaa tulkkauspalvelun tarpeen ja asiakkaan oikeuden palvelun käyttöön sekä käyttää tulkkauspalvelua ja ohjaa asiakasta sen käytössä perustellen toimintaansa lainsäädännöllä.

Opiskelija edistää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia oman elämänsä asioissa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kunnioittaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta • toimii yksityisyyttä kunnioittaen • ohjaa päivittäisissä toiminnoissa tukien asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin asioihin liittyvissä valinnoissa ja päätöksenteossa • ohjaa asumisessa edistämällä asiakkaan kykyä huolehtia itsestään ja ympäristöstään • ohjaa ja avustaa asiakasta elintarvikkeiden hankinnassa, ruoan valmistuksessa ja ravitsemuksesta huolehtimisessa huomioiden elintarvikehygienian ja ravitsemussuositukset • keskustelee asiakkaan kanssa hänelle ajankohtaisista asioista ja tukee mielipiteiden muodostamisessa • ohjaa asiakasta huolehtimaan omasta terveydestään, turvallisuudesta ja hyvinvoinnistaan • tuntee rajoitustoimenpiteitä koskevat säännökset ja sallitut rajoitustoimenpiteet • toimii rajoitustoimenpiteissä työyksikön ohjeiden mukaisesti sekä ihmisarvoa kunnioittaen, turvallisesti ja asiakkaan perustarpeista huolehtien
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kunnioittaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta sekä tukee asiakasta käyttämään itsemääräämisoikeutta eri tilanteissa • toimii yksityisyyttä kunnioittaen ja tilanteen vaatimalla tavalla asiakkaan edun mukaisesti • ohjaa päivittäisissä toiminnoissa tukien monipuolisesti asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin asioihin liittyvissä valinnoissa ja päätöksenteossa • ohjaa asumisessa edistämällä asiakkaan kykyä huolehtia itsestään ja ympäristöstään sekä tukee vaikutusmahdollisuuksia kotiin ja asumiseen liittyvissä asioissa • ohjaa ja avustaa asiakasta elintarvikkeiden hankinnassa, ruoan valmistuksessa ja ravitsemuksesta huolehtimisessa huomioiden elintarvikehygienian, ravitsemussuositukset sekä asiakkaan tavat ja tottumukset • keskustelee asiakkaan kanssa hänelle ajankohtaisista asioista sekä tukee vaihtoehtojen pohtimisessa ja mielipiteiden muodostamisessa • ohjaa asiakasta huolehtimaan omasta terveydestään, turvallisuudesta ja hyvinvoinnistaan ja toimii ennakkoivasti • tuntee rajoitustoimenpiteitä koskevat säännökset ja sallitut rajoitustoimenpiteet • toimii rajoitustoimenpiteissä työyksikön ohjeiden mukaisesti sekä ihmisarvoa kunnioittaen, turvallisesti ja asiakkaan perustarpeista huolehtien
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kunnioittaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta sekä tukee monipuolisesti asiakasta käyttämään itsemääräämisoikeutta eri tilanteissa • toimii yksityisyyttä kunnioittaen joustavasti tilanteen vaatimalla tavalla asiakkaan edun mukaisesti • ohjaa päivittäisissä toiminnoissa turvaten johdonmukaisesti asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin asioihin liittyvissä valinnoissa ja päätöksenteossa

	• ohjaa asiakaslähtöisesti asumisessa edistään asiakkaan kykyä huolehtia itsestään ja ympäristöstään sekä tukee monipuolisesti vaikutusmahdollisuuksia kotiin ja asumiseen liittyvissä asioissa• ohjaa asiakaslähtöisesti ja monipuolisesti asiakasta elintarvikkeiden hankinnassa, ruoan valmistuksessa ja ravitsemuksesta huolehtimisessa huomioiden elintarvikehygienian, ravitsemussuositukset sekä asiakkaan tavat ja tottumukset• keskustelee asiakkaan kanssa hänelle ajankohtaisista asioista sekä tukee vaihtoehtojen pohtimisessa ja mielipiteiden muodostamisessa• ohjaa asiakasta huolehtimaan omasta terveydestään, turvallisuudesta ja hyvinvoinnistaan ja toimii ennakoivasti ja motivoivasti• tuntee rajoitustoimenpiteitä koskevat säännökset ja sallitut rajoitustoimenpiteet• toimii rajoitustoimenpiteissä työyksikön ohjeiden mukaisesti sekä ihmisarvoa kunnioittaen, turvallisesti ja asiakkaan perustarpeista huolehtien.

Opiskelija edistää osallistumista ja yhdessä toimimista käyttäen alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• edistää vuorovaikutustilanteiden syntymistä ja ohjaa yhdessä toimimista hyödyntäen tietoa ryhmien ohjaamisesta ja osallisuudesta • ohjaa sosiaalisissa tilanteissa toimimista ja hyödyntää ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia • edistää asiakkaan osallisuutta hyödyntäen luovia ja toiminnallisia menetelmiä • turvaa asiakkaan mahdollisuuden liikkumiseen sekä aisti-, taide- ja kulttuurikokemuksiin hyödyntäen tietoa asiakkaan oikeuksista ja toimintakykyä edistävästä menetelmästä • rohkaisee asiakasta kokeilemaan uusia asioita • ohjaa asiakasta yhteiskuntaan osallistumisessa, aktiivisessa kansalaisuudessa ja omien oikeuksien toteuttamisessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• edistää vuorovaikutustilanteiden syntymistä ja ohjaa yhdessä toimimista vahvistaen asiakkaan ryhmään tai yhteisöön kuulumista hyödyntäen tietoa ryhmien ohjaamisesta ja osallisuudesta • ohjaa sosiaalisissa tilanteissa toimimista ja mahdollistaa asiakaslähtöisesti erilaisiin sosiaalisiin tilanteisiin osallistumisen hyödyntäen ympäristön mahdollisuuksia • edistää asiakkaan osallisuutta hyödyntäen asiakaslähtöisesti luovia ja toiminnallisia menetelmiä • turvaa asiakaslähtöisesti asiakkaan mahdollisuuden liikkumiseen sekä aisti-, taide- ja kulttuurikokemuksiin hyödyntäen tietoa asiakkaan oikeuksista ja toimintakykyä edistävästä menetelmästä • rohkaisee ja tukee asiakasta kokeilemaan uusia asioita, löytämään omia kykyjään ja kiinnostuksen kohteita • ohjaa asiakaslähtöisesti yhteiskuntaan osallistumisessa, aktiivisessa kansalaisuudessa ja omien oikeuksien toteuttamisessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• edistää tavoitteellisesti vuorovaikutustilanteiden syntymistä ja ohjaa yhdessä toimimista vahvistaen asiakkaan ryhmään tai yhteisöön kuulumista ja hyödyntäen tietoa ryhmien ohjaamisesta ja osallisuudesta • ohjaa tavoitteellisesti sosiaalisissa tilanteissa toimimista ja mahdollistaa erilaisiin sosiaalisiin tilanteisiin osallistumisen asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaan • edistää asiakkaan osallisuutta hyödyntäen asiakaslähtöisesti ja monipuolisesti luovia ja toiminnallisia menetelmiä • turvaa asiakaslähtöisesti ja monipuolisesti asiakkaan mahdollisuuden liikkumiseen sekä aisti-, taide- ja kulttuurikokemuksiin hyödyntäen tietoa asiakkaan oikeuksista ja toimintakykyä edistävästä menetelmästä • rohkaisee ja tukee asiakasta kokeilemaan uusia asioita, löytämään omia kykyjään ja kiinnostuksen kohteita sekä tukee myönteisen minäkuvan vahvistumisessa • vahvistaa asiakkaan mahdollisuuksia yhteiskuntaan osallistumisessa, aktiivisessa kansalaisuudessa ja omien oikeuksien toteuttamisessa.

Opiskelija ohjaa asiakasta palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa ja tukee asiakasta ja hänen läheisiään oikeuksia, etuuksia ja palveluita koskevan tiedon hankinnassa - ohjaa ja tukee asiakasta ja hänen läheisiään palveluihin hakeutumisessa hyödyntäen tietoa sosiaali-, terveys-, kasvatusta-, koulutus- ja työllistymispalveluista sekä kolmannen sektorin palveluista - ohjaa ja tukee asioiden hoitamisessa - osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen - hyödyntää monialaista yhteistyötä palveluihin ohjaamisessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa palvelutarpeita, ohjaa ja tukee asiakasta ja hänen läheisiään oikeuksia, etuuksia ja palveluita koskevan tiedon hankinnassa - ohjaa ja tukee asiakasta ja hänen läheisiään palveluita koskevissa valinnoissa ja palveluihin hakeutumisessa hyödyntäen tietoa sosiaali-, terveys-, kasvatusta-, koulutus- ja työllistymispalveluista sekä kolmannen sektorin palveluista - ohjaa ja tukee asioiden hoitamisessa asiakkaan yksilölliset tarpeet ja voimavarat huomioiden - osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen - hyödyntää monialaista yhteistyötä palveluihin ohjaamisessa ja ohjaa asiakasta hyödyntämään kokemusasiantuntijoita ja vertaistukea
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa monipuolisesti palvelutarpeita, ohjaa ja tukee asiakasta ja läheisiä oikeuksia, etuuksia ja palveluita koskevan tiedon hankinnassa - ohjaa ja tukee asiakasta ja hänen läheisiään palveluita koskevissa valinnoissa ja palveluihin hakeutumisessa hyödyntäen asiakaslähtöisesti tietoa sosiaali-, terveys-, kasvatusta-, koulutus- ja työllistymispalveluista sekä kolmannen sektorin palveluista - ohjaa ja tukee asioiden hoitamisessa asiakaslähtöisesti huomioiden asiakkaan voimavarat ja vahvistaen niitä - osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen - hyödyntää aktiivisesti monialaista yhteistyötä palveluihin ohjaamisessa ja ohjaa asiakasta hyödyntämään kokemusasiantuntijoita ja vertaistukea.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa työturvallisuusohjeita • tunnistaa turvallisuusriskejä ja huolehtii asiakkaan turvallisuudesta • työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti • huolehtii hygieniasta ja työskentelee aseptisten periaatteiden mukaisesti • tunnistaa työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja ottaa niitä huomioon toiminnassaan • tunnistaa työn herättämiä tunteita sekä hakee vertaistukea ja ohjausta • ylläpitää osaltaan hyvää työilmapiiriä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa työturvallisuusohjeita • tunnistaa monipuolisesti turvallisuusriskejä ja huolehtii asiakkaan turvallisuudesta • työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti perustellen toimintaansa • huolehtii hygieniasta ja työskentelee aseptisten periaatteiden mukaisesti perustellen toimintaansa • kehittää työtään huomioiden työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä • käsittelee ammatillisesti työn herättämiä tunteita sekä hyödyntää vertaistukea ja työnohjausta • ylläpitää ja edistää osaltaan hyvää työilmapiiriä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa työturvallisuusohjeita • tunnistaa monipuolisesti turvallisuusriskejä ja huolehtii asiakkaan turvallisuudesta perustellen ratkaisujaan • työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti perustellen ja kehittää toimintaansa • huolehtii hygieniasta ja työskentelee aseptisten periaatteiden mukaisesti perustellen monipuolisesti toimintaansa • kehittää työtään huomioiden työn keskeisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja perustelee toimintaansa • käsittelee ammatillisesti työn herättämiä tunteita ja hyödyntää vertaistukea ja työnohjausta sekä perustelee niiden merkitystä omalle jaksamiselleen • ylläpitää ja edistää aktiivisesti hyvää työilmapiiriä.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi toimintaansa, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulleen • ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi toimintaansa monipuolisesti, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulleen • kehittää toimintaansa palautteen ja työn vaatimusten mukaan • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi toimintaansa monipuolisesti, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan sekä asettaa tavoitteita ammatilliselle kasvulleen perustellen toimintaansa • kehittää toimintaansa palautteen ja työn vaatimusten mukaan perustellen toimintaansa • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähihoitajan käytännön työtehtävissä edistään osallisuutta vammaistyössä toimimalla ympäristössä, jossa vammaiset ihmiset asuvat, opiskelevat, tekevät työtä, ovat hoidettavina, kuntoutumassa tai palveluiden käyttäjinä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.30. Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen vammaistyössä, 40 osp (106254)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä kasvat-, sosiaali- ja terveysalan säädösten, määräysten, arvojen ja lähihoitajien eettisten ohjeiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työryhmän ja verkoston jäsenenä
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida vammaisen asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja edistämistä
- toimia vuorovaikutuksessa vammaisen asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja vammaisen asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisessä ja edistämisessä sekä lääkehoidossa
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija työskentelee kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan säädösten, määräysten, arvojen ja lähihoitajien eettisten ohjeiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan säädöksiä ja määräyksiä • toimii ammatin arvojen ja lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaisesti • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuosituksen mukaisesti • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan säädöksiä ja määräyksiä perustellen toimintaansa • toimii ammatin arvojen ja lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuosituksen mukaisesti ja perustelee toimintaansa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii asiakkaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen • noudattaa kasvatusta-, sosiaali- ja terveysalan säädöksiä ja määräyksiä perustellen monipuolisesti toimintaansa • toimii ammatin arvojen ja lähihoitajan eettisten ohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa monipuolisesti • noudattaa tietosuojaa ja salassapitoa sekä hallinto- ja julkisuuslain periaatteita • työskentelee omavalvontamääräysten ja laatusuosituksen mukaisesti, perustelee toimintaansa sekä tekee kehittämissuhteita • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämissuhteita.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työryhmän ja verkoston jäsenenä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä yhteistyössä työryhmän kanssa • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä työryhmän kanssa • toimii moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä noudattaen suunnitelmia ja sopimuksia • viestii työryhmässä ja verkostossa ammatillisesti • noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee työtehtävänsä asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella yhteistyössä työryhmän kanssa • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia yhteistyössä työryhmän kanssa • tuntee eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita sekä toimii vastuullisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä • viestii työryhmässä ja verkostossa ammatillisesti ja tavoitteellisesti • noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee toimintaansa joustavasti asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella sekä ennakoi tulevaa toimintaa yhteistyössä työryhmän ja verkoston kanssa • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia yhteistyössä työryhmän kanssa perustellen toimintaansa • tuntee monipuolisesti eri ammattiryhmien tehtäviä ja vastuualueita sekä toimii aktiivisesti moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä • viestii työryhmässä ja verkostossa ammatillisesti ja tavoitteellisesti perustellen näkemyksiään • noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi vammaisen asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja edistämistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hankkii tietoa asiakkaan toimintakyvystä ja tuen tarpeista hyödyntäen tietoa vammaisuuden eri muodoista, vammaisuuteen liittyvistä lisävammoista ja sairauksista • käyttää vammaisen asiakkaan toimintakyvyn kuvaamiseen jotakin tiedonkeruumenetelmää • tuntee asiakassuunnitelman tekoprosessin ja osallistuu suunnitteluun lähihoitajan vastuualueella yhteistyössä asiakkaan, lähiverkoston ja työryhmän kanssa • työskentelee asiakassuunnitelman tavoitteiden mukaan • raportoi ja kirjaa ymmärrettävästi asiakkaan vointiin ja toimintakykyyn liittyviä havaintoja voimavaralähtöisesti ja asiakasturvallisuutta vaarantamatta • arvioi suunnitelman toteutumista ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii tietoa asiakkaan toimintakyvystä ja tuen tarpeista hyödyntäen tietoa vammaisuuden eri muodoista sekä vammaisuuteen liittyvistä lisävammoista ja sairauksista ja asiakkaan elämänculusta • käyttää vammaisen asiakkaan toimintakyvyn kuvaamiseen eri tiedonkeruumenetelmiä • tuntee asiakassuunnitelman tekoprosessin ja osallistuu aktiivisesti suunnitteluun lähihoitajan vastuualueella yhteistyössä asiakkaan, lähiverkoston ja työryhmän kanssa tukien asiakkaan ja lähiverkoston osallisuutta • työskentelee asiakassuunnitelman tavoitteiden mukaisesti ja viestii havainnoistaan työryhmälle ja verkostolle • raportoi ja kirjaa sujuvasti asiakkaan vointiin ja toimintakykyyn liittyviä havaintoja voimavaralähtöisesti ja asiakasturvallisuutta vaarantamatta • arvioi yhdessä asiakkaan, lähiverkoston ja työryhmän kanssa suunnitelman toteutumista muuttaen toimintaansa arvioinnin perusteella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii monipuolisesti tietoa asiakkaan toimintakyvystä ja tuen tarpeista hyödyntäen tietoa vammaisuuden eri muodoista sekä vammaisuuteen liittyvistä lisävammoista, sairauksista sekä asiakkaan elämänculusta • käyttää vammaisen asiakkaan toimintakyvyn kuvaamiseen monipuolisesti eri tiedonkeruumenetelmiä • tuntee asiakassuunnitelman tekoprosessin ja osallistuu siihen lähihoitajan vastuualueella yhteistyössä asiakkaan, lähiverkoston ja työryhmän kanssa tukien monipuolisesti asiakkaan ja lähiverkoston osallisuutta • työskentelee aktiivisesti ja joustavasti asiakassuunnitelman tavoitteiden mukaisesti ja viestii havainnoistaan työryhmälle ja verkostolle • raportoi ja kirjaa aktiivisesti ja monipuolisesti asiakkaan vointiin ja toimintakykyyn liittyviä havaintoja voimavaralähtöisesti ja asiakasturvallisuutta vaarantamatta • arvioi asiakkaan, lähiverkoston ja työryhmän kanssa kokonaisvaltaisesti suunnitelman toteutumista muuttaen toimintansa arvioinnin perusteella.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa vammaisen asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti, kuuntelee ja osoittaa kiinnostusta ja reagoi asiakkaan vuorovaikutusaloitteisiin • havainnoi asiakkaan ilmeitä, eleitä ja olemuskieltä • huomioi omien eleiden ja olemuskielen vaikutusta vuorovaikutuksessa • havainnoi asiakkaan vuorovaikutustaitoja ja mukauttaa ilmaisuaan hyödyntäen tietoa vammaisuuden vaikutuksista vuorovaikutus- ja kommunikointitaitoihin • antaa asiakkaalle aikaa, tilaa ja tukea ilmaista asiansa ja varmistaa ymmärretyksi tulemista • käyttää selkokieltä sekä puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti, kuuntelee ja osoittaa kiinnostusta sekä vastaa tarkoituksenmukaisesti asiakkaan erilaisiin vuorovaikutusaloitteisiin • havainnoi asiakkaan ilmeitä, eleitä ja olemuskieltä ja tulkitsee asiakkaan olemuskieltä työryhmän kanssa • havainnoi omien eleiden ja olemuskielen vaikutusta vuorovaikutuksessa ja kehittää sanattoman viestinnän taitoja • havainnoi asiakkaan vuorovaikutustaitoja ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi hyödyntäen tietoa vammaisuuden vaikutuksista vuorovaikutus- ja kommunikointitaitoihin • antaa asiakkaalle aikaa, tilaa ja tukea ilmaista asiansa ja varmistaa ymmärretyksi tulemista eri keinoja käyttäen • käyttää selkokieltä sekä puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja ohjaa asiakasta ja lähiverkostoa niiden käytössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti, kuuntelee ja osoittaa kiinnostusta sekä vastaa tarkoituksenmukaisesti asiakkaan erilaisiin vuorovaikutusaloitteisiin luoden mahdollisuuksia vuorovaikutuksen jatkumiselle • havainnoi asiakkaan ilmeitä, eleitä ja olemuskieltä ja tulkitsee asiakkaan olemuskieltä työryhmän kanssa osoittaen herkkyyttä viestien tulkinnassa • hyödyntää viestinnässään tietoisesti ja tavoitteellisesti ele- ja olemuskieltä perustellen toimintaansa tiedolla kommunikoinnin ja vuorovaikutustaitojen kehittymisestä • havainnoi asiakkaan vuorovaikutustaitoja ja mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi perustellen toimintaansa tiedolla vammaisuuden vaikutuksista vuorovaikutus- ja kommunikointitaitoihin • turvaa asiakkaan oikeuden ilmaista asiansa eri tilanteissa ja varmistaa ymmärretyksi tulemista eri keinoja käyttäen • käyttää sujuvasti selkokieltä tai puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja ohjaa asiakasta ja lähiverkostoa niiden käytössä.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja vammaisen asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisessä ja edistämisessä sekä lääkehoidossa.

Päivittäisissä toiminnoissa ja kodinhoidossa ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ohjaa ja tukee eri-ikäisiä asiakkaita päivittäisissä toiminnoissa ja kodinhoitoon liittyvissä tehtävissä huomioiden asiakkaiden toimintakyvyn - työskentelee voimavaralähtöisesti - ottaa toiminnassaan huomioon asiakkaan kulttuuriset, uskonnolliset ja eettiset tavat - tukee asiakasta uusien asioiden oppimisessa ja taitojen vahvistamisessa sekä ohjaa hyödyntämään niitä arjessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ohjaa ja tukee eri-ikäisiä asiakkaita yksilöllisesti päivittäisissä toiminnoissa ja kodinhoitoon liittyvissä tehtävissä huomioiden asiakkaiden toimintakyvyn - työskentelee voimavaralähtöisesti ja vahvistaa asiakkaan aktiivista toimijuutta - ottaa toiminnassaan huomioon yksilöllisesti asiakkaan kulttuuriset, uskonnolliset ja eettiset tavat - tukee asiakasta yksilöllisesti uusien asioiden oppimisessa ja taitojen vahvistamisessa sekä ohjaa hyödyntämään niitä arjessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ohjaa ja tukee eri-ikäisiä asiakkaita yksilöllisesti päivittäisissä toiminnoissa ja kodinhoitoon liittyvissä tehtävissä ottaen huomioon asiakkaiden mielipiteet, tavat sekä toimintakyvyn - työskentelee voimavaralähtöisesti ja vahvistaa asiakkaan aktiivista toimijuutta kaikissa arjentalanteissa - ottaa toiminnassaan kokonaisvaltaisesti huomioon asiakkaan kulttuuriset, uskonnolliset ja eettiset tavat perustellen toimintaansa - tukee yksilöllisesti ja monipuolisesti uusien asioiden oppimisessa ja taitojen vahvistamisessa sekä ohjaa hyödyntämään niitä arjessa.

Apuvälineiden käytössä ja huollossa ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee erilaisia apuvälineitä ja niiden hankintaprosessin - havainnoi ympäristön esteettömyyttä ja apuvälineiden tarvetta - ohjaa asiakasta apuvälineiden käytössä ja huollossa - ohjaa asiakasta tietotekniikan käytössä ja teknologian hyödyntämisessä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee monipuolisesti erilaisia apuvälineitä ja niiden hankintaprosessin - havainnoi ympäristön esteettömyyttä ja keskustelee asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa ympäristön toimivuudesta ja apuvälineiden tarpeesta - ohjaa asiakasta apuvälineiden käytössä ja huollossa sekä viestii työryhmälle mahdollisista muutostarpeista - motivoi ja ohjaa asiakasta tietotekniikan käytössä ja teknologian hyödyntämisessä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee monipuolisesti erilaisia apuvälineitä ja niiden hankintaprosessin soveltaen tietoa yksilöllisesti asiakastilanteessa - havainnoi asiakaslähtöisesti ympäristön esteettömyyttä ja keskustelee asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa ympäristön toimivuudesta ja apuvälineiden tarpeesta - ohjaa asiakasta yksilöllisesti apuvälineiden käytössä ja huollossa sekä viestii aktiivisesti työryhmälle havainnoistaan sekä mahdollisista muutostarpeista - motivoi ja ohjaa aktiivisesti asiakasta tietotekniikan käytössä ja teknologian hyödyntämisessä.

Lääkehoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • ottaa huomioon lääkkeiden antoon liittyvät yksilölliset erityiskysymykset • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoa työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnaissa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää tavallisimmat vammaistyyssä käytettävät lääkkeet • tietää ja tarkkailee tavallisimpien asiakkaiden käytössä olevien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä ja tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisten lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä suullisesti työryhmässä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää yleisimpiä lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • ottaa huomioon lääkkeiden antoon liittyvät yksilölliset erityiskysymykset • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnaissa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää vammaistyyssä käytettävät lääkkeet • tietää ja tarkkailee tavallisimpien asiakkaiden käytössä olevien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia, huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä työryhmässä ja ehkäisee niitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä aktiivisesti työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • ottaa huomioon lääkkeiden antoon liittyvät yksilölliset erityiskysymykset • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • ohjaa aktiivisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnaissa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä sekä tietää monipuolisesti vammaistyyssä käytettävät lääkkeet

	• tietää, tarkkailee ja perustelee tavallisimpien asiakkaiden käytössä olevien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia, huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä työryhmässä ja ehkäisee niitä.

Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- havainnoi asiakkaan yleisvointia ja terveydentilaa sekä tiedottaa havainnoistaan - havainnoi asiakkaan ravitsemustilaa ja nestetasapainoa, ohjaa asiakasta terveyttä edistävään ravitsemukseen ja hoitaa työryhmän jäsenenä ravitsemuksen erityistilanteita - ohjaa ja auttaa asiakasta suunhoidossa - toteuttaa turvallisesti asiakkaan perushoitoon liittyvät toimenpiteet työryhmän ohjeiden mukaan - valmistaa asiakkaan hoitotoimenpiteisiin ja tutkimuksiin - ohjaa asiakasta edistämään omaa terveyttään ja toimintakykyään - toteuttaa työryhmän jäsenenä asiakkaan asento- ja liikehoitoa annettujen ohjeiden mukaan - ohjaa asiakasta arkiliikkumiseen ja fyysisen toimintakyvyn ylläpitoon ja edistämiseen - ohjaa ja tukee asiakasta rentoutumisessa käyttäen erilaisia menetelmiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- havainnoi säännöllisesti asiakkaan yleisvointia ja terveydentilaa sekä tiedottaa havainnoistaan - havainnoi säännöllisesti asiakkaan ravitsemustilaa ja nestetasapainoa, ohjaa ja motivoi asiakasta terveyttä edistävään ravitsemukseen ja hoitaa ravitsemuksen erityistilanteita - ohjaa ja avustaa asiakasta suunhoidossa ja motivoi omahoitoon toteuttaa turvallisesti asiakkaan perushoitoon liittyvät toimenpiteet - valmistaa asiakkaan hoitotoimenpiteisiin ja tutkimuksiin huomioiden asiakkaan yksilölliset tarpeet - ohjaa ja motivoi asiakasta edistämään omaa terveyttään ja toimintakykyään ja toteuttaa säännöllisesti asiakkaan asento- ja liikehoitoa - ohjaa ja motivoi asiakasta arkiliikkumiseen sekä fyysisen toimintakyvyn ylläpitoon ja edistämiseen - ohjaa ja tukee asiakasta rentoutumisessa käyttäen monipuolisesti erilaisia menetelmiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- havainnoi säännöllisesti ja kokonaisvaltaisesti asiakkaan yleisvointia ja terveydentilaa sekä tiedottaa havainnoistaan - havainnoi säännöllisesti ja kokonaisvaltaisesti asiakkaan ravitsemustilaa ja nestetasapainoa, ohjaa ja motivoi asiakasta yksilöllisesti terveyttä edistävään ravitsemukseen ja hoitaa ravitsemuksen erityistilanteita - ohjaa ja auttaa asiakasta suunhoidossa, suun omahoidon välineiden valinnassa ja käytössä - toteuttaa turvallisesti ja asiakaslähtöisesti asiakkaan perushoitoon liittyvät toimenpiteet perustellen toimintaansa - valmistaa asiakkaan hoitotoimenpiteisiin ja tutkimuksiin huomioiden asiakkaan yksilölliset tarpeet ja perustellen toimintaansa - ohjaa asiakasta edistämään omaa terveyttään ja toimintakykyään monipuolisesti - toteuttaa säännöllisesti asiakkaan asento- ja liikehoitoa huomioiden asiakkaan voimavarat ja päiväohjelman

	- ohjaa ja motivoi asiakasta arkiliikkumiseen sekä fyysisen toimintakyvyn ylläpitoon ja edistämiseen - ohjaa ja tukee asiakasta rentoutumisessa käyttäen monipuolisesti erilaisia menetelmiä ja perustellen toimintaansa.
--	--

Hyvinvoinnissa ja turvallisuudessa ohjaaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tukee asiakkaan mielenhyvinvointia, tunnistaa mielenterveysongelmia ja päihteiden riskikäyttöä - tukee asiakasta erilaisissa kriisitilanteissa - tukee asiakkaan seksuaalisuutta sekä antaa tarvittaessa tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä sekä parisuhdeasioista - tunnistaa kaltoinkohtelun sekä väkivallan uhan ja ohjaa avunsaannissa ja turvallisuuden edistämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa - huolehtii asiakkaan psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta - toimii ammatillisesti työryhmän jäsenenä kuolevan asiakkaan hoidossa - keskustelee kuolemasta asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa työryhmän tukemana
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tukee asiakkaan mielenhyvinvointia, tunnistaa mielenterveysongelmia ja päihteiden riskikäyttöä, antaa tietoa ja ohjaa tarvittaessa palveluiden piiriin - tukee asiakasta erilaisissa kriisitilanteissa hyödyntäen tietoa kriisissä olevan ihmisen auttamisesta - tukee asiakkaan seksuaalisuutta sekä antaa tarvittaessa tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä sekä parisuhdeasioista huomioiden seksuaalisuuden moninaisuuden - tunnistaa kaltoinkohtelun sekä väkivallan uhan ja ohjaa avunsaannissa ja turvallisuuden edistämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa - huolehtii asiakkaan psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta - toimii ammatillisesti työryhmän jäsenenä kuolevan asiakkaan hoidossa - keskustelee kuolemasta asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tukee aktiivisesti asiakkaan mielenhyvinvointia, tunnistaa mielenterveysongelmia ja päihteiden riskikäyttöä, antaa tietoa ja ohjaa tarvittaessa palveluiden piiriin - tukee monipuolisesti asiakasta erilaisissa kriisitilanteissa hyödyntäen tietoa kriisissä olevan ihmisen auttamisesta - tukee asiakkaan seksuaalisuutta sekä antaa tarvittaessa tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä sekä parisuhdeasioista huomioiden seksuaalisuuden moninaisuuden - tunnistaa kaltoinkohtelun sekä väkivallan uhan ja ohjaa avunsaannissa ja turvallisuuden edistämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa - huolehtii asiakkaan psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta - toimii ammatillisesti työryhmän jäsenenä kuolevan asiakkaan hoidossa - keskustelee luontevasti kuolemasta asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Työhyvinvoinnin ja turvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii niiden edellyttämällä tavalla - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutukset asiakastytytyväsyyteen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii niiden edellyttämällä tavalla ehkäisten riskejä - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - ylläpitää omalta osaltaan työyhteisön hyvää ilmapiiriä, on halukas edistämään sitä sekä ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutukset asiakastytytyväsyyteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee työpaikan turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytännöt ja toimii niiden edellyttämällä tavalla ehkäisten riskejä ja perustellen toimintaansa - noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä - ylläpitää omalta osaltaan työyhteisön hyvää ilmapiiriä, on halukas edistämään sitä ja tuo esille kehittämisetdotuksia sekä ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutukset asiakastytytyväsyyteen.

Aseptinen ja ergonominen työskentely	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii aseptisen ja ergonomisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti • tunnistaa työssään fyysisiä ja psyykkisiä kuormitustilanteita • hyödyntää työssään luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä • tunnistaa asiakkaan voimavaroja siirtotilanteissa • käyttää turvallisesti apuvälineitä siirtotilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii aseptisen ja ergonomisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti • tunnistaa työssään fyysistä ja psyykkistä kuormitusta aiheuttavia tekijöitä ja pyrkii omalla toiminnallaan vähentämään niitä • hyödyntää tarkoituksenmukaisesti työssään luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä • tunnistaa ja hyödyntää asiakkaan voimavaroja siirtotilanteissa • käyttää turvallisesti ja sujuvasti apuvälineitä siirtotilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii aseptisen ja ergonomisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti • tunnistaa työssään fyysistä ja psyykkistä kuormitusta aiheuttavia tekijöitä ja vähentää niitä omalla toiminnallaan perustellen toimintaansa • hyödyntää aktiivisesti työssään luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä • aktivoi asiakkaan voimavaroja siirtotilanteissa • käyttää turvallisesti ja sujuvasti apuvälineitä siirtotilanteissa perustellen toimintaansa.

Opiskelija arvioi mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee osaamisensa tuotteistamista • työskentelee vastuullisesti ja ymmärtää työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee ja selvittää työssään oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja kehittää aktiivisesti yrittäjyysvalmiuksiaan ja arvioi realistisesti oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti, huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä ja muuttaa joustavasti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • edistää toiminnallaan monipuolisesti tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa joitakin vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan • käyttää työssään näyttöön perustuvaa tietoa ja hakee tietoa luotettavista lähteistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella sekä pyytää tarvittaessa ohjausta • käyttää työssään näyttöön perustuvaa tietoa perustellen tiedolla tekemistään ja hakee tietoa luotettavista lähteistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa oppimistaan ja osaamistaan • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa ja on motivoitunut kehittämään itseään ja omaa osaamistaan • ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti ja pyytää ohjausta tarvitessaan • käyttää työssään näyttöön perustuvaa tietoa perustellen tiedolla tekemistään monipuolisesti ja hakee aktiivisesti tietoa luotettavista lähteistä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä lähihoitajan käytännön työtehtävissä ylläpitäen ja edistäen vammaisen toimintakykyä toimimalla ympäristössä, jossa vammaiset ihmiset asuvat, opiskelevat, tekevät työtä, ovat hoidettavina, kuntoutumassa tai palveluiden käyttäjinä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.31. Terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen, 25 osp (106251)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten ohjeiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työryhmän kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan hoitoa terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

- antaa tietoa palveluista
- ylläpitää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa
- arvioida mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten ohjeiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, yksikön arvoja, eettisiä periaatteita, toimintaohjeita ja keskeisiä hoitotyötä ohjaavia arvoja työryhmän kanssa • työskentelee turvallisesti työryhmän kanssa asiakasryhmää koskevien toimintaperiaatteiden ja suositusten mukaisesti • noudattaa työssään tietosuoja ja salassapitoa • perehtyy työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin ja toteuttaa yksikön omavalvontaa työryhmän kanssa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, yksikön arvoja, eettisiä periaatteita, toimintaohjeita ja keskeisiä hoitotyötä ohjaavia arvoja • työskentelee turvallisesti asiakasryhmää koskevien toimintaperiaatteiden ja suositusten mukaan • noudattaa työssään tietosuoja ja salassapitoa • perehtyy työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin ja toteuttaa yksikön omavalvontaa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti perustellen toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, yksikön arvoja, eettisiä periaatteita, toimintaohjeita ja keskeisiä hoitotyötä ohjaavia arvoja perustellen toimintaansa • työskentelee turvallisesti asiakasryhmää koskevien toimintaperiaatteiden ja suositusten mukaan sekä perustelee niillä toimintaansa • noudattaa työssään tietosuoja ja salassapitoa • perehtyy aktiivisesti työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin ja toteuttaa yksikön omavalvontaa • toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työryhmän kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä työryhmän kanssa • tunnistaa eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden terveyteen, turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyviä tarpeita työryhmän kanssa • toimii palveluhenkisesti ja asiakaslähtöisesti • työskentelee luotettavasti työryhmän jäsenenä ja noudattaa työryhmän sääntöjä ja toimintaperiaatteita • noudattaa työaikoja, sopimuksia ja muita työelämän toimintatapoja • noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä ottaen huomioon työpaikan viikoittaiset työsuunnitelmat • tunnistaa itsenäisesti eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden terveyteen, turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyviä tarpeita • toimii luontevasti, palveluhenkisesti ja asiakaslähtöisesti • työskentelee luotettavasti työryhmän jäsenenä ja noudattaa vastuullisesti työryhmän sääntöjä ja toimintaperiaatteita • noudattaa työaikoja, sopimuksia ja muita työelämän toimintatapoja • noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä ottaen huomioon työpaikan muut toiminnan suunnitelmat • tunnistaa monipuolisesti ja itsenäisesti eri-ikäisten ja taustaltaan erilaisten asiakkaiden terveyteen, turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyviä tarpeita ja löytää niihin realistisia ratkaisuvaihtoehtoja • toimii luontevasti, palveluhenkisesti ja asiakaslähtöisesti sekä tarkoituksenmukaisesti eri tilanteissa • työskentelee vastuullisesti, oma-aloitteisesti ja joustavasti työryhmän jäsenenä yhteisiä toimintaperiaatteita noudattaen • noudattaa työaikoja, sopimuksia ja muita työelämän toimintatapoja • noudattaa työpaikan ohjeita viestinnästä.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan hoitoa terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa asiakkaiden voimavaroja ja tarpeita ja hyödyntää niitä työryhmän kanssa työtä suunnitellessaan - suunnittelee toiminnalleen tavoitteita yhdessä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja työryhmän kanssa ja toimii työryhmässä suunnitelman mukaisesti - osallistuu työryhmän kanssa asiakkaalle tehtävän terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia edistävän suunnitelman laatimiseen yhdessä asiakkaan kanssa - toteuttaa suunnitelmaa yhdessä työryhmän kanssa - kirjaa työryhmän kanssa havaintojaan asiakaskohtaiseen suunnitelmaan käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - arvioi asiakaslähtöisen suunnitelman toteutumista - tiedottaa havainnoistaan suullisesti ja kirjallisesti ottaen huomioon tietosuojan - käyttää työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa asiakkaiden voimavaroja ja tarpeita hyödyntäen erilaisia tiedonkeruumenetelmiä - suunnittelee itsenäisesti toiminnalleen tavoitteita yhdessä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja työryhmän kanssa ja toimii työryhmässä suunnitelman mukaisesti - laatii työryhmän jäsenenä asiakkaalle terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia edistävän suunnitelman yhdessä asiakkaan ja työryhmän kanssa - toteuttaa suunnitelmaa perustellusti - kirjaa havaintoja asiakaskohtaiseen suunnitelmaan käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - arvioi realistisesti asiakaslähtöisen suunnitelman toteutumista - tiedottaa havainnoistaan asianmukaisesti suullisesti ja kirjallisesti ottaen huomioon tietosuojan - käyttää sujuvasti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa monipuolisesti asiakkaiden voimavaroja ja tarpeita hyödyntäen erilaisia tiedonkeruumenetelmiä - suunnittelee itsenäisesti ja monipuolisesti toiminnalleen tavoitteita yhdessä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja työryhmän kanssa sekä toimii työryhmässä aktiivisesti ja joustavasti suunnitelman mukaan - laatii asiakkaalle terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia edistävän suunnitelman yhdessä asiakkaan kanssa ja esittää siihen tarvittaessa muutoksia - toteuttaa suunnitelmaa joustavasti ja perustellusti - kirjaa havaintoja itsenäisesti asiakaskohtaiseen suunnitelmaan käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - arvioi realistisesti ja kokonaisvaltaisesti asiakaslähtöisen suunnitelman toteutumista - tiedottaa havainnoistaan sujuvasti ja asianmukaisesti suullisesti sekä kirjallisesti ottaen huomioon tietosuojan - käyttää sujuvasti ja monipuolisesti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kuuntelee ja havainnoi asiakasta sekä keskustelee asiakkaan kanssa hänen tarpeistaan • kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa ammatillisesti, arvostavasti ja kunnioittavasti • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavalla kommunikoivia, eri kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan olevia ihmisiä sekä huomioi asiakkaan seksuaalisuuden moninaisuuden • käyttää vuorovaikutusta, kosketusta ja läsnäoloa asiakkaan tilaa edistäen • ymmärtää asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa viestejä ja vastaa niihin • ilmaisee itseään ymmärrettävästi sekä suullisesti että kirjallisesti käyttäen tarvittaessa selkokieltä • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä • käyttää joitakin tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kuuntelee ja havainnoi asiakasta sekä keskustelee asiakkaan kanssa hänen tarpeistaan ottaen huomioon asiakkaan elämäntilanteen • kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa ammatillisesti, arvostavasti, yksilöllisesti, aidosti ja ymmärtävästi • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavalla kommunikoivia, eri kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan olevia ihmisiä sekä huomioi asiakkaan seksuaalisuuden moninaisuuden • käyttää joustavasti vuorovaikutustaitojaan, kosketusta ja läsnäoloa asiakkaan tilaa edistäen • ymmärtää asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa viestejä ja vastaa niihin asiakaslähtöisesti • ilmaisee itseään ymmärrettävästi ja selkeästi sekä suullisesti että kirjallisesti käyttäen tarvittaessa selkokieltä • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä • käyttää joustavasti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kuuntelee ja havainnoi asiakasta sekä keskustelee luontevasti asiakkaan kanssa hänen tarpeistaan ottaen huomioon monipuolisesti asiakkaan elämäntilanteen • kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa ammatillisesti, arvostavasti, yksilöllisesti, aidosti, ymmärtävästi ja turvallisuuden tunnetta luoden • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavalla kommunikoivia ja eri kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan olevia ihmisiä sekä huomioi asiakkaan seksuaalisuuden moninaisuuden • käyttää monipuolisesti ja joustavasti vuorovaikutustaitojaan, kosketusta ja läsnäoloa asiakkaan tilaa edistäen erilaisissa hoitotilanteissa • ymmärtää asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa viestejä ja vastaa niihin asiakaslähtöisesti ja ammatillisesti • ilmaisee itseään ymmärrettävästi ja selkeästi sekä suullisesti että kirjallisesti käyttäen tarvittaessa selkokieltä

	• käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä• käyttää joustavasti ja monipuolisesti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Asiakkaan hoidon ja huolenpidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa ja ehkäisee asiakkaan kansanterveydellisiä riskejä ja tapaturmia työryhmän jäsenenä - edistää asiakkaiden fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä turvallisuutta ja hyvinvointia työryhmän kanssa - toteuttaa hoitoa ja huolenpitoa sekä huolehtii asiakkaan perustarpeista yhdessä työryhmän kanssa - noudattaa aseptisen työskentelyn periaatteita - toteuttaa perusmittaukset - tarkkailee ja arvioi työryhmän jäsenenä eri-ikäisten ihmisten normaaleja elintoimintoja, havaitsee muutoksia näissä ja tiedottaa niistä työryhmälle - hankkii tietoa asiakkaan päivittäisissä toiminnoissa selviytymisestä käyttäen tiedonkeruumenetelmiä, kirjaa havaintojaan ja tiedottaa niistä sovitulla tavalla - käsittelee ruokaa ja elintarvikkeita elintarvikehygienian vaatimusten mukaisesti ottaen huomioon asiakkaan ravitsemukseen liittyvät tarpeet
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa ja ehkäisee asiakkaan kansanterveydellisiä riskejä ja tapaturmia - edistää erilaisten ja eri-ikäisten asiakkaiden fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä turvallisuutta ja hyvinvointia - toteuttaa hoitoa ja huolenpitoa asiakas- ja tarvelähtöisesti sekä ohjaa, kannustaa ja auttaa asiakasta huolehtimaan perustarpeistaan perustellusti - noudattaa aseptisen työskentelyn periaatteita - toteuttaa perusmittaukset perustellusti ottaen huomioon sairauden aiheuttamia muutoksia mittaustuloksiin - tarkkailee ja arvioi erilaisia menetelmiä käyttäen eri-ikäisten ihmisten normaaleja elintoimintoja, havaitsee muutoksia näissä ja tiedottaa niistä asianmukaisesti - hankkii tietoa asiakkaan toimintakyvystä käyttäen monipuolisesti tiedonkeruu- menetelmiä, kirjaa havaintojaan ja tiedottaa monipuolisesti niistä - käsittelee ruokaa ja elintarvikkeita elintarvikehygienian vaatimusten mukaisesti ottaen huomioon asiakkaan ravitsemukseen liittyvät tarpeet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa ja ehkäisee asiakkaan kansanterveydellisiä riskejä ja tapaturmia sekä ohjaa asiakasta niiden ehkäisyssä - edistää monipuolisesti erilaisten ja eri-ikäisten asiakkaiden fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä turvallisuutta ja hyvinvointia - toteuttaa hoitoa ja huolenpitoa asiakas- ja tarvelähtöisesti osana moniammatillista työryhmää sekä ohjaa, kannustaa ja auttaa asiakasta huolehtimaan perustarpeistaan perustellen auttamistaan näyttöön perustuvalla tiedolla - noudattaa aseptisen työskentelyn periaatteita - toteuttaa perusmittaukset perustellusti ottaen huomioon sairauksien aiheuttamia muutoksia mittaustuloksiin sekä huomioi mahdollisia virhelähteitä mittaustuloksiin

	• tarkkailee, arvioi ja tulkitsee erilaisia menetelmiä käyttäen eri-ikäisten ihmisten normaaleja elintoimintoja, havaitsee muutoksia näissä sekä tiedottaa niistä asianmukaisesti ja perustellusti• hankkii tietoa itsenäisesti asiakkaan toimintakyvystä käyttäen monipuolisia tiedonkeruumenetelmiä, kirjaa havaintojaan sekä tiedottaa niistä johdonmukaisesti• käsittelee ruokaa ja elintarvikkeita elintarvikehygienian vaatimusten mukaisesti ottaen monipuolisesti huomioon asiakkaan ravitsemukseen liittyvät tarpeet.

Teknologian ja apuvälineiden hyödyntäminen asiakkaan osallisuuden tukemisessa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• huolehtii asiakkaiden ja toimintaympäristön turvallisuudesta sekä ennakoi toiminnassaan mahdollisia turvallisuusriskejä ja vaaratilanteita • hyödyntää hyvinvointia sekä toimintakykyä tukevaa teknologiaa • tuntee terveen ihmisen rakenteen ja toiminnan sekä liikkumisen avustamisen periaatteet • ohjaa apuvälineiden käytössä • mahdollistaa asiakkaalle soveltuvan liikunnan ja ulkoilun • aktivoi asiakasta toiminnallisuuteen käyttäen toiminnallisia menetelmiä • ohjaa, kannustaa ja auttaa asiakasta toiminnallisuuteen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• huolehtii asiakkaiden ja toimintaympäristön turvallisuudesta sekä ennakoi toiminnassaan mahdollisia turvallisuusriskejä ja vaaratilanteita • ohjaa hyvinvointia sekä toimintakykyä tukevan teknologian käytössä ja huollossa sekä hyödyntää hyvinvointiteknologian mahdollisuuksia työssään • tuntee terveen ihmisen rakenteen ja toiminnan sekä liikkumisen avustamisen periaatteet • ohjaa apuvälineiden käytössä ja huollossa • ohjaa asiakkaalle soveltuvaa liikuntaa ja mahdollistaa ulkoilun osana hoitoa ja huolenpitoa • aktivoi asiakasta toiminnallisuuteen käyttäen monipuolisesti toiminnallisia menetelmiä • ohjaa ja kannustaa asiakasta toiminnallisuuteen sekä tukee osallisuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• huolehtii asiakkaiden ja toimintaympäristön turvallisuudesta sekä ennakoi toiminnassaan mahdollisia turvallisuusriskejä ja vaaratilanteita • ohjaa monipuolisesti hyvinvointia ja toimintakykyä tukevan teknologian käytössä sekä huollossa samalla kartoittaen ja hankkien asiakkaan tarvitseman teknologian • tuntee terveen ihmisen rakenteen ja toiminnan sekä liikkumisen avustamisen periaatteet • ohjaa monipuolisesti apuvälineiden käytössä ja huollossa sekä ehkäisee toiminnallaan laitteisiin liittyvien vaaratilanteiden syntymistä • tarjoaa asiakkaalle aktiivisesti mahdollisuuksia soveltuvaan liikuntaan ja ulkoiluun sekä toteuttaa niitä osana hoitoa ja huolenpitoa • aktivoi asiakasta toiminnallisuuteen käyttäen monipuolisesti ja luovasti toiminnallisia menetelmiä • ohjaa, kannustaa ja auttaa asiakasta monipuolisesti toiminnallisuuteen ja tukee osallisuutta huomioiden lähiverkoston.

Opiskelija antaa tietoa palveluista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hankkii tietoa asiakkaan tarvitsemista palveluista • antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle tietoa sosiaali- ja terveysalan palveluista ja etuuksista työryhmän kanssa • tukee työryhmän jäsenenä asiakkaiden terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia ohjaamalla heitä käyttämään tarvittavia palveluita • osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii perustellusti tietoa asiakkaan tarvitsemista palveluista asiakkaan lähiverkostoa hyödyntäen • antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle tietoa sosiaali- ja terveysalan palveluista ja etuuksista • tukee asiakkaiden terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia ohjaamalla heitä käyttämään tarvittavia palveluita • osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii kokonaisvaltaisesti ja perustellusti tietoa asiakkaan tarvitsemista palveluista yhteistyössä lähiverkoston kanssa ottaen huomioon asiakkaan elämäntilanteen • antaa asiakkaalle ja lähiverkostolle monipuolista tietoa sosiaali- ja terveysalan palveluista ja etuuksista • edistää toiminnallaan asiakkaiden terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia sekä ohjaa heitä käyttämään monipuolisesti tarvittavia palveluita • osallistuu työryhmässä sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen.

Asiakasturvallisuuden ylläpitäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii työryhmän jäsenenä työhyvinvointia ja -turvallisuutta koskevien säädösten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti noudattaen työyksikön turvallisuussuunnitelmaa • toimii hygieniaohteiden ja aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • huolehtii työryhmän kanssa asiakkaiden sekä heidän ympäristönsä turvallisuudesta ja toimintakyvystä • huoltaa työryhmän kanssa välineistön ja hoitoympäristön sekä huolehtii osaltaan työympäristön siisteydestä sekä tarvittavien materiaalien täydennyksestä • toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti ja käyttää turvallisesti erilaisia siirtotekniikoita asiakkaan toimintakykyä hyödyntäen • tunnistaa oman toimintansa vaikutuksen asiakasturvallisuuden toteutumiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii työhyvinvointia ja -turvallisuutta koskevien säädösten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti noudattaen työyksikön turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla • toimii hygieniaohteiden ja aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • huolehtii asiakkaiden ja heidän ympäristönsä turvallisuudesta ja toimintakyvystä • huoltaa välineistön ja hoitoympäristön sekä huolehtii osaltaan työympäristön siisteydestä sekä tarvittavien materiaalien täydennyksestä • toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti ja käyttää turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisia siirtotekniikoita asiakkaan toimintakykyä hyödyntäen • tunnistaa ja arvioi oman toimintansa vaikutuksia asiakasturvallisuuteen ja erilaisten asiakkaiden terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii työhyvinvointia ja -turvallisuutta koskevien säädösten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti noudattaen työyksikön turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla ehkäisten riskejä • toimii hygieniaohteiden ja aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • huolehtii itsenäisesti asiakkaiden ja heidän ympäristönsä turvallisuudesta ja toimintakyvystä • huoltaa vastuullisesti välineistön ja hoitoympäristön sekä huolehtii itsenäisesti työympäristön siisteydestä sekä tarvittavien materiaalien täydennyksestä

	• toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti ja käyttää turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti ja monipuolisesti erilaisia siirtotekniikoita asiakkaan toimintakykyä hyödyntäen• tunnistaa ja arvioi oman toimintansa vaikutuksia asiakasturvallisuuteen ja erilaisten asiakkaiden terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja ennaltaehkäisee osaltaan haittatapahtumia.

Työhyvinvoinnin ylläpitäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään - tunnistaa psyykkisesti kuormittavia tekijöitä työssään - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan tai hänen lähiverkostonsa ja tiedottaa siitä työryhmälle - tunnistaa hoitotyön fyysisiä kuormitustekijöitä - suunnittelee itselleen tavoitteellisen kuntoa (kestävyys, voima ja notkeus) ylläpitävän ja kehittävän harjoitusohjelman ja toteuttaa sitä - toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti huolehtien omasta ja asiakkaan turvallisuudesta ja toimintakyvystä - ymmärtää ergonomian merkityksen tuki- ja liikuntaelinongelmien ennaltaehkäisyssä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään sekä ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - tunnistaa psyykkisesti kuormittavia tekijöitä työssään sekä tunnistaa niiden merkityksen omaan työhyvinvointiinsa - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan tai hänen lähiverkostonsa, tiedottaa siitä työryhmälle ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla - tunnistaa hoitotyön fyysiset kuormitustekijät sekä tunnistaa niiden merkityksen omaan työhyvinvointiinsa - suunnittelee itselleen tavoitteellisen kuntoa (kestävyys, voima ja notkeus) ylläpitävän ja kehittävän harjoitusohjelman, toteuttaa sitä ja seuraa sen vaikutuksia - toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti huolehtien omasta ja asiakkaan turvallisuudesta ja toimintakyvystä ja huomioiden työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja - ymmärtää ergonomian merkityksen tuki- ja liikuntaelinongelmien ennaltaehkäisyssä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ottaa aktiivisesti vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään sekä ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - tunnistaa psyykkisesti kuormittavia tekijöitä työssä sekä tunnistaa niiden merkityksen omaan työhyvinvointiinsa huolehtien omasta työssäjaksamisestaan - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan tai hänen lähiverkostonsa, toimii tilanteen vaatimalla tavalla, tiedottaa työryhmää ja ehkäisee omalla toiminnallaan haasteellisten tilanteiden syntymistä - tunnistaa monipuolisesti hoitotyön fyysiset kuormitustekijät ja pyrkii omalla toiminnallaan vähentämään niitä - suunnittelee itselleen tavoitteellisen kuntoa (kestävyys, voima ja notkeus) ylläpitävän ja kehittävän harjoitusohjelman ja toteuttaa sitä sekä seuraa sen vaikutuksia ja muuttaa tarvittaessa suunnitelmaansa - toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti vaihtuvissa työtilanteissa huolehtien omasta ja asiakkaan turvallisuudesta ja toimintakyvystä perustellen toimintaansa ja ehkäisten työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja

	• ymmärtää ergonomian merkityksen tuki- ja liikuntaelinongelmien ennaltaehkäisyssä.
--	---

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa osaamistaan • tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan • ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan • hakee ongelmatilanteissa ohjausta oma-aloitteisesti • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti omaa osaamistaan • tunnistaa realistisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan • ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa saamansa palautteen perustella • toimii turvallisesti muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa sekä pyytää ohjausta • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä perustellen toimintaansa liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa osaamistaan • tunnistaa realistisesti ja monipuolisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan sekä on motivoitunut kehittämään toimintaansa • ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti saamansa palautetta perusteella • toimii muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa turvallisesti sekä esittää vaihtoehtoisia ratkaisutapoja ja perustelee tekemänsä ratkaisut ammatillisesti • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla.

Opiskelija arvioi mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omalla kohdallaan yrittäjyyden mahdollisuutta hyvinvointialalla • tekee työssään ratkaisuja yrittäjämäisesti työryhmän tukemana
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi valmiuksiaan toimia hyvinvointialalla yrittäjänä • tekee työssään ratkaisuja yrittäjämäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti valmiuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä • tekee ratkaisuja työssään yrittäjämäisesti tuoden kehitysehdotuksia työpaikan tai toimialan verkoston toimintaan.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistään asiakkaan terveyttä, turvallisuutta ja toimintakykyä toimimalla sosiaali- ja terveysalan ympäristössä lähihoitajan/perustason ensihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.32. Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen, 30 osp (106253)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten ohjeiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä työryhmän kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja edistämistä
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa
- käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisessä ja edistämisessä sekä lääkehoidossa
- antaa tietoa palveluista
- ylläpitää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan työn säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, yksikön arvoja, eettisiä periaatteita, toimintaohjeita ja keskeisiä hoitotyötä ohjaavia arvoja - työskentelee turvallisesti työryhmän kanssa asiakasryhmää koskevien toimintaperiaatteiden ja suositusten mukaisesti - noudattaa työssään tietosuojaa ja salassapitoa - perehtyy työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin ja toteuttaa yksikön omavalvontaa työryhmän kanssa - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, yksikön arvoja, eettisiä periaatteita, toimintaohjeita ja keskeisiä hoitotyötä ohjaavia arvoja - työskentelee turvallisesti asiakasryhmää koskevien toimintaperiaatteiden ja suositusten mukaan - noudattaa työssään tietosuojaa ja salassapitoa - perehtyy työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin ja toteuttaa yksikön omavalvontaa - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan säädöksiä, yksikön arvoja, eettisiä periaatteita, toimintaohjeita ja keskeisiä hoitotyötä ohjaavia arvoja - työskentelee turvallisesti asiakasryhmää koskevien toimintaperiaatteiden ja suositusten mukaan sekä perustelee niillä toimintaansa - noudattaa työssään tietosuojaa ja salassapitoa - perehtyy aktiivisesti työpaikan eri omavalvontasuunnitelmiin ja toteuttaa yksikön omavalvontaa - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä työryhmän kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella työryhmän kanssa • hyödyntää työn suunnittelussa tietoa toimintakyvyn ylläpitämisestä ja edistämisestä • toimii vastuullisesti moniammatillisen työryhmän kanssa annettujen hoitomääräysten mukaisesti ja osallistuu työryhmässä asiakkaan hoitoprosessiin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee yhteistyössä työryhmän kanssa päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella ottaen huomioon yksikön viikoittaiset työsuunnitelmat • hyödyntää työn suunnittelussa tietoa toimintakyvyn ylläpitämisestä ja edistämisestä ja toimii asiakkaan hoitoprosessin mukaisesti eri vaiheissa • toimii vastuullisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä annettujen hoitomääräysten mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee yhteistyössä työryhmän kanssa päivittäiset ja viikoittaiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella ottaen huomioon yksikön muut toiminnan suunnitelmat • hyödyntää työn suunnittelussa monipuolisesti näyttöön perustuvaa tietoa toimintakyvyn ylläpitämisestä ja edistämisestä, ymmärtää ja soveltaa sitä asiakkaan hoitoprosessin kokonaisuuteen ja perustelee toimintansa • toimii vastuullisesti, oma-aloitteisesti ja joustavasti moniammatillisen työryhmän jäsenenä annettujen hoitomääräysten mukaisesti.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja edistämistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa asiakkaan voimavaroja ja tarpeita sekä suunnittelee tavoitteita yhdessä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja työryhmän kanssa ja toimii työryhmässä suunnitelman mukaisesti - osallistuu työryhmässä asiakkaalle tehtävään toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän suunnitelman laatimiseen yhdessä asiakkaan kanssa - toteuttaa suunnitelmaa työryhmän kanssa - kirjaa työryhmän kanssa havaintojaan asiakaskohtaiseen suunnitelmaan käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - arvioi asiakaslähtöisen suunnitelman toteutumista - tiedottaa havainnoistaan suullisesti ja kirjallisesti ottaen huomioon tietosuojan - käyttää työyhteisön asiakastietojärjestelmiä sekä sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja lähihoitajan vastuualueella
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa monipuolisesti asiakkaan voimavaroja ja tarpeita sekä suunnittelee tavoitteita yhdessä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja työryhmän kanssa ja toimii työryhmässä suunnitelman mukaisesti - laatii työryhmän jäsenenä asiakaslähtöisen toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän suunnitelman yhdessä asiakkaan kanssa - toteuttaa suunnitelmaa perustellusti työryhmän jäsenenä - kirjaa havaintojaan asiakaskohtaiseen suunnitelmaan käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - arvioi realistisesti asiakaslähtöisen suunnitelman toteutumista - tiedottaa havainnoistaan asianmukaisesti suullisesti ja kirjallisesti ottaen huomioon tietosuojan ja perustelee toimintaansa - käyttää sujuvasti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä sekä sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja lähihoitajan vastuualueella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa monipuolisesti asiakkaan voimavaroja ja tarpeita sekä suunnittelee tavoitteita yhdessä asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja työryhmän kanssa ja toimii työryhmässä aktiivisesti ja joustavasti suunnitelman mukaisesti - laatii työryhmän jäsenenä asiakaslähtöisen ja monipuolisen toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän suunnitelman yhdessä asiakkaan kanssa - toteuttaa suunnitelmaa joustavasti ja perustellusti - kirjaa perustellusti havaintojaan asiakaskohtaiseen suunnitelmaan käyttäen suomalaista hoitotyön luokitusta - arvioi realistisesti ja kokonaisvaltaisesti asiakaslähtöisen suunnitelman toteutumista - tiedottaa havainnoistaan sujuvasti ja asianmukaisesti suullisesti sekä kirjallisesti ottaen huomioon tietosuojan ja perustelee toimintaansa monipuolisesti - käyttää sujuvasti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä sekä sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja lähihoitajan vastuualueella.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kuuntelee ja havainnoi asiakasta sekä keskustelee asiakkaan kanssa hänen tarpeistaan • kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa ammatillisesti, arvostavasti ja kunnioittavasti • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavalla kommunikoivia ja kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan erilaisia ihmisiä sekä huomioi asiakkaan seksuaalisuuden moninaisuuden • käyttää vuorovaikutusta, kosketusta ja läsnäoloa hoitotilanteessa asiakkaan tilaa edistäen • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä sekä selkokieltä • käyttää joitakin tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kuuntelee ja havainnoi asiakasta sekä keskustelee oma-aloitteisesti asiakkaan kanssa hänen tarpeistaan ottaen huomioon asiakkaan elämäntilanteen • kohtaa asiakkaat ja heidän lähiverkostonsa ammatillisesti, arvostavasti, yksilöllisesti, aidosti ja ymmärtävästi • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavoilla kommunikoivia ja kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan erilaisia ihmisiä sekä huomioi asiakkaan seksuaalisuuden moninaisuuden • käyttää joustavasti vuorovaikutustaitojaan, kosketusta ja läsnäoloa hoitotilanteessa asiakkaan tilaa edistäen • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä sekä selkokieltä asiakkaan tarpeet huomioon ottaen • käyttää joustavasti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kuuntelee ja havainnoi sekä keskustelee luontevasti ja oma-aloitteisesti asiakkaan kanssa hänen tarpeistaan ja ottaa huomioon monipuolisesti asiakkaan elämäntilanteen • kohtaa asiakkaat ja heidän lähiverkostonsa ammatillisesti, arvostavasti, yksilöllisesti, aidosti, ymmärtävästi ja turvallisuudentunnetta luoden • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavoilla kommunikoivia ja kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan erilaisia ihmisiä sekä huomioi asiakkaan seksuaalisuuden moninaisuuden • käyttää monipuolisesti ja joustavasti vuorovaikutustaitojaan, kosketusta ja läsnäoloa asiakkaan tilaa edistäen erilaisissa hoitotilanteissa • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä sekä selkokieltä asiakaslähtöisesti • käyttää joustavasti ja monipuolisesti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena.

Opiskelija käyttää alan työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisessä ja edistämisessä sekä lääkehoidossa.

Asiakkaan toimintakyvyn arviointi ja sairauksien hoito	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi ja tunnistaa työryhmän kanssa asiakkaan tilassa, toimintakyvyssä ja perushoidollisissa tarpeissa tapahtuneita muutoksia ja aloittaa niiden edellyttämät toiminnot hyödyntäen tietoa ihmisen anatomiasta ja fysiologiasta, elimistöstä, perushoidosta ja toimintakyvystä, muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksista sekä mielenterveys- ja päihdesairauksista • tarkkailee asiakkaan elintoimintoja käyttäen eri tutkimusmenetelmiä • suunnittelee ja toteuttaa asiakkaan tarvitseman perushoidon työryhmän kanssa • tukee ja auttaa asiakasta turvallisesti toimintakykyä edistävällä työotteella selviytymään päivittäisistä toiminnoista • arvioi asiakkaan toimintakyvyn muutoksia ja perushoidon toteutumista työryhmän kanssa • noudattaa aseptisen työskentelyn periaatteita • aloittaa henkeä pelastavat toimenpiteet hyödyntäen tietoa ihmisen anatomiasta, fysiologiasta ja elintoiminnoista • tunnistaa asiakkaan kärsimyksen ja kivun ja toteuttaa oireita lievittävää lääkkeetöntä ja lääkkeellistä kivunhoitoa • noudattaa asiakkaan hoitotahtoa • tietää saattohoidon ja kuolevan ihmisen hoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti moniammatillisen työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi ja tunnistaa asiakkaan tilassa, toimintakyvyssä ja perushoidollisissa tarpeissa tapahtuneita muutoksia ja aloittaa niiden edellyttämät toiminnot hyödyntäen tietoa ihmisen anatomiasta ja fysiologiasta, elimistöstä, perushoidosta ja toimintakyvystä, muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksista sekä mielenterveys- ja päihdesairauksista • tarkkailee asiakkaan elintoimintoja käyttäen eri tutkimusmenetelmiä • suunnittelee ja toteuttaa itsenäisesti asiakkaan tarvitseman perushoidon • tukee ja auttaa asiakasta turvallisesti ja monipuolisesti toimintakykyä edistävällä työotteella selviytymään päivittäisistä toiminnoista • arvioi asiakkaan toimintakyvyn muutoksia ja perushoidon toteutumista • noudattaa aseptisen työskentelyn periaatteita • aloittaa henkeä pelastavat toimenpiteet hyödyntäen tietoa ihmisen anatomiasta, fysiologiasta ja elintoiminnoista • tunnistaa asiakkaan kärsimyksen ja kivun, toteuttaa oireita lievittävää lääkkeetöntä ja lääkkeellistä kivunhoitoa ja seuraa niiden vaikutusta kipuun • noudattaa asiakkaan hoitotahtoa • tietää saattohoidon ja kuolevan ihmisen hoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi ja tunnistaa asiakkaan tilassa, toimintakyvyssä ja perushoidollisissa tarpeissa tapahtuneita muutoksia ja aloittaa niiden edellyttämät toiminnot hyödyntäen monipuolisesti tietoa

	ihmisen anatomiasta ja fysiologiasta, elimistöstä, perushoidosta ja toimintakyvystä, muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksista sekä mielenterveys- ja päihdesairauksista - tarkkailee asiakkaan elintoimintoja käyttäen eri tutkimusmenetelmiä - suunnittelee ja toteuttaa itsenäisesti asiakkaan tarvitseman perushoidon muuttaen toimintaansa asiakkaan tilanteen muuttuessa - tukee ja auttaa asiakasta turvallisesti, monipuolisesti, asiakaslähtöisesti toimintakykyä edistävällä työotteella selviytymään päivittäisistä toiminnoista - arvioi monipuolisesti asiakkaan toimintakyvyn muutoksia ja perushoidon toteutumista - noudattaa aseptisen työskentelyn periaatteita - aloittaa henkeä pelastavat toimenpiteet hyödyntäen tietoa ihmisen anatomiasta, fysiologiasta ja elintoiminnoista - tunnistaa asiakkaan kärsimyksen ja kivun ja toteuttaa oireita lievittävää kivunhoitoa, seuraa niiden vaikutusta kipuun ja perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla - noudattaa asiakkaan hoitotahtoa - tietää saattohoidon ja kuolevan ihmisen hoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä.
--	--

Teknologian ja apuvälineiden hyödyntäminen toimintakyvyn ylläpitämisessä ja edistämisessä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- käyttää turvallisesti toimintakykyä ylläpitäviä ja edistäviä apuvälineitä, tutkimusmenetelmiä ja -välineitä ja teknologian mahdollisuuksia työryhmän jäsenenä - arvioi mahdollisia häiriötekijöitä mittauksissa ja mittaustuloksissa - valmistelee asiakkaan tutkimuksiin ja avustaa työryhmän jäsenenä toimenpiteissä toimien aseptisesti ja turvallisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- käyttää itsenäisesti ja turvallisesti toimintakykyä ylläpitäviä ja edistäviä apuvälineitä, tutkimusmenetelmiä ja -välineitä, terveydenhuollon laitteita ja teknologian mahdollisuuksia - arvioi mahdollisia häiriötekijöitä mittauksessa ja huomioi ne työskentelyssään ja tekee korjaavia toimenpiteitä - valmistelee asiakkaan tutkimuksiin ja avustaa työryhmän jäsenenä toimenpiteissä toimien aseptisesti ja turvallisesti sekä perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- käyttää itsenäisesti, monipuolisesti ja turvallisesti toimintakykyä ylläpitäviä ja edistäviä apuvälineitä, tutkimusmenetelmiä ja -välineitä, terveydenhuollon laitteita ja teknologian mahdollisuuksia monipuolisesti - tunnistaa mahdolliset häiriötekijät mittaustuloksissa ja tekee korjaavia toimenpiteitä perustellen toimintansa näyttöön perustuvalla tiedolla - valmistelee asiakkaan tutkimuksiin ja avustaa työryhmän jäsenenä toimenpiteissä toimien aseptisesti ja turvallisesti sekä perustelee monipuolisesti toimintaansa.

Lääkehoidon toteuttaminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • tietää yleisimmistä lääkeaineryhmistä, muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksien sekä mielenterveys- ja päihdesairauksien hoidossa käytettävät lääkkeet ja lääkemuodot • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • käsittelee ja annostelee lääkkeet virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • antaa lääkkeet luonnollista reittiä, injektiona ihon alle ja lihakseen sekä hengityksen kautta ohjeiden mukaan • ohjaa työryhmän kanssa asiakasta ja hänen läheisiään työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä • tarkkailee käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä työryhmässä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää yleisimpiä lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • tietää yleisimmistä lääkeaineryhmistä, muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksien sekä mielenterveys- ja päihdesairauksien hoidossa käytettävät lääkkeet ja lääkemuodot • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • käsittelee ja annostelee lääkkeet virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • antaa lääkkeet luonnollista reittiä, injektiona ihon alle ja lihakseen sekä hengityksen kautta ohjeiden mukaan • ohjaa työryhmän jäsenenä asiakasta ja hänen läheisiään työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä • tarkkailee aktiivisesti käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä työryhmässä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä aktiivisesti työssään • tietää yleisimmistä lääkeaineryhmistä, muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksien sekä mielenterveys- ja päihdesairauksien hoidossa käytettävät lääkkeet ja lääkemuodot • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • käsittelee ja annostelee lääkkeet virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle • antaa lääkkeet luonnollista reittiä, injektiona ihon alle ja lihakseen sekä hengityksen kautta ohjeiden mukaan

	- ohjaa aktiivisesti asiakasta ja hänen läheisiään työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä - tarkkailee aktiivisesti käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia, huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt, tiedottaa niistä työryhmässä sekä ehkäisee niitä.
--	--

Opiskelija antaa tietoa palveluista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- antaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen tietoa sosiaali- ja terveyspalveluista työryhmän kanssa - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - tekee monialaista yhteistyötä asiakkaan hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- antaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen tarkoituksenmukaisesti tietoa sosiaali- ja terveyspalveluista - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - tekee asiakaslähtöisesti monialaista yhteistyötä asiakkaan hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- antaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen asiakaslähtöisesti ja tarkoituksenmukaisesti tietoa sosiaali- ja terveyspalveluista - tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - tekee tarkoituksenmukaisesti ja asiakaslähtöisesti monialaista yhteistyötä asiakkaan hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi.

Opiskelija ylläpitää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Asiakasturvallisuuden ylläpitäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii työryhmän jäsenenä työhyvinvointia ja -turvallisuutta koskevien säädösten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti noudattaen työyksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla • toimii hygieniakäytäntöjen ja aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • huolehtii työryhmän kanssa ympäristön turvallisuudesta ja esteettömyydestä • huoltaa työryhmän kanssa välineistön ja hoitoympäristön sekä huolehtii osaltaan työympäristön siisteydestä sekä tarvittavien materiaalien täydennyksestä • toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti ja käyttää turvallisesti erilaisia siirtotekniikoita asiakkaan toimintakykyä hyödyntäen • tunnistaa oman toimintansa vaikutuksen asiakasturvallisuuden toteutumiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii työhyvinvointia ja -turvallisuutta koskevien säädösten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti noudattaen työyksikön turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla • toimii hygieniakäytäntöjen ja aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • huolehtii ympäristön turvallisuudesta ja esteettömyydestä • huoltaa välineistön ja hoitoympäristön sekä huolehtii osaltaan työympäristön siisteydestä sekä tarvittavien materiaalien täydennyksestä • toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti ja käyttää turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisia siirtotekniikoita asiakkaan toimintakykyä hyödyntäen • tunnistaa ja arvioi oman toimintansa vaikutuksia asiakasturvallisuuteen erilaisten asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitämisessä ja edistämisessä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii työhyvinvointia ja -turvallisuutta koskevien säädösten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti noudattaen työyksikön turvallisuussuunnitelman ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla ehkäisten riskejä • toimii hygieniakäytäntöjen ja aseptisen työskentelyn periaatteiden mukaan • huomioi tartuntatautien torjuntatyön säädökset ja estää toiminnallaan tartuntojen leviämisen • huolehtii itsenäisesti ympäristön turvallisuudesta ja esteettömyydestä • huolehtii vastuullisesti hoitoympäristön toimintavalmiudesta, välineiden puhdistuksesta, huollosta ja täydennyksestä ja arvioi

	siivoustarpeen erikoistilanteiden jälkeen sekä huolehtii osaltaan työympäristön siisteydestä • toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti ja käyttää turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti ja monipuolisesti erilaisia siirtotekniikoita asiakkaan toimintakykyä hyödyntäen • tunnistaa ja arvioi oman toimintansa vaikutuksia asiakasturvallisuuteen ja ennaltaehkäisee osaltaan haittatapahtumia.
--	--

Työhyvinvoinnin ylläpitäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään - tunnistaa työssään psyykkisesti kuormittavia tekijöitä - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan tai hänen lähiverkostonsa ja tiedottaa siitä työryhmälle - tunnistaa työssään fyysisesti kuormittavia tekijöitä - suunnittelee itselleen tavoitteellisen kuntoa (kestävyys, voima ja notkeus) ylläpitävän ja kehittävän harjoitusohjelman ja toteuttaa sitä - toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti huolehtien omasta ja asiakkaan turvallisuudesta ja toimintakyvystä - ymmärtää ergonomian merkityksen tuki- ja liikuntaelinongelmien ennaltaehkäisyssä - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastyytyväisyyteen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään sekä ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - tunnistaa työssään psyykkisesti kuormittavia tekijöitä sekä tunnistaa niiden merkityksen omaan työhyvinvointiin - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan tai hänen lähiverkostonsa, tiedottaa siitä työryhmälle ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla - tunnistaa työssään fyysisesti kuormittavia tekijöitä sekä tunnistaa niiden merkityksen omaan työhyvinvointiin - suunnittelee itselleen tavoitteellisen kuntoa (kestävyys, voima ja notkeus) ylläpitävän ja kehittävän harjoitusohjelman, toteuttaa sitä ja seuraa sen vaikutuksia - toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti huolehtien omasta ja asiakkaan turvallisuudesta ja toimintakyvystä huomioiden työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja - ymmärtää ergonomian merkityksen tuki- ja liikuntaelinongelmien ennaltaehkäisyssä - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastyytyväisyyteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ottaa aktiivisesti vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudestaan ja työkyvystään sekä ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - tunnistaa psyykkisesti kuormittavia tekijöitä työssään sekä tunnistaa niiden merkityksen omaan työhyvinvointiin huolehtien omasta työssäjaksamisestaan - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan tai hänen lähiverkostonsa, toimii tilanteen vaatimalla tavalla, tiedottaa työryhmää ja ehkäisee omalla toiminnallaan haasteellisten tilanteiden syntymistä - tunnistaa monipuolisesti työssään fyysisistä kuormitusta aiheuttavia tekijöitä ja pyrkii omalla toiminnallaan vähentämään niitä - suunnittelee itselleen tavoitteellisen kuntoa (kestävyys, voima ja notkeus) ylläpitävän ja kehittävän harjoitusohjelman,

	toteuttaa sitä, seuraa sen vaikutuksia ja muuttaa tarvittaessa suunnitelmaansa • toimii ergonomian periaatteiden mukaisesti vaihtuvissa työtilanteissa huolehtien omasta ja asiakkaan turvallisuudesta ja toimintakyvystä perustellen toimintaansa ja ehkäisten työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja • ymmärtää ergonomian merkityksen tuki- ja liikuntaelinongelmien ennaltaehkäisyssä • huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastytytyväisyyteen.
--	---

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa osaamistaan • tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan • ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan • hakee muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa ohjausta oma-aloitteisesti • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi realistisesti omaa osaamistaan • tunnistaa realistisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan • ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa palautteen perusteella • toimii turvallisesti muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa sekä pyytää ohjausta • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa osaamistaan • tunnistaa realistisesti ja monipuolisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja on motivoitunut kehittämään toimintaansa • ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti palautteen perusteella • toimii muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa turvallisesti, esittää vaihtoehtoisia ratkaisutapoja ja perustelee tekemänsä ratkaisut ammatillisesti • ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistään ja ylläpitäen asiakkaan toimintakykyä toimimalla sosiaali- ja terveysalan ympäristössä lähihoitajan/perustason ensihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.33. Ensihoidossa toimiminen, 40 osp (106225)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten ohjeiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä moniammatillisen työyhteisön kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan hoitoa ensihoitopalvelussa sekä tiedottaa asiakkaan hoidosta
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa
- käyttää ensihoidon työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan ensihoidossa
- arvioida ja kehittää toimintaansa
- arvioida mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten ohjeiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä, alueellisia ensihoito-ohjeita ja toimintaperiaatteita - työskentelee päivittäisissä hoitotilanteissa hoitotyötä ohjaavien arvojen, yksikön arvojen, eettisten periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti - noudattaa työssään tietosuojaa, julkisuuslainsäädäntöä ja salassapitoa säädösten edellyttämällä tavalla - työskentelee työryhmän kanssa omavalvontamääräysten, työpaikan toimintaperiaatteiden ja laatusuosituksen mukaisesti - hyödyntää tietoa ensihoitojärjestelmästä, -palvelujen tuottamisesta sekä alueen ensihoidon palvelutasopäätöksestä ja viranomaisyhteistyöstä - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä, alueellisia ensihoito-ohjeita ja toimintaperiaatteita perustellen toimintaansa - työskentelee päivittäisissä hoitotilanteissa hoitotyötä ohjaavien arvojen, yksikön arvojen, eettisten periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa - noudattaa työssään tietosuojaa, julkisuuslainsäädäntöä ja salassapitoa säädösten edellyttämällä tavalla - työskentelee työryhmän kanssa omavalvontamääräysten, työpaikan toimintaperiaatteiden ja laatusuosituksen mukaisesti - hyödyntää työssään aktiivisesti tietoa ensihoitojärjestelmästä, -palvelujen tuottamisesta sekä alueen ensihoidon palvelutasopäätöksestä ja viranomaisyhteistyöstä perustellen toimintaansa - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä, alueellisia ensihoito-ohjeita ja toimintaperiaatteita perustellen toimintaansa monipuolisesti - työskentelee muuttuvissa hoitotilanteissa hoitotyötä ohjaavien arvojen, yksikön arvojen, eettisten periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa monipuolisesti - noudattaa työssään tietosuojaa, julkisuuslainsäädäntöä ja salassapitoa säädösten edellyttämällä tavalla - työskentelee työryhmän kanssa omavalvontamääräysten, työpaikan toimintaperiaatteiden ja laatusuosituksen mukaisesti - hyödyntää työssään aktiivisesti tietoa ensihoitojärjestelmästä, -palvelujen tuottamisesta sekä alueen ensihoidon palvelutasopäätöksestä ja viranomaisyhteistyöstä perustellen monipuolisesti työssään tekemiä ratkaisuja - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee työhönsä liittyviä kehittämiskehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä moniammatillisen työyhteisön kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ottaa vastaan ensihoidon tehtävän ja arvioi lisätiedon tarpeellisuutta - käyttää ensihoidon potilastilanteissa ensihoidon kiireellisyysluokkia ja tehtäväkoodeja - viestii hätäkeskuksen, sosiaali- ja terveystoimen sekä muiden pelastusviranomaisten kanssa Virve - viranomaisverkkoa ja muita teknisiä sovelluksia käyttäen - tietää hätäkeskuksen ilmoituksen käsittelyn vaiheet - noudattaa Virve - viestiohjetta päivittäisissä ensihoidon tilanteissa - johtaa tilannetta päivittäisissä perustason ensihoidon tilanteissa toimien taustalla vaikuttavan teoreettisen tiedon ohjaamana - toimii työryhmän kanssa ensihoidon tilanteissa ensihoitoyksiköiden ja asiakkaan jatkohoitoon osallistuvien yksiköiden kanssa noudattaen toiminnan ja hoidon teoreettisia ohjeita - hyödyntää työssään tietoa ensihoidon tilannejohtamisessa alueen ensihoitopalvelun johtamisjärjestelmästä (kuten kenttäjohtajuus), yksiköistä ja henkilöstöstä - hyödyntää työssään tietoa toiminnan organisoinnista ja eri viranomaisten tehtäväalueista suuronnettomuustilanteessa - noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa vastaan ensihoidon tehtävän ja arvioi lisätiedon tarpeellisuutta - käyttää sujuvasti ensihoidon potilastilanteissa ensihoidon kiireellisyysluokkia ja tehtäväkoodeja - viestii hätäkeskuksen, sosiaali- ja terveystoimen sekä muiden pelastusviranomaisten kanssa Virve - viranomaisverkkoa ja muita teknisiä sovelluksia käyttäen - tietää hätäkeskuksen ilmoituksen käsittelyn vaiheet ja sen vaikutuksen omaan työhön - noudattaa Virve - viestiohjetta päivittäisissä ensihoidon tilanteissa perustellen toimintaansa - johtaa tilannetta perustason ensihoidon tilanteissa perustellen toimintaansa - toimii yhteistyössä eri ensihoitoyksiköiden ja potilaan jatkohoitoon osallistuvien yksiköiden kanssa ensihoidon asiakastilanteissa teoreettista osaamistaan hyödyntäen - hyödyntää työssään tietoa ensihoidon tilannejohtamisessa alueen ensihoitopalvelun johtamisjärjestelmästä (kuten kenttäjohtajuus), yksiköistä ja henkilöstöstä - hyödyntää työssään tietoa toiminnan organisoinnista ja eri viranomaisten tehtäväalueista suuronnettomuustilanteessa - noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	ottaa vastaan ensihoidon tehtävän ja arvioi lisätiedon tarpeellisuutta

- käyttää sujuvasti ja perustellen ensihoidon potilastilanteissa ensihoidon kiireellisyysluokkia ja tehtäväkoodeja
- viestii hätäkeskuksen, sosiaali- ja terveystoimen sekä muiden pelastusviranomaisten kanssa Virve - viranomaisverkkoa ja muita teknisiä sovelluksia käyttäen
- tietää hätäkeskuksen ilmoituksen käsittelyn vaiheet ja toimii sen mukaisesti
- noudattaa Virve - viestiohjetta päivittäis- ja suuronnettomuustilanteissa ja perustelee toimintaansa
- johtaa omalla vastuualueellaan perustason ensihoidon tilanteita ja perustelee toimintaansa monipuolisesti näyttöön perustuvalla tiedolla
- toimii yhteistyössä eri ensihoitoyksiköiden ja asiakkaan jatkohoitoon osallistuvien yksiköiden kanssa ensihoidon potilastilanteissa. Perustelee omaa toimintaansa ja ennakoi erilaisissa tilanteissa omaan vastuualueeseensa liittyviä tehtäviä
- hyödyntää työssään tietoa ensihoidon tilannejohtamisessa alueen ensihoitopalvelun johtamisjärjestelmästä (kuten kenttäjohtajuus), yksiköistä ja henkilöstöstä
- hyödyntää työssään tietoa toiminnan organisoinnista ja eri viranomaisten tehtäväalueista suuronnettomuustilanteessa
- noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan hoitoa ensihoitopalvelussa sekä tiedottaa asiakkaan hoidosta.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- toteuttaa järjestelmällisesti asiakkaan ensiarvioinnin - suunnittelee asiakkaan tarvitseman perus- ja ensihoidon - päättää työparin kanssa tarvittaessa hoito-ohjeen pyytämisestä alueen ohjeen mukaisesti ja kutsuu tilanteen vaatiman lisäavun - toteuttaa asiakkaan tarvitseman perus- ja ensihoidon - seuraa ja arvioi asiakkaan tilaa ja annettua hoitoa - kirjaa ja raportoi asiakkaan tilan kannalta oleelliset tiedot, löydökset ja toteuttamansa hoidon sekä hoidon vasteen ensihoitokertomukseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toteuttaa järjestelmällisesti ja perustellusti asiakkaan ensiarvioinnin - suunnittelee perustellusti asiakkaan tilan edellyttämän perus- ja ensihoidon - päättää tarvittaessa hoito-ohjeen pyytämisestä alueen ohjeen mukaisesti ja tilanteen vaatimasta lisäavun kutsumisesta ja perustelee toimintaansa - toteuttaa perustellusti asiakkaan tilan edellyttämän perus- ja ensihoidon aiemman sairaushistorian huomioiden - seuraa ja arvioi annetun hoidon ja asiakkaan tilan perustellen toimintaansa - kirjaa ja raportoi selkeästi ensihoitokertomukseen asiakkaan tilan kannalta oleelliset tiedot ja toteuttamansa hoidon, hoidon vasteen, löydökset ja poikkeavat arvot perustellen toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toteuttaa järjestelmällisesti asiakkaan ensiarvioinnin perustellen toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla - suunnittelee joustavasti asiakkaan tilan kannalta perustellun perus- ja ensihoidon huomioiden muuttuvat tilanteet ja hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa - tekee perustellut johtopäätökset asiakkaan hoidosta ja tarvittavan hoito-ohjeen pyytämisestä alueen ohjeen mukaisesti sekä lisäavun kutsumisesta tilanteen edellyttämällä tavalla hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa - toteuttaa perustellusti asiakkaan tilan edellyttämän perus- ja ensihoidon aiemman sairaushistorian ja lääkityksen huomioiden - seuraa ja arvioi annetun hoidon tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti tilanteen vaatimalla tavalla hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa - kirjaa ja raportoi vastuullisesti ja loogisesti ensihoitokertomukseen potilaan tilan kannalta oleelliset tiedot, toteutetun hoidon, hoidon vasteen, löydökset ja poikkeavat arvot hyödyntäen monipuolisesti näyttöön perustuvaa tietoa.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa asiakkaat ja heidän lähiverkostonsa ammatillisesti, kunnioittavasti ja tasavertaisesti • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavalla kommunikoivia ja kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan erilaisia ihmisiä ottaen huomioon seksuaalisuuden moninaisuuden • käyttää vuorovaikutusta hoitotilanteessa asiakkaan tilaa edistävästi • mukauttaa ilmaisunsa asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi hyödyntäen selkokieltä ja ei-kielellistä ilmaisua vuorovaikutustilanteissa sekä ilmaisee asiansa ymmärrettävästi ja selkeästi • käyttää tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • ohjaa työryhmän kanssa tietoturvan ja salassapidon huomioiden eri-ikäisiä asiakkaita ja heidän lähiverkostoaan erilaisissa ensihoidon tilanteissa ja hyödyntää etäohjauksen mahdollisuutta • tunnistaa psyykkisesti kuormittavan tilanteen ja ohjaa työparin kanssa asiakkaan tai hänen lähiverkostonsa psykososiaalisen tuen piiriin hyödyntäen käytettävissä olevia tukipalveluita • ohjaa asiakkaita ja heidän lähiverkostonsa oikea-aikaiseen hoitoon ja oikeaan hoitopaikkaan sekä antaa kotihoito-ohjeet asiakkaalle, jos hänen tilansa ei vaadi kuljetusta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa asiakkaat ja heidän lähiverkostonsa arvostavasti, ammatillisesti, kunnioittavasti, tasavertaisesti ja turvallisuuden tunnetta luoden • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavalla kommunikoivia ja kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan erilaisia ihmisiä • käyttää vuorovaikutusta tavoitteellisesti hoitotilanteessa asiakkaan tilaa edistävästi • mukauttaa ilmaisunsa asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi hyödyntäen joustavasti selkokieltä ja ei-kielellistä ilmaisua vuorovaikutustilanteessa sekä ilmaisee asiansa ymmärrettävästi, selkeästi ja luottamusta herättäen • käyttää joustavasti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena • ohjaa vastuullisesti ja perustellusti tietoturvan ja salassapidon huomioiden eri-ikäisiä asiakkaita ja heidän lähiverkostoa erilaisissa ensihoidon tilanteissa hyödyntäen etäohjauksen mahdollisuutta • tunnistaa psyykkisesti kuormittavan tilanteen ja kriisin tunnusmerkkejä asiakkaan tai hänen lähiverkostonsa käytöksestä ja ohjaa heitä psykososiaalisen tuen piiriin perustellusti • ohjaa asiakkaita ja heidän lähiverkostonsa oikea-aikaiseen ja oikeaan hoitopaikkaan sekä antaa asiakkaan tilan kannalta oleelliset kotihoito-ohjeet asiakkaalle, jos hänen tilansa ei vaadi kuljetusta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa asiakkaat ja heidän lähiverkostonsa asiakaslähtöisesti, arvostavasti, ammatillisesti, kunnioittavasti, tasavertaisesti ja turvallisuuden tunnetta luoden

- kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavalla kommunikoivia sekä kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan erilaisia ihmisiä
- käyttää vuorovaikutusta tavoitteellisesti hoitotilanteessa asiakkaan tilaa edistävästi ja hyödyntää vuorovaikutustaitojaan joustavasti erilaisissa hoitotilanteissa
- mukauttaa ilmaisunsa asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi käyttäen joustavasti ja monipuolisesti selkokieltä sekä huomioi ei-kielellisen ilmaisun vuorovaikutustilanteissa ja ilmaisee asiansa selkeästi, rakentavasti ja luottamusta herättäen
- käyttää monipuolisesti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tukena
- ohjaa joustavasti, vastuullisesti ja toimintaansa perustellen eri-ikäisiä asiakkaita ja heidän lähiverkostoaan tietoturvassa ja salassapidossa erilaisissa ensihoidon tilanteissa hyödyntäen etäohjausmahdollisuutta
- tunnistaa psyykkisesti kuormittavan tilanteen ja kriisissä olevan asiakkaan tai hänen lähiverkostonsa, toimi perustellusti tilanteen vaatimalla tavalla ja ohjaa heitä psykososiaalisen tuen piiriin
- ohjaa asiakkaita ja heidän lähiverkostonsa oikea-aikaiseen ja oikeaan hoitopaikkaan sekä antaa asiakkaan tilan kannalta oleelliset kotihoito-ohjeet huomioiden asiakkaan kyvyn ymmärtää ohjeistusta tilanteissa, jotka eivät vaadi kuljetusta.

Opiskelija käyttää ensihoitotyön työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja.

Asiakkaan tilan arviointi	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi asiakkaan tilan systemaattisen mallin mukaisesti tunnistuen kiireellistä hoitoa vaativat peruselintoimintojen häiriöt • tekee tarkennetun tilanarvioinnin, haastattelee asiakasta ja arvioi lisäavun tarvetta • tunnistaa elottomuuden sekä ensisijaiset ja toissijaiset kuoleman merkit • aloittaa välittömästi paineluelvytyksen ja jatkaa hoitoelvytystoimia oman vastuualueensa mukaisesti elvytyksen ajan • tekee asiakkaan tilan kannalta systemaattiset tutkimukset • toteuttaa perusmittaukset hyödyntäen tietoa kansansairauksista, mielenterveys- ja päihdesairauksista, ihmisen elimistöstä, anatomiasta, fysiologiasta ja toimintakyvystä ottaen huomioon laitteiden antamat virhemahdollisuudet • ottaa oikeaoppisen EKG:n ja käy sen lävitse systemaattisesti • tunnistaa EKG:n avulla rytmin taajuuden, säännöllisyyden, normaalin sinusrytmin, ST-tason muutokset, ekstrasystoliat, eteisvärinän ja henkeä uhkaavat rytmihäiriöt sekä pyytää tarvittaessa hoito-ohjetta ja lisäapua • toteuttaa työryhmän kanssa vieritutkimukset ja käsittelee näytteitä tarkoituksen- mukaisesti • arvioi, mittaa ja hoitaa asiakkaan kipua työryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi asiakkaan tilan systemaattisen mallin mukaisesti tunnistuen kiireellistä hoitoa vaativat peruselintoimintojen häiriöt • tekee tarkennetun tilanarvioinnin, haastattelee asiakasta järjestelmällisesti ja arvioi tilanteen perustellen lisäavun tarvetta ja toimintaansa • tunnistaa elottomuuden sekä ensisijaiset ja toissijaiset kuoleman merkit • aloittaa välittömästi paineluelvytyksen ja jatkaa hoitoelvytystoimia oman vastuualueensa mukaisesti elvytyksen ajan perustellen jälkikäteen toimintaansa • tekee asiakkaan tilan kannalta oleelliset systemaattiset tutkimukset perustellen toimintaansa • toteuttaa perustellusti asiakkaan tilan kannalta oleelliset perusmittaukset hyödyntäen tietoa kansansairauksista, mielenterveys- ja päihdesairauksista, ihmisen elimistöstä, anatomiasta, fysiologiasta ja toimintakyvystä ottaen huomioon laitteiden antamat virhemahdollisuudet • ottaa oikeaoppisen EKG:n ja käy sen lävitse systemaattisesti • tunnistaa EKG:n avulla, rytmin taajuuden, säännöllisyyden, normaalin sinusrytmin, ST-muutokset, ekstrasystoliat, eteisvärinän ja henkeä uhkaavat rytmihäiriöt sekä pyytää tarvittaessa hoito-ohjetta ja lisäapua • toteuttaa vieritutkimukset ja käsittelee näytteitä tarkoituksenmukaisesti • arvioi, mittaa ja hoitaa asiakkaan kipua sekä perustelee toimintaansa
Hyvä H4	

Kiitettävä K5	• arvioi asiakkaan tilan systemaattisen mallin mukaisesti tunnistuen kiireellistä hoitoa tarvitsevat peruselintoimintojen häiriöt • tekee perustellusti, järjestelmällisesti ja itsenäisesti tarkennetun tilan arvioinnin, haastattelee asiakasta tehden johtopäätöksiä ja perustellen niitä näyttöön perustuvalla tiedolla arvioiden lisäävun tarvetta • tunnistaa elottomuuden sekä ensisijaiset ja toissijaiset kuoleman merkit • aloittaa välittömästi paineluelvytyksen ja jatkaa hoitoelvytystoimia oman vastuualueensa mukaisesti elvytyksen ajan perustellen toimintaansa jälkikäteen näyttöön perustuvan tiedon avulla • toteuttaa järjestelmällisesti asiakkaan tilan kannalta perustellut systemaattiset tutkimukset perustellen toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla • toteuttaa perustellusti ja järjestelmällisesti näyttöön perustuvan tiedon pohjalta potilaan tilan kannalta oleelliset perusmittaukset hyödyntäen tietoa kansansairauksista, mielenterveys- ja päihdesairauksista, ihmisen elimistöstä, anatomiasta, fysiologiasta ja toimintakyvystä ottaen huomioon laitteiden antamat virhemahdollisuudet sekä osaa poistaa virhelähteitä • ottaa oikeaoppisen EKG:n ja tulkitsee sen systemaattisesti • tunnistaa EKG:n avulla, rytmin taajuuden, säännöllisyyden, normaalin sinusrytmin, ST-muutokset, ekstrasystoliat, eteisvärinän ja henkeä uhkaavat rytmihäiriöt sekä pyytää hoito-ohjetta ja lisäapua • toteuttaa itsenäisesti vieritutkimukset ja käsittelee näytteitä tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti • arvioi, mittaa ja hoitaa asiakkaan kipua lääkkeettömällä ja lääkkeellisillä kivunhoidon menetelmillä perustellen toimintansa.
---------------	---

Lääkehoito perustason ensihoidossa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• antaa luonnollista tietä annosteltavat ensihoidon lääkkeet toimintayksikön ohjeistuksen mukaisesti • tarkkailee lääkkeiden vaikutuksia ja haittavaikutuksia • tietää lääkkeiden väärinkäytön ilmiöistä • hankkii tarvittaessa lisätietoa lääkehoidosta luotettavista tietolähteistä • tekee virheettömästi annoslaskut ja yksikönmuunnokset • annostelee lääkkeet oikein ja kaksoistarkastaa lääkkeet • selvittää työryhmän kanssa potilaan käytössä olevat lääkkeet • suorittaa perifeerisen laskimon kanyloinnin ja nesteensiirron laskimoon sekä avustaa tarvittaessa intraosseaalisen yhteyden avaamisessa • tietää ensihoidon hoitotasolla käytettäviä lääkkeitä ja tarkkailee niiden vaikutuksia sekä haittavaikutuksia ja tiedottaa niistä • työskentelee aseptisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• antaa luonnollista tietä annosteltavat ensihoidon lääkkeet toimintayksikön ohjeistuksen mukaisesti • tarkkailee ja hyödyntää työssään tietoa lääkkeiden vaikutuksista ja haittavaikutuksista • huomioi lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt • hankkii tarvittaessa lisätietoa lääkehoidosta luotettavista tietolähteistä • tekee virheettömästi annoslaskut ja yksikönmuunnokset • annostelee lääkkeet oikein ja kaksoistarkastaa lääkkeet • selvittää potilaan käytössä olevat lääkkeet ja ottaa huomioon kotilääkityksen vaikutuksia, • suorittaa perifeerisen laskimon kanyloinnin ja nesteensiirron laskimoon sekä avustaa tarvittaessa intraosseaalisen yhteyden avaamisessa • tietää ensihoidon hoitotasolla käytettäviä lääkkeitä ja tarkkailee niiden vaikutuksia sekä haittavaikutuksia ja tiedottaa niistä • työskentelee aseptisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• antaa luonnollista tietä annosteltavat ensihoidon lääkkeet toimintayksikön ohjeistuksen mukaisesti • tarkkailee ja hyödyntää työssään tietoa lääkkeiden vaikutuksista ja haittavaikutuksista perustellen toimintaansa • perustelee lääkkeiden väärinkäytön ilmiön merkitystä työssään monipuolisesti • tekee virheettömästi annoslaskut ja yksikönmuunnokset • annostelee lääkkeet oikein ja kaksoistarkastaa lääkkeet • hankkii tarvittaessa lisätietoa lääkehoidosta luotettavista tietolähteistä • selvittää potilaan käytössä olevat lääkkeet ja huomioi potilaan kotilääkityksen vaikutuksen potilaan tilaan ja nyt annettavaan lääkitykseen • suorittaa perifeerisen laskimon kanyloinnin ja nesteensiirron laskimoon sekä avustaa tarvittaessa intraosseaalisen yhteyden avaamisessa • tietää ensihoidon hoitotasolla käytettävät lääkkeet ja tarkkailee niiden vaikutuksia ja haittavaikutuksia sekä tiedottaa niistä perustellusti • työskentelee aseptisesti.

Välineiden käyttö ja huolto	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää ensihoidon tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä terveydenhuollon laitteita • käyttää turvallisesti työparin kanssa ensihoidon siirto- ja tuentavälineitä • huolehtii yksikön päivittäisistä, välineiden täydennyksestä ja toimivuudesta sekä viikkosiivouksesta • huolehtii työryhmän kanssa ajoneuvon käyttökunnosta ja käyttää ensihoitoyksikön teknisiä välineitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää tarkoituksenmukaisesti ensihoidon tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä terveydenhuollon laitteita perustellen toimintaansa • käyttää tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti ensihoidon siirto- ja tuentavälineitä perustellen toimintansa • huolehtii yksikön päivittäisistä, välineiden täydennyksestä ja toimivuudesta sekä viikkosiivouksesta • huolehtii joustavasti työryhmän jäsenenä ajoneuvon käyttökunnosta ja käyttää ensihoitoyksikön teknisiä välineitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää perustellen, tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti ensihoidon tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä terveydenhuollon laitteita hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa • käyttää tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja potilaslähtöisesti ensihoidon siirto- ja tuentavälineitä perustellen toimintansa • huolehtii yksikön päivittäisistä, välineiden täydennyksestä ja toimivuudesta sekä viikkosiivouksesta • huolehtii monipuolisesti ajoneuvon käyttökunnosta ja käyttää ensihoitoyksikön teknisiä välineitä.

Hälytysajo	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• asennoituu ammatillisesti hälytysajoon • hyödyntää työssään tietoa hälytysajon merkityksestä ja ennakoi erilaisia ajoon vaikuttavia sääolosuhteita ja liikennetilanteita • huomioi muiden tien käyttäjien vaikeuden havaita hälytysajossa oleva ambulanssi • huolehtii turvallisesta potilaan hoidosta kuljetuksen aikana • huolehtii omasta ja työparin turvallisuudesta hälytysajon aikana • kuljettaa hälytysajoneuvoa vähintään suljetulla harjoitusalueella
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• asennoituu ammatillisesti hälytysajoon • hyödyntää työssään tietoa hälytysajon merkityksestä ja ennakoi erilaisia ajoon vaikuttavia sääolosuhteita ja liikennetilanteita • suhteuttaa ambulanssin kuljettamisen vallitseviin olosuhteisiin • huomioi muiden tien käyttäjien vaikeuden havaita hälytysajossa oleva ambulanssi • huolehtii turvallisesta potilaan hoidosta kuljetuksen aikana • huolehtii omasta ja työparin turvallisuudesta hälytysajon aikana • kuljettaa hälytysajoneuvoa vähintään suljetulla harjoitusalueella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• asennoituu ammatillisesti hälytysajoon • hyödyntää työssään tietoa hälytysajon merkityksestä ja ennakoi erilaisia ajoon vaikuttavia sääolosuhteita ja liikennetilanteita • huomioi muiden tien käyttäjien vaikeuden havaita hälytysajossa oleva ambulanssi • huolehtii turvallisesta potilaan hoidosta kuljetuksen aikana • huolehtii omasta ja työparin turvallisuudesta hälytysajon aikana • kuljettaa hälytysajoneuvoa vähintään suljetulla harjoitusalueella.

Työturvallisuuden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa työhyvinvointi ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - noudattaa työyksikön turvallisuussuunnitelmaa vaaratilanteiden ilmoittamiskäytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla - toimii hygieni- ja aseptiikkaohjeistuksen mukaisesti - tunnistaa oman alansa psyykkisiä ja fyysisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja niiden merkityksen työssä jaksamiseen ja muuttaa toimintaansa huomioiden saamansa palautteen - huolehtii omasta työkyvystään, työhyvinvoinnistaan, terveydestään sekä fyysisestä kunnostaan tavoitteellisen harjoitusohjelman avulla ja ehkäisee terveysvaaroja ja haittoja - ylläpitää osaltaan hyvää työilmapiiriä - ottaa työssään huomioon väkivallan uhan - toimii ensihoidon ohjeistusten mukaisesti väkivaltaisen asiakkaan kohtaamistilanteessa - suojelee tarvittaessa itseään ja muita ja pyytää tarvittaessa lisäapua - toimii osana työyhteisöä ennaltaehkäisevästi uhkaavissa väkivaltatilanteissa - tunnistaa ensihoitotyössä oman toimintansa vaikutuksen asiakasturvallisuuden toteutumiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa työhyvinvointi ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä perustellen toimintaansa - noudattaa työyksikön turvallisuussuunnitelmaa vaaratilanteiden ilmoittamiskäytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla - toimii hygieni- ja aseptiikkaohjeistuksen mukaisesti - tunnistaa oman alansa psyykkisiä ja fyysisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja niiden merkityksen työssä jaksamiseen ja kehittää omaa työtään kuormitustekijät huomioiden - huolehtii omasta työkyvystään ja fyysisestä kunnostaan, edistää työhyvinvointiaan ja terveyttään sekä ehkäisee tavoitteellisen harjoitusohjelman avulla terveysvaaroja- ja haittoja - ylläpitää osaltaan hyvää työilmapiiriä ja yhdessä toimimista - ottaa työssään huomioon väkivallan uhan ja tiedottaa työryhmälle havainnoistaan uhkaavista tilanteista - toimii ensihoidon ohjeistusten mukaisesti väkivaltaisen asiakkaan kohtaamistilanteessa - toimii osana työyhteisöä ennaltaehkäisevästi uhkaavissa väkivaltatilanteissa - suojelee tarvittaessa itseään ja muita ja pyytää tarvittaessa lisäapua - tunnistaa ja arvioi oman toimintansa vaikutuksia asiakasturvallisuuteen ensihoitotyössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa työhyvinvointi ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - noudattaa työyksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamiskäytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla - toimii hygieni- ja aseptiikkaohjeistuksen mukaisesti

	• tunnistaa oman alansa keskeisiä psyykkisiä ja fyysisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja kehittää omaa työtään ja työyksikön työtapoja kuormitustekijät huomioiden ja tunnistuen niiden merkityksen työssä jaksamiseen• huolehtii omasta työkyvystään, edistää työhyvinvointiaan ja terveyttään, pitää yllä fyysistä kuntoa tavoitteellisen harjoitusohjelman avulla sekä perustelee toiminnan merkityksen. Ehkäisee tapaturmia omassa toiminnassaan ja ohjaa muita tapaturmien ehkäisyssä• ylläpitää ja edistää osaltaan hyvää työilmapiiriä ja yhdessä toimimista• ottaa työssään vastuullisesti huomioon väkivallan uhkan ja vie uhkatilanteiden ehkäisyä eteenpäin työryhmässä• toimii ensihoidon ohjeistusten mukaisesti väkivaltaisen potilaan kohtaamistilanteissa• toimii osana työyhteisöä ennaltaehkäisevästi uhkaavissa väkivaltatilanteissa• suojelee tarvittaessa itseään ja muita ja pyytää tarvittaessa lisäapua• tunnistaa ja arvioi oman toimintansa vaikutuksia asiakasturvallisuuteen ensihoitotyössä ja ennaltaehkäisee osaltaan haittatapahtumia.

Ergonominen toiminta	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omia voimavarojaan ja huomioi elämäntilanteen, unen, stressin ja terveyden vaikutuksen toimintakykyyn - tunnistaa työssään fyysisiä kuormitustilanteita - työskentelee ergonomisesti ehkäisten työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja - hyödyntää työssään luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä - käyttää turvallisesti apuvälineitä siirtotilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omia voimavarojaan ja huomioi elämäntilanteen, unen, stressin ja terveyden vaikutuksen toimintakykyyn perustellen toimintaansa - tunnistaa työssään fyysistä kuormitusta aiheuttavia tekijöitä ja vähentää niitä omalla toiminnallaan - työskentelee ergonomisesti ehkäisten työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja - hyödyntää tarkoituksenmukaisesti työssään luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä - käyttää sujuvasti ja turvallisesti apuvälineitä siirtotilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa omia voimavarojaan ja huomioi elämäntilanteen, unen, stressin ja terveyden vaikutuksen toimintakykyyn perustellen monipuolisesti toimintaansa - tunnistaa työssään fyysistä kuormitusta aiheuttavia tekijöitä ja vähentää omalla toiminnallaan niitä perustellen toimintaansa - työskentelee ergonomisesti ehkäisten työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja - hyödyntää aktiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti työssään luonnollisia liikemalleja ja hallitsee omaa kehoaan avustaessaan asiakasta liikkumisessa ja siirtymisessä - käyttää sujuvasti ja turvallisesti apuvälineitä siirtotilanteissa perustellen toimintaansa.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan - ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan - hakee ongelmatilanteissa ohjausta oma-aloitteisesti - ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä sekä perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla - arvioi omaa ammatillista kasvuaan ja osaamistaan - tunnistaa työryhmän jäsenenä oman toimintansa vaikutuksia asiakkaan kokemaan ensihoitotyön laatuun
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa realistisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan - ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella - toimii turvallisesti muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa sekä pyytää ohjausta - ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä perustellen toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla - arvioi realistisesti omaa ammatillista kasvua ja osaamistaan - tunnistaa oman toimintansa vaikutuksia asiakkaan kokemaan ensihoitotyön laatuun ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa realistisesti ja monipuolisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan sekä on motivoitunut kehittämään toimintaansa - ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti saamansa palautteen perusteella - toimii muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa turvallisesti sekä esittää vaihtoehtoisia ratkaisutapoja ja perustelee tekemänsä ratkaisut ammatillisesti - ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti näyttöön perustuvalla tiedolla - arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa ammatillista kasvua ja osaamistaan - tunnistaa oman toimintansa vaikutuksia asiakkaan kokemaan ensihoitotyön laatuun ja muuttaa sekä perustelee toimintaansa havaintojen perusteella.

Opiskelija arvioi mahdollisuuksiaan toimia hyvinvointialan yrittäjänä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee osaamisensa tuotteistamista • työskentelee vastuullisesti ja ymmärtää työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee ja selvittää työssään oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja kehittää aktiivisesti yrittäjyysvalmiuksiaan ja arvioi realistisesti oman osaamisensa tuotteistamismahdollisuuksia • työskentelee vastuullisesti ja huomioi oman työnsä vaikutuksen työpaikan toimintaan ja palvelujen laatuun päivittäisessä asiakastyössä ja muuttaa joustavasti toimintaansa tilanteen vaatimalla tavalla • edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista ja mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan • arvioi omia mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla ensihoidon ympäristössä lähihoitajan/perustason ensihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.34. Akuuttihoitotyössä toimiminen, 35 osp (106224)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan
- suunnitella työtään ja tehdä yhteistyötä moniammatillisen työryhmän kanssa
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan akuuttihoitoa
- toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa
- käyttää akuuttihoitotyön menetelmiä, -välineitä ja materiaaleja
- ohjata palveluiden käytössä
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja -hyvinvointiaan akuuttihoitotyön ympäristössä
- arvioida ja kehittää toimintaansa.

Arviointi

Opiskelija työskentelee sosiaali- ja terveysalan säädösten, toimintaperiaatteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja akuuttihoitotyön ohjeita - toimii akuuttihoitotyön päivittäisissä tilanteissa hoitotyötä ohjaavien arvojen, yksikön arvojen, eettisten periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti - noudattaa työssään tietosuojaa, julkisuuslainsäädäntöä ja salassapitoa säädösten edellyttämällä tavalla - työskentelee työryhmän jäsenenä omavalvontamääräysten, työpaikan toimintaperiaatteiden ja laatusuosituksen mukaisesti - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja akuuttihoitotyön ohjeita perustellen toimintaansa - toimii akuuttihoitotyön hoitoprosessin eri vaiheissa ammattiryhmänsä vastuualueella hoitotyötä ohjaavien arvojen, yksikön arvojen, eettisten periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa - noudattaa työssään tietosuojaa, julkisuuslainsäädäntöä ja salassapitoa säädösten edellyttämällä tavalla - työskentelee omavalvontamääräysten, työpaikan toimintaperiaatteiden ja laatusuosituksen mukaisesti perustellen toimintaansa - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja perustelee toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa sosiaali- ja terveysalan lainsäädäntöä, määräyksiä ja akuuttihoitotyön ohjeita perustellen monipuolisesti toimintaansa - toimii akuuttihoitotyön muuttuvissa tilanteissa hoitotyötä ohjaavien arvojen, yksikön arvojen, eettisten periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti ja perustelee monipuolisesti toimintaansa - noudattaa työssään tietosuojaa, julkisuuslainsäädäntöä ja salassapitoa säädösten edellyttämällä tavalla - työskentelee omavalvontamääräysten, työpaikan toimintaperiaatteiden ja laatusuosituksen mukaisesti ja tekee realistisia kehittämiskehdotuksia - toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämiskehdotuksia.

Opiskelija suunnittelee työtään ja tekee yhteistyötä moniammatillisen työryhmän kanssa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella työryhmän kanssa • hyödyntää työn suunnittelussa tietoa äkillisesti sairastuneen asiakkaan hoidosta • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia työryhmän kanssa • toimii ja viestii moniammatillisen työryhmän kanssa annettujen hoitomääräysten mukaisesti ja osallistuu työryhmässä asiakkaan hoitoprosessiin • noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella hahmottaen työnsä kokonaisuutena sekä toimien joustavasti päivittäisissä tilanteissa • hyödyntää monipuolisesti työn suunnittelussa tietoa äkillisesti sairastuneen asiakkaan hoidosta • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia perustellen toimintansa sekä hahmottaa asiakkaan hoitoprosessin kokonaisuuden • toimii ja viestii vastuullisesti moniammatillisessa työryhmässä annettujen hoitomääräysten ja asiakkaan hoitoprosessin mukaisesti • noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee ja priorisoi päivittäiset työtehtävänsä ja aikataulutuksen asiakkaiden tarpeiden ja tilanteiden perusteella, hahmottaa työnsä kokonaisuutena sekä toimii joustavasti muuttuvissa tilanteissa • soveltaa työn suunnittelussa näyttöön perustuvaa tietoa äkillisesti sairastuneen asiakkaan hoidosta • tekee työhönsä liittyviä valintoja ja päätöksiä sekä ratkaisee ongelmia, perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla ja ymmärtää asiakkaan hoitoprosessin kokonaisuuden • toimii ja viestii moniammatillisessa työryhmässä tarkoituksenmukaisesti ja vastuullisesti annettujen hoitomääräysten ja hoitoprosessin mukaisesti • noudattaa työpaikan ohjeita työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkon käytön etikettiä.

Opiskelijaa suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan akuuttihoitoa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tekee äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen asiakkaan tilan arvion hyödyntäen tietoa ihmisen anatomiasta, fysiologiasta ja elintoiminnoista • suunnittelee ja toteuttaa työryhmän kanssa asiakkaan tarpeiden edellyttämän akuuttihoiton • arvioi työryhmän kanssa asiakkaan akuuttihoiton toteutumista ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla • seuraa asiakkaan tilaa ja vointia huomioiden tilassa tapahtuvat muutokset • kirjaa havaintoja asiakkaan tilasta ja hoidon toteutuksesta sekä raportoi havainnoistaan työryhmälle • käyttää työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja vastuualueellaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tekee äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen asiakkaan tilan arvion hyödyntäen tietoa ihmisen anatomiasta, fysiologiasta, elintoiminnoista ja niiden muutoksista • suunnittelee ja toteuttaa perustellen ja turvallisesti asiakkaan tarpeiden edellyttämän akuuttihoiton • arvioi asiakkaan akuuttihoiton toteutumista ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla perustellen toimintansa • seuraa monipuolisesti asiakkaan tilaa ja vointia huomioiden tilassa tapahtuvat muutokset • kirjaa sujuvasti havaintoja asiakkaan tilasta ja hoidon toteutuksesta sekä raportoi havainnoistaan työryhmälle • käyttää sujuvasti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja vastuualueellaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tekee järjestelmällisesti äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen asiakkaan tilan arvion hyödyntäen tietoa ihmisen anatomiasta, fysiologiasta, elintoiminnoista ja niiden muutoksista • suunnittelee ja toteuttaa asiakkaan tarpeiden edellyttämän akuuttihoiton hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa • arvioi asiakkaan akuuttihoiton toteutumista, toimii tilanteen vaatimalla tavalla tarkoituksenmukaisesti perustellen näyttöön perustuvalla tiedolla toimintaansa • seuraa ennakoiden asiakkaan vointia ja tilassa tapahtuvia muutoksia hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa • kirjaa sujuvasti ja perustellusti havaintoja asiakkaan tilasta ja hoidon toteutuksesta sekä raportoi havainnoistaan työryhmälle • käyttää sujuvasti ja monipuolisesti työyhteisön asiakastietojärjestelmiä ja sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja vastuualueellaan.

Opiskelija toimii vuorovaikutuksessa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa.

Ammatillinen vuorovaikutus	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kohtaa asiakkaat ja heidän lähiverkostonsa arvostavasti, ammatillisesti, kunnioittavasti ja tasavertaisesti • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavalla kommunikoivia sekä kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan erilaisia ihmisiä • käyttää vuorovaikutusta hoitotilanteessa asiakkaan tilaa edistävästi • hyödyntää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä sekä selkokieltä • käyttää tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen, hoidon tarpeen arvioinnin, ohjauksen ja etäohjauksena tukena • toimii kriisissä olevan asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa tukena moniammatillisen työryhmän kanssa • huomioi työssään asiakkaan seksuaalisuuden ilmenemisen eri muodot
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kohtaa asiakkaat ja heidän lähiverkostonsa yksilöllisesti, aidosti, ammatillisesti ymmärtävästi ja turvallisuudentunnetta luoden • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavoilla kommunikoivia ja kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan erilaisia ihmisiä • käyttää vuorovaikutusta tavoitteellisesti hoitotilanteessa asiakkaan tilaa edistävästi • käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä sekä selkokieltä • käyttää joustavasti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia hoidon tarpeen arvioinnin, ohjauksen ja etäohjauksena tukena • toimii kriisissä olevan asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa ja ohjaa heitä psykososiaalisen tuen piiriin perustellusti • huomioi asiakkaan seksuaalisuuden ilmenemisen moninaisuuden
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kohtaa asiakkaat ja heidän lähipiirinsä yksilöllisesti, empaattisesti, kunnioittavasti, ammatillisesti sekä turvallisuudentunnetta luoden • kunnioittaa eri-ikäisiä, eri tavoilla kommunikoivia ja kulttuuritaustaltaan ja vakaumukseltaan erilaisia ihmisiä • käyttää vuorovaikutusta tavoitteellisesti ja asiakkaan tilaa edistävästi sekä hyödyntää vuorovaikutustaitojaan joustavasti erilaisissa hoitotilanteissa • käyttää sujuvasti puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja ja -välineitä sekä selkokieltä • käyttää joustavasti ja monipuolisesti tilanteeseen soveltuvia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia vuorovaikutuksen, hoidon tarpeen arvioinnin, ohjauksen ja etäohjauksena tukena • toimii kriisissä olevan asiakkaan, hänen lähiverkostonsa ja muiden tapahtuman osallisten kanssa ja ohjaa heitä psykososiaalisen tuen piiriin perustellusti • huomioi asiakkaan seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/ Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen suomen ja ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita suomen ja ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä.

Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa/Alakohtainen kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä.

Opiskelija käyttää akuuttihoidon työmenetelmiä, -välineitä ja materiaaleja.

Hoidon tarpeen arviointi ja tutkimusten sekä toimenpiteiden toteuttaminen akuuttihoitotyön ympäristössä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi ja tunnistaa äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen asiakkaan tilan ja hoidon kiireellisyyden käyttäen eri tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä terveydenhuollon laitteita. Hyödyntää työssään tietoa ihmisen anatomiasta, fysiologiasta, elimistöstä, perushoidosta ja toimintakyvystä, vammamekanismista, muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksista sekä mielenterveys- ja päihdesairauksista • tunnistaa elottomuuden ja aloittaa henkeä pelastavat toimenpiteet • tarkkailee asiakkaan voinnissa ja tilassa tapahtuvia muutoksia, tunnistaa työryhmän jäsenenä tilan heikentymistä ennakoivia merkkejä käyttäen eri tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä terveydenhuollon laitteita • arvioi mahdollisia häiriötekijöitä mittauksissa ja mittaustuloksissa • valmistelee asiakkaan ja avustaa työryhmän kanssa tutkimuksissa ja toimenpiteissä toimien aseptisesti ja turvallisesti • tarkkailee ja ohjaa asiakasta tutkimuksen tai toimenpiteen aikana ja sen jälkeen sekä huolehtii työryhmän kanssa potilaasta hoitoprosessin ajan • toteuttaa työryhmän kanssa vieritutkimukset, laboratoriotutkimukset, mikrobiologiset näytteet sekä käsittelee näytteitä tarkoituksenmukaisesti näytteenoton yhteydessä • ohjaa asiakasta näytteenotossa ja tulkitsee työryhmän kanssa tutkimustulokset omalla vastuualueellaan • ohjaa työryhmän kanssa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan hoitoprosessin eri vaiheissa ja antaa potilaalle jatkohoito- ja kotihoito-ohjeet
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi ja tunnistaa systemaattisesti äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen asiakkaan tilan ja hoidon kiireellisyyden käyttäen eri tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä terveydenhuollon laitteita. Hyödyntää työssään tietoa ihmisen anatomiasta, fysiologiasta, elimistöstä, perushoidosta ja toimintakyvystä, vammamekanismista, muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksista sekä mielenterveys- ja päihdesairauksista • tunnistaa elottomuuden ja aloittaa henkeä pelastavat toimenpiteet • tarkkailee monipuolisesti asiakkaan voinnissa ja tilassa tapahtuvia muutoksia, tunnistaa työryhmän jäsenenä tilan heikentymistä ennakoivia merkkejä käyttäen turvallisesti eri tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä terveydenhuollon laitteita • arvioi mahdollisia häiriötekijöitä mittauksessa, huomioi ne työskentelyssään ja tekee korjaavia toimenpiteitä • valmistelee asiakkaan ja avustaa työryhmän jäsenenä tutkimuksissa ja toimenpiteissä toimien aseptisesti ja turvallisesti • tarkkailee ja ohjaa asiakasta tutkimuksen ja toimenpiteen aikana ja sen jälkeen sekä huomioi tehtyyn toimenpiteeseen liittyvät erityisvaatimukset ja huolehtii oman vastuualueensa mukaisesti potilaasta hoitoprosessin ajan

	• toteuttaa vieritutkimukset, laboratoriotutkimukset, mikrobiologiset näytteet sekä käsittelee näytteitä tarkoituksenmukaisesti näytteenoton yhteydessä • ohjaa asiakasta näytteenotossa ja tulkitsee perustutkimustuloksia työryhmän jäsenenä omalla vastuualueellaan • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan hoitoprosessin eri vaiheissa ja antaa potilaalle jatkohoito- ja kotihoito-ohjeet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi ja tunnistaa systemaattisesti äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen asiakkaan tilan ja hoidon kiireellisyyden käyttäen eri tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä terveydenhuollon laitteita. Hyödyntää työssään monipuolisesti tietoa ihmisen anatomiasta, fysiologiasta, elimistöstä, perushoidosta ja toimintakyvystä, vammamekanismia, muisti-, pitkäaikais- ja kansansairauksista sekä mielenterveys- ja päihdesairauksista • tunnistaa elottomuuden ja aloittaa henkeä pelastavat toimenpiteet • tarkkailee monipuolisesti asiakkaan voinnissa ja tilassa tapahtuvia muutoksia, tunnistaa tilan heikentymistä ennakoivia merkkejä käyttäen turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti eri tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä terveydenhuollon laitteita • arvioi mahdollisia häiriötekijöitä mittauksessa, huomioi ne työskentelyssään ja tekee korjaavia toimenpiteitä perustellen toimintansa näyttöön perustuvalla tiedolla • valmistelee asiakkaan ja avustaa itsenäisesti tutkimuksissa ja toimenpiteissä toimien aseptisesti ja turvallisesti • tarkkailee ja ohjaa asiakasta tutkimuksen ja toimenpiteen aikana ja sen jälkeen, tunnistaa hänen yksilöllisiä tarpeitaan, huomioi tehtyyn toimenpiteeseen liittyvät erityisvaatimukset ja huolehtii oman vastuualueensa mukaisesti itsenäisesti ja kokonaisvaltaisesti potilaasta hoitoprosessin ajan • toteuttaa itsenäisesti vieritutkimukset, laboratoriotutkimukset, mikrobiologiset näytteet sekä käsittelee näytteitä tarkoituksenmukaisesti näytteenoton yhteydessä • ohjaa asiakasta näytteenotossa ja tulkitsee monipuolisesti tutkimustuloksia omalla vastuualueellaan • ohjaa ja motivoi asiakasta ja hänen lähiverkostoaan sujuvasti hoitoprosessin eri vaiheissa ja antaa asiakkaalle itsenäisesti ja kattavasti jatkohoito- ja kotihoito-ohjeet.

Perushoidon toteuttaminen akuuttihoitotyössä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- havainnoi asiakkaan perushoidollisia tarpeita akuuttihoitotyön ympäristössä - suunnittelee ja toteuttaa asiakkaan kanssa hänen tarvitsemansa perushoidon akuuttihoitotyön ympäristössä hoitosuunnitelman mukaisesti - arvioi asiakkaan perushoidon ja oman toimintansa toteutumista akuuttihoitotyön ympäristössä - noudattaa aseptisen toiminnan periaatteita - tunnistaa asiakkaan kärsimyksen ja kivun ja toteuttaa oireita lievittävää kivunhoitoa - noudattaa ihmisen hoitotahtoa - tietää kuolevan ihmisen hoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti moniammatillisen työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- havainnoi aktiivisesti asiakkaan perushoidollisia tarpeita akuuttihoitotyön ympäristössä - suunnittelee ja toteuttaa monipuolisesti asiakkaan kanssa hänen tarvitsemansa perushoidon akuuttihoitotyön ympäristössä hoitosuunnitelman mukaisesti - arvioi realistisesti asiakkaan perushoidon ja oman toimintansa toteutumista akuuttihoitotyön ympäristössä - noudattaa aseptisen toiminnan periaatteita - tunnistaa asiakkaan kärsimyksen ja kivun, toteuttaa oireita lievittävää kivunhoitoa hyödyntäen tietoa lääkkeettömistä ja lääkkeellisistä kivunhoidon menetelmistä - noudattaa ihmisen hoitotahtoa - tietää kuolevan ihmisen hoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- havainnoi monipuolisesti ja aktiivisesti asiakkaan perushoidollisia tarpeita akuuttihoitotyön ympäristössä - suunnittelee ja toteuttaa monipuolisesti asiakkaan kanssa hänen tarvitsemansa perushoidon akuuttihoitotyön ympäristössä hoitosuunnitelman mukaisesti perustellen toimintansa näyttöön perustuvalla tiedolla - arvioi realistisesti ja tarkoituksenmukaisesti asiakkaan perushoidon ja oman toiminnan toteutumista akuuttihoitotyön ympäristössä - noudattaa aseptisen toiminnan periaatteita - tunnistaa asiakkaan kärsimyksen ja kivun, toteuttaa oireita lievittävää kivunhoitoa hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa lääkkeettömistä ja lääkkeellisistä kivunhoidon menetelmistä - noudattaa ihmisen hoitotahtoa - tietää kuolevan ihmisen hoidon periaatteet ja toimii niiden mukaisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä perustellen toimintaansa.

Lääkehoidon toteuttaminen akuuttihoitotyössä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • tietää yleisimpien lääketietokantojen toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle sekä tekee tarvittaessa haittatapahtumailmoituksen • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • antaa lääkkeitä luonnollista reittiä, injektiona ihon alle ja lihakseen, hengityksen kautta ja avaa laskimoon suoni yhteyden sekä avustaa tarvittaessa I.O. yhteyden avaamisessa sekä toteuttaa nesteensiirron työyksikön ohjeiden mukaan • ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä, hävittämisessä sekä tavallisimpien akuuttitilanteiden lääkehoidossa • tietää ja tarkkailee tavallisimpien akuuttitilanteissa käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia sekä huomioi mahdollisen lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä työryhmässä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää yleisimpiä lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle sekä tekee tarvittaessa haittatapahtumailmoituksen • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset • antaa lääkkeitä luonnollista reittiä, injektiona ihon alle ja lihakseen, hengityksen kautta ja avaa laskimoon suoni yhteyden sekä avustaa tarvittaessa I.O. yhteyden avaamisessa sekä toteuttaa nesteensiirron työyksikön ohjeiden mukaan • ohjaa aktiivisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä, hävittämisessä sekä tavallisimpien akuuttitilanteiden lääkehoidossa • tietää ja tarkkailee tavallisimpien akuuttitilanteissa käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia ja huomioi mahdollisen lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt, tiedottaa niistä työryhmässä ja ehkäisee niitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii oman vastuualueensa mukaisesti sekä turvallisesti yksikön ja asiakkaan lääkehoitosuunnitelmaa noudattaen • käyttää lääketietokantoja, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja hyödyntää niitä aktiivisesti työssään • käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä aseptisesti, virheettömästi ja turvallisesti asiakkaalle sekä tekee tarvittaessa haittatapahtumailmoituksen • tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset

	• antaa lääkkeet luonnollista reittiä, injektiona ihon alle ja lihakseen, hengityksen kautta ja avaa laskimoon suoniyhdyden sekä avustaa tarvittaessa I.O. yhteyden avaamisessa sekä toteuttaa nesteensiirron työyksikön ohjeiden mukaan• ohjaa aktiivisesti ja joustavasti asiakasta ja hänen läheisiään työyksikön ohjeiden mukaisesti sähköisen lääkemääräyksen tulkinnassa, voimassaoloajassa, lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä, hävittämisessä sekä tavallisimpien akuuttitilanteiden lääkehoidossa• tietää ja tarkkailee aktiivisesti tavallisimpien akuuttitilanteissa käytettävien lääkkeiden vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja monilääkityksiä, tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia ja huomioi mahdolliset lääkkeiden väärinkäytön ilmiöt ja tiedottaa niistä työryhmässä ja ehkäisee niitä.

Immobilisaatiohoitotyön toteuttaminen akuuttihoitossa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi työryhmän kanssa asiakkaan immobilisaatiohoidon tarpeen hyödyntäen tietoa eri-ikäisten asiakkaiden luunmurtumien ja jännevammojen syntymekanismeista ja murtumatyypeistä • valmistelee työryhmän kanssa asiakkaan immobilisaatiohoitoa varten huomioiden kipsihoidon riskit • valmistelee hoitotilan ja varaa murtumanhoidon vaatimat hoito- ja työvälineet sekä tarvittavat tuentamateriaalit • toteuttaa immobilisaatiomääräykseen ja radiologiseen löydökseen pohjautuvan ylä- ja alaraajan hyväasentoisen murtuman tuennan työryhmän kanssa • toteuttaa murtuman edellyttämän tuennan anatomisilta mitoilta ja kulmiltaan oikein hyödyntäen tietoa muun muassa sormien, kämmenen, ranteen, kyynärvarren, kyynärpään, olkavarren, jalkaterän, nilkan, säären, polven ja reiden alueen vammojen immobilisaatiohoidosta • avustaa yleisimpien yläraajan ja alaraajan vammojen reponoinnissa • varmistaa tuetun raajan toiminnallisuuden työryhmän kanssa • tarkkailee ihon kuntoa, havaitsee ihon hoidolliset ongelmat ja toimii haavan hoidossa aseptisesti työryhmän kanssa • tarkkailee asiakkaan vointia ja hoitaa asiakkaan kipua työryhmän kanssa • työskentelee aseptisesti, ergonomisesti sekä asiakasturvallisuuden ja säteilyturvallisuuden huomioiden • käyttää kipsin poistossa turvallisesti ja oikein kipsisahaa ja kipsisaksia • arvioi työryhmän kanssa murtumapotilaan apuvälinetarpeen, säätää valmisortoosin sopivaksi hyödyntäen tietoa anatomiasta ja fysiologiasta sekä ohjaa niiden käytössä • ohjaa työryhmän kanssa asiakkaalle ja hänen lähipiirilleen jatko- ja kotihoito-ohjeet asiakkaan saaman hoidon mukaisesti • huoltaa työtilan ja hoitovälineet ja huolehtii materiaalien täydentämisestä kestäväen kehityksen mukaisesti työryhmän kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi asiakaslähtöisesti immobilisaatiohoidon tarpeen työryhmän jäsenenä hyödyntäen tietoa eri-ikäisten asiakkaiden luunmurtumien ja jännevammojen syntymekanismeista ja murtumatyypeistä • valmistelee asiakkaan immobilisaatiohoitoa varten huomioiden kipsihoidon riskit • valmistelee huolellisesti hoitotilan ja varaa murtumanhoidon vaatimat hoito- ja työvälineet sekä tarvittavat tuentamateriaalit hyödyntäen tietoa eri materiaaleista • toteuttaa immobilisaatiomääräykseen ja radiologiseen löydökseen pohjautuvan ylä- ja alaraajan hyväasentoisen murtuman tuennan työryhmän kanssa • toteuttaa murtuman edellyttämän tuennan asiakaslähtöisesti, anatomisilta mitoilta ja kulmiltaan oikein hyödyntäen tietoa muun muassa sormien, kämmenen, ranteen, kyynärvarren, kyynärpään, olkavarren, jalkaterän, nilkan, säären, polven ja reiden alueen vammojen immobilisaatiohoidosta • avustaa yleisimpien yläraajan ja alaraajan vammojen reponoinnissa • varmistaa tuetun raajan toiminnallisuuden työryhmän jäsenenä

	- tarkkailee asiakkaan vointia ja hoitaa asiakkaan kipua - tarkkailee monipuolisesti ihon kuntoa, havaitsee ihon hoidolliset ongelmat ja toimii haavan hoidossa aseptisesti - työskentelee aseptisesti, ergonomisesti sekä asiakasturvallisuuden ja säteilyturvallisuuden huomioiden - käyttää kipsin poistossa turvallisesti ja oikein kipsisahaa ja kipsisaksia - arvioi työryhmän jäsenenä murtumapotilaan apuvälinetarpeen, säätää valmisortoosin sopivaksi hyödyntäen tietoa anatomiasta ja fysiologiasta sekä ohjaa niiden käytössä huomioiden asiakkaan toimintakyvyn - ohjaa perustellusti asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen jatko- ja kotihoito-ohjeet asiakkaan saaman hoidon mukaisesti - huoltaa työtilan ja hoitovälineet ja huolehtii materiaalien täydentämisestä kestävän kehityksen mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi asiakaslähtöisesti immobilisaatiohoidon tarpeen hyödyntäen monipuolisesti tietoa eri-ikäisten asiakkaiden luun murtumien ja jännevammojen syntymekanismeista ja murtumatyypeistä - valmistelee itsenäisesti asiakkaan immobilisaatiohoitoa varten huomioiden kipsihoidon riskit ja perustelee toimintansa - valmistelee huolellisesti hoitotilan ja varaa murtumanhoidon vaatimat hoito- ja työvälineet sekä tarvittavat tuentamateriaalit asiakaslähtöisesti hyödyntäen tietoa eri materiaaleista - toteuttaa immobilisaatiomääräykseen ja radiologiseen löydökseen pohjautuvan ylä- ja alaraajan hyväasentoisen murtuman tuennan - toteuttaa murtuman edellyttämän tuennan asiakaslähtöisesti, anatomisilta mitoilta ja kulmiltaan oikein hyödyntäen tietoa muun muassa sormien, kämmenen, ranteen, kyynärvarren, kyynärpään, olkavarren, jalkaterän, nilkan, säären ja polven, reiden alueen vammojen immobilisaatiohoidosta - avustaa yleisimpien yläraajan ja alaraajan vammojen reponoinnissa - varmistaa tuetun raajan toiminnallisuuden tehden moniammatillista yhteistyötä - tarkkailee monipuolisesti ihon kuntoa, havaitsee ihon hoidolliset ongelmat ja toimii haavan hoidossa aseptisesti perustellen toimintaansa ammatillisella tiedolla - tarkkailee asiakkaan vointia ja hoitaa asiakkaan kipua lääkkeettömillä ja lääkkeellisillä kivunhoidon menetelmillä - työskentelee aseptisesti ja ergonomisesti. Ottaa huomioon asiakasturvallisuuden ja säteilyturvallisuuden ja perustelee toimintansa - käyttää kipsin poistossa turvallisesti ja oikein kipsisahaa ja kipsisaksia - arvioi murtumapotilaan apuvälinetarpeen, säätää valmisortoosin sopivaksi hyödyntäen tietoa anatomiasta ja fysiologiasta sekä ohjaa niiden käytössä huomioiden asiakkaan toimintakyvyn ja perustellen ratkaisujaan ammatillisella tiedolla - ohjaa asiakaslähtöisesti ja perustellusti asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen jatko- ja kotihoito-ohjeet - huoltaa työtilan, hoitovälineet ja huolehtii materiaalien täydentämisestä kestävän kehityksen mukaisesti.

Opiskelija ohjaa palveluiden käytössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - antaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen tietoa sosiaali- ja terveyspalveluista - ohjaa asiakasta sähköisten palveluiden käytössä - tekee monialaista yhteistyötä asiakkaan hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - antaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen tietoa tarkoituksenmukaisesti sosiaali- ja terveyspalveluista - ohjaa sujuvasti asiakasta sähköisten palveluiden käytössä - tekee tarkoituksenmukaisesti monialaista yhteistyötä asiakkaan hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee asiakkaan hoito- ja palveluketjun - antaa asiakkaalle ja hänen lähiverkostolleen tietoa sosiaali- ja terveyspalveluista asiakaslähtöisesti ja tarkoituksenmukaisesti - ohjaa sujuvasti ja monipuolisesti asiakasta sähköisten palveluiden käytössä - tekee tarkoituksenmukaisesti ja asiakaslähtöisesti monialaista yhteistyötä asiakkaan hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja -hyvinvointiaan akuuttihoitotyön ympäristössä.

Työkyvyn ja työturvallisuuden ylläpitäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - noudattaa työyksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla - tunnistaa työssään psyykkisiä ja fyysisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan tai hänen läheisensä ja tiedottaa siitä työryhmälle - tarkistaa laitteiston käyttökunnon, käyttää laitteistoa turvallisesti, huoltaa työryhmän jäsenenä välineistön ja hoitoympäristön sekä huolehtii osaltaan työympäristön siisteydestä sekä tarvittavien materiaalien täydennyksestä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - noudattaa työyksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla - tunnistaa työssään psyykkisiä ja fyysisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella ja kehittää työtapojaan - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan tai hänen läheisensä ja tiedottaa siitä työryhmälle sekä toimii tilanteen vaatimalla tavalla - tarkistaa laitteiston käyttökunnon, käyttää laitteistoa turvallisesti, huoltaa välineistön ja hoitoympäristön sekä huolehtii osaltaan työympäristön siisteydestä sekä tarvittavien materiaalien täydennyksestä - ottaa vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta, työkyvystään ja ennaltaehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja ymmärtää työyhteisön ilmapiirin vaikutuksen asiakastytytyväsyyteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa työhyvinvointi ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä - noudattaa työyksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden vaatimalla tavalla ehkäisten riskejä - tunnistaa työssään psyykkisiä ja fyysisiä kuormitus- ja riskitekijöitä, muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella ja kehittää työtään ja työtapojaan perustellen toimintansa - tunnistaa työssään haasteellisesti käyttäytyvän asiakkaan tai hänen läheisensä, tiedottaa siitä työryhmälle ja toimii

	tilanteen vaatimalla tavalla ja ehkäisee omalla toiminnallaan haasteellisten tilanteiden syntymistä - tarkistaa laitteiston käyttökunnon, käyttää laitteistoa turvallisesti, huolehtii vastuullisesti hoitoympäristön toimintavalmiudesta, välineiden puhdistuksesta ja huollosta sekä arvioi siivoustarpeen erikoistilanteiden jälkeen - ottaa aktiivisesti vastuun omasta työhyvinvoinnistaan, työturvallisuudesta ja työkyvystään ja ehkäisee toiminnallaan mahdollisia haittoja - huolehtii omalta osaltaan työyhteisön hyvinvoinnista ja asiakastytyväsyydestä.
--	---

Asiakasturvallisuuden huomioiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- huomioi asiakasturvallisuuden työskentelyssään - huolehtii asiakkaan turvallisuudesta säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksien mukaisesti - toimii aseptisen ja ergonomisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti - tunnistaa ja hyödyntää asiakkaan voimavaroja ja luonnollisia liikemalleja siirtotilanteissa - käyttää turvallisesti siirtymisen apuvälineitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- huomioi asiakasturvallisuuden työskentelyssään ja perustelee toimintaansa - huolehtii asiakkaan turvallisuudesta säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksien mukaisesti - toimii aseptisen ja ergonomisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti - tunnistaa ja aktivoi asiakkaan voimavaroja siirtotilanteissa ja hyödyntää luonnollisia liikemalleja - käyttää turvallisesti ja sujuvasti siirtymisen apuvälineitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- huomioi laaja-alaisesti asiakasturvallisuuden työskennellessään ja perustelee toimintaansa sekä antaa realistisia kehittämissuhteita - huolehtii asiakkaan turvallisuudesta säteily-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksien mukaisesti - toimii aseptisen ja ergonomisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti - tunnistaa ja aktivoi asiakkaan voimavaroja monipuolisesti siirtotilanteissa ja hyödyntää luonnollisia liikemalleja - käyttää turvallisesti ja sujuvasti siirtymisen apuvälineitä perustellen toimintansa.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan - ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan - hakee ongelmatilanteissa ohjausta oma-aloitteisesti - ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä sekä perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja ammatillisella tiedolla - arvioi omaa ammatillista kasvuaan ja osaamistaan - tunnistaa työryhmän jäsenenä oman toiminnan vaikutuksia asiakkaan kokemaan akuuttihoitotyön laatuun
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa realistisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan - ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa palautteen perusteella - toimii turvallisesti muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa sekä pyytää ohjausta - ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä ja perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti ammatillisella tiedolla - arvioi realistisesti omaa ammatillista kasvuaan ja osaamistaan - tunnistaa oman toimintansa vaikutuksia asiakkaan kokemaan akuuttihoitotyön laatuun
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa realistisesti ja monipuolisesti omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja on motivoitunut kehittämään toimintaansa - ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti palautteen perusteella - toimii muuttuvissa ja epäselvissä tilanteissa turvallisesti sekä esittää vaihtoehtoisia ratkaisutapoja ja perustelee tekemänsä ratkaisut ammatillisesti - ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja, taitoja ja työkykyä sekä perustelee toimintaansa liittyviä ratkaisuja monipuolisesti näyttöön perustuvalla tiedolla - arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa ammatillista kasvuaan ja osaamistaan - tunnistaa oman toimintansa vaikutuksia asiakkaan kokemaan akuuttihoitotyön laatuun ja muuttaa toimintaansa havaintojen perusteella.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla akuuttihoitoympäristössä lähihoitajan tai perustason ensihoitajan tehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.35. Monipotilas- ja suuronnettomuustilanteissa toimiminen, 15 osp (106242)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tehdä viranomaisyhteistyötä moniammatillisessa työryhmässä
- toimia monipotilastilanteissa ja suuronnettomuusorganisaatiossa
- käyttää monipotilas- ja suuronnettomuustilanteen työmenetelmiä ja -välineitä
- käyttää vuorovaikutus- ja ohjaustaitoja
- ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan
- arvioida ja kehittää omaa työtään.

Arviointi

Opiskelija tekee viranomaisyhteistyötä moniammatillisessa työryhmässä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii työryhmän jäsenenä yhteistyössä hätäkeskuksen kanssa tietäen sen toimintaa ohjaavan lainsäädännön, hätäkeskuksen riskinarvioinnin tekemisen, hätäpuhelun käsittelyn vaiheet sekä yksiköiden seurannan • hyödyntää työryhmän jäsenenä työssään tietoa alueen ensihoitojärjestelmästä ja johtamisjärjestelmästä • toimii työryhmän jäsenenä ensihoidon tehtävissä yhteistyössä pelastustoimen kanssa hyödyntäen työssään tietoa pelastustoimen organisaatiosta ja johtamisjärjestelmästä • toimii työryhmän jäsenenä poliisijohtoisissa ensihoitotilanteissa tietäen poliisin tehtävät ja oman toimintansa tällaisissa tilanteissa • hyödyntää työssään tietoa poliisin taktisesta ensihoidosta • hyödyntää työryhmän jäsenenä tietoa sosiaalitoimen palveluista, rajavartiolaitoksen työtehtävistä ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimintaperiaatteista, oikeuksista ja vastuusta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii yhteistyössä hätäkeskuksen kanssa tietäen sen toimintaa ohjaavan lainsäädännön, hätäkeskuksen riskinarvioinnin tekemisen, hätäpuhelun käsittelyn vaiheet sekä yksiköiden seurannan • hyödyntää työssään tietoa alueen ensihoitojärjestelmästä ja johtamisjärjestelmästä • toimii ensihoidon tehtävissä yhteistyössä pelastustoimen kanssa hyödyntäen työssään tietoa pelastustoimen organisaatiosta ja johtamisjärjestelmästä • toimii poliisijohtoisissa ensihoitotilanteissa tietäen poliisin tehtävät ja oman toimintansa tällaisissa tilanteissa • hyödyntää työssään tietoa poliisin taktisesta ensihoidosta ja sen käytöstä ensihoitotilanteissa • hyödyntää työssään tietoa sosiaalitoimen palveluista, rajavartiolaitoksen työtehtävistä ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimintaperiaatteista, oikeuksista ja vastuusta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii joustavasti yhteistyössä hätäkeskuksen kanssa tietäen sen toimintaa ohjaavan lainsäädännön, hätäkeskuksen riskinarvioinnin tekemisen, hätäpuhelun käsittelyn vaiheet sekä yksiköiden seurannan • hyödyntää työssään monipuolisesti tietoa alueen ensihoitojärjestelmästä ja johtamisjärjestelmästä • toimii joustavasti ensihoidon tehtävissä yhteistyössä pelastustoimen kanssa hyödyntäen työssään tietoa pelastustoimen organisaatiosta ja johtamisjärjestelmästä • toimii joustavasti poliisijohtoisissa ensihoitotilanteissa tietäen poliisin tehtävät ja oman toimintansa tällaisissa tilanteissa • hyödyntää työssään monipuolisesti tietoa poliisin taktisesta ensihoidosta ja sen käytöstä ensihoitotilanteissa • hyödyntää työssään monipuolisesti tietoa sosiaalitoimen palveluista, rajavartiolaitoksen työtehtävistä ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimintaperiaatteista, oikeuksista ja vastuusta.

Opiskelija toimii monipotilastilanteissa ja suuronnettomuusorganisaatiossa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii monipotilas- ja suuronnettomuustehtävissä vastuualueellaan ja käskynalaisena tuntien eri viranomaisten vastuualueet • toimii viranomaisyhteistyössä normaaliolojen erityistilanteissa alueen suunnitelmien mukaisesti sekä hyödyntää tietoa poikkeusoloissa sosiaali- ja terveysministeriön valmiusyksikön toiminnasta • toimii suuronnettomuudessa hyödyntäen työssään tietoa suuronnettomuuden johtosuhteista ja tiedottamisvastuista • toimii monipotilas- ja suuronnettomuustilanteessa tehtävän alkuvaiheessa ensihoitopalvelun tilannejohtajana tai ensihoidon luokitus-, hoito- tai kuljetussektorin johtajana
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii joustavasti monipotilas- ja suuronnettomuustehtävissä vastuualueellaan ja käskynalaisena tuntien eri viranomaisten vastuualueet ja perustellen toimintaansa • toimii tilanteen vaatimalla tavalla viranomaisyhteistyössä normaaliolojen erityistilanteissa alueen suunnitelmien mukaisesti sekä hyödyntää tietoa poikkeusoloissa sosiaali- ja terveysministeriön valmiusyksikön toiminnasta • toimii suuronnettomuudessa hyödyntäen työssään tilanteeseen sopivaa tietoa suuronnettomuuden johtosuhteista ja tiedottamisvastuista • toimii monipotilas- ja suuronnettomuustilanteessa tehtävän alkuvaiheessa ensihoitopalvelun tilannejohtajana tai ensihoidon luokitus-, hoito- tai kuljetussektorin johtajana
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii joustavasti ja tilanteen vaatimalla tavalla monipotilas- ja suuronnettomuustehtävissä vastuualueellaan ja käskynalaisena tuntien eri viranomaisten vastuualueet ja perustellen toimintaansa sekä huomioiden toiminnassaan kokonaisprosessin • toimii joustavasti ja tilanteen vaatimalla tavalla viranomaisyhteistyössä normaaliolojen erityistilanteissa alueen suunnitelmien mukaisesti sekä hyödyntää tietoa poikkeusoloissa sosiaali- ja terveysministeriön valmiusyksikön toiminnasta • toimii suuronnettomuudessa hyödyntäen sujuvasti tilanteeseen sopivaa tietoa suuronnettomuuden johtosuhteista ja tiedottamisvastuista • toimii monipotilas- ja suuronnettomuustilanteessa tehtävän alkuvaiheessa ensihoitopalvelun tilannejohtajana tai ensihoidon luokitus-, hoito- tai kuljetussektorin johtajana.

Opiskelija käyttää monipotilas- ja suuronnettomuustilanteen työmenetelmiä ja -välineitä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää työyksikön ohjeistuksen mukaisesti viranomaisyhteistyötilanteessa Virve-viranomaisverkkoa sekä noudattaa tietosuojaa viestinnässä • käyttää Virven suuronnettomuuspuheryhmiä ja -kansioita ohjeistuksen mukaisesti suuronnettomuustilanteissa • tekee monipotilas- ja suuronnettomuustilanteeseen liittyvän tilanarvion ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla • käyttää työryhmän kanssa suuronnettomuusluokittelukortteja ohjeistuksen mukaisesti • toteuttaa asiakkaan tilan kannalta välttämättömät tutkimukset ja hoidot • käyttää asiakastietojärjestelmiä sekä tieto- ja viestintätekniikkaa huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset • antaa ennakkoilmoituksen yksikön kuljettamista potilaista vastaanottavalle hoitolaitokselle • kuljettaa asiakkaan turvallisesti oikeaan hoitopaikkaan ja palaa välittömästi takaisin onnettomuuspaikalle ohjeistuksen mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää asiallisesti viranomaisyhteistyötilanteessa Virve-viranomaisverkkoa sekä noudattaa tietosuojaa viestinnässä • käyttää sujuvasti Virven suuronnettomuuspuheryhmiä ja -kansioita ohjeistuksen mukaisesti suuronnettomuustilanteissa • tekee monipotilas- ja suuronnettomuustilanteeseen liittyvän tilanarvion ja toimii aktiivisesti tilanteen vaatimalla tavalla • käyttää suuronnettomuusluokittelukortteja ohjeistuksen mukaisesti • toteuttaa asiakkaan tilan kannalta välttämättömät tutkimukset ja hoidot perustellen toimintaansa • käyttää asiakastietojärjestelmiä sekä tieto- ja viestintätekniikkaa huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset • antaa johdonmukaisen ennakkoilmoituksen yksikön kuljettamista asiakkaista vastaanottavalle hoitolaitokselle • kuljettaa asiakkaan turvallisesti oikeaan hoitopaikkaan ja palaa välittömästi takaisin onnettomuuspaikalle ohjeistuksen mukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii yhteistyössä hätäkeskuksen kanssa ja käyttää ammatillisesti ja tarkoituksenmukaisesti viranomaisyhteistyötilanteessa Virve-viranomaisverkkoa sekä noudattaa tietosuojaa viestinnässä • käyttää sujuvasti Virven suuronnettomuuspuheryhmiä ja -kansioita ohjeistuksen mukaisesti perustellen toimintaansa suuronnettomuustilanteissa • tekee monipotilas- ja suuronnettomuustilanteeseen liittyvän tilanarvion ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla perustellen oman toimintansa • käyttää suuronnettomuusluokittelukortteja ohjeistuksen mukaisesti perustellen toimintaansa • toteuttaa asiakkaan tilan kannalta välttämättömät tutkimukset ja hoidot perustellen ratkaisuja monipuolisesti • käyttää asiakastietojärjestelmiä sekä tieto- ja viestintätekniikkaa huomioiden tietoturvan ja salassapidon säännökset

	• antaa johdonmukaisen ja perustellun ennakoilmoituksen yksikön kuljettamista asiakkaista vastaanottavalle hoitolaitokselle • kuljettaa asiakkaan turvallisesti oikeaan paikkaan ja palaa välittömästi takaisin onnettomuuspaikalle ohjeistuksen mukaisesti.
--	---

Opiskelija käyttää vuorovaikutus- ja ohjaustaitoja.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteessa • hallitsee viranomaisviestinnän poikkeustilanteissa • opastaa toimimaan monipotilastilanteissa ja suuronnettomuuksissa • käyttää selkokieltä ja hyödyntää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja työryhmän kanssa • tunnistaa sokin merkkejä ja huomioi sen viestinnässään • ohjaa asiakkaat, heidän lähiverkostonsa ja muut tapahtumaan osalliset kriisitilanteen jälkiselvittelyyn
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteessa • hallitsee viranomaisviestinnän poikkeustilanteissa perustellen toimintaansa • opastaa toimimaan monipotilastilanteissa ja suuronnettomuuksissa • mukauttaa viestintäänsä asiakkaan tilan ja tarpeiden mukaan käyttäen selkokieltä ja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja • tunnistaa sokin merkkejä ja mukauttaa viestintänsä kriisissä olevalle ihmiselle soveltuvaksi • ohjaa asiakkaat, heidän lähiverkostonsa ja muut tapahtumaan osalliset kriisitilanteen jälkiselvittelyyn oikea-aikaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteessa • hallitsee viranomaisviestinnän poikkeustilanteissa perustellen toimintaansa monipuolisesti • opastaa toimimaan monipotilastilanteissa ja suuronnettomuuksissa • mukauttaa viestintäänsä asiakkaan tilan ja tarpeiden mukaan käyttäen asiakaslähtöisesti selkokieltä ja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja • tunnistaa sokin merkit ja mukauttaa viestintänsä kriisissä olevalle ihmiselle soveltuvaksi huomioiden kriisissä olevan ymmärryskyvyn • ohjaa tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti asiakkaat, heidän lähiverkostonsa ja muut tapahtumaan osalliset kriisitilanteen jälkiselvittelyyn.

Opiskelija ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• noudattaa yksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla • noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö-, säteily- ja paloturvallisuusmääräyksiä • käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia suojaimia sekä tiedostaa työyksikön toimintaan liittyviä riskejä • tunnistaa työhön liittyviä fyysisiä ja psyykkisiä kuormitus- ja riskitekijöitä ja ehkäisee niitä omalla toiminnallaan • huolehtii omasta työkyvystään, työhyvinvoinnistaan ja terveydestään • tunnistaa oman toimintansa vaikutuksen oman ja potilasturvallisuuden toteutumiseen • osallistuu jälkipuintiin ja hakee tukea kriisitilanteiden jälkiselvittelyssä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• noudattaa yksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla • noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö-, säteily- ja paloturvallisuusmääräyksiä • käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia suojaimia sekä torjuu työn aiheuttamia terveysvaaroja ja -haittoja • tunnistaa työhön liittyviä fyysisiä ja psyykkisiä kuormitus- ja riskitekijöitä, ehkäisee niitä omalla toiminnallaan ja tekee kehittämis ehdotuksia niiden ehkäisemiseksi • huolehtii omasta työkyvystään sekä edistää työhyvinvointiaan ja terveyttään monipuolisesti • tunnistaa ja arvioi oman toimintansa vaikutuksia omaan ja potilasturvallisuuteen • osallistuu jälkipuintiin ja hakee oma-aloitteisesti tukea kriisitilanteiden jälkiselvittelyssä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• noudattaa yksikön turvallisuussuunnitelmaa ja vaaratilanteiden ilmoittamisen käytäntöjä ja toimii niiden edellyttämällä tavalla • noudattaa työhyvinvointi- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä sekä sähkö-, säteily- ja paloturvallisuusmääräyksiä • käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia suojaimia, torjuu työn aiheuttamia terveysvaaroja ja -haittoja perustellen toimintaansa • tunnistaa työhön liittyviä fyysisiä ja psyykkisiä kuormitustekijöitä, ehkäisee niitä omalla toiminnallaan ja tekee perusteltuja kehittämis ehdotuksia niiden ehkäisemiseksi • huolehtii omasta työkyvystään sekä edistää työhyvinvointiaan ja terveyttään monipuolisesti ja perustellusti • tunnistaa ja arvioi oman toimintansa vaikutuksia omaan ja potilasturvallisuuteen ja ennaltaehkäisee haittatapahtumia • osallistuu jälkipuintiin ja hakee aktiivisesti ja itsenäisesti tukea kriisitilanteiden jälkiselvittelyyn.

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa työtään.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan sekä pyytää tarvittaessa ohjausta • ottaa vastaan palautetta ja kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella • hankkii ammatillista tietoa ja hyödyntää sitä työtehtävissä • tunnistaa työryhmän jäsenenä oman toimintansa vaikutuksia viranomaisyhteistyön laatuun
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan ja asettaa itselleen kehittämistavoitteita • ottaa vastaan ja antaa asiallisesti palautetta sekä kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella • hankkii ammatillista tietoa ja hyödyntää sitä monipuolisesti työtehtävissä • tunnistaa oman toimintansa vaikutuksia viranomaisyhteistyön laatuun
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi omaa oppimistaan sekä omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan asettaen itselleen realistisia kehittämistavoitteita • ottaa vastaan ja antaa palautetta rakentavasti sekä kehittää ensihoitotyön osaamistaan ja perustelee toimintaansa • hankkii aktiivisesti ammatillista tietoa ja hyödyntää sitä monipuolisesti työtehtävissä sekä soveltaa aiemmin opittua muuttuvissa työtilanteissa • tunnistaa oman toimintansa vaikutuksia viranomaisyhteistyön laatuun ja muuttaa toimintaansa havaintojen perusteella.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla monipotilas- ja suuronnettomuustilanteissa lähihoitajan/perustason ensihoitajan työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin. Suuronnettomuustilanteiden osaaminen voidaan osoittaa myös työelämän asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä suunnitellussa simulaatiossa.

2.36. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp (400012)

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä -osa-alue suoritetaan ja sitä opetetaan siten, että äidinkielenä on koulutuksen järjestäjän opetus- ja tutkintokielen mukaisesti suomen, ruotsin tai saamen kieli. Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä -osa-alue voidaan opiskelijan valinnan mukaan suorittaa ja sitä voidaan opettaa myös opiskelijan toisena kielenä olevalla suomen tai ruotsin kielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai muulla opiskelijan äidinkielellä, mikäli koulutuksen järjestäjä tarjoaa tämän mahdollisuuden.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • ilmaisee asiallisesti mielipiteitä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • käyttää tilanteen mukaan yleiskieltä esitellessään omaan alaansa liittyvän ilmiön tai asian • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii sujuvasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • vie keskustelua yhteistyö- ja ryhmätilanteissa tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii vakuuttavasti myös vaativissa vuorovaikutustilanteissa • toimii rakentavasti ja edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta yhteistyö- ja ryhmätyötilanteissa • perustelee mielipiteitään ja väitteitään monipuolisesti tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä ja suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan, työelämässä ja yhteiskunnassa • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä ja yksinkertaisissa tiedonhankinnan tehtävissä hyödyntää monilukutaitoaan - tekee joitakin muistiinpanoja ja tiivistää muutamia ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta pääosin itsenäisesti - hyödyntää hankkimaansa tietoa - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita monipuolisesti - tulkitsee erilaisten tekstien keskeiset tavoitteet ja olennaiset merkitykset - hakee tietoa oman alansa kannalta monipuolisista tietolähteistä monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa johdonmukaisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee omalla alalla ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat monipuolisesti ja arvioi niiden käyttöä - tulkitsee erilaisten tekstien tavoitteita monipuolisesti ja arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä sujuvasti monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee itsenäisesti muistiinpanoja ja tiivistää ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi asiantuntevasti tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja suuntaa ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan - hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä - tuottaa tilanteeseen sopivaa puhekieltä - arvioi tekstien tuottamisen ja ilmaisun taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja viestii tavoitteiden suuntaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - kohdentaa puhutut tekstit kohderyhmän mukaisesti ja ilmaisee itseään selkeästi - arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistaen vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta - tuottaa sujuvasti oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - käyttää tilanteen edellyttämää selkeää puhekieltä vuorovaikutteisesti ja taitaa huolitellun yleiskielen - kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti • ottaa vuorovaikutuksessa toisen näkemykset huomioon • osoittaa tuntevansa sanattoman viestinnän merkityksen ja sen vaikutuksia sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissä • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset • ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alan vaatimukset ja viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • soveltaa sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä • kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää sekä spontaanin että valmistellun esityksen, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen myös haasteellisissa tilanteissa, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt • arvioi ja kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutustuu eri tekstilajeihin - tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - tuottaa ja tulkitsee ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti - tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta - antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti ja monipuolisesti - tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa rakentavaa ja monipuolista palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta - muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisia tekstejä - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tutustuu monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisuutta sekä tulkitsee ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan - osoittaa tuntevansa monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeja ja muita taidemuotoja - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä analysoi ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, saame

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa saamen kielellä
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä saamen kielellä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa saamen kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • ilmaisee asiallisesti mielipiteitä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • käyttää tilanteen mukaan yleiskieltä esitellessään omaan alaansa liittyvän ilmiön tai asian • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii sujuvasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • vie keskustelua yhteistyö- ja ryhmätilanteissa tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii vakuuttavasti myös vaativissa vuorovaikutustilanteissa • toimii rakentavasti ja edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta yhteistyö- ja ryhmätyötilanteissa • perustelee mielipiteitään ja väitteitään monipuolisesti tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä ja suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan, työelämässä ja yhteiskunnassa • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä ja yksinkertaisissa tiedonhankinnan tehtävissä hyödyntää monilukutaitoaan - tekee joitakin muistiinpanoja ja tiivistää muutamia ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta pääosin itsenäisesti - hyödyntää hankkimaansa tietoa - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita monipuolisesti - tulkitsee erilaisten tekstien keskeiset tavoitteet ja olennaiset merkitykset - hakee tietoa oman alansa kannalta monipuolisista tietolähteistä monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa johdonmukaisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee omalla alalla ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat monipuolisesti ja arvioi niiden käyttöä - tulkitsee erilaisten tekstien tavoitteita monipuolisesti ja arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä sujuvasti monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee itsenäisesti muistiinpanoja ja tiivistää ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi asiantuntevasti tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä saamen kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja suuntaa ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan - hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä - tuottaa tilanteeseen sopivaa puhekieltä - arvioi tekstien tuottamisen ja ilmaisun taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja viestii tavoitteiden suuntaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - kohdentaa puhutut tekstit kohderyhmän mukaisesti ja ilmaisee itseään selkeästi - arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistaen vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta - tuottaa sujuvasti oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - käyttää tilanteen edellyttämää selkeää puhekieltä vuorovaikutteisesti ja taitaa huolitellun yleiskielen - kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamen kielessä
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia saamenkielisiä tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamen kielessä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti • ottaa vuorovaikutuksessa toisen näkemykset huomioon • osoittaa tuntevansa sanattoman viestinnän merkityksen ja sen vaikutuksia sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissä • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset • ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alan vaatimukset ja viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • soveltaa sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä • kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää sekä spontaanin että valmistellun esityksen, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen myös haasteellisissa tilanteissa, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt • arvioi ja kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia saamenkielisiä tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutustuu eri tekstilajeihin - tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - tuottaa ja tulkitsee ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti - tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta - antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti ja monipuolisesti - tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa rakentavaa ja monipuolista palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta - muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearviointin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisia tekstejä - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tutustuu monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisuutta sekä tulkitsee ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan - osoittaa tuntevansa monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeja ja muita taidemuotoja - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä analysoi ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, viittomakieli

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa suomalaisella viittomakielellä
- tulkita erilaisia viitottuja tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa viitottuja tekstejä eri muodoissaan ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä suomalaisella viittomakielellä.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa suomalaisella viittomakielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää suomalaista viittomakieltä tutuissa viestintätilanteissa tilanteeseen sopivalla tavalla • selviytyy tutuissa viestintäympäristöissä, esimerkiksi kuulevien kanssa • hyödyntää viittomakielen tulkkausta vuorovaikutustilanteissa • osallistuu yhteistyö- ja ryhmätilanteisiin ja ilmaisee asiallisesti mielipiteitään • esittelee omaan ammattialaansa liittyvän ilmiön tai asian • tiedostaa viittomakielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää suomalaista viittomakieltä alan viestintätilanteissa vuorovaikutteisesti ja asiallisesti • toimii ammatillisissa vaihtelevissa viestintäympäristöissä, esimerkiksi viittomakielisten ja kuulevien kanssa • käyttää viittomakielen tulkkausta tarkoituksenmukaisesti erilaisissa tilanteissa • vie viestintätilannetta tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä sekä toimii vuorovaikutustilanteissa eettisesti kestäväällä tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja rekistereitä sujuvasti esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • ymmärtää viittomakielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja yhteiskunnassa • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää suomalaista viittomakieltä aktiivisesti alan viestintätilanteissa ja on viestinnässään luontevasti vuorovaikutteinen ja vakuuttava • toimii joustavasti erilaisissa multimodaalisissa viestintäympäristöissä • käyttää viittomakielen tulkkausta sujuvasti erilaisissa tilanteissa • toimii ryhmässä aktiivisesti ja rakentavasti • edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta • perustelee näkemyksiään ja väitteitään monipuolisesti ja toimii vuorovaikutustilanteissa eettisesti kestäväällä tavalla • suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti esitellessään alaansa liittyviä ilmiöitä yleiskielellä ja käyttää alan käsitteistöä ja rekistereitä joustavasti • arvioi viittomakielen ja vuorovaikutustaitojen merkitystä omalla alallaan ja laajemmin yhteiskunnassa sekä yksilön että työelämän kannalta • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia viitottuja tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee työelämän tekstilajeja - hakee tietoa alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä - ymmärtää suomalaisella viittomakielellä ammattialansa keskeisten viestien ydinasiat - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä sekä eri tietolähteiden luotettavuudesta - hyödyntää hankkimaansa tietoa tekstien tulkinnassa viestinnässään - noudattaa tekijänoikeuksia osittain itsenäisesti - arvioi tekstin tulkitsemisen taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien tavoitteen ja tulkitsee tekstien merkityksiä - hakee tietoa ammattialansa kannalta monipuolisista tietolähteistä - ymmärtää alansa keskeisten viestien pääsisällön suomalaisella viittomakielellä ja osaa suhteuttaa niitä omiin kokemuksiinsa - arvioi tiedon ja tietolähteiden luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti tekstien tulkinnassa - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstin tulkitsemisen taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tulkitsee tekstien merkityksiä ja tavoitteita sekä kykenee arvioimaan tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä - ymmärtää alansa viestien pääsisällön suomalaisella viittomakielellä ja osaa tehdä niiden perusteella vertailuja ja johtopäätöksiä - arvioi tiedon ja tietolähteen luotettavuutta asiantuntevasti - hyödyntää hankkimaansa tietoa sujuvasti tekstien tulkinnassa - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa viitottuja tekstejä eri muodoissaan ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä suomalaisella viittomakielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa viitotuille teksteilleen tavoitteita ja kykenee joiltakin osin suuntamaan ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti - hyödyntää viitottuja tekstejä tuottaessaan tieto- ja viestintäteknologiaa ja harjoittaa monilukutaitoaan - tuntee viittomakielen eri tyylejä, esimerkiksi kerronnallinen, asia- ja uutistyyli, ja käyttää ammattiin liittyviä viittomia ohjatusti - hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa mallin mukaisia asiakirjoja viitottuna, esimerkiksi raportti, toimintaohje, CV ja muita ammatissa tarvittavia tyypillisiä tekstejä - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita esitetyn, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi viitottujen tekstien tuottamisen taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa viitotuille teksteilleen tavoitteita ja ilmaisee itseään tavoitteiden suuntaisesti - käyttää viitottuja tekstejä tuottaessaan tieto- ja viestintäteknologiaa ja osaa arvioida eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta ja kehittää monilukutaitoaan - hallitsee yleisviittomiston ja viestii alansa tilanteissa suomalaisella viittomakielellä - hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet ja tekstin jaksottelun ja sidostaa tekstiä luontevasti - laatii viitottuja asiakirjoja asianmukaisesti ja tuottaa tyypillisiä tekstejä alansa käytänteiden mukaisesti - tekee muistiinpanoja ja tiivistää hankkimaansa tietoa - arvioi viitotun tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa viitotuille teksteilleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - käyttää viitottuja tekstejä tuottaessaan tieto- ja viestintäteknologiaa ja medioita monipuolisesti ja edistää monilukutaitoaan - viestii ammatillisesti suomalaisella viittomakielellä ja tuntee hyvin ammattiin liittyvän viittomiston - hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja tekstin rakentamisen - muokkaa tuottamiensa viitottujen tekstien ilmaisua ja rakennetta - tuottaa sujuvasti alansa käytänteiden mukaisia viitottuja tekstejä - laatii viitottuja asiakirjoja asianmukaisesti ja kykenee myös soveltamaan asiakirjamalleja luovasti - kehittää viitottujen tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja suomalaisen viittomakielen ilmaisutapoja
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia viitottuja tekstejä

- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja suomalaisen viittomakielen ilmaisutapoja.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee mielipiteensä asiallisesti ja vaikuttavasti perustellen • ottaa vuorovaikutuksessa huomioon toisen näkemykset • ymmärtää sanattoman viestinnän ja eleiden merkityksen vuorovaikutuksessa sekä niiden vaikutuksen sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa kieliympäristöissä • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset • käyttää yleisviittomistoa ja ammattiin liittyvää viittomistoa luontevasti • ottaa huomioon sanattoman viestinnän ja eleiden merkityksen ja tiedostaa niiden vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää viittoessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • käyttää rakenteeltaan sujuvaa ja ilmaisultaan rikasta viittomakieltä monipuolisesti • viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • soveltaa sanattoman viestinnän, eleiden ja ei-manuaalisuuden sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee merkityksiä myös eri kulttuurien välillä • kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• saa esiintyessään kontaktin yleisöönsä ja osaa rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen haastavastakin aiheesta, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan viittomakielisessä viestintäympäristössä • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt huomioiden viittomakielen kulttuuriset piirteet • kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia viitottuja tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee viitottujen kielten tyylejä ja tekstilajeja sekä tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - käyttää mallin mukaan eri ammatillisia ilmaisutyylejä - tuottaa tekstiä yksin ja yhdessä muiden kanssa - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa viitottuja tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tarkastelee viitottujen kielten tyylejä ja eri tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti - muokkaa tuottamiaan ammatillisia tekstejä palautteen perusteella - antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta yhdessä tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa vaihdellen eri ilmaisutapoja ja viitottujen kielten tyylejä ja tekstilajeja omissa teksteissään ja erilaisissa kieliympäristöissä - tekee havaintoja ammatillisista tekstilajeista, muokkaa niitä ja arvioi kielellisten valintojen vaikutuksia - toimii joustavasti osana tuottamisprosessia tuottaessaan tekstiä yhdessä muiden kanssa - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tuntee ja tunnistaa oman kielen sekä kulttuurisen moninaisuuden ja identiteettien merkityksen vuorovaikutuksessa - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee fiktiivisiä tekstejä ja tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tulkitsee ja arvioi lukemiaan kirjoja ja kokemiaan muita taidesityksiä sekä arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen liittyvää osaamistaan ja arvostaa kulttuurista moninaisuutta - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä arvioi kirjallisuuden ja muiden taidemuotojen merkitystä sekä arvioi omaa monilukutaitoaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, opiskelijan oma äidinkieli

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa omalla äidinkielellään
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä omalla äidinkielellään.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa omalla äidinkielellään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • ilmaisee asiallisesti mielipiteitä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • käyttää tilanteen mukaan yleiskieltä esitellessään omaan alaansa liittyvän ilmiön tai asian • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii sujuvasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • vie keskustelua yhteistyö- ja ryhmätilanteissa tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii vakuuttavasti myös vaativissa vuorovaikutustilanteissa • toimii rakentavasti ja edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta yhteistyö- ja ryhmätyötilanteissa • perustelee mielipiteitään ja väitteitään monipuolisesti tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä ja suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan, työelämässä ja yhteiskunnassa • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä ja yksinkertaisissa tiedonhankinnan tehtävissä hyödyntää monilukutaitoaan - tekee joitakin muistiinpanoja ja tiivistää muutamia ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta pääosin itsenäisesti - hyödyntää hankkimaansa tietoa - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita monipuolisesti - tulkitsee erilaisten tekstien keskeiset tavoitteet ja olennaiset merkitykset - hakee tietoa oman alansa kannalta monipuolisista tietolähteistä monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa johdonmukaisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee omalla alalla ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat monipuolisesti ja arvioi niiden käyttöä - tulkitsee erilaisten tekstien tavoitteita monipuolisesti ja arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä sujuvasti monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee itsenäisesti muistiinpanoja ja tiivistää ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi asiantuntevasti tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä omalla äidinkielellään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja suuntaa ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan - hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä - tuottaa tilanteeseen sopivaa puhekieltä - arvioi tekstien tuottamisen ja ilmaisun taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja viestii tavoitteiden suuntaisesti - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet - tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - kohdentaa puhutut tekstit kohderyhmän mukaisesti ja ilmaisee itseään selkeästi - arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistaen vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa ilmaisulleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta - tuottaa sujuvasti oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä - käyttää tilanteen edellyttämää selkeää puhekieltä vuorovaikutteisesti ja taitaa huolitellun yleiskielen - kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan omassa äidinkielessä
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia äidinkielisiä tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan omassa äidinkielessä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti • ottaa vuorovaikutuksessa toisen näkemykset huomioon • osoittaa tuntevansa sanattoman viestinnän merkityksen ja sen vaikutuksia sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissä • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset • ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alan vaatimukset ja viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • soveltaa sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä • kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää sekä spontaanin että valmistellun esityksen, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksia ja kehittämiskohteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen myös haasteellisissa tilanteissa, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt • arvioi ja kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia äidinkiелisiä tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutustuu eri tekstilajeihin - tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - tuottaa ja tulkitsee ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti - tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta - antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti ja monipuolisesti - tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa rakentavaa ja monipuolista palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta - muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearviointin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisia tekstejä - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tutustuu monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisuutta sekä tulkitsee ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan - osoittaa tuntevansa monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeja ja muita taidemuotoja - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä analysoi ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi viittomakielisille

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- viestiä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa suomen kielellä
- hankkia ja tulkita tietoa viestintänsä perusteeksi
- ilmaista käsitteitä, ajatuksia, tunteita, faktoja ja mielipiteitä suomen kielellä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija viestii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa suomen kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii tutuissa viestintäympäristöissä tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää ammatillista suomen kieltä sekä muita kielellisiä valmiuksiaan toimiessaan tutuissa kieliympäristöissä, esimerkiksi kuulevien kanssa, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • tiedostaa suomen kielen taidon merkityksen omalla alallaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii erilaisissa viestintätilanteissa vuorovaikutteisesti ja asiallisesti • käyttää ammatillista suomen kieltä sekä muita kielellisiä valmiuksiaan toimiessaan vaihtelevissa kieliympäristöissä, esimerkiksi kuulevien kanssa, ja osallistuu vuorovaikutustilanteisiin • ymmärtää suomen kielen merkityksen omalla alalla ja yhteiskunnassa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• on viestinnässään luontevasti vuorovaikutteinen ja vakuuttava • viestii ryhmätilanteissa aktiivisesti ja rakentavasti • käyttää ammatillista suomen kieltä sekä muita kielellisiä valmiuksiaan ja osallistuu aktiivisesti erilaisiin multimodaalisiin vuorovaikutustilanteisiin • arvioi suomen kielen merkitystä omalla alalla ja laajemmin yhteiskunnassa sekä yksilön että työelämän kannalta.

Opiskelija hankkii ja tulkitsee tietoa viestintänsä perusteeksi.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ymmärtää yleisluontoisten ja alan keskeisten tekstien päätarkoituksen • hakee tietoa ammattialansa kannalta keskeisistä tietolähteistä suomen kielellä osittain itsenäisesti • tekee päätelmiä eri tietolähteiden luotettavuudesta • hyödyntää hankkimaansa tietoa viestinnässään noudattaen tekijänoikeuksia osittain itsenäisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ymmärtää yleisluontoisten ja ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien päätarkoituksen ja vertailee kirjakielistä, yleiskielistä ja arkikielistä tekstiä • hakee tietoa ammattialansa kannalta monipuolisista tietolähteistä suomen kielellä • arvioi tiedon ja tietolähteiden luotettavuutta • hyödyntää hankkimaansa tietoa tulkinnan ja oman ilmaisunsa apuna • noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ymmärtää sujuvasti sekä yleisluontoisia että alaan liittyviä tekstejä • hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä suomen kielellä • arvioi tiedon ja tietolähteen luotettavuutta asiantuntevasti • hyödyntää hankkimaansa tietoa sujuvasti tulkinnan ja oman ilmaisunsa apuna • noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin.

Opiskelija ilmaisee käsitteitä, ajatuksia, tunteita, faktoja ja mielipiteitä suomen kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- asettaa viestinnälleen tavoitteita ja kykenee joiltakin osin suuntamaan viestintäänsä tavoitteiden mukaisesti - hyödyntää viestinnässään erilaisia viestintävälineitä ja medioita - kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä ja käyttää ymmärrettävää kieltä, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta - tuottaa mallin mukaisia asiakirjoja ja tuottaa ammatissa tarvittavia tavanomaisia tekstejä - arvioi suomen kielen taitoaan ja lukutaitoaan saamansa palautteen pohjalta ja kuvailee, miten voisi kehittää osaamistaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- asettaa viestinnälleen tavoitteita ja ilmaisee itseään tavoitteiden suuntaisesti - käyttää viestinnässään erilaisia viestintävälineitä ja medioita, arvioi viestintävälineiden käytössä eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta - kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä suomen kielen oikeinkirjoituksen perussääntöjen mukaisesti - laatii asiakirjat asianmukaisesti ja tuottaa ammatin kannalta keskeisiä tekstejä alansa tekstikäytänteiden mukaisesti - arvioi suomen kielen ilmaisutaitoaan, kielenkäyttöään ja lukutaitoaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- asettaa viestinnälleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta - käyttää viestinnässään eri viestintävälineitä ja medioita monipuolisesti edistään viestinnällisiä tavoitteitaan - kirjoittaa sujuvasti ymmärrettävää ja selvää suomen kielen yleiskieltä oikeinkirjoituksen perussääntöjen mukaisesti - laatii asiakirjat asianmukaisesti ja kykenee myös soveltamaan asiakirjamalleja - arvioi omaa suomen kielen ilmaisutaitoaan, kielenkäyttöään ja lukutaitoaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan - kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää suomen kielen viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- tulkita erilaisia tekstilajeja sekä tuntee kirjallisuutta
- kehittää suomenkielisten ammatillisten tekstien tuottamistaan
- arvioida kielellisen ja kulttuurisen identiteetin merkitystä ja vertailla eri modaliteettien, kuten viitotun ja puhutun tai kirjoitetun kielen ilmaisukeinoja.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää suomen kielen viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ilmaisee mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti tutuissa viestintätilanteissa tilanteeseen sopivalla tavalla - toimii yhteistyökykyisesti työtehtävissä tarvittaessa apuvälineitä käyttäen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- saa viestiessään kontaktin yleisönsä ja rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata - toimii yhteistyökykyisesti tiimin jäsenenä ja välittää viestejä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ylläpitää vuorovaikutusta, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi - viestii ammattimaisesti ja vastuuntuntoisesti multimodaalisessa vuorovaikutusympäristössä (sekä kuulevien että kuurojen kanssa).

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstilajeja sekä tuntee kirjallisuutta.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- käyttää mallin mukaan eri tekstilajeja ja tuntee niiden ympäristöjen vaatimuksia, missä tekstejä käytetään - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja saa lukukokemuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa tekstilajiin kuuluvia vaatimuksia oikein niissä ympäristöissä, joissa tekstit esiintyvät - arvioi lukemiaan kirjoja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii kielenkäytön perusnormien mukaisesti ja selittää kirjoitettuja tekstejä viittomakielellä - hankkii monipuolisia lukukokemuksia ja arvioi kirjallisuuden merkitystä.

Opiskelija kehittää suomenkielisten ammatillisten tekstien tuottamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	tuottaa ammatillisia tekstejä ja käyttää asianmukaista kieltä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	tuottaa ammatillisia tekstejä ja ottaa niissä huomioon työelämän vaatimukset
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tuottaa sujuvaa ja ymmärrettävää ammatillista tekstiä sekä kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Opiskelija arvioi kielellisen ja kulttuurisen identiteetin merkitystä ja vertailee eri modaliteettien, kuten viitotun ja puhutun tai kirjoitetun kielen ilmaisukeinoja.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ymmärtää eri kielimodaliteettien keskeisiä piirteitä ja ominaisuuksia • arvioi kirjoitetun kielen merkitystä viittomakielisille ammatin harjoittamisen kannalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tarkastelee erilaisia viestinnän ja kielenkäytön ilmaisutapoja kriittisesti • arvioi kirjoitetun kielen asemaa suhteessa viittomakieleen yhteiskunnassa ja työelämässä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• vertailee ja tekee havaintoja eri kielten ja eri modaliteettien tyypillisistä rakenteista • vertailee monikielisuuden ja multimodaalisuuden merkitystä ja asemaa yhteiskunnassa sekä työelämässä ja yksilön näkökulmasta.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ymmärtää jossain määrin oman alansa puhetilanteiden viestintää • pyrkii viestimään vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • pyrkii ilmaisemaan mielipiteitä • pyrkii käyttämään yleiskieltä esitellessään alaansa liittyvän ilmiön tai asian • tunnistaa kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ymmärtää oman alansa tyypillisiin puhetilanteisiin liittyvää viestintää • viestii tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa melko sujuvasti • ilmaisee mielipiteitään asiallisesti • käyttää yleiskieltä ja jossain määrin alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alalla ja yhteiskunnassa • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• ymmärtää monipuolisesti oman alansa puhetilanteisiin liittyvää viestintää • viestii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa melko sujuvasti • ilmaisee näkemyksiään ja väitteitään ja pyrkii perustelemaan niitä • käyttää yleiskieltä sekä alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alalla ja yhteiskunnassa sekä yksilön että työelämän kannalta • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa tavallisimmat omalla alallaan ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa tietolähteistä ja arvioi tietolähteiden luotettavuutta pääosin itsenäisesti - tekee joitakin muistiinpanoja ja pyrkii tiivistämään ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - hyödyntää monilukutaitoaan pääosin itsenäisesti - ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien pääasialliset sisällöt - hyödyntää hankkimaansa tietoa tekstien tulkinnassa pääosin itsenäisesti - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa keskeiset omalla alallaan ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat - hakee tietoa ammattialansa kannalta monipuolisista tietolähteistä ja arvioi tietolähteiden luotettavuutta - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - hyödyntää monilukutaitoaan - ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien sisällön ja tarkoituksen - hyödyntää hankkimaansa tietoa tekstien tulkinnassa - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa omalla alallaan ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat ja arvioi niiden käyttöä - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä ja arvioi tietolähteen luotettavuutta asiantuntevasti - tekee itsenäisesti muistiinpanot ja tiivistää keskeiset ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - hyödyntää monilukutaitoaan monipuolisesti - tulkitsee tekstien merkityksiä ja tavoitteita sekä arvioi tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti tekstien tulkinnassa - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa tekstejä eri muodoissaan ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja pyrkii suuntamaan ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä pääosin itsenäisesti hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan • tunnistaa kirjoitetun kielen käytänteitä • tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä • ilmaisee itseään ymmärrettävästi tavanomaisissa puhetilanteissa • arvioi tekstien tuottamisen taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja pääosin ilmaisee itseään tavoitteiden suuntaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan • pyrkii käyttämään kirjoitetun kielen käytänteitä • laatii tyypillisiä tekstejä alansa tekstikäytänteiden mukaisesti • ilmaisee itseään ymmärrettävästi puhetilanteissa • arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja ilmaisee itseään tavoitteiden suuntaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja pyrkii arvioimaan eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta • käyttää pääosin kirjoitetun kielen käytänteitä ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta • tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä • käyttää puhekieltä vuorovaikutteisesti • kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- kehittää omalla alallaan tarvittavaa kielitaitoaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ilmaisee mielipiteensä asiallisesti ja pyrkii perustelemaan ne • pyrkii ottamaan viestinnässään toisten näkemykset huomioon • havainnoi sanattoman viestinnän merkityksiä ja vaikutuksia sanoman vastaanottoon • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii asiallisesti ja joustavasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan ja tilanteen • ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan • arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa loogisesti ja havainnollisesti • viestii toiset huomioiden myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa • osaa tulkita sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä • pyrkii kehittämään viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää omalla alallaan tarvittavaa kielitaitoaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• laajentaa alansa käsitteistön hallintaa ja kielellisiä käytänteitä • esittää valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii pääosin itsenäisesti työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti ja pyrkii käyttämään tilannesidonnaisia ilmauksia • arvioi omaan alaansa liittyvää kielitaitoaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hallitsee alansa keskeisen käsitteistön ja kielelliset käytänteet • esittää valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen alaansa liittyvästä aiheesta • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä ja käyttää tilannesidonnaisia ilmauksia • arvioi omaan alaansa liittyvää kielitaitoa realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää monipuolisesti alansa käsitteistöä ja kielellisiä käytänteitä • esittää sekä spontaanin että valmistellun, havainnollisen esityksen omaan alaansa liittyvästä aiheesta • noudattaa sujuvasti työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä ja käyttää tilannesidonnaisia ilmauksia • kehittää alaansa liittyvää kielitaitoaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutustuu eri tekstilajeihin - tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - tuottaa ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja - tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta - antaa ja vastaanottaa palautetta tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja monipuolisesti - tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta - muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden vuorovaikutuksessa - tunnistaa kielen keskeisiä rakenteita, rekistereitä ja tyylejä - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen omassa vuorovaikutuksessaan - tunnistaa monipuolisesti kielen rakenteita, rekistereitä ja tyylejä - lukee kirjallisuuden eri lajeja - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan vuorovaikutuksessa - tunnistaa monipuolisesti kielen rakenteita, rekistereitä ja tyylejä ja ymmärtää kielellisten valintojen vaikutuksen teksteihin - lukee kirjallisuuden eri lajeja ja analysoi lukemaansa - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, romani

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa romanikielellä
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä romanikielellä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa romanikielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla • ilmaisee asiallisesti mielipiteitään yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • käyttää tilanteen mukaan yleiskieltä esitellessään omaan alaansa liittyvän ilmiön tai asian • ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• viestii sujuvasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • vie keskustelua yhteistyö- ja ryhmätilanteissa tavoitteellisesti eteenpäin • perustelee mielipiteensä ja väitteensä • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä • arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• viestii vakuuttavasti myös vaativissa vuorovaikutustilanteissa • toimii rakentavasti ja edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta yhteistyö- ja ryhmätyötilanteissa • perustelee mielipiteitään ja väitteitään monipuolisesti tilanteeseen sopivalla tavalla • käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä ja suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti • osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan, työelämässä ja yhteiskunnassa • kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita - tekee päätelmiä tekstien merkityksistä pääosin itsenäisesti - hakee tietoa oman alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä ja yksinkertaisissa tiedonhankinnan tehtävissä hyödyntää monilukutaitoaan - tekee joitakin muistiinpanoja ja tiivistää muutamia ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta pääosin itsenäisesti - hyödyntää hankkimaansa tietoa - noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita monipuolisesti - tulkitsee erilaisten tekstien keskeiset tavoitteet ja olennaiset merkitykset - hakee tietoa oman alansa kannalta monipuolisista tietolähteistä monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa johdonmukaisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti - arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tuntee omalla alalla ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat monipuolisesti ja arvioi niiden käyttöä - tulkitsee erilaisten tekstien tavoitteita monipuolisesti ja arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisua - hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä sujuvasti monilukutaitoaan hyödyntäen - tekee itsenäisesti muistiinpanoja ja tiivistää ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta - arvioi asiantuntevasti tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta - hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti ja sujuvasti - noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin - kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä romanikielellä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja suuntaa ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan • hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet • tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä • tuottaa tilanteeseen sopivaa puhekieltä • arvioi tekstien tuottamisen ja ilmaisun taitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja viestii tavoitteiden suuntaisesti • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta • hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet • tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä • kohdentaa puhutut tekstit kohderyhmän mukaisesti ja ilmaisee itseään selkeästi • arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistaen vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• asettaa ilmaisulleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta • tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta • hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta • tuottaa sujuvasti oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä • käyttää tilanteen edellyttämää selkeää puhekieltä vuorovaikutteisesti ja taitaa huolitellun yleiskielen • kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan romanikielessä
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia romanikielisiä tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan romanikielessä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti - ottaa vuorovaikutuksessa toisen näkemykset huomioon - osoittaa tuntevansa sanattoman viestinnän merkityksen ja sen vaikutuksia sanoman vastaanottoon - arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissä - ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset - ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan - arvioi viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi - ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alan vaatimukset ja viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa - soveltaa sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutuksessaan ja vertailee kulttuurisia merkityksiä - kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteissa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää sekä spontaanin että valmistellun esityksen, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä • arvioi esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen myös haasteellisissa tilanteissa, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt • arvioi ja kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee ja tuottaa erilaisia romanikielisiä tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tutustuu eri tekstilajeihin - tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia - tuottaa ja tulkitsee ohjatusti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa ja vastaanottaa ohjatusti rakentavaa palautetta tuotetuista teksteistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä saamansa palautteen pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti - tuottaa ja tulkitsee tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - muokkaa tuottamiaan tekstejä palautteen pohjalta - antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta tuotetusta tekstistä - arvioi taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä realistisesti tunnistamalla vahvuuksia ja kehittämiskohteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tutustuu eri tekstilajeihin ja analysoi tekstilajien ilmaisutapoja kriittisesti ja monipuolisesti - tuottaa ja tulkitsee monipuolisesti tekstejä yksin ja yhdessä muiden kanssa - antaa rakentavaa ja monipuolista palautetta tuotetuista teksteistä ja vastaanottaa palautetta - muokkaa tuottamiaan tekstejä ja kehittää kirjoitustaitoaan palautteen pohjalta - kehittää taitoaan tulkita ja tuottaa tekstejä palautteen ja itsearvioinnin pohjalta.

Opiskelija tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tiedostaa kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden merkityksen - tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisia tekstejä - tekee havaintoja omasta lukemisestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ottaa huomioon kielellisen, kulttuurisen ja identiteettien moninaisuuden omassa vuorovaikutuksessaan - tutustuu monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin - lukee kaunokirjallisuutta sekä tulkitsee ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi omaa lukemistaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa monipuolisesti kielelliseen, kulttuuriseen ja identiteettien moninaisuuteen liittyvää osaamistaan - osoittaa tuntevansa monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeja ja muita taidemuotoja - hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä analysoi ja arvioi kaunokirjallisuutta ja muita taideteoksia - arvioi ja kehittää omaa lukemistaan.

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- käyttää toista kotimaista kieltä työtehtävissään ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija käyttää toista kotimaista kieltä työtehtävissään ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ymmärtää suppeiden omaan työhön ja työturvallisuuteen liittyvien tekstien ja viestien sisällön - kertoo suullisesti ja kirjallisesti lyhyesti itsestään ja tutuista asioista omassa työssään ja selviytyy tuttuihin aiheisiin liittyvistä vuorovaikutustilanteista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tulkitsee työhön liittyviä suppeita tekstejä, kuten työ- ja turvallisuusohjeita, sekä tuottaa lyhyitä viestejä käyttäen alan ammattisanastoa - selviytyy rutiininomaisista päivittäiseen elämään liittyvistä puhetilanteista, jos puhekuppani puhuu hitaasti ja käyttää selkeää kieltä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tulkitsee erityyppisiä työhön liittyviä tekstejä ja tuottaa ammatillisia viestejä, ohjeita tai tilauksia - viestii tavanomaisimmissa viestintätilanteissa sekä kasvotusten että digitaalisesti ja tarvittaessa pyytää tarkennusta tai selvennystä.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- käyttää toista kotimaista kieltä alaan liittyvissä vuorovaikutustilanteissa ja työtehtävissä
- selviytyä arkipäivän tilanteissa toisella kotimaisella kielellä
- kirjoittaa työhönsä liittyviä suppeita tekstejä
- hyödyntää kielenkäytössä erilaisia tietolähteitä
- ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurien merkityksen kulttuurisesti moninaisessa Suomessa.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija käyttää toista kotimaista kieltä alaan liittyvissä vuorovaikutustilanteissa ja työtehtävissä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	selviytyy alan vuorovaikutustilanteissa hyödyntäen erilaisia apukeinoja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	käyttää kieltä melko luontevasti alan vuorovaikutustilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- selviytyy hyvin alan vuorovaikutustilanteissa ja viestii kohteliaasti - käyttää keskustelussa kielelle ja kulttuurille ominaisia ilmaisuja.

Opiskelija selviytyy arkipäivän tilanteissa toisella kotimaisella kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	käyttää keskustelussa tuttua sanastoa ja saa selvää hitaahkosta puheesta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	selviytyy jokapäiväiseen elämään liittyvistä tilanteista toisella kotimaisella kielellä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	viestii tilanteeseen sopivalla tavalla ja ottaa vastapuolen reaktion huomioon.

Opiskelija kirjoittaa työhönsä liittyviä suppeita tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	kirjoittaa työhön liittyviä tekstejä käyttäen yksinkertaisia lauseita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	kirjoittaa keskeisistä työtehtäviin liittyvistä asioista käyttäen tavallisimpia kielelle ominaisia ilmauksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tuottaa sujuvasti työtehtäviin liittyviä tekstejä käyttäen keskeisintä sanastoa.

Opiskelija hyödyntää kielenkäytössä erilaisia tietolähteitä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	etsii yhdessä muiden kanssa tietoa erilaisista tietolähteistä toisella kotimaisella kielellä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	hyödyntää toisella kotimaisella kielellä tuotettuja tekstejä ja julkaisuja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	käyttää joustavasti sähköisiä sanakirjoja ja muuta lähdeaineistoa oman alansa kysymysten selvittämiseen.

Opiskelija ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurien merkityksen kulttuurisesti moninaisessa Suomessa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	on tietoinen ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksestä Suomessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	ymmärtää ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksen pohjoismaisessa yhteistyössä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tuntee Suomen kansalliskieliin liittyvät oikeudet ja velvoitteet.

Det andra inhemska språket, finska

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Den studerande kan

- använda det finska språket i sin kommunikation på ett interaktivt sätt
- förstå olika slags texter och skriva enklare texter på finska
- kan söka information från olika finskspråkiga källor och använda dem i sin kommunikation
- förstå betydelsen av att kunna finska i arbetslivet.

Arvioinnin kohteet

Den studerande använder det finska språket i sin kommunikation på ett interaktivt sätt.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	- förstår enkla instruktioner och tilltal på en arbetsplats - gör sig förstådd i interaktionen med kunder eller kollegor - deltar i vardagliga samtal i en finskspråkig arbetsmiljö
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- förstår tydliga instruktioner och samtal i normalt tempo på en arbetsplats - uttrycker sig tydligt och agerar ändamålsenligt i interaktionen med kunder och kollegor - deltar i olika slags diskussioner i en finskspråkig arbetsmiljö
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- förstår även i snabbt tempo olika slags instruktioner och diskussioner på en arbetsplats - uttrycker sig väluttryckt och agerar flexibelt i interaktionen med kunder och kollegor - deltar aktivt i olika slags diskussioner i en finskspråkig arbetsmiljö.

Den studerande förstår olika slags texter och skriver enklare texter på finska.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	- förstår innebörden i olika slags texter - skriver korta texter och gör enkla dokument enligt mall
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- förstår innebörden och det centrala innehållet i olika slags texter - skriver texter och gör ändamålsenliga dokument
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- förstår genomgående innebörden och innehållet i olika slags texter - skriver och bearbetar texter enligt respons och gör självständigt ändamålsenliga dokument.

Den studerande söker information från olika finskspråkiga källor och använder dem i sin kommunikation.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	söker information från enklare källor och använder dem i sin kommunikation.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	söker information från olika källor och använder dem på ett mångsidigt sätt i sin kommunikation.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	söker information från olika källor, också svårare, och använder dem på ett flexibelt och kritiskt sätt i sitt arbete.

Den studerande förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och gör sig förstådd i en finskspråkig arbetsmiljö
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och arbetar väl i en finskspråkig arbetsmiljö
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och deltar aktivt i en finskspråkig arbetsmiljö.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Den studerande kan

- diskutera och argumentera på ett säkert och kreativt sätt
- förstå och skriva arbetslivsrelaterade texter
- känna till sina strategier för språkinläring.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Den studerande diskuterar och argumenterar på ett säkert och kreativt sätt.	
Den studerande	
Tyydyttävä T1	- uttrycker och motiverar sina åsikter och beaktar även andras åsikter i en diskussion - presenterar muntligt ett bekant ämne på ett kreativt sätt
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- uttrycker och motiverar på ett övertygande sätt sina åsikter och beaktar även olika åsikter i en diskussion - muntligt presentera ett ämne på ett förståeligt och kreativt sätt
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- uttrycker och analyserar på ett självkritiskt sätt sina åsikter och kommunicerar på ett konstruktivt sätt i en diskussion - kan muntligt presentera även ett mer krävande ämne på ett logiskt och kreativt sätt.

Den studerande förstår och skriver arbetslivsrelaterade texter.

Den studerande	
Tyydyttävä T1	- förstår innebörden i en arbetslivsrelaterad text och kan kortfattat återge dess innehåll - skriver korta och enkla yrkesinriktade texter
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- förstår innebörden och det centrala innehållet i en arbetslivsrelaterad text och anknyter informationen till egna erfarenheter - skriver yrkesinriktade texter på ett tydligt sätt
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- förstår både innebörden och budskapet i en arbetslivsrelaterad text och analyserar textens innehåll - skriver väl strukturerade yrkesinriktade texter.

Den studerande känner till sina strategier för språkinläring.

Den studerande	
Tyydyttävä T1	är medveten om sin personliga inlärningsstrategi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	känner till de svaga och starka sidorna i sin inlärningsstrategi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	prövar nya inlärningsstrategier och inlärningsstilar.

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä

Pakolliset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- käyttää vierasta kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- hakea tietoa erilaisista vieraskielisistä lähteistä
- toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija käyttää vierasta kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• selviytyy yleensä vuorovaikutustilanteissa kieltä käyttäen ja osoittaa ymmärtävänsä yksinkertaista, hidastempoista puhetta • kertoo itsestään ja tehtävistään vastaamalla hänelle esitettyihin kysymyksiin ennakoitavissa olevissa ja tutuissa tilanteissa • tuottaa vuorovaikutuksessa tarvittavia lyhyitä viestejä ja tekstejä • tulkitsee oikein toimintaansa koskevaa tavallista sanastoa, viestejä ja ohjeita • pyrkii arvioimaan ja kehittämään kielitaitoaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selviytyy yleensä vuorovaikutustilanteissa kieltä käyttäen ja osoittaa ymmärtävänsä tavanomaista, normaalitempoista puhetta • kertoo itsestään ja tehtävistään siten, että tulee ymmärretyksi, ja osallistuu keskusteluun, mikäli keskustelukumppani puhuu selkeästi • tuottaa vuorovaikutuksessa tarvittavia viestejä ja tekstejä • tulkitsee oikein ja noudattaa toimintaansa ja sen kohteita koskevia tekstejä ja ohjeita sekä tekee tarkentavia kysymyksiä • arvioi ja kehittää kielitaitoaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii vuorovaikutustilanteissa luontevasti kieltä käyttäen ja osoittaa ymmärtävänsä tavanomaista, normaalitempoista puhetta • kertoo tutuissa tilanteissa toiminnastaan ja siihen liittyvistä normeista ja tavoista sekä hankkii kysymällä toimintaansa liittyviä lisäohjeita • tuottaa sujuvasti tavanomaisia viestejä ja tekstejä sekä täyttää erilaisia asiakirjoja • tulkitsee oikein toimintaansa ja sen kohteita koskevia tekstejä, ohjeita ja saamaansa palautetta • arvioi ja kehittää kielitaitoaan monipuolisesti ja oma-aloitteisesti.

Opiskelija hakee tietoa erilaisista vieraskielisistä lähteistä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hakee vieraskielistä tietoa ohjatusti toimintaansa liittyvistä materiaaleista ja ohjeista • arvioi ja valikoi tietoa ohjatusti tarkoituksenmukaisuuden, luotettavuuden ja ajantasaisuuden kannalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hakee monipuolisesti toiminnassaan tarpeellista vieraskielistä tietoa • arvioi ja valikoi tietoa tarkoituksenmukaisuuden, luotettavuuden ja ajantasaisuuden kannalta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hakee itsenäisesti ja monipuolisesti toimintaansa liittyvää vieraskielistä tietoa, soveltaa tietojaan ja taitojaan sekä perustelee tiedon valikoimista ja soveltamista koskevat ratkaisunsa • arvioi ja valikoi monipuolisesti ja kriittisesti tietoa tarkoituksenmukaisuuden, luotettavuuden ja ajantasaisuuden kannalta.

Opiskelija toimii monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii tietoisena opiskelemansa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksestä • pyrkii kohtaamaan ihmiset tasavertaisesti ja positiivisella asenteella
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii kohdekielellä monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä • kohtaa ihmiset tasavertaisesti ja positiivisella asenteella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• soveltaa vieraan kielen ja kulttuurin tietojaan ja taitojaan joustavasti • kohtaa ihmiset esimerkillisen tasavertaisesti ja positiivisella asenteella.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- viestiä vieraalla kielellä työelämän tilanteissa
- toimia aktiivisena kansalaisena vieraskielisissä yhteyksissä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija viestii vieraalla kielellä työelämän tilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kertoo itsestään ja työtehtävistään sekä vastaa hänelle esitettyihin yksinkertaisiin kysymyksiin • selviytyy yleiskielisistä vuorovaikutustilanteista, joissa käsitellään myös tavanomaisimpia työtehtäviin liittyviä aiheita • ilmaisee itseään tilanteen vaatimalla tavalla, mutta tarvitsee toisinaan ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kertoo ymmärrettävästi itsestään ja alan työtehtävistä, osallistuu keskusteluun sekä hankkii kysymällä työhönsä liittyviä lisäohjeita • selviytyy monenlaisista työhön liittyvistä vuorovaikutustilanteista • ilmaisee itseään tilanteen vaatimalla tavalla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kertoo työpaikastaan, työstään ja siihen liittyvistä normeista ja tavoista melko laajaa sanavarastoa käyttäen sekä ottaen lisäksi selvää muiden maiden vastaavista asioista • selviytyy luontevasti työhön liittyvistä vuorovaikutustilanteista, joissa käsitellään vaativampiakin aiheita • ilmaisee itseään joustavasti tilanteen vaatimalla tavalla.

Opiskelija toimii aktiivisena kansalaisena vieraskielisissä yhteyksissä.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa, miten vieraalla kielellä voi vaikuttaa eri medioita käyttäen - toimii vieraskielisissä yhteyksissä sovellettavien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti työssä ja arkielämässä yhteiskunnallisen päätöksenteon keskeisimmät periaatteet ymmärtäen - pyrkii ottamaan toiminnassaan huomioon eri kulttuurien keskeisiä piirteitä niitä ymmärtäen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- käyttää vierasta kieltä vaikuttamiseen eri medioita käyttäen - toimii johdonmukaisesti vieraskielisissä yhteyksissä sovellettavien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti työssä ja arkielämässä yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteet ymmärtäen - ottaa toiminnassaan huomioon eri kulttuurien keskeiset piirteet niitä ymmärtäen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- käyttää vierasta kieltä vaikuttamiseen argumentoivasti ja eri medioita luovasti käyttäen - toimii johdonmukaisesti ja esimerkillisesti vieraskielisissä yhteyksissä sovellettavien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti työssä ja arkielämässä yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteet laajasti ymmärtäen - ottaa toiminnassaan monipuolisesti huomioon eri kulttuurit niitä ymmärtäen.

Toiminta digitaalisessa ympäristössä

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintätekniisiä laitteita ja tekee niihin liittyviä valintoja
- käyttää digitaalisia palveluita ja sovelluksia.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija käyttää tieto- ja viestintätekniisiä laitteita ja tekee niihin liittyviä valintoja.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• valitsee tarkoituksenmukaiset laitteet käyttökohteen mukaisesti osittain ohjatusti • käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintätekniisiä laitteita kansalaistaitojen edellyttämällä tavalla osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• valitsee tarkoituksenmukaiset laitteet käyttökohteen mukaisesti • käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintätekniisiä laitteita kansalaistaitojen edellyttämällä tavalla
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• valitsee tarkoituksenmukaiset laitteet eri käyttökohteiden mukaisesti • käyttää sujuvasti ja monipuolisesti yleisimpiä tieto- ja viestintätekniisiä laitteita kansalaistaitojen edellyttämällä tavalla.

Opiskelija käyttää digitaalisia palveluja ja sovelluksia.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hankkii tietoa tarkoituksenmukaisista digitaalisista palveluista ja sovelluksista osittain ohjatusti • käyttää digitaalisia palveluja ja sovelluksia työtehtävissään osittain ohjatusti • käyttää ja jakaa digitaalisia sisältöjä noudattaen tekijänoikeuksia osittain ohjatusti • noudattaa tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvää ohjeistusta • ymmärtää oman verkkoidentiteetin muodostamisen ja suojaamisen periaatteet
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hankkii tietoa tarkoituksenmukaisista digitaalisista palveluista ja sovelluksista • käyttää digitaalisia palveluja ja sovelluksia työtehtävissään • käyttää ja jakaa digitaalisia sisältöjä noudattaen tekijänoikeuksia • noudattaa tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvää ohjeistusta • ymmärtää oman verkkoidentiteetin muodostamisen ja suojaamisen periaatteet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hankkii järjestelmällisesti tietoa tarkoituksenmukaisista digitaalisista palveluista ja sovelluksista • käyttää digitaalisia palveluja ja sovelluksia työtehtävissään sujuvasti ja monipuolisesti • käyttää ja jakaa monipuolisia digitaalisia sisältöjä noudattaen tekijänoikeuksia • noudattaa tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvää ohjeistusta järjestelmällisesti • ymmärtää oman verkkoidentiteetin muodostamisen ja suojaamisen periaatteet.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- hyödyntää erilaisia digitaalisia ympäristöjä ja sovelluksia työtehtävissään
- tuottaa ja jakaa digitaalista aineistoa ammattiinsa liittyvissä verkostoissa.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija hyödyntää erilaisia digitaalisia ympäristöjä ja sovelluksia työtehtävissään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii digitaalisissa ympäristöissä ja verkostoissa osittain ohjatusti • hyödyntää sovelluksia ammatillisissa verkostoissa toimiessaan tarviton ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii digitaalisissa ympäristöissä ja verkostoissa • hyödyntää sovelluksia ammatillisissa verkostoissa toimiessaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii digitaalisissa ympäristöissä ja verkostoissa • hyödyntää monipuolisesti sovelluksia ammatillisissa verkostoissa toimiessaan.

Opiskelija tuottaa ja jakaa digitaalista aineistoa ammattiinsa liittyvissä verkostoissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tuottaa digitaalista aineistoa ammatillisissa verkostoissa osittain ohjatusti • jakaa aineistoja työryhmän sisäisesti ja noudattaa tekijänoikeusohjeistusta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tuottaa digitaalista aineistoa ammatillisissa verkostoissa • jakaa aineistoja ja noudattaa tekijänoikeusohjeistusta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tuottaa monipuolista digitaalista aineistoa ammatillisissa verkostoissa • jakaa aineistoja ja noudattaa järjestelmällisesti tekijänoikeusohjeistusta.

Taide ja luova ilmaisu

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- tunnistaa kulttuurien ja taiteen merkityksen hyvinvoinnille
- ilmaista itseään taiteen ja luovan ilmaisun keinoin
- ilmaista itseään luovasti kirjoittamalla ja hyödyntää kuvitteellisia tekstejä.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija tunnistaa kulttuurien ja taiteen merkityksen hyvinvoinnille.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa kulttuurien ja taiteen muotoja työssään - tunnistaa esimerkkejä paikallisesta, kansallisesta ja eurooppalaisesta kulttuurista ja taiteesta ohjatusti - havainnoi taiteen ja kulttuurin vaikutuksia hyvinvoinnille
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- hyödyntää kulttuurien ja taiteen eri muotoja työssään - tunnistaa esimerkkejä paikallisesta, kansallisesta ja eurooppalaisesta kulttuurista ja taiteesta - tunnistaa taiteen ja kulttuurin vaikutuksia hyvinvoinnille
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- hyödyntää monipuolisesti kulttuurin ja taiteen muotoja monipuolisesti työssään - tunnistaa monipuolisia esimerkkejä paikallisesta, kansallisesta ja eurooppalaisesta kulttuurista ja taiteesta - tunnistaa monipuolisesti taiteen ja kulttuurin vaikutuksia hyvinvoinnille.

Opiskelija ilmaisee itseään taiteen ja luovan ilmaisun keinoin.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- kehittää omaa luovaa ilmaisuaan osittain ohjatusti - ilmaisee itseään taiteen ja luovan ilmaisun keinoin itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kehittää omaa luovaa ilmaisuaan - ilmaisee itseään taiteen ja luovan ilmaisun keinoin itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kehittää tavoitteellisesti omaa luovaa ilmaisuaan - ilmaisee itseään monipuolisesti taiteen ja luovan ilmaisun keinoin itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa.

Opiskelija ilmaisee itseään luovasti kirjoittamalla ja hyödyntää kuvitteellisia tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kokeilee luovaa kirjoittamista • hyödyntää kirjoittaessaan kuvitteellisia tekstejä • tunnistaa kaunokirjallisuudesta esimerkkejä työnsä tueksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kokeilee luovan kirjoittamisen erilaisia tapoja • hyödyntää kirjoittaessaan erilaisia kuvitteellisia tekstejä • käyttää kaunokirjallisuutta työnsä tukena
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kokeilee luovan kirjoittamisen monipuolisia tapoja • hyödyntää kirjoittaessaan monipuolisia kuvitteellisia tekstejä • käyttää monipuolista kaunokirjallisuutta työnsä tukena.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- havainnoida ja kerätä tietoa kulttuuriympäristöstä ja sen ilmiöistä
- suunnitella ja kokeilla teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista luovan ilmaisun keinoin.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija havainnoi ja kerää tietoa kulttuuriympäristöstä ja sen ilmiöistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• havainnoi kulttuuriympäristöään yhdessä muiden kanssa • kerää tietoa kulttuuriympäristönsä ilmiöistä työskentelynsä tueksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• havainnoi kulttuuriympäristöään • kerää tietoa kulttuuriympäristönsä ilmiöistä valitsemastaan näkökulmasta työskentelynsä tueksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• havainnoi monipuolisesti kulttuuriympäristöään • kerää tietoa kulttuuriympäristönsä ilmiöistä valitsemistaan näkökulmista työskentelynsä tueksi.

Opiskelija suunnittelee ja kokeilee teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista luovan ilmaisun keinoin.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• suunnittelee pienimuotoisen teoksen, tuotteen tai palvelun käyttäen luovan ilmaisun keinoja • kokeilee pienimuotoisen teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista luovan ilmaisun keinoin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• suunnittelee teoksen, tuotteen tai palvelun käyttäen ilmaisun keinoja • kokeilee teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista luovan ilmaisun keinoin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• suunnittelee teoksen, tuotteen tai palvelun käyttäen monipuolisesti luovan ilmaisun keinoja • kokeilee teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista monipuolisesti luovan ilmaisun keinoin.

2.37. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp (400013)

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- tehdä laskutoimituksia ja mittayksiköiden muunnokset ja soveltaa talousmatematiikkaa oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa
- tehdä havaintoja ja päätelmiä kuvioiden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista
- käyttää loogista päättelykykyä, yhtälöitä ja tarvittavia teknisiä apuvälineitä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen
- arvioida tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa sekä käytettyä ratkaisumenetelmää
- arvioida oman alan matemaattista osaamistaan.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija tekee laskutoimituksia ja mittayksiköiden muunnokset sekä soveltaa talousmatematiikkaa oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- laskee omaan alaan ja arkielämään liittyvät laskutoimitukset, kuten peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskut - toteuttaa mittayksiköiden muunnokset - tekee ohjeiden avulla yksinkertaisia arki- ja työelämään liittyviä talousmatematiikan laskelmia - havaitsee suureiden välisiä riippuvuuksia ja verrannollisuuksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- suorittaa sujuvasti oman alan ja arkielämään liittyvät laskutoimitukset, kuten peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskut - toteuttaa itsenäisesti mittayksiköiden muunnokset - tekee yksinkertaisia arki- ja työelämään liittyviä talousmatematiikan laskelmia - havaitsee ja tunnistaa suureiden välisiä riippuvuuksia ja verrannollisuuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa oman alan ja arkielämään tarvittavia laskutoimituksia, kuten peruslaskutoimituksia ja prosenttilaskuja, sekä arvioi tulosten tarkkuustasoa - toteuttaa itsenäisesti ja sujuvasti mittayksiköiden muunnokset - tekee arki- ja työelämään liittyviä talousmatematiikan laskelmia ja tekee vertailujen pohjalta perusteltuja johtopäätöksiä - ymmärtää suureiden välisen riippuvuuden ja verrannollisuuden.

Opiskelija tekee havaintoja ja päätelmiä kuvioiden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- laskee tavanomaisimmat pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimitukset - ratkaisee käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen tarviton ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- laskee sujuvasti tavanomaisimmat pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimitukset - ratkaisee alan käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- soveltaa työtehtäviin pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimituksia ja arvioi tuloksia - ratkaisee oman alan käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen.

Opiskelija käyttää loogista päättelykykyä, yhtälöitä ja tarvittavia teknisiä apuvälineitä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• ratkaisee omaan alaan liittyviä, keskeisiä matemaattisia ongelmia hyödyntäen peruslaskutoimituksia • käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä yksinkertaisten matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen tarviten ajoittain ohjausta • käyttää laskinta ja muita teknisiä apuvälineitä, kuten matemaattisia ohjelmistoja, työtehtäviin liittyvien matemaattisten perustehtävien ratkaisemiseen • hyödyntää ohjeen mukaan taulukoita ja piirroksia työelämän tehtävien ratkaisemiseen • käsittelee tilastollisia aineistoja ja tulkitsee tunnuslukuja tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• ratkaisee omaan alaan liittyviä ongelmia matemaattisten menetelmien avulla • käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä yksinkertaisten matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen • käyttää sujuvasti laskinta ja muita apuvälineitä, kuten matemaattisia ohjelmistoja, ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen • hyödyntää taulukoita ja piirroksia työelämän tehtävien ratkaisemiseen • käsittelee itsenäisesti tilastollisia aineistoja ja tulkitsee tunnuslukuja
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• soveltaa matemaattisia menetelmiä omaan alaan liittyvien ongelmien asetteluun ja ratkaisemiseen sekä arvioi tulosten luotettavuutta ja tarkkuustasoa • käyttää matemaattisia yhtälöitä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen • hyödyntää monipuolisesti ja tehokkaasti laskimen ja muiden apuvälineiden, kuten matemaattisten ohjelmistojen, ominaisuuksia ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen • hyödyntää taulukoita, piirroksia ja muuta tilastollisesti tuotettua materiaalia työelämän matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen • käsittelee itsenäisesti ja sujuvasti tilastollisia aineistoja ja tulkitsee tunnuslukuja.

Opiskelija arvioi tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa sekä käytettyä ratkaisumenetelmää.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tarkistaa tulosten oikeellisuuden ja niiden suuruusluokan - arvioi käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tarkistaa tulosten oikeellisuuden ja niiden suuruusluokan sekä tunnistaa mahdollisia virhelähteitä - arvioi johdonmukaisesti käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tarkistaa tulosten oikeellisuuden ja suuruusluokan mahdolliset virhelähteet huomioiden - arvioi johdonmukaisesti käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta ja arvioi mahdollisia muita ratkaisumenetelmiä tulosten aikaansaamiseksi.

Opiskelija arvioi oman alan matemaattista osaamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti ja johdonmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti ja johdonmukaisesti sekä esittää matemaattisen osaamisen kehittämistapoja.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- ratkaista omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä, yhtälöillä ja kuvaajien avulla
- hankkia, ryhmitellä ja tulkita matemaattista tietoa
- tuottaa tilastoaineistosta informaatiota, tulkita graafisia esityksiä ja laskea todennäköisyyksiä
- arvioida matemaattisten ratkaisujen oikeellisuutta ja tuloksen suuruusluokkaa
- soveltaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa
- arvioida matemaattista osaamistaan.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija ratkaisee omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä, yhtälöillä ja kuvaajien avulla.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ratkaisee omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä tarviten ajoittain ohjausta - käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä omaan alaan liittyvien matemaattisten ongelmien ratkaisemisessa - hyödyntää ohjeen mukaan taulukoita ja piirroksia alakohteisissa tehtävissä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ratkaisee omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä - ratkaisee tavanomaisia arkielämään ja omaan alaan liittyviä ongelmia matemaattisesti - hyödyntää yhtälöitä, taulukoita ja piirroksia alakohteisissa tehtävissä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ratkaisee itsenäisesti ja johdonmukaisesti omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia päättelämällä - mallintaa ja ratkaisee arkielämään ja omaan alaan liittyviä ongelmia matemaattisesti - hyödyntää yhtälöitä, taulukoita ja piirroksia alakohteisissa tehtävissä arvioiden niiden käytettävyyttä.

Opiskelija hankkii, ryhmittelee ja tulkitsee matemaattista tietoa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa omaan alaan liittyvää keskeistä matemaattista tietoa - kerää ja ryhmittelee graafista ja taulukoitua tietoa eri lähteistä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa ja vertailee omaan alaan liittyvää matemaattista tietoa tarpeen mukaan käyttäen lähteenä tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä - kerää, ryhmittelee ja analysoi graafista ja taulukoitua tietoa eri lähteistä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa, arvioi ja tekee johtopäätöksiä omaan alaan liittyvästä matemaattisesta tiedosta - kerää tietoa monipuolisesti soveltaen ja käyttäen tiedonlähteenä tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä ja ryhmittelee niiden pohjalta tietoa erilaisiin tarpeisiin.

**Opiskelija tuottaa tilastoaineistosta informaatiota,
tulkitsee graafisia esityksiä ja laskee todennäköisyyksiä.**

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tuottaa ohjattuna tilastoaineistosta keskeisimpiä tunnuslukuja • ymmärtää todennäköisyyslaskennan merkityksen työssään ja laskee yksinkertaisia todennäköisyyksiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tuottaa alaan liittyvästä tilastoaineistosta keskeisimpiä tunnuslukuja • ymmärtää todennäköisyyslaskennan merkityksen työssään ja laskee todennäköisyyksiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tuottaa itsenäisesti alaan liittyvästä tilastoaineistosta keskeisimpiä tunnuslukuja • ymmärtää todennäköisyyslaskennan merkityksen työssään ja laskee itsenäisesti todennäköisyyksiä.

Opiskelija arvioi matemaattisten ratkaisujen oikeellisuutta ja tuloksen suuruusluokkaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• varmistaa yksinkertaisten matemaattisten ratkaisujen oikeellisuuden ja hahmottaa tuloksen suuruusluokan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• varmistaa matemaattisten ratkaisujen oikeellisuuden ja päättelee tuloksen suuruusluokan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• varmistaa monivaiheisten matemaattisten ratkaisujen oikeellisuuden ja päättelee tuloksen suuruusluokan.

Opiskelija soveltaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tekee yksinkertaisia kustannus- ja kannattavuusvertailuja
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tekee kustannus- ja kannattavuusvertailuja ja tekee vertailujen pohjalta johtopäätöksiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tekee monivaiheisia kustannus- ja kannattavuusvertailuja ja tekee vertailujen pohjalta perusteltuja johtopäätöksiä.

Opiskelija arvioi matemaattista osaamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa matemaattisessa osaamisessaan perustellusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	tunnistaa ja arvioi omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan matemaattisessa osaamisessaan perustellusti ja johdonmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	tunnistaa ja arvioi omaa matemaattista osaamistaan perustellusti ja johdonmukaisesti sekä esittää matemaattisen osaamisen kehittämistapoja.

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- tunnistaa keskeiset fysiikan käsitteet ja soveltaa niitä arki- ja työelämässä
- huomioida kemialliset aineet ja niiden ominaisuudet työssään
- arvioida oman alan fysiikan ja kemian osaamistaan.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija tunnistaa keskeiset fysiikan käsitteet ja soveltaa niitä arki- ja työelämässä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- kuvaava tavanomaisia fysiikan ilmiöitä keskeisillä käsitteillä - yhdistää tavanomaiset, fysiikan ilmiöihin liittyvät ominaisuudet ja suureet toisiinsa tarviten ajoittain ohjausta - käyttää fysiikan taitojaan työssään ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kuvaava ja perustelee fysiikan ilmiöitä keskeisillä käsitteillä - yhdistää tavanomaiset, fysiikan ilmiöihin liittyvät ominaisuudet ja suureet toisiinsa - käyttää fysiikan taitojaan työssään monipuolisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kuvaava ja perustelee monipuolisesti fysiikan ilmiöitä keskeisillä käsitteillä - yhdistää fysiikan ilmiöihin liittyvät ominaisuudet ja suureet toisiinsa - soveltaa fysiikan taitojaan monipuolisesti työssään.

Opiskelija huomioi kemialliset aineet ja niiden ominaisuudet työssään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kuvaa tavanomaisia kemiallisia ilmiöitä keskeisillä käsitteillä • ottaa huomioon työssään käytettävien tavallisimpien kemiallisten aineiden ominaisuudet ja mahdolliset ympäristöriskit • käsittelee kemiallisia aineita niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kuvaa ja perustelee kemiallisia ilmiöitä keskeisillä käsitteillä • ottaa huomioon työssään käytettävien kemiallisten aineiden ominaisuudet ja mahdolliset ympäristöriskit • käsittelee kemiallisia aineita niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kuvaa ja perustelee monipuolisesti kemiallisia ilmiöitä keskeisillä käsitteillä • ottaa vastuullisesti huomioon työssään käytettävien kemiallisten aineiden ominaisuudet ja mahdolliset ympäristöriskit • käsittelee kemiallisia aineita niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta.

Opiskelija arvioi oman alan fysiikan ja kemian osaamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa fysiikassa ja kemiassa perustellusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa fysiikassa ja kemiassa perustellusti ja johdonmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa fysiikassa ja kemiassa perustellusti ja johdonmukaisesti sekä esittää osaamisen kehittämistapoja.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kuvata ja selittää ilmiöitä fysiikan käsitteiden ja lainalaisuuksien avulla omalla alallaan
- tehdä kokeellisia mittauksia ja havaintoja omaan alaan liittyvistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä
- käsitellä kokeellisia mittaustuloksia ja analysoida havaintoja oman alan fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä
- arvioida fysiikan ja kemian osaamistaan.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija kuvaa ja selittää ilmiöitä fysiikan käsitteiden ja lainalaisuuksien avulla omalla alallaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• kuvaa ja selittää lämpöoppiin, mekaniikkaan, aalto-oppiin ja sähköoppiin liittyviä käsitteitä ja lainalaisuuksia työtehtävissään tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• kuvaa ja selittää johdonmukaisesti lämpöoppiin, mekaniikkaan, aalto-oppiin ja sähköoppiin liittyviä käsitteitä ja lainalaisuuksia työtehtävissään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• kuvaa ja selittää itsenäisesti lämpöoppiin, mekaniikkaan, aalto-oppiin ja sähköoppiin liittyviä käsitteitä ja lainalaisuuksia työtehtävissään.

Opiskelija tekee kokeellisia mittauksia ja havaintoja omaan alaan liittyvistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• laskee pitoisuuksia ja aineiden määriä tarviten ajoittain ohjausta • hankkii tietoa kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista tarviten ajoittain ohjausta • tekee mittauksia ja kokeellisia havaintoja alalle soveltuvia menetelmiä ja välineitä käyttäen, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• laskee pitoisuuksia ja aineiden määriä • hankkii tietoa arkielämään ja omaan alaan liittyvistä kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista • tekee itsenäisesti mittauksia ja kokeellisia havaintoja alalle soveltuvia menetelmiä ja välineitä käyttäen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• laskee itsenäisesti pitoisuuksia ja aineiden määriä • hankkii tietoa kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista monipuolisia tietolähteitä hyödyntäen • suunnittelee ja tekee itsenäisesti mittauksia ja kokeellisia havaintoja alalle soveltuvia menetelmiä ja välineitä käyttäen.

Opiskelija käsittelee kokeellisia mittaustuloksia ja analysoi havaintoja oman alan fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• esittää keskeiset tulokset taulukoilla ja graafisilla esityksillä • arvioi mittaustulosten luotettavuutta tarviten ajoittain ohjausta • määrittelee mahdollisia virhetekijöitä ja ilmoittaa tuloksen riittävällä tarkkuudella tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• esittää keskeiset tulokset taulukoilla ja graafisilla esityksillä • arvioi mittaustulosten luotettavuutta johdonmukaisesti • määrittelee mahdollisia virhetekijöitä ja ilmoittaa tuloksen riittävällä tarkkuudella
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• esittää keskeiset tulokset taulukoilla ja graafisilla esityksillä havainnollisesti • arvioi itsenäisesti mittaustulosten luotettavuutta ja tekee niistä johtopäätöksiä • määrittelee mahdollisia virhetekijöitä ja ilmoittaa tuloksen oikealla tarkkuudella.

Opiskelija arvioi fysiikan ja kemian osaamistaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• tunnistaa omat vahvuudet ja kehittämiskohteet fysiikan ja matematiikan osaamisessaan perustellusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• tunnistaa ja arvioi omia vahvuuksia ja kehittämiskohteita fysiikan ja kemian osaamisessaan perustellusti ja johdonmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• tunnistaa ja arvioi omaa fysiikan ja kemian osaamistaan perustellusti ja johdonmukaisesti sekä esittää osaamisen kehittämistapoja.

2.38. Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp (400014)

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- toimia osana suomalaista yhteiskuntaa
- toimia yhteiskunnan palveluiden käyttäjänä ja kuluttajana
- suunnitella omaa talouttaan ja arvioida siihen liittyviä riskejä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii osana suomalaista yhteiskuntaa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita - tuntee kansalaisen perusoikeuksia ja velvollisuuksia - selvittää joitain yhteiskunnallisen vaikuttamisen tapoja ja toimii aktiivisena kansalaisena
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita - tuntee kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet - tuntee erilaisia yhteiskunnallisen vaikuttamisen tapoja ja toimii aktiivisena kansalaisena
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen ja edistäen - tuntee hyvin kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet - tuntee monipuolisesti erilaisia yhteiskunnallisen vaikuttamisen tapoja ja toimii aktiivisena kansalaisena.

Opiskelija toimii yhteiskunnan palveluiden käyttäjänä ja kuluttajana.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- käyttää tarvitsemiaan yhteiskunnallisia palveluja - toimii vastuullisesti tiedostaen oikeutensa ja velvollisuutena kuluttajana - hankkii tarvitsemaansa tietoa kuluttaja-asioissa osittain ohjattuna
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- käyttää tarvitsemiaan yhteiskunnallisia palveluja tarkoituksenmukaisesti - toimii vastuullisesti tiedostaen oikeutensa ja velvollisuutensa kuluttajana - hankkii tarvitsemaansa tietoa kuluttaja-asioissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii tiedostavana yhteiskunnallisten palveluiden käyttäjänä - toimii vastuullisesti tiedostaen hyvin oikeutensa ja velvollisuutensa kuluttajana - hankkii aktiivisesti tarvitsemaansa tietoa kuluttaja-asioissa.

Opiskelija suunnittelee omaa talouttaan ja arvioi siihen liittyviä riskejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa yhteiskuntaan ja omaan taloudelliseen tilanteeseensa keskeisesti vaikuttavia tekijöitä - seuraa tulojaan ja menojaan - suunnittelee hankintoja ja vertailee erilaisia rahoitusvaihtoehtoja - asettaa henkilökohtaisia taloudellisia tavoitteita - ennakoi talouttaan erilaisissa elämäntilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- arvioi omaan taloudelliseen tilanteeseensa keskeisesti vaikuttavia tekijöitä - seuraa tulojaan ja menojaan suunnitelmallisesti - suunnittelee hankintoja ja vertailee erilaisia rahoitusvaihtoehtoja - asettaa henkilökohtaisia taloudellisia tavoitteita sekä seuraa niiden toteutumista - ennakoi talouttaan erilaisissa elämäntilanteissa tunnistuen eri tilanteiden riskitekijöitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- arvioi ja ennakoi omaan taloudelliseen tilanteeseensa vaikuttavia tekijöitä - seuraa tulojaan ja menojaan suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti - suunnittelee hankintoja ja vertailee erilaisia rahoitusvaihtoehtoja järjestelmällisesti ja monipuolisesti - asettaa henkilökohtaisia taloudellisia tavoitteita, seuraa niiden toteutumista ja tarvittaessa tarkentaa tavoitteitaan - ennakoi talouttaan erilaisissa elämäntilanteissa, toimii suunnitelmallisesti tavoitteiden saavuttamiseksi ja ottaa huomioon eri tilanteiden riskitekijöitä.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- arvioida alansa merkitystä yhteiskunnassa
- tulkita kansantalouden peruskäsitteitä ja tunnistaa keskeiset toimijat.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija osallistuu yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hakee tietoa joistakin yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja seuraa yhteiskunnallista päätöksentekoa • osallistuu yhteiskunnalliseen toimintaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hakee tietoa yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja seuraa yhteiskunnallista päätöksentekoa • osallistuu yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tähtäävään toimintaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hakee monipuolisesti tietoa yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja seuraa aktiivisesti yhteiskunnallista päätöksentekoa • osallistuu yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tähtäävään toimintaan tavoitteellisesti.

Opiskelija arvioi alansa merkitystä yhteiskunnassa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• seuraa alan yhteiskunnallista keskustelua • arvioi toimialansa merkitystä yhteiskunnassa osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• seuraa ja arvioi alan yhteiskunnallista keskustelua • arvioi toimialansa merkitystä yhteiskunnassa ja tulevaisuuden näkymiä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• seuraa ja arvioi alansa yhteiskunnallista keskustelua osallistuen siihen jollakin tavalla • arvioi ja seuraa monipuolisesti toimialansa merkitystä yhteiskunnassa ja tulevaisuuden näkymiä.

Opiskelija tulkitsee kansantalouden peruskäsitteitä ja tunnistaa keskeiset toimijat.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• seuraa taloutta koskevaa uutisointia • selvittää yhteiskunnallisen ja taloudellisen tilanteen heijastumista oman alan työpaikkoihin ja työllisyyteen • kertoo esimerkkejä kansantalouden peruskäsitteistä ja keskeisistä toimijoista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• seuraa taloutta koskevaa uutisointia ja ymmärtää talouden merkityksen yhteiskunnassa • ymmärtää yhteiskunnallisen ja taloudellisen tilanteen heijastumista oman alan työpaikkoihin, työllisyyteen ja tulevaisuuteen • tuntee kansantalouden peruskäsitteet ja tunnistaa keskeiset toimijat
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• seuraa aktiivisesti taloutta koskevaa uutisointia ja ymmärtää talouden merkityksen yhteiskunnassa • ymmärtää yhteiskunnallisen ja taloudellisen tilanteen heijastumista oman alan työpaikkoihin ja työllisyyteen ja pohtii monipuolisesti teemaa • tuntee kansantalouden peruskäsitteet ja keskeiset toimijat ja arvioi niiden merkitystä kansantaloudelle.

Työelämässä toimiminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta ja alan osaamistarpeita
- solmia työsopimuksen työnantajan kanssa
- toimia osana työyhteisöä.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta ja alan osaamistarpeita.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta osittain ohjatusti • tuntee työmarkkinajärjestelmän keskeisiä periaatteita • tietää esimerkkejä alansa ammatillisista verkostoista • tunnistaa alansa työtehtävissä tarvittavaa osaamista osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta • tuntee työmarkkinajärjestelmän keskeiset periaatteet • tietää alansa keskeiset ammatilliset verkostot • tunnistaa alansa eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• selvittää monipuolisesti alan työmarkkinoiden tilannetta • tuntee ja ymmärtää työmarkkinajärjestelmän keskeiset periaatteet • tietää alansa ammatilliset verkostot ja osallistuu niiden toimintaan • tunnistaa monipuolisesti eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista.

Opiskelija osaa solmia työsopimuksen työnantajan kanssa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• perehtyy oman alan työehtoihin ja keskeiseen työlainsäädäntöön osittain ohjattuna • tarkistaa työsopimuksen sisällön yhteistyössä asiantuntijan kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perehtyy oman alan työehtoihin ja keskeiseen työlainsäädäntöön • tarkistaa työsopimuksen sisällön käyttäen tarvittaessa asiantuntija-apua
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perehtyy kattavasti oman alan työehtoihin ja keskeiseen työlainsäädäntöön • tarkistaa työsopimuksen sisällön itsenäisesti ja keskustelee työehdoista työnantajan kanssa.

Opiskelija toimii osana työyhteisöä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- noudattaa annettuja työaikoja ja sovittuja toimintatapoja - noudattaa työssään ulkoasuun ja pukeutumiseen liittyviä ohjeita osittain ohjatusti - käyttää työssään tarkoituksenmukaista suojavaatetusta ja noudattaa työturvallisuusohjeita - työskentelee osana monimuotoista ja -kulttuurista työyhteisöä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- noudattaa annettuja työaikoja ja sovittuja toimintatapoja sekä toimii joustavasti erilaisissa tilanteissa - noudattaa työssään ulkoasuun ja pukeutumiseen liittyviä ohjeita - käyttää työssään tarkoituksenmukaista suojavaatetusta ja noudattaa työturvallisuusohjeita - työskentelee luontevasti osana monimuotoista ja -kulttuurista työyhteisöä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- noudattaa annettuja työaikoja ja sovittuja toimintatapoja ja toimii joustavasti erilaisissa ja muuttuvissa tilanteissa - noudattaa työssään ulkoasuun ja pukeutumiseen liittyviä ohjeita ottaen huomioon myös erityistilanteet - käyttää ja huolehtii työssään tarkoituksenmukaisesta suojavaatetuksesta ja noudattaa työturvallisuusohjeita - työskentelee luontevasti osana monimuotoista ja -kulttuurista työyhteisöä edistäen yhteisön hyvinvointia.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- toimia työyhteisön jäsenenä
- toimia erilaisissa työelämän vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa
- selvittää oman alansa työtehtäviä kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii työyhteisön jäsenenä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa oman roolinsa työyhteisön jäsenenä osittain ohjattuna - työskentelee pääsääntöisesti työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - noudattaa sovittuja toimintatapoja ja tunnistaa omien toimintatapojensa kehittämiskohteita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa oman roolinsa työyhteisön jäsenenä - työskentelee työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - noudattaa sovittuja toimintatapoja ja kehittää omia toimintatapojaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa oman ja muiden roolit työyhteisön jäsenenä - työskentelee työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti arvioiden sitä ja esittäen kehittämisideoita - noudattaa sovittuja toimintatapoja ja kehittää aktiivisesti omia toimintatapojaan.

Opiskelija toimii erilaisissa työelämän vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- toimii erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa - kehittää vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen mukaisesti osittain ohjattuna - toimii ryhmätilanteissa oman työtehtävän ja työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - käyttää tarkoituksenmukaista psykologista tietoa oman ja työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- toimii rakentavasti erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa - kehittää vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen mukaisesti - toimii erilaisissa ryhmätilanteissa oman työtehtävän ja työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - käyttää tarkoituksenmukaista psykologista tietoa oman ja työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii rakentavasti ja joustavasti erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa ottaen muut huomioon - kehittää aktiivisesti vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen mukaisesti - toimii luontevasti erilaisissa ryhmätilanteissa oman työtehtävän ja työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti - käyttää tarkoituksenmukaista psykologista tietoa oman ja työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi ja kehittämiseksi.

Opiskelija selvittää oman alansa työtehtäviä kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- etsii tietoa oman alansa työpaikoista kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla osittain ohjatusti - löytää itselleen soveltuvia työpaikkoja kansallisilta ja kansainvälisiltä työmarkkinoilta osittain ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- etsii itsenäisesti tietoa oman alansa työpaikoista kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla - löytää itselleen soveltuvia työpaikkoja kansallisilta ja kansainvälisiltä työmarkkinoilta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- etsii itsenäisesti ja monipuolisesti tietoa oman alansa työpaikoista kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla - löytää itselleen soveltuvia työpaikkoja kansallisilta ja kansainvälisiltä työmarkkinoilta.

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan
- tehdä tutkintoaan ja uraansa koskevia valintoja
- hankkia tutkinnon suorittamisen aikana tietoa erilaisista jatkokoulutusmahdollisuuksista ja koulutustarjonnasta
- valmistautua tutkinnon suorittamisen aikana työnhakuun ja oman osaamisensa esittelyyn.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• selvittää omia vahvuuksiaan, valmiuksiaan ja kehittämiskohteitaan • tunnistaa kiinnostuksensa kohteita ja omia mahdollisuuksiaan ammattialalla tarviton rohkaisua • seuraa satunnaisesti oman oppimisensa edistymistä ja osaamisensa hankkimista • arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selvittää ja tunnistaa omia vahvuuksiaan, valmiuksiaan ja kehittämiskohteitaan • tunnistaa itsenäisesti kiinnostuksensa kohteita ja omia mahdollisuuksiaan ammattialalla • seuraa oma-aloitteisesti oman oppimisensa edistymistä ja osaamisensa hankkimista tunnistuen mahdollisen tuen tarpeen • arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan säännöllisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• selvittää monipuolisesti ja tunnistaa itsenäisesti omia vahvuuksiaan, valmiuksiaan ja kehittämiskohteitaan • tunnistaa kiinnostuksensa kohteita ja arvioi realistisesti omia mahdollisuuksiaan ammattialalla • ottaa vastuun omasta oppimisestaan ja sen edistämisestä • seuraa sitoutuneesti oman oppimisensa edistymistä ja osaamisensa hankkimista dokumentoimalla ja tunnistuen mahdollisen tuen tarpeen • arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan itsenäisesti sekä tekee tarvittavia muutoksia.

Opiskelija tekee tutkintoon ja uraansa koskevia valintoja.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• perehtyy itselleen sopiviin uravaihtoehtoihin hyödyntäen tietolähteitä ja sähköisiä ohjauspalveluja • perehtyy oman tutkinnon muodostumiseen, tutkinnossa vaadittaviin suorituksiin ja valinnan mahdollisuuksiin, jotka edistävät omaa työelämäänsä sijoittumista • seuraa tutkinnon suorittamisen edistymistä ohjatusti • tunnistaa ja kokeilee erilaisia oppimisympäristöjä osaamisen hankkimisessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• selvittää itselleen sopivia vaihtoehtoja oman urasuunnitelmansa tueksi käyttäen erilaisia tietolähteitä ja sähköisiä ohjauspalveluja • tietää oman tutkinnon muodostumisen, tutkinnossa vaadittavat suoritukset ja valinnan mahdollisuudet, jotka edistävät työelämäänsä sijoittumista ja omaa urasuunnitelmaa • seuraa tutkinnon suorittamisen edistymistä oma-aloitteisesti • käyttää erilaisia oppimisympäristöjä osaamisensa hankkimisessa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• selvittää monipuolisesti ja itsenäisesti vaihtoehtoja oman urasuunnitelmansa pohjalta käyttäen aktiivisesti erilaisia tietolähteitä ja sähköisiä ohjauspalveluja • tietää oman tutkinnon muodostumisen, tutkinnossa vaadittavat suoritukset ja valinnan mahdollisuudet tehden itsenäisesti uraansa edistäviä valintoja ja päätöksiä • seuraa tutkinnon suorittamisen edistymistä aktiivisesti ja sitoutuneesti • käyttää ja valitsee omaa ammatillista kehittymistään tukevia oppimisympäristöjä.

Opiskelija hankkii tutkinnon suorittamisen aikana tietoa erilaisista jatkokoulutusmahdollisuuksista ja koulutustarjonnasta.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• käyttää jatkokoulutukseen liittyviä tietolähteitä, ohjauspalveluja ja hakujärjestelmiä • hankkii tietoa erilaisista jatkokoulutuksen vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista ja suunnittelee omaa urasuunnitelmaansa • perehtyy jatkokoulutuksen pääsyvaatimuksiin, hakumenettelyyn ja valintakriteereihin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• käyttää sujuvasti jatkokoulutukseen ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä tietolähteitä, ohjauspalveluja ja hakujärjestelmiä • hankkii monipuolisesti tietoa itselleen sopivista erilaisista jatkokoulutuksen vaihtoehtoista ja tekee urasuunnitelman • perehtyy monipuolisesti jatkokoulutuksen pääsyvaatimuksiin, hakumenettelyyn ja valintakriteereihin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• käyttää itsenäisesti jatkokoulutukseen ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä tietolähteitä, ohjauspalveluja ja hakujärjestelmiä • hankkii aktiivisesti tietoa erilaisista jatkokoulutuksen vaihtoehtoista ja hyödyntää tietoa omassa urasuunnitelmassaan • perehtyy aktiivisesti ja oma-aloitteisesti jatkokoulutuksen pääsyvaatimuksiin, hakumenettelyyn ja valintakriteereihin.

Opiskelija valmistautuu tutkinnon suorittamisen aikana työnhakuun ja oman osaamisensa esittelyyn.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• perehtyy erilaisten työpaikkojen tarjoamiin mahdollisuuksiin, työympäristöihin ja uravaihtoehtoihin • tekee omaa osaamistaan esittelevän tuotoksen työnhakua varten ja harjoittelee osaamisensa esittelyä • hakee työpaikkoja tarviten ajoittain ohjausta hakujärjestelmien ja -menetelmien käytössä • päivittää urasuunnitelmaansa työllistymistä varten
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perehtyy monipuolisesti erilaisten työpaikkojen tarjoamiin mahdollisuuksiin, työympäristöihin ja kartoittaa itselleen sopivia uravaihtoehtoja • tekee omaa osaamistaan esittelevän tuotoksen työnhakua varten ja esittelee osaamistaan kattavasti • hakee työpaikkoja ja käyttää erilaisia hakujärjestelmiä ja -menetelmiä sujuvasti • päivittää omatoimisesti urasuunnitelmaansa työllistymistä varten
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• selvittää systemaattisesti erilaisten työpaikkojen tarjoamat mahdollisuudet, niiden työympäristöt ja realistiset uravaihtoehdot oman suunnitelman pohjalta • tekee persoonallisen ja myyvän omaa osaamistaan esittelevän tuotoksen työnhakua varten ja esittelee osaamistaan innostavasti ja kattavasti • hakee itsenäisesti työpaikkoja ja hyödyntää erilaisia hakujärjestelmiä ja -menetelmiä monipuolisesti ja sujuvasti • päivittää aktiivisesti ja itsenäisesti urasuunnitelmaansa työllistymistä edistäen.

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- toimia yrityksen tavoitteita edistäen
- ideoida liikeidean ja arvioida sen toteuttamismahdollisuuksia.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija toimii yrityksen tavoitteita edistään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa yritystoiminnan merkitystä yhteiskunnassa - kuvaa organisaation liiketoimintamallin osittain ohjatusti - toimii taloudellisesti tunnistaen toimintansa merkityksen osana työyhteisöä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- kuvaa yritystoiminnan merkityksen yhteiskunnassa - kuvaa organisaation liiketoimintamallin - toimii tehtävissään taloudellisesti ja asiakaslähtöisesti tunnistaen toimintansa merkityksen osana työyhteisöä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- kuvaa alansa yritystoiminnan merkitystä yhteiskunnassa ja ennakoii alan tulevia kehitysnäkymiä - kuvaa organisaation liiketoimintamallin itsenäisesti - toimii tehtävissään oma-aloitteisesti, taloudellisesti ja asiakaslähtöisesti tunnistaen työnsä vaikutukset organisaation tulokseen.

Opiskelijaideoi liikeidean ja arvioi sen toteuttamismahdollisuuksia.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ideoi liikeidean osittain ohjatusti - löytää yrityksen perustamista tukevia palveluita ja tietolähteitä - selvittää liikeidean edellyttämiä taloudellisia resursseja - kuvaa liikeidean toteuttamiseksi tarvittavia verkostoja - arvioi valmiuksiaan toimia yrittäjänä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ideoi liikeidean asiakaslähtöisesti - löytää yrityksen perustamista tukevat keskeiset palvelut ja tietolähteet - arvioi liikeidean edellyttämiä taloudellisia ja toiminnallisia resursseja - kuvaa liikeidean toteuttamiseksi tarvittavia verkostoja - arvioi valmiuksiaan toimia yrittäjänä ja tunnistaa yritystoiminnan riskejä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ideoi liikeidean asiakaslähtöisesti ja arvioi sen toimivuutta - löytää yrityksen perustamista tukevia palveluita ja tietolähteitä hyödyntäen eri kanavia - arvioi liikeidean edellyttämien taloudellisten ja toiminnallisten resurssien saatavuuden - kuvaa liikeidean toteuttamiseksi tarvittavia verkostoja ja arvioi yhteistyömahdollisuuksia - arvioi realistisesti valmiuksiaan toimia yrittäjänä tiedostaen yritystoiminnan riskit.

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään
- arvioida toimintaympäristönsä ja toimintansa turvallisuutta ja terveellisyyttä
- edistää liikunnan avulla opiskelu- ja työkykyään sekä hyvinvointiaan
- ehkäistä tapaturmien syntymistä ja antaa ensiapua.

Arvioinnin kohteet

Opiskelija huolehtii terveydestään ja toimintakyvystään.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- etsii osittain ohjattuna tietoa ikäluokkansa terveydestä ja mahdollisuuksista oman terveytensä ja toimintakykynsä edistämiseksi - laatii itselleen toteuttamiskelpoisen suunnitelman oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi ottaen siinä huomioon mm. liikunnan, ravitsemuksen, palautumisen, unen, mielen hyvinvoinnin, tupakoimattomuuden (sis. kaikki nikotiiniuotteet) ja päihteettömyyden, seksuaaliterveyden sekä ihmissuhteiden merkityksen päivittäisissä toiminnoissa - edistää osittain ohjattuna terveyttään ja hyvinvointiaan suunnitelman mukaisesti ja arvioi tavoitteidensa toteutumista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- etsii tietoa ikäluokkansa terveydestä ja mahdollisuuksista oman terveytensä ja toimintakykynsä edistämiseksi - laatii itselleen yksilöllisen suunnitelman oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi ottaen siinä monipuolisesti huomioon liikunnan, ravitsemuksen, palautumisen, unen, mielen hyvinvoinnin, tupakoimattomuuden (sis. kaikki nikotiiniuotteet) ja päihteettömyyden, seksuaaliterveyden sekä ihmissuhteiden merkityksen opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämiseksi - edistää terveyttään ja hyvinvointiaan suunnitelman mukaisesti ja arvioi realistisesti oman toimintansa vaikutuksia ja tavoitteidensa toteutumista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- etsii monipuolista tietoa ikäluokkansa terveyseroista ja mahdollisuuksista oman terveytensä ja toimintakykynsä edistämiseksi - laatii itselleen tilannekohtaisesti päivitettävän ja monipuolisen suunnitelman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi ottaen siinä huomioon liikunnan, ravitsemuksen, palautumisen, unen, mielen hyvinvoinnin, tupakoimattomuuden (sis. kaikki nikotiiniuotteet) ja päihteettömyyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksen opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämiseksi - edistää terveyttään ja hyvinvointiaan aktiivisesti ja arvioi realistisesti suunnitelman toteutumista ja tavoitteiden saavuttamista hyödyntäen arvioinnissa myös muilta saamaansa palautetta.

Opiskelija arvioi toimintaympäristönsä ja toimintansa turvallisuutta ja terveellisyyttä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toimii sovittujen turvallisuutta ja terveyttä edistävien toimintaohjeiden mukaisesti, yhteistyössä muiden kanssa, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • ottaa työssään huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja työkyvyn kehittämisen merkityksen tarvitien ajoittain ohjausta • selvittää ohjattuna ergonomian vaikutukset työkykyyn
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toimii sovittujen turvallisuutta ja terveyttä edistävien toimintaohjeiden mukaisesti yhteistyössä muiden kanssa • ottaa työssään huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja edistää työkykyään • selvittää ergonomian vaikutukset työkykyyn
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toimii sovittujen turvallisuutta ja terveyttä edistävien toimintaohjeiden mukaisesti yhteistyössä muiden kanssa ja arvioi toimintatapojensa kehittämistarpeita • ottaa työssään monipuolisesti huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja edistää työkykyään • selvittää ergonomian vaikutukset työkykyyn erilaisissa työympäristöissä.

Opiskelija edistää liikunnan avulla opiskelu- ja työkykyään sekä hyvinvointiaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• hakee tietoa liikkumisen tavallisimmista hyödyistä ja vaatimuksista opiskelu- ja työkyvylle sekä ottaa tiedot joiltain osin huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistävässä suunnitelmassaan • harjoittaa joiltakin osin opiskelu- ja työkyvyn vaatimia fyysisiä ominaisuuksiaan ja ergonomiataitojaan • liikkuu liikuntatilanteissa ylläpitäen opiskelu- ja työkykyään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• hakee tietoa liikkumisen hyödyistä ja vaatimuksista terveydelle sekä opiskelu- ja työkyvylle ja ottaa tiedot huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistävässä suunnitelmassaan • kehittää opiskelu- ja työkyvyn vaatimia fyysisiä ominaisuuksiaan ja ergonomiataitojaan • liikkuu monipuolisesti erilaisissa liikuntatilanteissa ylläpitäen opiskelu- ja työkykyään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• hakee monipuolisesti tietoa liikkumisen hyödyistä ja vaatimuksista terveydelle sekä opiskelu- ja työkyvylle ja ottaa tiedot huomioon fyysisistä toimintakykyä edistävässä suunnitelmassaan huomioiden myös alakohtaiset vaatimukset opiskelu- ja työkyvyn ylläpitoon • kehittää oma-aloitteisesti ja monipuolisesti opiskelu- ja työkyvyn vaatimia fyysisiä ominaisuuksiaan ja ergonomiataitojaan • liikkuu monipuolisesti ja parhaansa yrittäen kaikissa liikuntatilanteissa edistäen opiskelu- ja työkykyään.

Opiskelija ehkäisee tapaturmien syntymistä ja antaa ensiapua.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ennakoi mahdollisia tapaturmariskejä liikuntatilanteissa - antaa ensiapua tavallisimmissa ensiapua vaativissa tilanteissa, tunnistaa osaamisensa rajat ja hakee lisääpua nopeasti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ehkäisee toiminnallaan liikuntatapaturmien syntymistä - antaa ensiapua ja hakee tilanteen niin vaatiessa lisääpua nopeasti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- toimii huolellisesti ja ehkäisee liikuntatapaturmien syntymistä - antaa ensiapua ja hakee oikea-aikaisesti lisääpua - estää toiminnallaan lisätapaturmien syntymistä.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- ylläpitää ja edistää työkykyään ja hyvinvointiaan liikunnan avulla
- edistää oppilaitosyhteisön ja opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija ylläpitää ja edistää työkykyään ja hyvinvointiaan liikunnan avulla.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- pitää yllä fyysistä toimintakykyään ja osallistuu liikuntatilanteisiin annettujen ohjeiden mukaan ja noudattaa reilun pelin periaatteita - käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja - seuraa kuormittumistaan ja työkykyvaatimuksia suhteessa omaan toimintakykyynsä ohjattuna
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- pitää yllä fyysistä toimintakykyään ja osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti reilun pelin periaatteita noudattaen - soveltaa monipuolisesti liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja - seuraa itsenäisesti kuormittumistaan ja työkykyvaatimuksia suhteessa omaan toimintakykyynsä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- seuraa, arvioi ja pitää yllä fyysistä toimintakykyään sekä osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti edistäen reilun pelin periaatteiden toteutumista - soveltaa monipuolisesti liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja ja liikunnan lajitaitoja - arvioi perustellusti kuormittumistaan ja työkykyvaatimuksia suhteessa omaan toimintakykyynsä.

Opiskelija edistää oppilaitosyhteisön ja opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	toimii opiskelijaryhmän jäsenenä osallisuutta edistävästi ja osallistuu opiskelijoille järjestettyihin liikunta- ja muihin tapahtumiin sekä tilaisuuksiin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	toimii aktiivisesti opiskelijaryhmän jäsenenä hyvinvointia edistävästi sekä suunnittelee ja osallistuu opiskelijoiden järjestämiin liikunta- ja muihin tapahtumiin sekä tilaisuuksiin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	toimii aktiivisesti opiskelijaryhmän jäsenenä sekä suunnittelee ja osallistuu opiskelijoiden järjestämiin liikunta- ja muihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin hyvinvointia ja osallisuutta edistävästi.

Kestävän kehityksen edistäminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- ottaa huomioon elinkaariajattelun periaatteet
- pohtia ratkaisuja eettisistä näkökulmista.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija osaa toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tietää kestävän kehityksen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden keskeiset tavoitteet - ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden ja kestävän käytön merkityksen kansallisesti - tunnistaa keskeiset toimintatavat kestävän kehityksen edistämiseen käyttäen apuna asiantuntijoita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tietää kestävän kehityksen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden keskeiset tavoitteet ja näiden vaikutuksen toisiinsa - ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden ja kestävän käytön merkityksen kansallisesti suhteessa globaaliin toimintaympäristöön tuoden esille esimerkkejä näistä - tunnistaa keskeiset toimintatavat kestävän kehityksen edistämiseen itsenäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tietää kestävän kehityksen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden keskeiset tavoitteet ja näiden vaikutuksen toisiinsa kokonaisvaltaisesti - ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden ja kestävän käytön merkityksen kansallisesti suhteessa globaaliin toimintaympäristöön esittäen soveltamiskohteita - tunnistaa keskeiset toimintatavat kestävän kehityksen edistämiseen itsenäisesti ja eri ulottuvuuksien näkökulmasta.

Opiskelija ottaa huomioon elinkaariajattelun periaatteet.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- ymmärtää kiertotalouden periaatteen - tunnistaa tuotteen tai palvelun energia- ja materiaalihokkuuden - määrittää jonkin tuotteen elinkaaren yleisellä tasolla
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- ymmärtää kiertotalouden periaatteen ja arvioi sen merkitystä - arvioi tuotteen tai palvelun energia- ja materiaalihokkuuden - määrittää jonkin tuotteen elinkaaren itsenäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- ymmärtää kiertotalouden periaatteen, arvioi sen merkitystä ja esittää kehittämismahdollisuuksia - arvioi tuotteen tai palvelun energia- ja materiaalihokkuuden esittäen tarvittavia uudistamistarpeita - määrittää jonkin tuotteen elinkaaren ymmärtäen kokonaisvaikutukset.

Opiskelija pohtii ratkaisuja eettisistä näkökulmista.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	- tunnistaa työhön liittyviä joitakin vaiheita ja tilanteita, joihin sisältyy eettisiä valintoja - pohtii omien ratkaisujen vaikutusta eettisestä näkökulmasta yhdessä muiden kanssa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	- tunnistaa työhön liittyviä vaiheita ja tilanteita, joihin sisältyy eettisiä valintoja - pohtii omien ja muiden ratkaisujen vaikutusta eettisestä näkökulmasta itsenäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	- tunnistaa monipuolisesti työhön liittyviä vaiheita ja tilanteita, joihin sisältyy eettisiä valintoja - pohtii ja analysoi omien ja muiden ratkaisujen vaikutusta erilaisten eettisten näkökulmien mukaisesti.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- arvioida kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät työssään tai alallaan
- suunnitella kestävä kehityksen edistämiseen liittyviä toimintatapoja
- toimia kestävä kehityksen edistäjänä työssään tai alallaan
- arvioida kestävä kehityksen edistämisen onnistumista työssään tai alallaan.

Arviointi

Arvioinnin kohteet

Opiskelija arvioi kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät työssään tai alallaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• perehtyy työpaikan tai alan toimintaan siten, että osaa arvioida sitä kestävän kehityksen jostakin näkökulmasta (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen tai kulttuurinen) työyhteisön jäsenten kanssa yhdessä • arvioi keskeiset työpaikan tai alan kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät ohjeiden mukaisesti • valitsee yhdessä työyhteisön jäsenten kanssa, mitä kestävän kehityksen näkökulmaa erityisesti tulisi kehittää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• perehtyy työpaikan tai alan toimintaan siten, että osaa arvioida sitä kestävän kehityksen eri näkökulmista (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen) itsenäisesti • arvioi keskeiset työpaikan tai alan kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät • valitsee, mitä kestävän kehityksen näkökulmaa erityisesti tulisi kehittää tehden joitakin aloitteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• perehtyy työpaikan tai alan toimintaan siten, että osaa arvioida sitä kestävän kehityksen eri näkökulmista (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen) kattavasti • arvioi työpaikan tai alan kestävään kehityksen vaikuttavat tekijät kokonaisvaltaisesti • valitsee, mitä kestävän kehityksen näkökulmaa erityisesti tulisi kehittää perustellen ratkaisunsa ja tehden tarvittavia aloitteita.

Opiskelija suunnittelee kestävän kehityksen edistämiseen liittyviä toimintatapoja.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• määrittelee tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen ja ongelmien ratkaisemiseen yhteistyössä työyhteisön jäsenten kanssa • valitsee kestävää kehitystä edistävät keinot ja toimintatavat ohjeiden mukaisesti • aikatauluttaa tehtävät ja määrittää resurssit yhteistyössä muiden kanssa • osallistuu tarvittavan yhteistyön määrittämiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• määrittelee tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen ja ongelmien ratkaisemiseen itsenäisesti • valitsee kestävää kehitystä edistävät keinot ja toimintatavat • aikatauluttaa tehtävät ja määrittää resurssit • suunnittelee tarvittavan yhteistyön
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• määrittelee selkeät ja konkreettiset tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen ja ongelmien ratkaisemiseen • valitsee kestävää kehitystä edistävät keinot ja toimintatavat realistisesti • aikatauluttaa tehtävät ja määrittää resurssit realistisesti • suunnittelee yhteistyön muodot ja osallistamistavat.

Opiskelija toimii kestävän kehityksen edistäjänä työssään tai alallaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• toteuttaa suunnitelmaa työyhteisön jäsenten kanssa • toimii itse kestävän kehityksen periaatteita noudattaen • osallistuu yhteistyöhön muiden kanssa pyrkien muiden motivoimiseen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• toteuttaa suunnitelmaa • toimii itse kestävän kehityksen periaatteita noudattaen välittäen muille tietoa toimintatapojen muutostarpeista • kannustaa ja motivoi muita osallistumaan ennalta määritellyllä menetelmällä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• toteuttaa suunnitelmaa tehden siihen tarvittavat muutokset tilanteen edellyttäessä • toimii itse kestävän kehityksen periaatteita noudattaen, välittää muille tietoa toimintatapojen muutostarpeista ja esittää aktiivisesti muutosehdotuksia • kannustaa ja motivoi muita osallistumaan tilanteeseen sopivia menetelmiä käyttäen.

Opiskelija arvioi kestävän kehityksen edistämisen onnistumista työssään tai alallaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	• arvioi, miten toimintatavat tai tuotokset ovat muuttuneet prosessin aikana käyttäen apuna tarvittavaa tukea • esittää kehittämistarpeita ja jatkosuunnitelman kestävän kehityksen edistämiseksi
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	• arvioi, miten toimintatavat tai tuotokset ovat muuttuneet prosessin aikana, ja vertaa niitä entiseen • esittää selkeät kehittämistarpeet ja jatkosuunnitelman kestävän kehityksen edistämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	• arvioi, miten toimintatavat tai tuotokset ovat muuttuneet prosessin aikana, ja vertaa niitä entiseen ja arvioi prosessin onnistumista • esittää selkeät ja kehittämistarpeet ja perustellun jatkosuunnitelman kestävän kehityksen edistämiseksi.

3. Sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa koskevia erityismääräyksiä

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut lähihoitaja on nimikesuojattu ammattihenkilö sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja asetuksen että sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti. Ammatin harjoittamiseen liittyvät säädökset on otettu huomioon sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon pakollisten ja valinnaisten ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksissa ja arvioinnissa. Jotta tutkinnon suorittanut voi toimia sosiaali- ja terveysalalla ammattihenkilönä, tulee koulutuksessa saavuttaa riittävä pätevyys ja ammattitoiminnan edellyttämät valmiudet. Tätä voidaan edistää toimimalla koulutuksen aikana monipuolisesti aidoissa asiakas- ja potilastilanteissa.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittaneen rekisteröinti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilörekistereihin tapahtuu osaamisalasta riippumatta lähihoitaja-nimikkeellä sosiaali- ja terveysalan lupa ja valvontavirasto Valviran ohjeiden mukaisesti.

4. Mukauttaminen ja poikkeaminen

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa ja sen tutkinnon osissa ei voida mukauttaa lääkehoitoa, siihen sisältyvää lääkematematiikkaa eikä potilas- ja asiakasturvallisuusvaatimuksiin liittyviä ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita eikä niiden arviointia. Sama koskee myös ammattitaitovaatimuksista tai osaamisvaatimuksista poikkeamista.

5. Arviointiasteikko

T2 = Opiskelijan osaamisen taso ylittää selkeästi T1-tason, mutta ei yllä H3-tasolle.

H4 = Opiskelijan osaamisen taso ylittää selkeästi H3-tason, mutta ei yllä K5-tasolle.